

ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ

ΗΘΙΚΟΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ.

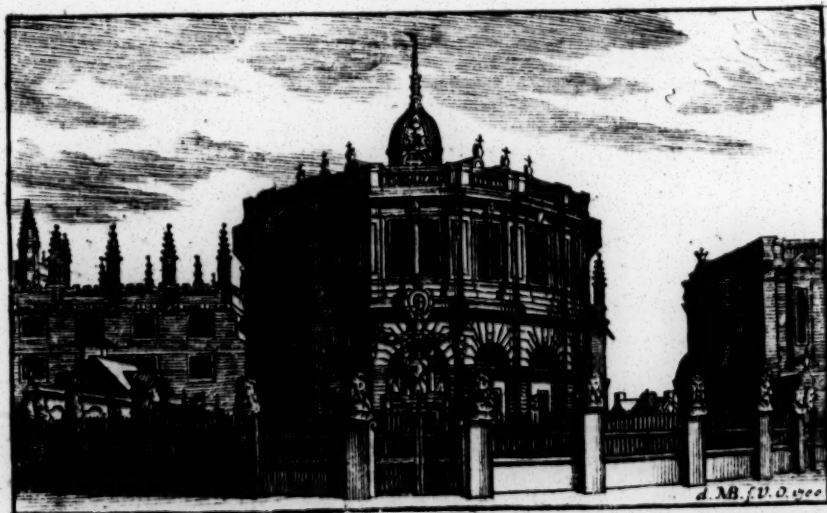
ΕΡΙΣΤΕΤΙ

ENCHIRIDION.

THEOPHRASTI

CHARACTERES ETHICI.

Edidit *C. Aldrich* A. M. Ædis Christi Alumn.



OXONII,

E THEATRO SHELDONIANO, 1707.

Imprimatur,

GUIL. LANCASTER

Vice-Can. Oxon.

Dec. 1. 1707.



Reverendo Doctissimoque Viro

HENRICO ALDRICH

S. T. P.

ÆDIS CHRISTI

DECANO DIGNISSIMO,

ET

PATRUO SUO PLURIMUM COLENDO.

QUI Te saluant, Epictetus & Theophrastus eadem fronte accipi sperant, qua Tu, Patre Reverende, Autores alios accepisti, à me Tuo hortatu editos, utinam & Tuo Patrocinio dignos. Cum iis una accipies, quas ob hoc opus susceptum Tibi debeo, gratias. Beneficia

a 2

quidem

7
+

quidem Tua, numero infinita, ab ineunte ætate in me collata, id jamdudum effecerunt, ut quemcunque laborem, quem Tibi gratum putarem, libentissime aggrederer. Quare commendato mihi hoc opere, non tam aliquid Tibi referendi potestatem mihi fecisti, quam novo quodam beneficio me Tibi devinxisti.

Equidem nulli frequentiores in omnium fere manibus versantur, quam hi duo Philosophiæ Libelli; ita ut quibusdam fortasse videantur ulteriori cura non indigere. Cum autem eos Tu censueris nova luce donandos, in iis ita me elaborasse spero, ut ab aliis non prorsus Veteres, aut si Veteres, Veterum instar Amicorum, ob id non minus utiles aut grati habeantur. Utcunque vero ea se res habeat, utcunque aliorum commodis defuerim, Gratus tamen agnosco, id Te voluisse, ut ex iis Edendis eundem ego fructum perciperem, quem in Editis ad alios à me derivatum sperarem.

His modis Tuo propiore exemplo firmandum me instruis, His, quid fugiam, quid contra amplectar, doces. In Epicteto hortantem Te sentio, ut ad parem animi constantiam assurgam: In Theophrasto, ut similes eorum, quos Ille dedit, Characteres effingam mihi, ut devitem. Ita quasi ex alto in portum aliquem invectus Ipse, mihi, tanquam amico idem iter ingressuro, quodnam mare periculosum, quodnam itidem tranquillum sit, ostendis. Quod Ego quidem tanti esse existimo, ut plane nesciam, an ob præteritum, an ob futurum Vitæ cursum Tibi plus debeam.

Aristoteles quidem Filio suo de Moribus, Cicero suo de Officiis Librum inscripsit; utrisque recte judicantibus tum demum Patrimonium se suis relicturos si utilia præcepta, ac instituta vitæ accommodata

data relinquerent. Illi fortasse una cum liberis suæ quoque famæ consuluerunt ac gloriæ: Tu vero, qui privatim me ad virtutem excitas, privatim à vitio deterres, & ad Aliena solum scripta legenda me hortaris, nullam Tui commodi rationem habes; neque enim fructus Tibi vel minimus potest inde redundare. Quasunque igitur Patri suo Nicomachus, quasunque suo M. Cicero gratias habere debuerunt, eas Tibi maximas agit, & majores habet

Nepos Tuus

Tibi omni Studio

Devinctissimus

CAROLUS ALDRICH.

Ad Lectorem.

SI QVIS quærat, quid in Epicteto ac Theophrasto
edendis hic effecerim, in Hoc sciat me à posteriori
illa Felli Editione, quæ edita est Oxonii, Anno
Domini 1680, minime deflexisse: in Illo etiam Felli-
nam editionem secutum esse, ita tamen, ut cæterarum
lectiones, ubicunque ab hac discreparint, ad cujusque
Capitis finem adjicerem. Quasdam etiam Notas ex
Simplicio præcipue, aliisque Epicteti Commentariis selegi,
non tam in curiosam doctorum diligentiam, quam in Ti-
ronum usum accommodatas.

Nequid etiam Tanti Viri desideretur, Sententias omnes,
quæ sparsim apud Stobæum, Antonium, & Maximum,
Epicteti nomine cohonestantur, in unum jam primum ha-
bes compositas, & quæ aliis cum illo communicantur,
asterismo designatas.

De ipso Epicteto apud Scriptores Classicos nimium sile-
tur. Itaque id mihi curandum esse duxi, ut Vitam ejus,
quoad possem, ex variis authoribus Tibi exhiberem. Ean-
dem curam Theophrastus à me non postulavit, de quo satis
pro hoc ejus Opusculo scripsit Suidas, & omnibus satis fuse
Laertius.

Epicteti

EPICETI VITA.

EPICETUS Philosophus Hierapoli, Phrygiæ Urbe, sub finem imperii Neronis natus est: Corpore quidem mutilatus, sed quem Virtutis & Ingenii dotibus natura plusquam compensat. De Parentibus ejus nihil notum est, nisi quod essent pauperrimi: qua de causa in servitutem traditus est Epaphrodito cuidam è satellitibus Neronis; Homini ob nihil aliud, præter Servum Epicetum, insigni. Primamque cum eo ætatis suæ partem transegit. De fracto ejus Crure notissima est Fabula, quam à communi humanitate alienam nec credo, nec referre sustineo. Hinc decantata illa, quæ ipsi vulgo adscribuntur, Carmina:

Δῆλος Επικτήτης γένόμενος, καὶ σώμ' ἀνάπηρος,
καὶ πένιλος ἱρὸς, καὶ φίλος Ἀθανάτοις.

Quam diu crudeli hac servitute laborarit, aut quo tempore vindicta donatus, aut quibus modis eam gratiam adeptus fuerit, nemo unquam prodidit: ^b Constat vero eum tum sui juris ac liberum fuisse, cum Domitianus Philosophos ex Italia expelleret; tū enim, unā cum cæteris ejectus, ad Nicopolim Epiri Urbem se contulit: In qua aliquandiu commoratus est; & an in ea usque ad extremum vitæ diem permanserit, Criticis uberrimam decertandi præbet materiam. Cum verò magna Principum Virorum Romæ postea degentium, tum ipsius Adriani Imperatoris familiaritate fretus sit, vix credi potest illum eam Urbem nunquam revissile, in qua familiares ipsius regnarent.

Utcunque vero in tanta apud summos viros gratia fuerit, non omnino tamen se inde nobilitavit, nullas inde sibi divitias contraxit, iis animi nobilioribus contentus: Etenim parvam domum, sive potius humillimam casam ostii expertem habitavit, vix ulla alia supellectile, quam

^a Ex Suidâ.

^b Euseb. in Chron.

b

fictile

EPICTETI VITA.

fiatili lucerna, postea tribus drachmarum millibus vendita, ornatam. Fertur etiam anus quædam una cum eo habitasse, cujus curæ se totum commisit. An vero unquam in matrimonium se tradiderit, cui contra Epicureos favebat, pro certo non habetur: Constat vero eum nullos liberos aut saltem filias non habuisse, ex joco illo Dæmonacis responso. Qui, cum eum ad uxorem ducendam hortaretur, immo, inquit, si una è Filiabus Tuis mihi esset ducenda.

Hac vitæ conditione usus Stoicæ Philosophiæ studuit; quam omnium pene ultimus ita excoluit, ut Lucianus, qui cætero Philosophorum choro illudit, Hunc unum ipsius viri auctoritate perculsus, laudare non desinat. Vir fuit magni ingenii, multæ doctrinæ, miræ dicendi facultatis, & vitæ, quod cætera superat, integerrimæ. Amicitia conjunctissimus fuit Favorino & Herodi Attico, utrisque Philosophis, & Viris, si ipsum excipias, ævi sui maximis. E Veteribus, (magnum summi Viri indicium) Socratem in primis sibi imitandum esse duxit. Zenonis quidem & Chrysippi disciplinam esse professus; in eorum tamen verba minime juravit; sed strenuus Veri indagator errantes aliquando ita dereliquit, ut non tam Stoicæ cultor, quam alterius Sectæ Author esse videatur. Pro morosa enim illorum ac inani severitate, hic reposuit lætam constantiam, eamque hilaritatem quæ à dignitate Hominis non recederet; Pro illorum fastu ac arrogantia, hic superiorem iis modestiam; Pro frequenti illorum temeritate, hic fortitudinem prudentiæ nunquam expertem: Illi vim aliquando sibi inferendam, Hic mortem à Diis semper expectandam esse docuit: Illi circa animum solliciti videri cupientes fordidam externi cultus præ se tulerunt negligentiam: ^a contra Hic nitidum vultum, comptas comas, mundumque potius quam fædum sapientiæ domicilium exoptavit: Philosophus denique magis esse quam videri voluit. Celeberrima est illius sententia *Ἀπὲρ καὶ Ἀνέμω* à Christianis fortasse mutuata: Et quidem operæ pretium est videre, ut patefaciente se Evangelio Ethnica sensim increverit Philosophia. Hic vero noster temporis felicitatem nactus, totus ita Divinus & quasi mente illuminata apparet, ut D. Augustinus, qui cæteris Gentium Philosophis adversatus est, Hunc Sapien-

^a *Arr. lib. IV. cap. II.*

EPICETI VITA.

tissimi titulo cohonestarit. Unde similem cum Socrate suo adeptus est gloriam, eodem à Sancto hoc Patre, quo ille ab Oraculo, nomine insignitus.

Multa illum scripsisse asserit Suidas : contra alii negant ; ipsumque aiunt, uti & in cæteris, ita & nihil scribendo Socratem imitatum fuisse. Quibus fidem faciens Simplicius Arrianum ejus Discipulum Enchiridii authorem esse statuit. Unde Arrianus à conservandis hisce sacris Magistri sui reliquiis id consecutus est, ut alter Xenophon appellaretur.

De tempore, quo è vivis excessit, magna lis est & contentio, quæ adhuc in medio relinquitur. Ex Sententia Suidæ, vitam suam usque ad Marci Antonini tempora produxit : ex Aliorum, multo citius mortem obiit. Quod si hi recte sentiant, dolendum est illum diutius non vixisse, ut plures aureæ Tanti Viri sententiæ nobis essent conservatæ.

THEOPHRASTI VITA

Ex SUIDA.

Θεόφραστος Μελάντις γναφέως, οἱ δὲ, Λέοντι, ἀπὸ
Ερέως. ἀκουστὴς Ἀριστοτέλους ἐν Διὰδοχῳ τῷ ὁλο-
λῆς τῷ ἐν τῷ Περιπάτῳ ἔσθ' αὐτὸν κατὰ λειψύτην
αἰς χαλκίδα ἐκδημήσαντος. ἔτος δεύτερον ἐκαλεῖτο Τύρταμος.
Διὰ δὲ τὸ θείως φράζειν ἑαυτὸν Ἀριστοτέλους ἐκλήθη Εὐφρα-
στος, εἴπα Θεόφραστος. μαθητὰς δὲ ἔσχε πλείους ἢ δύο. ἐρώ-
μηνον δὲ τὸν Ἀριστοτέλους υἱὸν τῷ Φιλοσόφῳ Νικόμαχον. ἐπι-
μήτη δὲ πρὸς Κασάνδρῳ τῷ Ἀντιπάτρει· καὶ τελευτᾷ κατὰ πο-
ντῶν ἑαυτὸν ἔσθ' αἰὲν γράφειν γρόμῳ· εἴπα ἐνδὲς ὑπὲρ βραχείας
ἡμέρας διὰ μαθητὰ γάμους. ἕως ἐπὶ νύκτι δέμας ἀπὸ τοῦ
εἴτ' ἀνεθεῖς κατὰ θανε πηρομελής.

Οὐκ ἄρα τῷ ματῶν ἔπος μερόπων τιν' ἐλέχθη,

Ρήγνυται σφίης τόξον ἀνιέμενον.

Δὴ γὰρ καὶ Θεόφραστος ἕως ἐπὶ νύκτι δέμας ἀπὸ τοῦ

ἦν δέμας· εἴτ' ἀνεθεῖς κατὰ θανε πηρομελής.

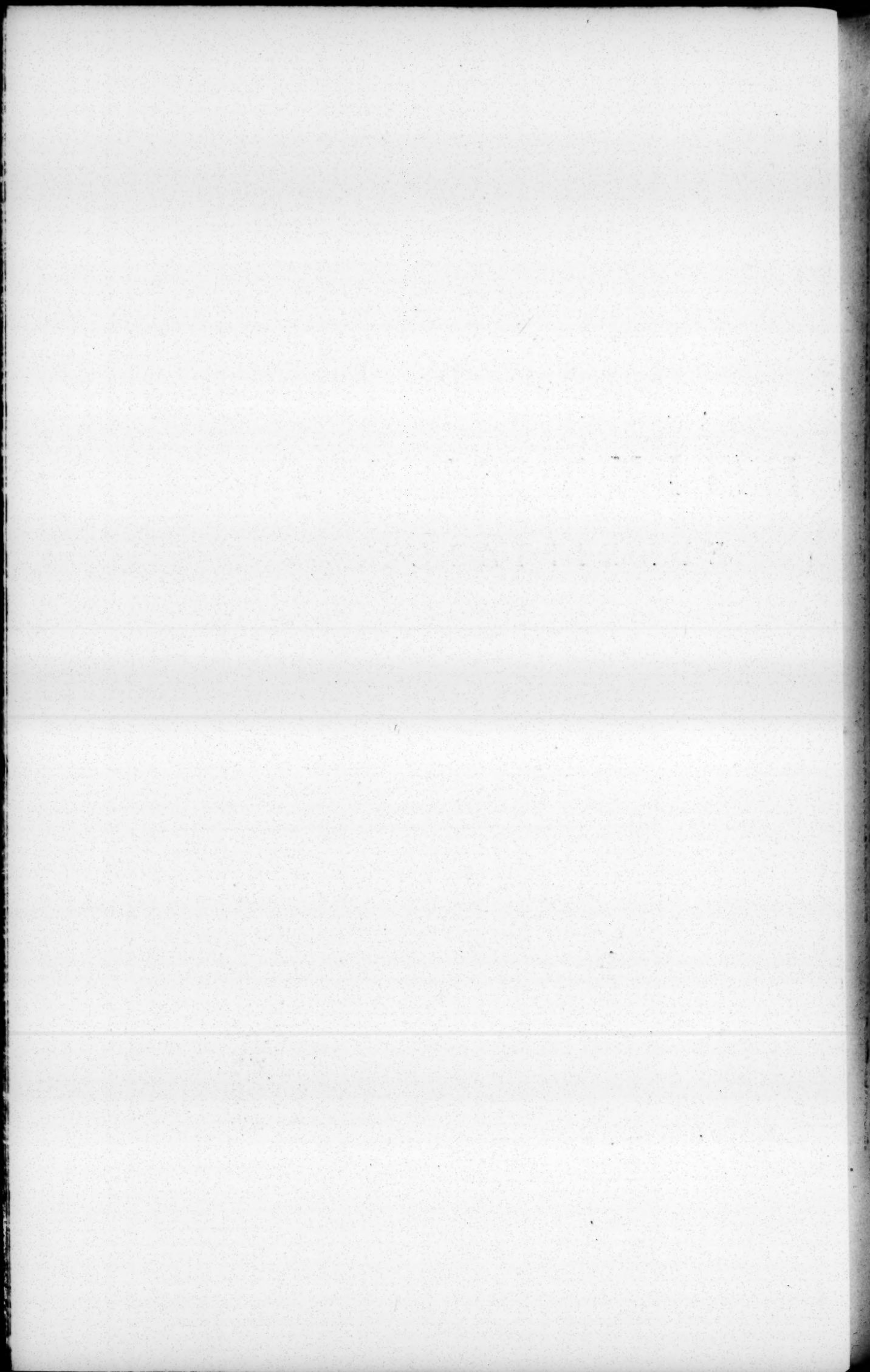
THEOPHRASTI VITA.

Theophrastus Melanthi Fullonis (vel ut alii) Leonis filius, Ereffius, auditor Aristotelis, & Scholæ Peripateticæ successor ab eo Chalcidem migrante relictæ. Hic ante vocabatur Tyrtamus: sed ob divinum dicendi genus ab Aristotele vocatus est Euphrastus, postea Theophrastus. Discipulos habuit plures quam 4470. Amasium autem habuit Nicomachum Aristotelis Philosophi filium. Fuit autem in honore apud Cassandrum Antipatri filium. Decessit autem assiduâ scriptione fatigatus, deinde vero propter discipuli nuptias ad paucos dies animum relaxans. Quamdiu laborabat quidem, non mutilatus at integer erat corpore, deinde vero remissus (i. e.) cum de suo labore remisit, mortuus est mutilatus membris.

Frangendum Sophiæ, si quando remittitur, arcum
Non vano cecinit carmine, Quisquis erat.
Centenos vixit scribens Theophrastus in Annos:
Cessavit senior scribere, mancus obit.

ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ.

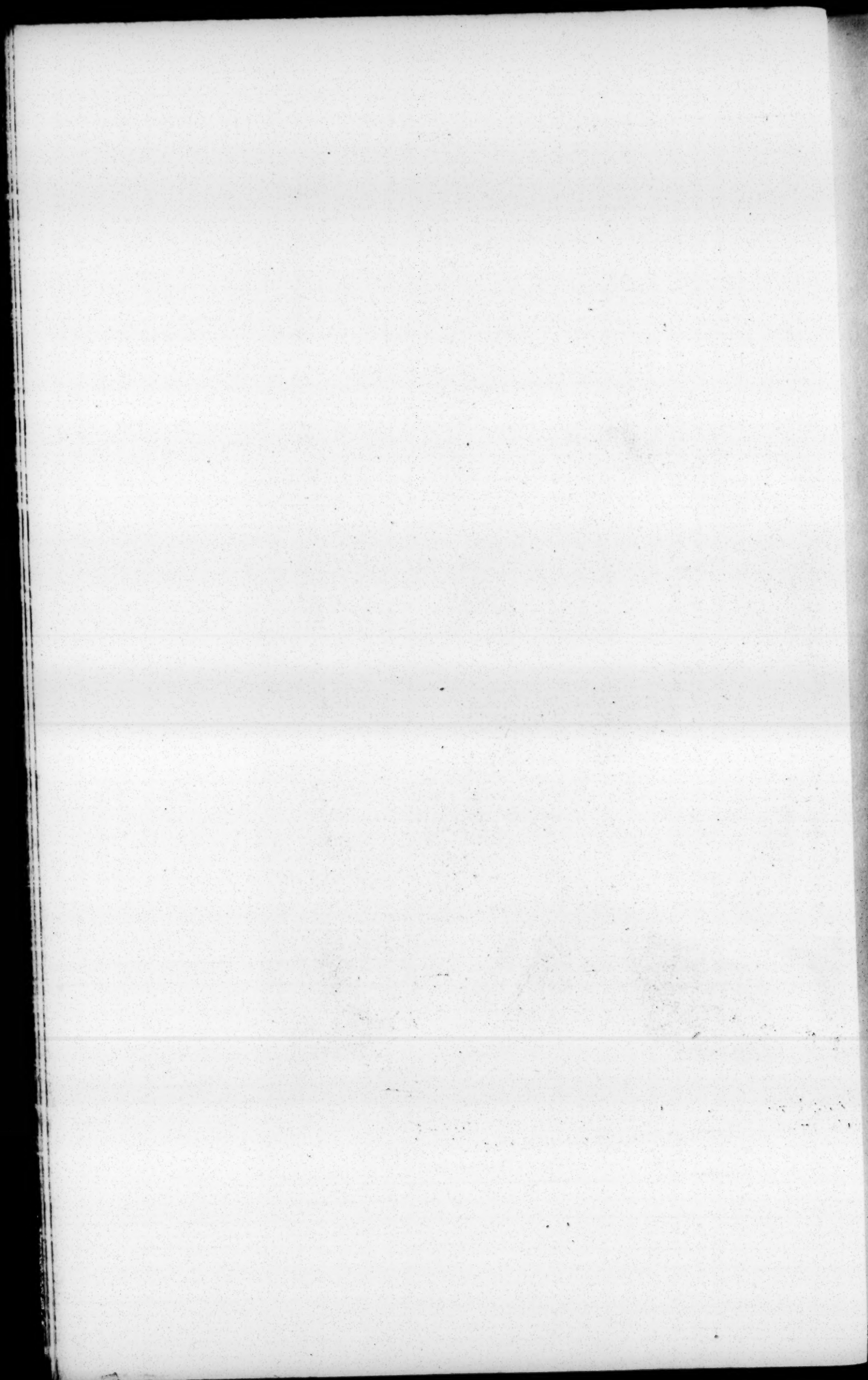




Δῖλος Επίκτιτος γρόμην, ἢ σῶμ' ἀνάπλεος,
 Καὶ πένιω Ιεγς, ἢ φίλος ἀθανάτοις,

Sonnem. delin.

NB. sculp.



ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ α'. β'.

ΤΩΝ ὄντων τὰ μὲν ἐστὶν ἐφ' ἡμῖν, τὰ δὲ οὐκ ἐφ' ἡμῖν. ἐφ' ἡμῖν μὲν, ὑπόληψις, ὁρμὴ, ὀρεξεις, ἐκκλισις· καὶ ἐνὶ λόγῳ, ὅσα ἡμέτερα ¹ ἔργα. ² οὐκ ἐφ' ἡμῖν δ', τὸ σῶμα, ἡ κτῆσις, δόξα, δόξαί· καὶ ἐνὶ λόγῳ, ὅσα ἔχ' ἡμέτερα ἔργα.

β'. Καὶ τὰ μὲν ἐφ' ἡμῖν ἐστὶ φύσιν ἐλεύθερα, ἀκάλυτα, ἀπαρεμπόδιστα. τὰ δὲ οὐκ ἐφ' ἡμῖν, ἀσθενῆ, δέλα, κωλυτὰ, ἀλλότρεια.

CAPUT I. II.

RES quædam in potestate nostra sunt : quædam non sunt. In nostra potestate est, opinio, appetitio, desiderium, averfatio, &c, ut uno complectar verbo, quælibet nostræ actiones. Nostri arbitrii non sunt, corpus, pecunia, gloria, imperia : ad summam, ea quæ ipsi non agimus, omnia.

II. Ac ea quidem quæ nobis parent, libera sunt natura sua : nec prohiberi ab ullo, nec impediri possunt. In quæ autem ipsi jus nullum habemus, ea sunt infirma, obnoxia servituti, obnoxia impedimentis, aliena.

¹ Hic ἔργον idem notat quod ἐνέργεια, qua voce significatur omne id quod aut animis agitamur, aut ministerio corporis perficimus, sive bonum, sive malum. *Stoicus.*

² Οὐκ ὅτι ἐν ταῖς συντελεῖ ἡ ψυχὴ, ἀλλ' ὅτι ταῦτα οὐκ ἐφ' ἡμῖν εἶναι λέγεται· ἀλλ' ὅτι ἐκ μόνῃ αὐτῇ κυρία ἐστὶν ταῦτα, ἀλλὰ ἐκ ἄλλων δέϊται ταῦτα ποιεῖν τῇ ψυχῇ συναρμομένων, ἵνα γίνηται. *Simp.*

¹ Μέννησο ἔν, ὅτι, ἐὰν τὰ φύσιν δῶλα ἐλεύθερα οἰηθῇς, καὶ τὰ ἀλλότρια ἴδια, ἐμποδιαθῇς, πενήθῃς, παρεχθῇς, μέμψῃ καὶ θεῷ, καὶ ἀνθρώποις· ἐὰν δὲ τὸ σὸν μόνον οἰηθῇς σὸν εἶναι, τὸ δὲ ἀλλότριον, ὥσπερ ἐστίν, ἀλλότριον, ἔδεις σε ἀναγκάσει ἔδέποτε, ἔδεις σε κωλύσει, ἢ μέμψῃ ἔδένα, οὐκ ἐγκαλέσεις τινί, ἀκὼν πράξεις ἔδὲ ἐν, ἔδεις σε βλάβῃ, ² ἐχθρὸν ἔχῃς. ³ ἔδὲ γὰρ βλαβερόν τι πείσῃ.

CAP. III.

Proinde memento, si ea quæ ut sunt, aliena: te nemo coget natura serviunt, libera putaris, unquam, nemo impediet, ne & aliena pro tuis habueris, fore minem accusabis, neminem criminari ut impediaris, lugeas, perturbabis, Deos hominesque accuses. mino te lædet, inimicum non habebis. Neque enim ullam calamitatem tuam quod tuum est; aliena vero, accipies.

I Επίσταθ' ὃ ἄξιον, ὅτι συνεχῶς ἐν τοῖς ἐξῆς ὁ Εὐκλείδης χρηστέται τῷ Μέννησο πρὸς τὴν λογικὴν ψυχὴν ἀφ' ἀλλήλων, τὴν συνεχισαυμένην ἔχουσαν αἰεὶ τὰς ὄντων λόγους, καὶ σύμφυτον αὐτῇ τὴν ὄντων ἀλήθειαν, ἀποκρίσασθαι δὲ ποτε πρὸς τὴν εἰλικρινῆ θέαν, τῷ παλαιασμῷ τῷ ἐν αὐτῇ χρησιμεύοντι δυνάμει, καὶ ἀπὸ τῆς εἰς λήθην ὑποφορομένην, τὴν πάντων αὐτῇ τῷ κακῶν αἰτία, καὶ δεομένην ὅτι συνεχῶς ἀκρίβειαν τῷ Μέννησο. Simp.

2 Ωστε ἔδὲ ἐχθρὸν ἐξομῶ τινα· ἐχθρὸς ὃ ὁ βλάπτων νομίζεται· βλαβερός ὃ ἔδεις ἐπὶ τῷ βλαπτομένῳ μὴ δυναμὶν ὑπὸ ἄλλου. Simp.

3 Politiani versio hæc non agnoscit, & videntur Supervacanea, cum jam præcesserit, ἔδεις σε βλάβῃ. Casaub.

Τηλικύτων ἐν ἐφίεσθαι, μέμνησο ὅτι ἔδεις ¹ μετρίως κεννημύον ἀπείθεσθαι αὐτῶν· ἀλλὰ τὰ μὲν ἀφίεσθαι ² παντελῶς, τὰ δὲ ὑπερτίθεσθαι ³ πρὸς τὸ παρόν. ἐὰν ὃ καὶ ταῦτα θέλῃς, καὶ ⁴ ἀρχὴν καὶ πλῆθος, τυχὸν μὲν ἔδ' αὐτῶν τέτων τεύξῃ, ἀπὸ τῆς ὅτι περὶ τῶν ἐφίεσθαι. πάντως γὰρ μὲν ἐκείνων ἀποτεύξῃ δι' ὧν ⁶ μόνων εὐδαιμονία καὶ ἐλευθερία περὶ γίνεσθαι.

CAP. IV.

Cum igitur tantas res appetas, fideratis, & magistratus etiam atque opes appetieris, fortasse ne hæc quidem assequeris, ob priorum illorum desiderium: iis certe omnino excides, per quæ sola felicitas & libertas comparatur.

1 Καὶ γὰρ ἀπερπαῖστος αὐτὸς εἶναι χρὴ πανταχόθεν πρὸς τὴν δρετῆς ἀσκησιν, καὶ μέλλοιεν πλείως κατορθῶν αὐτῷ. *Simp*

2 Διὸ τὸ ἐκτὸς ὅσα μὴ ἀσύμφωνα πρὸς τὴν φύσιν βίον τὴν λογικῆς ψυχῆς ἐστίν, ὡς περ τροφῆς καὶ ἡδονῆς σωματικῆς, κτλ. ταῦτα παντελῶς ἀφίεναι παρακελεύεται. *Simp.*

3 Τὰ ἄλλα ὅσα τὸ ἐκτὸς διώκεται ἐμφρόνως μεταχειρίζομεθα μὴ ἐμποδίζιν τοῖς ψυχικαῖς ἀγαθοῖς, ὥστε οἴκας κτήσιν καὶ οἰκέτας, γάμον πένοντον, κτλ. ζῶτα πάντα καὶ τοιαῦτα ὑπερβῆδ' πρὸς τὸ παρὸν παρακινεῖ τὴν πενυσιόχου εὐχότας. *Simp.*

4 Latina *Wolfii* auctiora sunt his verbis, *ut* inos florere: Sed melius opinor, absint, cum in istis, ἐὰν ὁ καὶ ζῶτα [propria bona scilicet] καὶ ἀρχὴν καὶ πλεονεξίαν [externa:] manifesta sit oppositio. *Ex Casaub.*

5 Ed. Salm. αὐτῷ. 6 Ed. Berk. μένον.

Κ Ε Φ. ε'.

Εὐθὺς ἐν πάσῃ ἡ φαντασία τραχεῖα μελέτα ὀπιλέγειν, ὅτι, ἡ φαντασία εἶ, καὶ ἐπὶ πάντως τὸ φαινόμενον. ἔπειτα ἐξετάζει αὐτῷ, καὶ δοκίμαζε τῶν τοῖς κανόνων οἷς ἔχει. πρῶτον ἡ τῶν καὶ μάστιγα, Πότερον περὶ τὰ ἐφ' ἡμῖν ἐστίν, ἢ περὶ τὰ ἐκ ἐφ' ἡμῖν. καὶ περὶ τὴν ὅση ἐφ' ἡμῖν ἢ, περὶ ἄλλον ἔσω τὸ, διότι ἔστιν περὶ σε.

CAP. V.

Itaque viso cuivis aspero, statim visum id esse, nec plane id quod videatur. Post, in exquirendo & probando, eas adhibeto regulas, quas habes: eamque cum primis ac potissimum, Utrum id visum in rebus versetur nostrae potestati subjectis, an vero alienis. Quod si in alienis, in promptu sit, illud ad te nihil attinere.

1 Ed. Salm. Τραχεῖα καὶ φαντασία μάστι. — Τὸ τραχεῖα nonnulli codices non habent, & meo iudicio rectius omittitur. *Wolfius.* Contra vero, Τραχεῖας ὁ πᾶς τοιαύτας φαντασίας ἐκάλεισεν, ὡς ἀλόγους καὶ παροϊσμούς καὶ τραχυνοήτους ὅπως τῶν ζῶν τῇ ἀσυμμετρίας καὶ ἀνωμελίας τὴν κινήσαν. *Simp.*

2 Nempe Τραχεῖας τὰς ἀνθρώπων, καὶ τὰ πράγματα, ἀλλὰ τὰ περὶ τὴν πρᾶγμᾶν δόγματι. *Epict.* infra cap. decimo. 3 Lege ἐστίν. *Wolfius.* 4 Ed. Berk. Post αὐτῷ deest καὶ δοκίμαζε.

Κ Ε Φ. ς'.

[β']

Μέμνησο ὅτι ὁρέξεως μὲν ἐπαγγελία, ἡ τὸ ὀπιτυχεῖν, καὶ ὁρέγῃ ἐκκλίσεως ἡ ἐπαγγελία, τὸ μὴ ἐμπεσεῖν ἐκείνῳ ὃ ἐκκλίνεται καὶ ὁ μὲν ὁρέξει δόπου γυμνάσιον, ἀτυχής· ὁ δὲ ἐκκλίσει περὶ πῶν, δυστυχής· ἀν μὲν ἐν μόνῳ ἐκκλίνῃς τὰ περὶ φύσιν τὴν ὀπίσθι, ἐδὲν ὧν ἐκκλίνῃς περὶ πῶν· νόστον δ' ἀν ἐκκλίνῃς, ἡ θάνατον, ἡ πενίαν, δυστυχής.

A 2

CAP.

Appetitionis eam esse pollicitationem memento, fore ut consequatur id quod appetat: Aversionis, ne in id incidat quod aversetur. Is porro quem appetitio frustratur, infortunatus est: qui in id incidit quod aversetur, calamita-

tosus. Itaque si ea solum avertere, quæ eorum naturæ, quæ in tua potestate sunt, repugnant; in eorum, quæ averfariis, nihil incidis: At si morbum averferis, aut mortem, aut inopiam; calamitatem subibis.

1 Ed. Salm. ἐστὶν ἐπιτυχία.

2 His adversantur utique, falsa Opinio, pravus & corruptus Appetitus, omnes Animi perturbationes, quas in hominis potestate esse volunt Stoici. Non ita fortassis ut non existant, sed ut rationi obediant. Wolf.

3 Ed. Berk. ὁρῶσιν.

4 In quibusdam Edit. deest ἢ, sed male.

Κ Ε Φ. Ζ'.

1 Ἄρην ἔν τῳ ἐκκλισιν ἀπὸ πάντων τ' ἐκ ἐφ' ἡμῶν, καὶ μετὰ τὸς ὅτι τὰ ὡρᾶ φύσιν τ' ἐφ' ἡμῶν. τῳ ὁρῶσιν δὲ 2 παντελῶς ὅτι ὁ παρόντος ἀνελεῖ. ἂν τε γὰρ ὁρῶσιν τ' ὅσα ἐφ' ἡμῶν πινῶ, ἀτυχῶν ἀνάγκη. τ' δ' ἐφ' ἡμῶν, ὅσων ὁρῶσιν καλὸν ἂν εἴδεν εἰδεπω σοὶ πάρεστι, μόνω ἢ τῳ ὁρῶσιν ἐξ ὁρῶσιν χρεῶ, καὶ φῶς μὲν τοὶ καὶ 3 μετ' ὑπεξαίρεσως, καὶ ἀνεμίνως.

CAP. VII.

Aversionem igitur ab iis rebus amovebis omnibus quæ in nobis sitæ non sunt: atque in eas transferes quæ naturæ eorum, quæ nostri arbitrii sunt, repugnant: Appetitionem autem hoc tempore prorsus auferto. Nam si ea quæ nostri arbitrii non sunt, de-

fideraris, frustrari necesse erit: ea vero quæ nobis parent, quatenus recte possint expeti, nondum es affectus. Sed eo tantum utitor motu animi, quo vel accedas ad eas res, vel ab iisdem recedas; verum leviter, & cum exceptione, & remisse.

1 Hoc caput in Ed. Salm. Priori annectitur.

2 Δοκεῖ ἢ καὶ ἐναντίον εἶναι τῷ τοῦ ὡρᾶς ὁλίγῃ ῥηθέντι, ὅτε ἔλεγε. Τηλικύτων ἐφ' ἡμῶν, μέμνησο ὅτι καὶ δεῖ μετὰ τὸς κακὴν ἀπὸ τῶν αὐτῶν. Μήποτε ἐν τῷ τὸς ἀρχαῖους παρὰ τὸν λόγον ἐστὶν, οἷς ὅσα ἀσφαλὲς ὁρῶσιν ὅλως ὡς τ' ὡρᾶς πίνων ὁρῶσιν χρεῶ? Simp.

3 Politianus cum Suppressione, Naogeorgus, cum exceptione. Sed quia Simplicius interpretatur, καὶ τ' ἐνδιδόναι τὸ ὅλizon, καὶ μὴ εἰς ἀκρον ἐπιτείνειν, cedendo & laxando paululum, non ad summum intendendo. Ego verti cum imminutione. Etli hæc tria καὶ φῶς leviter, ἀνεμίνως remisse, μετ' ὑπεξαίρεσως cum imminutione, Synonyma fortasse sunt. ὑπεξαίρεσις certe significare id potest, cum paulatim aliquid affectui subtrahitur. Siquis autem intelligere mavult, cum exceptione vel conditione: sensus erit, ut opinor. Eâ conditione res vel appete vel averfare, si expetendæ fugiendæ sunt. Vult enim Epictetus Tyrones Philosophiæ interdum Academico more ἐπέχειν καὶ ἀποκρίπτειν, cohibere

prohibere assensum & amplius deliberare; & in eâ ἐποχῇ, ἐλλείπειν μᾶλλον καὶ πλεονάζειν, hoc est potius citra resistere, quam ultra progredi, ut monet Isocrates. Wolf.

Κ Ε Φ. η'.

[γ'.]

ΕΦ' ἐκάστου τῶν ψυχαγωγούντων, ἢ χρείαν παρεχόντων, ἢ περιττομένων, μέμνησο ὁπιλέγειν ὁποῖόν ἐστιν, ἀπὸ τῶν σμικροτάτων ἄρχομενος. ἂν ² χύτταν σέργης, ὅτι χύτταν σέργης· καταλείψῃς γὰρ αὐτῆς ἔπαρξαι. ἂν παῖδιον ³ σαυτὶ καταφίλῃς, ἢ γυναῖκα, ὅτι ἄνθρωπον καταφίλῃς. ἀποθανόντος γὰρ αὐτοῦ ἔπαρξαι.

CAP. VIII.

[3.]

Singulis in rebus, quæ vel te ollam diligere: nam ea condelectant, vel usui serviunt, vel fracta non perturbaberis. Si fideliguntur, memento considerare cuiusmodi sint; exorsus à te diligi: nam eo mortuo non perminutissimis. Si ollam diligis, turbaberis.

1 Ed. Salm. ἀρξάμενος. 2 Wolfius in Notis lectionem profert ex Simplicio, quam aptiorem censet, ἂν χύτταν σείῃς, ὅτι χύτταν σείῃς. Fortasse in aliqua parte Simplicii obiter ista: proprio certe loco, id est, in hoc Epicteti caput, ut exhibet editio Salmasii, nihil tale reperio: imo, nime fallunt oculi, plane contrarium: οἷον ἐπὶ τῇ χύττῃ ἀπὸ τῆς χρείας ἀγαπωμένης; quod quid est quam περιττομένης? non certe, σφοδρῆς. Paraphrastes etiam, ἂν ποτήριον σέργης, ἂν χύτταν. Ex Casaub.

3 Ed. Salm. αὐτῶν. Male.

Κ Ε Φ. θ'.

[δ'.]

Ὅταν ¹ ἀψαδά τινα ἔργα μέλλῃς, ὑπομύνησθε σεαυτὸν, ὁποῖόν ἐστι τὸ ἔργον. εἰάν τις ἀπὸ τῆς ² πρὸς σεαυτὸν τὰ γνώμῃα ἐν βαλανείῳ. οὐδ' ³ ἀπορραίνοντας, οὐδ' ⁴ ἐκκρομένους, οὐδ' λοιδορῶντας, οὐδ' κλέπτοντας. καὶ ὅπως ἀσφαλέστερον ἀψὲς ἔργα, εἰάν τις ὁπιλέγῃς, ὅτι, εὐθὺς λισσαδὶ θέλα, ἐπὶ τῷ ἐμαυτῷ παύσεις κατὰ φύσιν ἔχουσαν τηρῆσαι. καὶ ὡσαύτως ἐφ' ἐκάστῳ ἔργῳ. ὅτι, εἰ πὶ πρὸς τὸ λισσαδὶ γήνηται ἔμποδόν, πρὸς ἄλλον ἔσται, ⁶ διότι ἔτι τοῦ ἡτέρον μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ ἐμαυτῷ παύσεις κατὰ φύσιν ἔχουσαν τηρῆσαι. ἔτι τηρῆσαι δὲ, εἰάν τις ἀνακτῶ πρὸς τὰ γνώμῃα.

CAP. IX.

[4.]

Opus aliquod aggressurus, ipsi ea tibi proponito quæ sunt in tibi subjcito, cuiusmodi sit il- balneo: alios perfundi, alios lud opus. Si lavatum abieris, co pelli, alios convicia facere, alios

alios furari. Sicut tytius rem aggredieris, si ipsi tibi dixeris: Et statim lavabo, & meum institutum naturæ congruens conservabo. Eodemque modo in unoquoque negotio. Sic enim, si quid impedi-

mento lavationi tuæ fuerit, in promptu erit; Equidem non hoc solum volui, sed & institutum meum naturæ consentaneum, tueri volui. Neque vero tuebor, si ea quæ sunt, ægre tulero.

1 Ed. Salm. ἀπτοῖται.

2 Ed. Salm. πρὸς αὐτὸν.

3 Quidam legunt

ἀπτοῖντας.

4 Quidam legunt ἐκτρομέμεθα.

5 Ed. Salm. ἐμποδίζον.

6 Lege, Διότι αὐτὸν ἐτῆτο. Wolf.

7 Id capite trigessimio postea appellat ὄντας, quem locum vide. Smean.

Κ Ε Φ. ι.

[ε.]

Ταρασθε τὰς ἀνθρώπους, & τὰ πράγματα, ἀλλὰ τὰ πρὸς τὰ πράγματα δόγματα. οἷον, ² θάνατος ἐδὲν ³ δεινόν, ἐπεὶ καὶ Σωκράτης ἀνέφαινετο· ἀλλὰ τὸ δόγμα τὸ πρὸς θάνατον, ⁴ ὅτι δεινόν, οὐκ αἰνέει τὸ δεινόν ἐστιν. ὅταν ἔν ἐμποδίζόμεθα, ἢ ⁵ παρατρώμεθα, μηδέποτε ἄλλως αἰτιώμεθα, ἀλλ' ἐαυτοὺς, τὰς τε τὰ ἐαυτῶν δόγματα.

⁵ 7 Απαμεινύμεθα ἔργον, τὸ ἄλλοις ἐγκαλεῖν, ἐφ' οἷς αὐτοὺς πρὸς κακῶς ἡργιμὸς παμεινύμεθα, τὸ ἐαυτῶν πεπαμεινύμεθα, τὸ ⁸ μήτ' ἄλλω, μήτ' ἐαυτῶν.

CAP. X.

[5.]

Homines perturbantur, non rebus, sed iis quas de rebus habent opinionibus. Verbi causa: Mors non est malum, alioquin enim & Socrati ita visum esset: sed opinio de morte, quæ malum cam facit. Cum igitur impedi-

mur, aut distrahimur, non alios culpemus, sed nosmetipsos, hoc est, nostras opiniones.

VI. Alios accusare in calamitate sua, hominis est ineruditi: se ipsum, ejus qui erudiri coepit: nec se, nec alium, eruditi.

1 Ed. Salm. αὐτῶν.

2 Ed. Salm. Præit articulus ο.

3 Τὰ φύσι

δεινὰ, πᾶσι δοκεῖ δεινὰ, αἰσθεῖς τὰ φύσι θεμελῶ, ἢ ψυχρῶ, ἢ χαλῶ, ἢ ὁμοίᾳ πᾶσι δοκεῖ τριαῦτα, καὶ μέγιστα τοῖς καὶ φύσιν ἔχουσιν, & ἐμφρονεστέροις· ὁ θάνατος δὲ πᾶσι δοκεῖ δεινός. Σωκράτης γὰρ ἐκ ἐδὲ δεινός, ὅς γε καὶ διναμὶς φύγειν αὐτὸν ὑπέμεινεν ὁμοίως ἀνδραγαθῶς, πᾶσαν ἐκείνου πλὴν ἡμέραν, πρὸς τὰς ἐταίρους πλὴν τῆς ψυχῆς ἐμφαίνων ἀληθείαν, καὶ πλὴν καρτερικῶς τῆς φιλοσοφίας ζωῆς, ὅποια πρὸς ἐπὶ διδασκῶν. Simp.

4 Ed. Salm. διότι.

5 Non facile divinare possum, unde Salmasius hanc lectionem hauserit, scilicet ἢ παρατρώμεθα, ἢ λυπώμεθα, μηδέποτε, κτλ. Nusquam sane ita legitur, & ipse hanc vocem λυπώμεθα non transtulit istius editionis præfatus. Berk.

6 Ed. Salm. ἄλλω.

7 Ed. Salm. Hæc Capitis pars à priori secerni-

tur. Simplicius conjunctionem hic inferendam existimat. τὰ τε συνιστᾷ τὰς

αὐτῶν

αὐτῶν ἔστιν· καὶ εἴπερ εἶχε τὸν, γὰρ, σιῶδισμον, ὡς λέγειν, Απαυδύτης γὰρ ἐστὶν ἔργον, κτλ. Simp. 8 Ed. Salm. μήτε ἄλλω, μήτε ἑαυτῷ.

Κ Ε Φ. ια'.

[ζ'.]

Επὶ μηδενὶ ¹ ἐπαρθῆς ² ἀλλοτρίῳ περτερήματι. εἰ ὁ ἵππος ἐπαυ-
ρόμην ³ ἔλεγχον ἂν, ὅτι, Καλὸς εἰμι, οἷσιν ἂν ἴω· σὺ δὲ ὅταν
λέγῃς ἐπαυρόμην ⁴, ὅτι ἵππον καλὸν ἔχω, ἴσθι ὅτι ὅτι ἵππῳ
ἀραθῶ ἐπαύρη. τί ἔν ἐστι σὺν; ⁵ χρῆσις φαντασιῶν· ὡς ὅταν ἐν
χρῆσι φαντασιῶν κατὰ φύσιν ὀχῇς, τῷ καὶ αὐτῷ ἐπαρθήσῃ. ⁶ τότε
γὰρ ὅτι σὺ τινὶ ἀραθῶ ⁷ ἐπαρθήσῃ.

CAP. XI.

[7.]

Nulla aliena praestantia efferaris animo. Si equus semet jactans diceret, Sum pulcher : ferendum esset. Tu vero cum insolenter gloriaris, te pulchrum equum habere: scito, equo te bono superbi-
re. Quid igitur est tuum? Usus visorum. Quapropter cum in usu visorum ita moratus fueris, quemadmodum natura postulat, tum effereris. Tamen enim aliquo tuo scito, equo te bono superbi-
re. Quid igitur est tuum? Usus visorum. Quapropter cum in usu visorum ita moratus fueris, quemadmodum natura postulat, tum effereris. Tamen enim aliquo tuo scito, equo te bono superbi-
re.

1 Δηλοῖ δὲ οἷμα νῦν ἡ ἐπαρσις οὐχὶ καφότης, καὶ μετωρισμὸν, καὶ ἀλαζο-
νείαν, ὡς εἰώτα μὲν πολλαῖς ἐπὶ κακῷ τῇ λέξει κεχρησάται. Οὐ γὰρ ἂν ἐπὶ τοῖς
ἡμετέροις καὶ ἀληθινοῖς ἀραθῶ ἐπαυρόμεθα σιωπῶντες. ἀλλὰ δοκεῖ μὲν νῦν ἡ
ἐπαρσις δηλοῖ αὐτῷ ὑπόληψιν αὐξήσεως πνέου, καὶ ἀδυναμίας ἐπὶ περσλήψει
τινὸς ἀραθῶ. Simp.

2 Ἀπερ ἀλλοτρία καλεῖ ἀραθῶ, καὶ τὴν ἐξ ἀρχῆς λόγον, ἐν ᾧ ἔλεγε πρὸς τὸν ἐφ'
ἡμῖν ἀδυνάτῃ εἶναι, καὶ κωλύει, καὶ ἀλλοτρία. Simp.

3 Πρότερον μὲν ἐν πρῶτοις τῶν ὀργῶν ὑπόληψιν, νῦν δὲ τῶν καὶ φύσιν χρῆσιν
ὑπόληψιν, ὅπερ ἐκάλεισεν ὑπόληψιν ἐκεῖ, τῷ νῦν φαντασίαν ὀνομάζει. Simp.

4 Ed. Salm. τῷ. 5 Ed. Salm. ἐπαύρη.

Κ Ε Φ. ιβ'.

[η'.]

Καθ' ὅπερ ἐν ¹ λιμνῇ, ὅτε πλοῖς καθορμιόθεντος, ἂν ² ἐξέλθῃς
ὑδρεύουσα, ὁ δὲ μὲν πάρεργόν ἐστι, καὶ κοχλίδιον ἀναλεξάσατα,
ἢ βολβάριον· ³ τεταῖα δὲ δὲ τῶν Διόνοισιν ὅτι τὸ πλοῖον, ὅ
συνεχῶς ὅτις ἐφέρεται, ⁴ μήτοι σε ὁ κυβερνήτης καλέσῃ· ⁵ καὶ κα-
λέσῃ, πάντα ἐκείνα ἀφίεναι, ἵνα μὴ δεδεμνῶ ἐμβληθῇς,
ὡς τὰ πρῶτα· ἔτω καὶ ἐν τῷ βίῳ, εἰ δὲ διδῶται ἀντὶ βολβα-
ρίῃς ὅτι κοχλίδις γυναικάρει καὶ παρθένῃ, ἔδεν κωλύσῃ· εἰ δὲ ὁ
κυβερνήτης καλέσῃ, ⁶ τρέχε ὅτι τὸ πλοῖον, ἀφίεις ἐκείνα πάντα,
μηδὲν ὅτις ἐφέρεται· εἰ δὲ γέρων ἦς, μηδὲ ἀπαλλαγῇς ποτε
ὅτε πλοῖς μακρῶν, μήποτε καλῶντος ἐλλίπῃς ⁷.

CAP.

CAP. XII.

[8.]

Quemadmodum in navigatione, subducto navigio, si aquatum exieris, obiter fortassis etiam cochleolam colliges, aut bulbum: animo autem in navigium intentum esse oportet, ac continenter sollicito, ne te gubernator vocet: quod si vocarit, ea omnia relinquere, ne vincetus, tanquam

oves in navim conjiciaris: ita in vita, si tibi vice cochleæ aut bulbi, detur uxorcula & puer: nihil impediet. At si gubernator vocarit, curres ad navim, relictis illis omnibus: neque respicies. Quod si senex es, cave unquam à nave recedas longius, ne quando vocatus, deficias.

1 Melius in aliis, ut Plantinianâ: Κατὰ πρὸν ἐν πλῶ: quod & Wolfius, in versione expressit. Paraphrastes ἐν πλοῖω non male: sed illud tamen magis probo. Casaub.

2 Ed. Salm. ἐξέλθοις. 3 Aliter legitur πᾶντι δὲ σε, Ordinare vel componere te. Sed prius est ἐμφατικώτερον. Significat enim illam animi pro-
pensionem sive extensionem, quâ in rem aliquam quali rapimur aut extendimur. Navem sive Philosophiæ, sive vitæ institutum vocat. Gubernatorem vero Deum. Cui vocanti qui non pareat, aut pro mancipio tractetur, aut plane deferatur. Senecanus.

4 Ed. Berk. Μήτις οὐ κυβερνήτης καλέσῃ. Ed. Salm. Μήποτε ὁ κυβερνήτης καλέσῃ.

5 Ed. Berk. deest καὶ καλέσῃ cum sequenti cominate, & inseritur καὶ τότε.

6 Ed. Salin. Τρέχειν. 7 Politianus addit in versione: Inque id vitæ conjiciaris. Qui enim volens non sequitur, necessitate id patietur. Quæ ex meliore aliquo codice ab illo prompta esse, utut aliter censeat & disputet Wolfius, fidem facit Paraphrasis nostra. Totidem enim & illa verbis. καὶ δεδεμένῳ βληθῆς. Ο γὰρ ἐκὼν μὴ ἐμπόδῳ, ἀνάγκη τῷ πείσεται. Casaub.

Κ Ε Φ. ιγ'.

[9.]

Μὴ ζήτητὰ τὰ γνώμῃναι γίνεσθαι ὡς θέλεις. ἡ ἀλλὰ θέλε γίνεσθαι τὰ γνώμῃναι ὡς γίνεσθαι, καὶ εὖ ποιήσῃς. ἡ νόσος σώματος ἐστὶν ἐμπόδιον, παραιρέσεως δὲ ἡ, εἰ μὴ αὐτὴ θέλη. χῶλανσις, σκέλῃς ἐστὶν ἐμπόδιον, παραιρέσεως δὲ ἡ. καὶ τὸ ἐφ' ἐκάστῃ τῷ ἐμπιπτόντων ὁπότε. εὐρήσεις γὰρ αὐτὸ ἄλλῃ πρὸς ἐμπόδιον, ὅσον δὲ ἡ.

CAP. XIII.

[9.]

Ne postules, ea quæ fiunt, arbitratu tuo fieri: sed, si sapias, ita fieri quæque velis, ut fiunt. Morbus est corporis impedimentum, instituti non item, nisi ipse velis. Claudicatio pedis est im-

pedimentum; instituti non item. Quod si singulis in rebus, quæ incidunt, consideraris; invenies eas alterius cuiuspiam rei, non tui, esse impedimentum.

1 Codex *Argentinenſis* paulo aliter, ἀλλὰ θέλειν ὡς τὰ γινόμενα γίνονται ut ſit ζῆται θέλειν id ſtude ut velis : quali dicat voluntatem tuam facilius mutabis, quam naturam rerum. *Wolfius*. Ed. Salm. ἀλλὰ θέλει τὰ γινόμενα, ὡς γίνονται.

2 Ed. Salm. ὁμοῦς. Quod verbum ex *Simplicio* ſumi videtur.

3 Ed. Salm. Hæc capitis pars a priori ſecernitur.

4 Ed. Salm. ἐκείνων. 5 Ed. Berk. Σδ.

Κ Ε Φ. ιδ'.

[ι.]

ΕΦ' ἐκάστου τ' περὶ πλόντων, μέμνησο ὅτι πρέφω ὅτι¹ σεαυτὸν ζῆτειν, τίνα δυνάμιν ἔχεις πρὸς τὴν χρῆσιν αὐτῶ. εἰ καλὸν ἰδῆς, ἢ καλῶ, εὐρήσῃς δυνάμιν πρὸς ταῦτα ἐγκρατεῖαν. εἰ πίνῃ πρὸς φέρῃ, εὐρήσῃς καρτηρίαν. εἰ λαιδορία, εὐρήσῃς ἀνεξικακίαν. καὶ ἔτις ἐπιζόμενόν σε² ὁ σωμαρπάσσει αἰ φαντασίαν.

CAP. XIV.

[ιο.]

Quicquid inciderit, in eo memento, ad te conversus, inquirere, qua facultate sis ad uſum ejus inſtructus. Si quem formoſum, formoſamve videris; ad eam rem temperantiæ perabis.

1 Ed. Salm. ἐαυτὸν.

2 Ed. Salm. ἐκ' ἀρπάσσει.

Κ Ε Φ. ιε'.

[ια.]

Μηδέποτε ὅτι μὴδενὸς εἴπῃς, ὅτι ἀπώλεσα αὐτὸ, ἀλλ' ὅτι ἀπέδωκα. ¹ τὸ παῖδιον ἀπέθανεν; ἀπέδωκε. τὸ χωρίον ἀφῆρη; ἔκβη καὶ τὸ ἀπέδωκε; ἀλλὰ κακὸς ὁ ἀφελόμενος. τί δέ σοι μέλει, ² ἀλλὰ τίν' σε ὁ δὲς ἀπήτησε; μέχρι δ' ἂν διδῶ, ὡς ἄλλοτε αὐτῷ ὅτι μελῶ, ὡς ὁ πανδοχεὶς οἱ³ παρεόντες.

CAP. XV.

[ιι.]

Nunquam te quicquam perdidisse dicito, ſed reddidiſſe. Filio- lus obiit? redditus eſt. Prædium eſt ereptum? an non id quoque eſt redditum? At improbus eſt qui eripuit. Quid id tua refert, per quem is qui dederat, abs te repetierit? Sed quamdiu conceſſerit, tanquam alienum id curato, ut cauponam viator.

1 Ita conſtanter in omnibus excuſis legitur, at Salm. Editio cæteris auſtior habet, τὸ παῖδιον ἀπέθανεν; ἀπέδωκε. ἢ γυνὴ ἀπέθανεν; ἀπέδωκε. τὸ χωρίον, κατὰ. Huic favet *Simplicius*, dicit enim hoc loco, αὐτὸς ὁ *Επίκτητος* ἐπὶ τῷ πρὸς μεγίστας συμπαθείας κινέντων, τέκνα καὶ γαμετὴς ἐποίησε τὸν λόγον.

2 Ed. Salm. διατί. Hanc lectionem quoque *Wolfius* agnoſcit.

3 Ed. Salm. παρόντες.

B

Κ Ε Φ.

ΚΕΦ. ΙΣ'.

[16.]

Εἰ περὶ φύσιν θέλεις, ἄφες τὰς ποιήσεις¹ ἀγαθοισμῶς· εἴαν ἀμελήσω τῶν ἐμῶν, ἔχ' ἔξω ἀγαθοφάς· εἴαν μὴ κολάσω τὸν παῖδα, πονηρὸς ἔσται. κρείσσον γὰρ λιμῶν ἀποθανεῖν, ἄλυπον ἢ ἀφοδὸν γρόμιον, ἢ ζῆν ἐν ἀφθόνοις ταραξόμιον·² κρεῖττον δὲ τῶν παῖδα κακὸν εἶναι, ἢ σε κακοδαίμονα.

CAP. XVI.

[12.]

Si quid proficere studes, istiusmodi cogitationes missas facito. Si mea neglexero, non erit unde vivam. Nisi puerum castigaro, malus erit. Præstat enim perire

fame, timoris ac molestiæ exper-tem, quam copiis omnium rerum circumfluentem, animo vivere perturbato. Et puerum malum esse præstat, quam te infelicem.

¹ Ed. Salm. ἐπιλογοισμῶς. ² Εἰ μὲν δυνάτον ἦν σιαυτὸν ζῶσιναι τῷ παιδὶ ἐπιμεληθῆναι, τὸτο ἂν ἦν καλῶν. εἰδὲ ἀδυνάτον τὸτο δυοῖν ἐνεκα, καὶ ὅτι ἀπαιδεύτος σὺν ἂν ἄλλον παιδεύσῃ, καὶ ὅτι τὸν παῖδα μηδὲν ὠφελῶν αὐτὸς πρὸς μέλει βλάπτεται, καλὸν ἂν εἴη λοιπὸν, ἐκείνῳ μὲν ἐπὶ τῷ ἑαυτοῦ κακίᾳ ἀφίεναι, ἡμῶς δὲ αὐτῶν ἐπιμελεῖσθαι. Simp.

ΚΕΦ. ΙΖ'.

¹ Ἀρξαι τοιγαροῦν ἀπὸ τῶν² μικρῶν. ἐκχεῖται τὸ ἐλάδιον; κλέπεται οἶνός σου; ὅτι ληστεύεις, ὅτι, πούστις πωλεῖται ἀπάθεια, πούστις ἀταραξία; ποῦκα δὲ ἐδὲν³ περιγίνεται. ὅταν δὲ καλῆς τὸν παῖδα, ἐνθυμῶ ὅτι δυνάται⁴ μὴ ὑπακούσαι καὶ ὑπακούσας, μηδὲν ποιῆσαι ὧν θέλεις,⁵ καὶ ἔχ' ἔτις ἔξω αὐτῷ καλῶς, ἵνα ἐπ' ἐκείνῳ ἦ,⁶ τὸ σε ταραχθῆναι.

CAP. XVII.

A parvis igitur auspicare. O-
leum effunditur? villum surripit-
tur? subijce tibi: Tanti vœnit
tranquillitas, tanti constantia:
gratis autem nihil acquiritur.
Cum vero puerum vocas, fieri

posse cogita, ut præsto non sit:
&, ut sit, nihil agat ex animi
tui sententia. Neque vero ei
tam bene fit, ut tuarum pertur-
bationum habeat ille potesta-
tem.

¹ Ed. Salm. Hoc caput prioris pars est.² Ed. Salm. σμικρῶν.³ Ed. Salm. περιγίνεται.⁴ Wolfius, non præsto esse. Politianus, non audire; Fortasse μὴ ὑπακ. pro παρακούσαι, id est, non intellexisse. Casaub.⁵ Ed. Berk. καὶ ἔχ' ἔτις ἐστίν. Ed. Salm. ἀλλ' ἔχ' ἔτις ἐστίν αὐτῷ καλῶς, ὅπως δὲ σοὶ καλῶς.⁶ Ed. Casaub. τὸ σε μὴ ταραχθῆναι.

ΚΕΦ

ΚΕΦ. ιη'.

[ιγ'.]

Εἰ προκόψαι θέλεις, ὑπόμεινον ἕνεκα ¹ τῆς ἐκτὸς ² ἀνδρὸς δόξα, καὶ ἡλίθιου. ³ μηδὲν ⁴ βέλτε δοκεῖν ἐπίστανθαι, ⁵ καὶ δόξης πρὸς τὴν εἰσὶν πρὸς, ἀπίσκει σεαυτῶν. ἴσθι γὰρ, ⁶ ὅτι ἔστιν ῥαδίον, καὶ τὴν προαίρεσιν τὴν σεαυτῶν κατὰ φύσιν ἔχουσιν φυλάττειν, καὶ τὰ ἐκτὸς. ἀλλὰ ⁷ τὸν ἑτέρου ἐπιμελεσθῆναι, ἔστιν ἄμελῆσαι, πᾶσι ἀνάγκη.

CAP. XVIII.

[ιζ'.]

Si quid proficere vis, ne recusa, quo minus ob res externas amens & fatuus habearis. Ne quid scire videri velis. Quod si quis aliis esse videaris: ipse tibi diffidit. Scito enim, facile non esse institutum tuum in eo statu, qui sit naturæ consentaneus, conservare, & res externas amplecti: sed aliter non posse fieri, quin is, alterum qui curet, alterum negligat.

¹ Ed. Salm. τῶν. ² Ed. Salm. ἀνδρῶν. ³ Καλῶς δὲ οὕτως εἶπεν, Μηδὲν δοκεῖν ἐπίστανθαι, ἀλλὰ μηδὲν βέλτε δοκεῖν ἐπίστανθαι. ἢ μὴ γὰρ δόξης ἢ πρὸς ἡμῶν, ἢ πρὸς ἡμῶν ἐστίν, ἔστιν ἐφ' ἡμῶν τὸ δὲ βέλτεσθαι, ἡμέτερον ἐστίν ἔργον. Simp.

⁴ Ed. Salm. βέλτε. ⁵ In quibusdam codicibus reperitur. Καὶ δόξης πρὸς εἰσὶν πρὸς. Sed tum deesse videtur ἄξιον, dignus aliquo: Sed non opus est, si, ut cæteri codices habent, pro τινος, πρὸς legatur. Wolf.

⁶ Ed. Salm. ὥς. ⁷ Ed. Salm. τῶν.

ΚΕΦ. ιθ'.

[ιδ'.]

¹ Ἀν θέλῃς τὰ τέκνα σε, καὶ τὴν γυναῖκα, καὶ τὰς φίλους σε ² πάντοτε ζῆν, ἡλίθιου εἶ. τὰ γὰρ μὴ ὅτι σοι θέλεις ὅτι σοι εἶναι, καὶ τὰ ἀλλότρια, σοὶ εἶναι. ἔγωγε καὶ τὸν παῖδα θέλῃς μὴ ἀμαρτάνειν, μαρὸς εἶ. ³ θέλεις γὰρ τὴν κακίαν μὴ εἶναι κακίαν, ἀλλ' ἄλλο τι. ἂν δὲ θέλῃς ὀρεγόμενον μὴ ἀποτυγχάνειν, τὴν δυνάσασθαι, ⁴ τὴν δὲ ἄσκει, ὃ δυνάσασθαι.

CAP. XIX.

[ιζ'.]

Si in id studes, ut liberi tui, peccare non vis, stultus es. Id enim postulas, ut vitium non sit vitium, sed quiddam aliud. At si in tua potestate non sunt, ea in eo quod appetis, frustrari non vis: hoc quidem potes. Ergo, esse tua. Sic etiam, si puerum quod potes, in usum voca.

¹ Ed. Salm. εἰαν θέλῃς. Et ita quoque infra, εἰαν δὲ θέλῃς, quæ lectio aliis præferenda videtur. Berk.

² Wolf. perpetuo vivant & floreat: ex aliquo, ut conjicio ego, Manuscripto, quamvis in nullo editorum mihi repertum. Sed nec Simpli-

cuius in suo Codice reperisse videtur; ita tamen & *Paraphrasis*: πάντες ζῆν ἐὺ πράττειν. *Casaub.* 3 Quidam codices male: Εἰ θέλεις. *Idem.*

4 In editionibus quas ego cunque vidi, omissa est horum verborum versio Latina. Non est tamen quod Græca suspecta Lector habeat, cum in omnibus editis, mihi visis, exemplaribus reperiantur. ex *Casaub.*

ΚΕΦ. κ'.

Κύριον ἑκάστων ἐστίν, ὃ τ' ὡς ἐκείνους θελομένων, ἢ μὴ θελομένων, ἔχων τὴν ἐξουσίαν εἰς τὸ ποιῆσαι ἢ ἀφελεῖσθαι. ὅστις οὖν ἐλεύθερος εἶναι βύλεται, μήτε θελέτω τι, μήτε φύγέτω τι τ' ἐπ' ἄλλοις. εἰ δὲ μὴ, δαλεύειν ἀνάγκη.

CAP. XX.

Cujusque dominus is est, qui liber esse velit, neque cupiat quicquam, neque aversetur, eorum quæ potestatem habet vel conservandi, vel eripiendi. Quisquis igitur

liber esse velit, neque cupiat quicquam, neque aversetur, eorum quæ penes alios sunt. Sin minus, servare necesse erit.

ΚΕΦ. κα'.

[14.]

Μέμνησο, ὅτι ὡς ἐν συμποσίῳ, δεῖ σε ἀνασπρέφεισθαι. 2 πειρομένους γέροντες τι κατὰ σε; ἐκείνους τὴν χεῖρα, κατὰ μίαν μετὰ λαβε. 3 παρέρχεται; μὴ κάτεχε. ἔπω ἤκει; μὴ ἰπιδάλε πόρῳ τὴν ὀρεξίν, ἀλλὰ δεῖ μενε μέχρ' αὖ γένηται κατὰ σε. ἔτω πρὸς τέκνα, ἔτω πρὸς γυναικα, ἔτω πρὸς ἀρχάς, ἔτω πρὸς πλάτων, καὶ ἔσθ' ὅτε ἄξιον τ' ἰσθῶν συμποτίης. αὖ δὲ καὶ πρὸς ἀπείρους σοι μὴ λάβης, ἀλλ' ὑπερίδης, τότε ἔμνονεν συμποτίης τ' ἰσθῶν ἔσθ' ἀλλὰ καὶ σιωάρχων. ἔτω γὰρ ποιῶν 4 Διογένης καὶ Ηρακλείδης, καὶ ὁ ὅμοιος ἀξίως 5 θεοὶ τε ἦσαν, καὶ ἐλέγοντο.

CAP. XXI.

[15.]

Memento, sic in vita esse verandum, tanquam in convivio. Si quid circumferendo ad te pervenerit, porrecta manu partem modeste capito. Præterit? Ne detine. Nondum adest? Ne longe appetitum extendito: sed expecta, dum ad te perlatum fuerit. Sic erga liberos, sic erga conjugem, sic erga magistratus,

sic erga divitias si affectus fueris; aliquando dignus eris convivio Deorum. At vero si oblata etiam non acceperis, sed despexeris; non conviva Deorum modo, sed & imperii consors eris. Sic enim cum facerent, Diogenes, Heraclitus, & similes, merito divini ut erant, ita & dicebantur.

1 Addit *Paraphrasis* ἔτως ἐν βίῳ, quod sententia requirit. Mox pro πρὸς, *Paraphrasis*, κατὰ τέχε: Sed nihil opus. ex *Casaub.*

2 Ed.

2 Ed. Salm. Priorem sententiam claudit *ἀειφερόμενον*.

3 Αἱ εἰ μὴ γινόμενα ἀφαιρέτο, (τὸτο γὰρ νομίζω δηλὸν τὸ παρέρχεται,) μὴ καὶ περὶ φησι, τέττοι, μὴ βιάζω μῦθον αὐτὰ, μηδὲ δυσχεραίνει τιλὶ ἀφαιρέσειν. Simp.

4 Ἀλεξάνδρου γὰρ Διογένην ἐρωτήσαντος τί βάλεται, ἀπίστητι ἐφῆ τὸ ἡλίε· ἔτι γὰρ αὐτὸν ἡερμανόμην. Simp.

5 Θεοὶ γὰρ οἱ καὶ τὸ ἄκρον καὶ ἐξηρημένον τὸ ἐν αὐτοῖς διαζήσαντες· τὸ γὰρ πανταχὺ ἄκρον, θεῖον, ὅτι πάντων ἀκροῦς θεός. Simp.

Κ Ε Φ. κβ'.

[15.]

Ὅταν κλαίοντα ἴδῃς τινὰ ¹ ἐν πένθει, ἢ ἀποδημῆντος τέκνου, ἢ ἀπολωλεκτός τὰ ἑαυτοῦ, πῶς σεχε, μή σε ἢ φαντασία συναρπάσῃ, ² ὡς ἐν κακῷ ὄντος αὐτοῦ, τοῖς ἐκτός· ἀλλ' εὐθὺς διαίρει ὡς σεαυτῷ, ³ λέγειν ἔσω πῶς σεχερον, ὅτι τὸν θλίβει, καὶ τὸ συμβεβηκός, ⁴ ἄλλον γὰρ καὶ θλίβει, ἀλλὰ τὸ δόγμα τὸ πρὸς τῶν. ⁵ μέγρι μὲν τοι λόγος μὴ ὅκνει συμπεριφέρειν αὐτῷ, καὶ ἔτω τύχη, συνεπισηνάξαι. πῶς σεχε μὲν τοι, μὴ καὶ ἔσω-
γεν ⁷ συνεπισηνάξης.

CAP. XXII.

[16.]

Cum ejulantem quempiam videris in luctu, sive peregre profecto filio, sive rebus amissis: cave ne te visum illud moveat, ut existimes versari eum in malis ob externa; sed statim ipse tecum distinguito, sitque in promptu ut dicas: Istum affligit non casus ille (alium enim non affligit) sed concepta de eo opinio. Ac oratione quidem tua ejus perturbationi subservire ne dubita; atque adeo, si res ita tulerit, congemiscere. Cavebis autem, ne intrinsecus etiam congemiscas.

1 Simplicius aliter videtur legisse, "Ὅταν ἔν, φησι, κλαίοντα ἴδῃς, ἢ ὡς ἀποδημῆντος αὐτοῦ τέκνον, ἢ ὡς ἀποδημῆντος, ἢ ὡς ἀπολωλεκτός τὰ αὐτοῦ. Simp. Paraphrastes habet ἐπὶ πένθει.

2 Οὐ γὰρ ἐκτός ἐστιν ἡμῶν τὰ κακά, ὥστε καὶ τὰ ἀγαθὰ. Simp. 3 Ed. Salm. Deest hoc verbum.

4 Οὐ γὰρ τοῦτον φύσις τὸ συμβεβηκός ἐστιν. ἐπεὶ καὶ πάντως ἐθλίβειν αὐτὸν, οἷς συνέβαιεν. ὥστε τὸ φύσις ἡερμὸν πάντως ἡερμαίνει τὰς ψαύοντας. Ἀναξαγόρας δὲ ἀκρίτως, ὅτι τέθνηκεν αὐτῷ ὁ υἱός, γαληνῶς ἄμα καὶ μεγαλοφρονῶς, ἡδεῖν, φησι, θνητὸν γλυνήσας. Simp. 5 Ed. Berk. & Casaub. τέτων.

6 Ἀσμπυθῶς ἔχειν δεῖ πρὸς τοὺς θλιβομένους τὴν ἐπιεικῆ, καὶ τὸ δόγμα αὐτῶν καὶ γινώσκοντα πρὸς αὐτοὺς; Οὐδαμῶς· ἀλλὰ συμπεριφέρειν μὲν, καὶ μέγρι πρὸς συγκαταβαίνειν, καὶ λόγον συμπαθῆ λέγοντα, καὶ δεῖ, συνεπισηνάξαι. καὶ προσποιητῶς· καὶ γὰρ πρὸς αὐτοὺς ἐπιεικῆ καὶ πρὸς αὐτοὺς· ἀλλ' αὐτὸν ἐπὶ τῇ ἀνθρωπίνῃ ἐπιεικείᾳ σενάξαι, τοῖα πρᾶγμα σενάγμῳ ἄξια νομίζειν. Simp.

7 Ed. Salm. σενάξης.

Κ Ε Φ.

Κ Ε Φ. κγ'.

[15.]

Μέμνησο, ὅτι ὑποκριτὴς εἰ δρᾶμαίῃ, οἷς ἂν θέλῃ ὁ δι-
δάσκαλός. ἂν βραχὺ, βραχέῃ· ἂν μακρὸν, μακρῶ. ἂν
πτωχὸν ὑποκρίνασθαι σε θέλῃ, ἵνα καὶ τῶτον εὐφυῶς ὑποκρίνη·
ἂν πτωχὸν, ἂν ἄρχοντα, ἂν ἰδιώτην. σὸν γὰρ τῶν ἐστὶ, τὸ δοῖν
ὑποκρίνασθαι πρὸς ὅσων καλῶς ἐκλέξασθαι δι' αὐτὸ, ἄλλως.

CAP. XXIII.

[17.]

Actorem esse fabulæ talis, qua- personam ingeniose repræsentantes.
lis magistro probata fuerit, te Ita si claudum, si principem, si
memento: si brevis, brevis; si plebeium. Hoc enim tuum est,
longa, longæ. Si mendicum a- datam personam bene effingere:
gere te voluerit: fac eam quoque eam autem eligere, alterius.

Κ Ε Φ. κδ'.

[17.]

¹ Κόραξ ὅταν μὴ αἴσιον ² κρέσῃ, μὴ σωμαρπαζέτω σε ἢ φαν-
τασία, ἀλλ' εὐθὺς διαίρει πρὸς σεαυτῶν, καὶ λέγει, ὅτι τῶν
ἐμοὶ ἐδὲν ὀπισημαίνεται, ἀλλ' ἢ τῷ σωματίῳ μου, ἢ τῷ κλησιδίῳ
μου, ἢ τῷ δοξαρίῳ, ἢ τοῖς τέκνοις, ἢ τῇ γυναικί· ἐμοὶ δὲ πάντα
αἴσια σημαίνεται, εἰ ἂν ἐγὼ θέλω. ὅ, τι γὰρ ἂν τῶν δοξαρίων,
ἐπ' ἐμοὶ ἐστίν, ὠφελήθῃμαι ³ ἀπ' αὐτῶν.

CAP. XXIV.

[18.]

Si corvus inauspicatum croci- ni, aut liberis, aut uxori: mihi
tarit, ne te visum illud moveat, autem fausta omnia portendun-
sed ipse tecum divide statim, & tur, si ego voluero. Quicquid
dic: Nihil istorum mihi por- enim istorum acciderit, ex eo
tenditur: sed aut corpusculo meo, penes me est fructum ut ca-
aut reculæ meæ, aut existimatio- piam.

¹ Simplicius censet hoc caput ante 23um esse collocandum, quippe
antecedentis videtur esse consequentia.

² Ed. Berk. κερσίζῃ. ³ Ed. Salm. ὑπ' αὐτῶν.

Κ Ε Φ. κε'.

[19.]

¹ Ανίκητος εἶναι δυνάσται, εἰ ἂν εἰς μηδέν ἄγωνα κατὰ βαί-
νης, ὃν οὐκ ἔστιν ὅπτι σοι νικῆσαι.

CAP. XXV.

[19.]

Invictus esse potes, si in quod vincere tui arbitrii non
nullum certamen descendas, est.

¹ Hoc

1 Hoc dictum pendet è divisione rerum initio facta. Vincuntur, qui res alienas expetunt: hoc est, eas, quæ ad corpus pertinent, & in manu fortunæ sunt. Vincunt qui pravas opiniones & cupiditates oppugnant, modo legitime certent. *Wolf.*

Κ Ε Φ. ις'.

Ορα¹ μήποτε ἰδὼν πῶς περὶ μὲν ἡμετέρας, ἢ μεγαλοδυναμίας, ἢ ἄλλως εὐδοκίμουντα, μακαρίους, ὑπὸ τῇ φαντασίᾳ² συναρπαδαίς. εἰ γὰρ ἐν τοῖς ἐφ' ἡμῖν ἢ³ εἰς αὐτὰς ἀπαθείς ἢ, ὅτε ὁ φθόνος, ὅτε ζηλοτυπία χώραν ἔχει. οὐ δὲ αὐτὸς ἐπ' αὐτῶν, ἐπὶ πρῶτον, ἢ ὑπὸ τοῦ εἶναι θελήσει, ἀλλ' ἐλεύθερος. μία δὲ ὁδὸς πρὸς⁴ ταῦτα, κατὰ φρόνησιν τὴν ἐφ' ἡμῖν.

CAP. XXVI.

Si quem eximiis honoribus affectum, aut ampla potestate præditum, aut alioqui florentem videris; vide ne quando beatum illum prædices, visorum impetum secutus. Nam si in rebus nostræ potestati subiectis vis tranquilli-

tatis constiterit, nec invidia nec æmulatio locum habebit; tuque ipse non imperator, non senator, non consul esse voles, sed liber. Ad eam autem rem via unica est; eorum, quæ in potestate nostra non sunt, contemptio.

1 Ed. Salm. ἐν μήποτε. 2 Pleræque Edit. συναρπαδαίς exhibent: Salmasiana, συναρπαδαίς; quod quidem quia quasi solemne in hoc argumento verbum Epicteto, (proximo quoque capite repetitum;) aliisque, & confirmat etiam *Paraphrasis*, verius esse crediderim. ex *Cassanb.*

3 Η εἰς αὐτὰς ἀπαθείς, idem quod αὐτῇ ἢ ἀπαθείᾳ. Sed cum apud Arrianum huius quoque libelli, Simplicio si credimus, auctorem, nunquam τῶν εἰς αὐτὰς ἀπαθείς, me legisse meminerim, rectius id arbitror, quod ibi crebro habetur, ἢ εἰς αὐτὰς ἀπαθείς. ex *Wolf.* Huic sententiæ suffragatur Simplicius in hunc locum, εἰ γὰρ τὸ ἀνθρώπινον ἀγαθὸν ἐν τοῖς ἐφ' ἡμῖν ἐστίν, κτλ. Simp. Huic etiam *Paraphrastes*, εἰ γὰρ ἀπὸ τοῦ ἐφ' ἡμῖν ἀγαθὸν, κτλ.

4 Lege τῶν. Berk.

Κ Ε Φ. κζ'.

[κ.]

Μέμνησο, ὅτι ἐχ' ὁ λοιδορῶν ἢ τύπῳ ὑβρίζει, ἀλλὰ τὸ δόγμα τὸ πρὸς τῶν, ὡς ὑβρίζοντων. ὅταν ἐν ἐρεσίᾳ σέ τις, ἴδῃ ὅτι ἢ σὴ σε ὑβρίσῃς ἢ ἐρεθίσῃ. τοιγαρὶν ἐν πρώτοις πειρῶ¹ ὑπὸ τῇ φαντασίᾳ μὴ συναρπαδῆναι. ² ἀν γὰρ ἀπὸς χρόνον καὶ ἀφαιρέσει τὴν τύχην, ῥᾶον κρατήσῃς σεαυτῷ.

CAP. XXVII.

[20.]

Memento, non eum qui contumelietur aut verberet, auctorem esse contumeliæ: sed opinionem

de eis, tanquam contumeliosis, conceptam. Cum igitur te quispiam irritarit, opinione tua te irritatum

ritatum esse scito. Quapropter si semel tempus & moram im-
in primis operam dato, ne visa petraris, facilius ipse tibi impe-
tibi assensum extorqueant. Nam rabis.

I Ita Wolfiana, Salmafiana, Casaubonia & item aliæ editiones exhi-
bent, excepta sola Plantiniana, in qua legitur: ὑπὸ τῇ φαντασίᾳ μὴ στωαρ-
παδεύωαι.

2 Ἄν γὰρ χρόνος πρὸς τὴν ἀφαιρέσειν τύχης, μὴ στωαρπαδεύεις ὑπὸ τῆς αἰφνιδίας,
ἀμφοῖν μὲν ἄλυπος ἔσῃ, ἀμφοῖν δὲ κακὸν ἔξεις τὰς τῆς παιδείας ἀρχὰς παρεχόμενος αὐτῇ,
καὶ διελόμενος, πότερον τὸ ἐφ' ἡμῖν ἐστὶ τὸ συμβῆναι, ἢ τὸ εἶναι ἐφ' ἡμῖν. Simp.

K E Φ. κη'.

[κα'].

Θάνατος, καὶ φυγή, καὶ πάντα τὰ δεινὰ φαινόμενα, περὶ ὁφ-
θαλμῶν ἔσω σοι κατ' ἡμέραν· μάλιστα δὲ πάντων ὁ θάνατος.
καὶ εἰδέν· εἰδέποτε ταπεινὸν ἢ ἐνθυμηθήσῃ, ἔτε ἄρα ἐπιθυμή-
σεις τινός.

C A P. XXVIII.

[21.]

Mors & exilium, & omnia quæ ro maxime mors. Sic nihil un-
in malis habentur, ob oculos tibi quam humile cogitabis, nec im-
quotidie versentur: omnium ve- pense cupies quicquam.

I Ed. Salm. ἐνθυμήσῃ.

K E Φ. κθ'.

[κβ'].

I φιλοσοφίας ἐπιθυμίαις; ὡρασκιδιάζῃς αὐτόθεν, ὡς κατὰ-
γελαδιησόμενός, ὡς κατὰ μακροσύνων σε πολλῶν, ὡς ἐρέν-
των, ὅτι, ἀφνω φιλόσοφος ἡμῖν ἐπανελήλυθε, καὶ πόθεν ἡμῖν
αὕτη ἢ ὀφρὺς; 2 σὺ δὲ ὀφρυῷ μὲν μὴ γῆρας· τὸ δὲ βελτίων σοι
φαινομένων ἔτι ἔχεις, ὡς ὑπὸ τῆς θεᾶς πετραγμένός 3 πάντῃ
τὴν τάξιν. μέμνησο δὲ ὅτι εἰ μὲν ἐμμενῆς τοῖς αὐτοῖς, οἱ
κατὰ γελῶντές σε πρῶτον, ἔτι σε ὑπερον θαυμάσασιν, εἰ δὲ
ἡττηθῇς αὐτῶν, διπλῶν περσλήψῃ κατὰ γέλωτα.

C A P. XXIX.

[22.]

Sapientiæ studium suscipere videbuntur, sic teneto, quasi à
cupis? Statim te para, quasi fu- deo sis in ea statione collocatus.
tutum sit ut deridearis: ut multi Cæterum memento, te, si in
te subfannent: ut dicant, te sub- eodem statu permanseris, iis
ito philosophum exitisse: ut ro- tandem admirationi fore, qui
gent, unde supercilium istud? te prius deriserunt. Sin eis
Tu autem supercilium ne ha- succubueris, dupliciter fore deri-
beto: ea vero quæ optima tibi dendum.

I Ed. Salm. ἐκ φιλοσοφίας.

2 Vultum cogitabundum, tristem seve-
ritatem, ac fastum, per supercilium intellige. Hunc autem fuisse philo-
sophorum

sophorum habitum, è Menandri dictorio apparet: *εὐεχικῶς* (inquit) *εἶναι φασὶ τὴν ἐφημίαν οἱ τὰς ὁφρὺς αἶροντες*: Meditationi aptam esse ajunt solitudinem, ii qui supercilia erigunt. *Wolf.*

3 *Wolfius* bene contendit etiam posse legi, *Εἰς ταύτῃ τὴν χώραν*, quod forte in MS. invenit. Nam eandem profecto significationem habent *παῖς & χώρα*. *Thucydides* lib. iv. inquit: *Κατὰ χώραν μὲν ἐπὶ τῇ Πύλῳ*. Id est: *Circa Pylum stationem habent*. *Plantinianæ* editioni præfectus hunc locum asterisco notavit, atque ad oram libri quoque *χώραν* posuit. *Berk.*

Κ Ε Φ. λ'.

[κγ'.]

Εὰν ποτέ σοι γήνηται ¹ ἔξω γραφῶμαι, πρὸς τὸ ² βεβληθῆναι ἀρέσται πνί, ³ ἴσθι ὅτι ἀπώλεσας τὴν ἔντασιν. ἀρκῶ ἔν ἐν παντὶ τῷ εἶναι ⁴ φιλόσοφον. ⁵ εἰ δὲ καὶ δοκῇ βεβλῆ, τῷ εἶναι σεαυτῷ φαίνας, ἔϊκανός ἐστι.

CAP. XXX.

[23.]

Si quando acciderit ut foras bus illud tibi satis sit, te esse philosophum. Sin alicui etiam videri philosophus cupis; tibi videre, esse scito. Quare in omnibus re-

1 *Vult Philosophum* sese intra conscientiae suae limites, tanquam cochleam intra testam continere, eamque amplissimum Virtuti suae Theatrum proponere, statuere ac judicare ex *Wolf.*

2 *Ed. Salm. βέβληται.* 3 *Salmatus & Casaubonus* alio ordine hæc ediderunt verba, sc. hoc modo. *ἴσθι ὅτι τὴν ἔντασιν ἀπώλεσας.* Ita quoque in aliis editt. observavimus. — Quid Dialectici vocent *ἐντασιν* quæ latine *Instantia* dicitur, notum est. Vide infra cap. LXII. ubi declarat, quid hic loci per *ἐντασιν* designet auctor. Quod hic *ἐντασιν* supra cap. 9. videtur *προσώρτισιν* appellare. *Sne.*

4 *Τῷ εἶναι φιλόσοφον, ταπεινὸν τῷ ἀγαθὸς ἀνὴρ εἶναι.* *Simp.*

5 *Videri* possit aliquid acutius hic latere, quasi id velit *Epicetetus*: Si hoc non sufficit tibi, te esse philosophum, nisi talis etiam videaris: operam da, ut vera ac solida tanti boni acquisitione & fruitione, ipsum te tibi probes, ac qualis es, talem te sentias: & ita facile consequeris, ut aliis quoque videaris. Sed cum neque *Simplicius*, neque *Paraphrasistes* agnoscant istud τῷ εἶναι: vereor ne id magis argumentum, quam genuinum sit. Quod hic autem *ἴκανός ἐστι*: *Simplicius & Paraphrasistes* *ἴκανόν ἐστι* vel *ἴτα.* *Casaub.*

Κ Ε Φ. λα'.

[κδ'.]

Οὕτοι σε οἱ ἀφελογισμοὶ μὴ θλιβέτωσαν. ¹ ἄπμθ ἐγὼ βιώσωμαι, καὶ εἰς εὐδαιμόν. εἰ γὰρ ἡ ἀληθεία ἐστὶ κακὸν, ² καὶ δύνασται ἐν κακῷ εἶναι δι' ἄλλον, καὶ μᾶλλον ἢ ἐν αἰσχροῖ. μή τι ἔν τὸ σὺν ἔργον ἐστὶ, τὸ ἀρχῆς τυχεῖν, ἢ πρὸς βεβληθῆναι ἐφ' ἐξίασιν; εὐδαιμόνως.

ἐδαμῶς. πῶς ἔν τῷ τῷ ἔστιν ἀπμία; πῶς δὲ ἐδεῖς ἐδαμῶς
 ἔστι, ὃν ἐν μόνοις εἶναι πνα δεῖ τοῖς Ἰπῖ σοι, ἐν οἷς ἔξεσι σοι εἶναι
 πλείους ἀξίω; ἀλλὰ σοι οἱ φίλοι ἀδοήητοι ἔσονται. τί λέγεις
 τὸ ἀδοήητοι; ἔχ ἔχσι πῶς σε ἀργύρεον; ἐδὲ πολίτας Ρω-
 μαίων αὐτὸς ποιήσῃς; τίς ἐν σοι εἶπεν ὅτι ταῦτα τῶν ἐφ' ἡμῶν
 ἔστιν, ἔχῃ δὲ ἀλλότρια ἔργα; τίς δὲ δεῖναι διώαται ἐτέρω ἀ μὴ
 ἔχῃ αὐτὸς; κῆσται ἔν, φασίν, ἵνα καὶ ἡμεῖς ἔχωμεν. εἰ διώαται
 κῆσαιαται, τηρῶν ἐμαυτὸν αἰδήμονα, καὶ πιστὸν, καὶ μεγαλόφρονα,
 4 δεικνύετε τὴν ὁδὸν, καὶ κῆσομαι. εἰ δ' ἐμὲ ἀξίετε παρὰ τὰ
 ἐμαυτὸς ἀπολέσαι, ἵν' ὑμεῖς τὰ μὴ ἀγαθὰ πεποιήσητε, ὁρᾶτε
 ὑμεῖς, πῶς ἄνισι ἐστε, καὶ ἄγνώμονες. τί δὲ καὶ βέλεσθε μάλ-
 λον; ἀργύρεον, 7 ἢ φίλον πιστὸν καὶ αἰδήμονα; εἰς τῷτο ἐν μοι
 8 μάλλον συλλαμβάνετε, ἢ μὴ δι' ὧν ἀποδαλῶ αὐτὸ, ταῦτά με
 πρᾶττειν ἀξίετε. ἀλλ' ἡ πατερις, ὅσον ἐπ' ἐμοί, φασίν, ἀδοήητος
 9 ἔσται. 10 πάλιν, ποίαν καὶ ταύτην βοήθειαν; πῶς ἔχ ἔχει ἀξί-
 σε, ἔτε βαλανεία; καὶ τί τῷτο; 11 ἐδὲ γὰρ ὑποδήματα ἔχῃ
 ἀξί τὸν χαλκία, ἐδ' ὅπλα ἀξί τὸν σκυτέα. ἱκανὸν δὲ, ἐάν
 ἕκαστος ἐκπληρώσῃ τὸ αὐτὸ ἔργον. εἰ δὲ ἄλλον τινὰ αὐτῇ κατε-
 σκεύαζες πολίτῃ πιστὸν καὶ αἰδήμονα, ἐδὲν ἂν αὐτῷ 12 ὠφει-
 λες; ναί. ἔκῃν ἐδὲ σὺ αὐτὸς ἀνωφελὴς ἂν εἴης 13 αὐτῇ. τίνα
 ἐν, φησι, χώραν ἔχω ἐν τῇ πόλει; καὶ ἂν διώῃ, φυλάττων ἅμα
 τὸν πιστὸν καὶ αἰδήμονα. εἰ δ' ἐκείνῳ ὠφελεῖν βελόμηνος, ἀπο-
 βαλεῖς ταῦτα, τί ὀφείλῃ ἂν αὐτῇ γῆροιο, ἀναιδὴς καὶ ἀπιστος
 ἀποτελεσθεῖς;

CAP. XXXI.

[24.]

Istæ cogitationes ne te cruci-
 ent, fore ut sine honore vivas, &
 nullo sis loco. Nam si honore ca-
 rere malum est: nihilo magis per
 alium in malo esse potes, quam
 in vitio. Nunquid igitur tui mu-
 neris est imperio potiri? aut ad
 convivium adhiberi? Nequa-
 quam. Quei igitur ea jam erit
 ignominia? quei nullo usquam
 loco eris, quem in iis solis ali-
 quem esse oportet, quæ penes te
 sunt, in quibus vel summo loco

esse potes? At nihil opis amicis
 feres. Quo pacto istud accipis?
 non argentum abs te habituri
 sunt? nec eos in Romanam civi-
 tatem adscribes? Et quis tibi di-
 xit, ea penes nos esse, & non
 aliena munera? Quis vero id al-
 teri præstet, quo ipse careat?
 Parato ergo, aiunt, ut & nos ha-
 beamus. Si parare queo, con-
 servata verecundia, & fide & a-
 nimi magnitudine, vosque ejus
 rei viam ostenderitis, parabo. Sin
 id

id postulatis ut bona ego mea perdam, quo vos ea, quæ in bonis non sunt, acquiratis: videte ipsi quam iniqui sitis, & temerarii. Utrum vero præoptatis? Pecuniamne, an amicum verendum & sincerum? Ad hoc igitur adjumento mihi este; non autem postulate, ut ea faciam, per quæ illa sim amissurus. At enim patriæ per me nihil affertur adjumenti. Cujusmodi quæso adjumentum? Porticus per te non habitura est? non balnea? Isthuc vero quid est? neque enim cal-

ceos habet per fabrum ferrarium; neque arma per sutores. Satis autem fuerit, suo quemque fungi munere. At si quem alium ei civem instrueres integrum & verendum, nihilne eam juvares? imo vero. Proinde ne tu quidem patriæ fueris inutilis. Quem ergo locum, inquis, habebo in urbe? Quem poteris, integritate & verecundia conservata. Sin illi profuturus, hæc abjeceris: quis ei tui fuerit usus, qui impudens & perfidus eva-

1 Ed. Salm. ἀπὸς ἴσχυος. 2 Ed. Berk. Deest ε. — Pendet hæc sententia ex dogmate Stoico. Solum honestum esse bonum, solum vitium esse malum. ex Wolf. — Μήποτε δὲ ἐκφαντικώτερον ὁ λόγος ἔσται, τὸ ἀρνητικὸν μέγεθος ὑπερεξιστάζοντων ἡμῶν. ἵνα ἢ, Μαῶλλον ἔτιως ἢ περὶ ἐν αἰχρῶν καὶ λέγει ἂν, ὅτι εἰ δυνάμει ἐν κακῷ εἶναι δι' ἄλλον. ἵνα ἐκ τῶ Μαῶλλον ἢ καὶ ἀποκλῇ τὴν λόγῳ ληφθῇ. Simp.

3 Ed. Salm. Hic inferitur ἔστιν. 4 Ed. Salm. δίκην. 5 Ἀνισοί μὲν, ὅτι καὶ ἀφίλοι. ἢ γὰρ φιλότιμος ἰσότης, ὡς ἔλεγον οἱ Πυθαγόρειοι. Simp. 6 Ἀγνώμους ἢ αὐτῶς, καὶ ἀνοήτους ἴσως, ἀλλὰ τὸ ἐφεξῆς ἐπαγόμενον κελεῖ, ὅτι ἀργύριον πιστὸν φίλον παρρησιῶσι καὶ αἰδήμονι. Simp.

7 Inverso ordine Salmasius, ἢ φίλον αἰδήμονα καὶ πιστόν. Inferius paulo habes πολίτην πιστόν & αἰδήμονα. Quem ordinem etiam Salmasius ibidem servat. Casaub.

8 Ed. Casaub. & Berk. Deest μάλλον, & in Plantiniana ad oram libri pro varia lectione collocatum est. 9 In plurimis Ed. deest hoc verbum.

10 Ed. Salm. hoc adverbium male claudit priorem sententiam. — Wolf. Cujusmodi quæso adjumentum: omisso πάλιν: Cujus ea vis est hoc loco, ut ad præcedentia respiciat; τί λέγεις, τὸ ἀποδείκνυσι; Quid vocas inuiles & inofficiosos: Melius igitur hic Politianus, Rursus quod tu hoc ais adjumentum? Sed nec omisit Paraphrasis, ubi cum præcedat, τί λέγεις τὸ βοηθῆσαι; sequitur hic, ποῖαν πάλιν ταύτην πυνθί λέγουσιν. Casaub.

11 Simplicius inverso verborum ordine, Οὐδὲ γὰρ ὑποδήματα ἔχει ἀλλὰ τὴν χαλκίαν, ἐδὲ ὅπλα ἀλλὰ τὴν σκυτίαν. — Sensus est, non magis à Philosopho porticus & balnea postulanda, quam arma à sutore, aut à fabro ferrario calceos. ex Wolf.

12 Ed. Berk. ὠφείλεις, Sed ὠφέλεις legit Simplicius. 13 Ed. Salm. Deest αὐτῇ.

Κ Ε Φ. λβ'.

[κέ.]

1 Προελημμένη σε τίς ἐν ἐστιάσει, ἢ ἐν παραγορεύσει, ἢ ἐν τῷ ἀγαλλοφθύνει εἰς συμβολίαν; εἰ μὲν ἀγαθὰ ταῦτα εἰσι, χαίρειν σε δεῖ, ὅτι ἔτυχεν αὐτῶν ἐκείνῳ. εἰ δὲ κακὰ, μὴ ἄχθῃς, ὅτι

ὅτι σὺ αὐτῶν οὐκ ἔτυχες· μέμνησο δὲ ὅτι ἔδωκά σου μὴ ταῦτα ποίων πρὸς τὸ τυγχάνειν τὸ οὐκ ἐφ' ἡμῖν, ἐκείνων τ' ἴσων ἀξιοῦσαι. πῶς γὰρ ἴσον ἔχον δυνάμει, ὁ μὴ φοιτῶν ἵπτι θύρας τινός, τῷ φοιτῶντι; ὁ μὴ ὠραπέμπων τῷ ὠραπέμποντι; ὁ μὴ ἐπαμνῶν τῷ ἐπαμνῶντι; ἀδικῶν ἐν ἑσὶ καὶ ἀπληγός, εἰ μὴ περιέμενται ταῦτα ἀνθ' ὧν ἐκείνα πιπράσκειται, πρὸς αὐτὰ βελήστη λαμβάνειν. ἀλλὰ πόσου πιπράσκειται θρίδακες; ὀβολὸς, ἂν ἔτω τύχη. ἂν ἐν τις περιέμενται τὸ ὀβολόν, λάβῃ θρίδακας, σὺ ᾧ μὴ περιέμενται μὴ λάβῃς, μὴ οἷς ἑλαττον ἔχον ἔλαβόντι. ὡς γὰρ ἐκεῖνος ἔχει θρίδακας, ἔτω σὺ τὸ ὀβολόν, ὃν οὐκ ἔδωκας. τὸ αὐτὸν δὴ τρόπον κἀνταῦθα. ἔπεσε κλήτης ἐφ' ἐπιάσιν τινα; ἔγὼ ἔδωκας τῷ καλῶντι πῶς πωλεῖ τὸ δεῖπνον· ἐπαμνὸν δὲ αὐτὸ πωλεῖ, ² θραπέας πωλεῖ· δὸς οὖν τὸ ἀναφέρον ἐπὶ σιλοσπελεῖ τὸ πωλῶντον. εἰ ᾧ ³ κἀκεῖνα θέλεις μὴ περιέεσθαι, καὶ ταῦτα λαμβάνειν, ἀπληγός εἶ, ἔα βέλτερον. ἔδεν ἐν ἔχεις ἀντὶ τῷ δεῖπνον; ἔχεις μὲν ἐν τὸ μὴ ἐπαμνεῖσαι τῶτον, ὃν οὐκ ἠθέλεις· τὸ μὴ ἀναχεῖσθαι αὐτὸ ἵπτι τ' εἰσόδῃ.

CAP. XXXII.

[25.]

Est tibi praelatus aliquis in convivio, aut salutatione, aut dandi consilii officio? Siquidem ista bona sunt, gratulari debes illi, cui ea contigerunt. Sin mala, ne doleas te in ea non incidisse: sed memento, cum ea non agas quibus illa parantur quæ in nostra potestate non sunt, fieri non posse ut eadem tibi tribuantur. Nam qui valebit tantum is qui fores non frequentat, atque is qui frequentat? qui non affectatur, atque is qui affectatur? qui non laudat, atque is qui laudat? Injustus igitur eris, & inexplibilis, si non numerato eo pretio, quo illa vaneunt, gratis ea consequi te postules. Age quanti vaneunt lactucæ? Ponamus, obolo. Si

quis igitur, obolo numerato, lactucas acceperit; tu autem, pretio non numerato, non acceperis; ne te deteriore conditione esse putes eo qui accepit. Ut enim lactucas habet ille, sic tu obolum non dedisti. Ad eundem quoque modum & hic se res habet. Non invitatus es ad convivium alicujus? Nec dedisti quanti vānit convivium. Vendit autem id convivor laudatione, vendit obsequio. Dato igitur pretium quanti vānit, si è re tua est. Quod si nec illa vis præstare, & hæc accipere; avarus es, & vācors. Nihil igitur cœnæ vice habes? imo habes: non laudasti quem noluisti: non tolerasti ejus insolentiam in ingressu.

¹ Hæc & quæ sequuntur Salmasius & alii absque interrogationis nota ediderunt. Wolfius tamen & alii contra. ex Βατκ.

² Θραπέας

² Θεράπεια δὲ τούτων ἐστὶ, τὸ φοιτᾶν ἐπὶ θύρας, τὸ παραπέμπειν ἐν ἀγορῇ, τὸ παρῆναι πρὸς αὐτὸν λεγόμενα καὶ γινόμενα ὁποῖα ποτ' ἂν ᾖ. Simp.

³ Ed. Salm. εἰ δὲ κακὴν θέλεις μὴ περὶ αὐτοῦ, κακὴν λαμβάνειν, ἀπληγος καὶ ἀνέλεπτος ἔσθαι.

Κ Ε Φ. λγ'.

[κς'.]

¹ Τὸ βέλημα τὸ φύσεως καταμαθεῖν ἐστὶν ἐξ ὧν ἔδιαφερόμεθα πρὸς ἀλλήλους. οἷον, ὅταν τὸ γείτον² παρθένον³ κατεάξῃ τὸ ποτήριον, ἢ ἄλλο τι, πρὸ χειρόν ἐστιν εὐθὺς λέγειν, ὅτι τὸ γινόμενον ἐστίν. ἴδιον ἔν ὅτι, ὅταν καὶ τὸ σὺν κατεαγῇ, τοῦτον εἰνάσῃ σε δεῖ, ὁποῖον ὅταν καὶ τὸ ἄλλο κατεαγῇ. ἔγω μετατίθει⁴ ἔστι τὰ μείζονα. τέκνον ἄλλο τέθνηκεν, ἢ γυνή; ἔδειξεν ὅς οὐκ ἂν εἴποι, ὅτι ἀνθρώπινον. ἀλλ' ὅταν τὸ αὐτὸ τινος δόποθάνη, εὐθὺς, οἶμοι, τίλας ἐγὼ βοῶ. ἐχρῆν δὲ μεμνησθαι, τί πάχομεν, πρὸς ἄλλων αὐτὸ ἀκούσαντες.

CAP. XXXIII.

[26.]

Naturæ propositum ex iis rebus, de quibus nulla inter nos controversia est, cognosci potest. Exempli gratia: Si vicini puer poculum aut quid aliud confregerit, in promptu illud statim est, ita fieri solere. Scito igitur, si & tuum confRACTUM fuerit, eundem esse te oportere, qui fueris cum frangeretur alienum. Sic transfer ista ad majora. Filius alterius obiit, aut uxor? nemo est quin dicat, humanum id esse. Sin ipsi alicui id acciderit: statim, Hei mihi! inquit, me miserum! Meminisse autem oportebat, ut affecti simus, cum tale quippiam de aliis audimus.

¹ Possitis vertere, *instinctum*, sive *consilium*, qua voce, interprete Simplicio, intelligit communes hominum de rerum natura notiones, in quibus non aliud, sed idem sentimus omnes: veluti, Bonum esse utile, & utile bonum: bis duo esse quatuor. Hæ igitur notiones, & id genus aliarum recta ratione in nobis constitutarum, longoque tempore exploratarum, veræ sunt & cum rerum natura congruentes. *Synec.*

² Ed. Salm. κατὰξῃ. & inferius κατὰγῃ. ³ Ed. Berk. Deest ἢ ἄλλο τι.

⁴ Salmasiana hoc loco auctior est, in qua hunc in modum legitur: Οἱ μοι τίλας ἐγὼ βοῶ. Utrum ex conjectura, an vero ex MS. mihi non constat: hoc certe scio, in aliis editionibus non inveniri. *Berk.*

Κ Ε Φ. λδ'.

[κς'.]

¹ Ὡστερ σκοπὸς πρὸς τὸ δόποτυχεῖν ἔτιθεται. ² ἔγως ἔδὲ καὶ φύσις ἐν κόσμῳ γίνεται.

κγ'. Εἰ μὲν τὸ σῶμά σε ἐπέτρεπέ τις τῷ ἀπαντήσαντι, ἡγανάκεις ἂν. ὅτι δὲ σὺ τῷ γνώμῃ τῷ σεαυτὸς ἐπιτρέπεις τῷ τυχόντι, ἵνα, εἰαν λοιδόρησται σοι, παραχθῇ ἐκείνη, ἔστι συγχυθῇ, οὐκ

ὅσα αἰσχυνή; 3 τὰς ἐνεκα ἐφ' ἐκάστου ἔργου σκόπη τὰ καθη-
γέμενα καὶ τὰ ἀκόλιστα αὐτῶν, καὶ ἕτως ἔρχεται ἐπ' αὐτό. εἰ δὲ μὴ,
τὴν μὲν πρῶτῳ παρορμήσει 4 ἡξεις, μηδὲν γὰρ ἐξῆς ἐντεθυμημένος.
ὑστερον δὲ, ἀναφανέντων πινῶν 5 αἰσχρῶν, αἰσχυρήσῃ.

CAP. XXXIV.

[27.]

Quemadmodum aberrandi causa
meta non ponitur: sic nec mali
natura in mundo existit.

XXVIII. Quod si corpus qui-
dem tuum aliquis obvio cuiquam
permitteret, indignareris; Tu ve-
ro, qui animum tuum cum cui-
libet permittas, ut si convicia
tibi dixerit, perturbetur & mœ-

reat, non erubescis? Quamob-
rem, cujusque rei antecessioni-
bus & consecutionibus confide-
ratis, sic eam aggredere. Alioqui
primum alacriter eam suscipies,
eorum nullo quæ consequuntur
expenso: post autem turpi-
tudine aliqua exorta, verecunda-
beris.

1 Τὸ κακὸν δ' ἀποτυχία σκοπεῖται ἐστὶ τὸ γὰρ παρορμηθῆναι καὶ φύσιν ἐν τῷ κόσμῳ γι-
νόμενον, σκοπὸς ἐστὶ τὸ ποιῆσαι, & τέλος ἡ ἐπιτυχία αὐτῶν, καὶ ὅταν γένηται, τυχεῖται
ἡ σκοπεῖται ὁ ποιῶν. εἰ γὰρ τὸ παρορμηθῆναι καὶ φύσιν ἐν τῷ κόσμῳ γινόμενον ὅσα ἐστὶ
ἀποτυχία σκοπεῖται, (ἐπιτυχία γάρ ἐστι) γὰρ ἡ κακὴ δ' ἀποτυχία σκοπεῖται ἐστὶ δὴλον ὅτι τὸ
κακὸν ἐκ γίνεσθαι παρορμηθῆναι ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ὅτι μὴ ἀποτυχία σκοπεῖται ἐστὶ τὸ κακὸν,
δὴλον ἐκ γὰρ αὐτῶν ῥηθέντων. Simp.

2 Ed. Salm. ὑπαντήσαντι. 3 Τὰς ἐνεκα, hic palam importuna, ad
præcedentia pertinent: ὅσα αἰσχυνή τὰς ἐνεκα; quod & ipsa res clamat
aperitissime, & tum Arriani tum Simplicii in Enchiridii cap. 36^{um} confir-
mat auctoritas: & hic debuit hoc caput definire. ex Casaub.

4 Ita quidem habet editio, quam secuti sumus; ast in aliis omnibus
vocem ἐφ' ἡξεις non invenimus. In Wolfiana legitur: Εἰ γὰρ μὴ, τὴν μὲν πρῶ-
τῳ παρορμήσει ἡξεις: & simili quoque modo in Salmasiana. Sed in Wol-
fiana pro varia lectione collocatum est, παρορμήσει ἡξεις, ἢ πὶ μηδὲν
τῶν, κτλ. Berl.

5 Possit fortassis pro αἰσχρῶν legi δυσχερῶν, molestiis subortis. ex Wolf.

Κ Ε Φ. Λ Ε'.

[κθ'.]

1 Θέλεις ὀλύμπια νικῆσαι; καὶ γὰρ νῆ τὰς θεάς· κομψὸν γάρ
ἐστιν· ἀλλὰ σκόπη καὶ τὰ καθηγέμενα, καὶ τὰ ἀκόλιστα, καὶ ἕτως
ἀπὸ 2 ἔργου. δεῖ σ' εὐτακτεῖν, 3 ἀναγκασθῆναι, ἀπέχεσθαι πεμ-
μάτων, γυμνάζεσθαι πρὸς ἀνάγκην, ἐν ὥρᾳ τεταγμένη, ἐν
καύματι, ἐν ψυχῇ, μὴ ψυχρὸν πίνειν, μὴ οἶνον, ὡς ἔτυχεν. ἀ-
πλῶς, ὡς ἰατρῶν παρὰ δὲ δωκέναι 4 σεαυτὸν τῷ ὁπισθεῖν· 5 εἴτα
εἰς τὸν ἀγῶνα παρέρχεσθαι· ἐστὶ δὲ ὅτε 6 χεῖρα βλαβεῖν, σφυ-
ρὸν σφύρειν, πολλὴν 7 ἀφ' ἑαυτοῦ καταπιεῖν. 8 ἔσθ' ὅτε 9 ἐμαστιγω-
θῇαι· καὶ 9 μὴ ταῦτα πάντα νικηθῆναι. 10 ταῦτα ὁπισκοφεῖ-
σθαι,

ἰδιότης, εἴαν ἐπὶ θέλῃς, ἔρχῃ ὅτι τὸ ἀθλεῖν. εἰ δὲ μὴ, ὡς τὰ παι-
δια ἀναστροφῇ, ἀ νῦν μὲν παλαιὰς παίζει, νῦν δὲ αὐλη-
ταίς, νῦν δὲ μινεμάχῃς, ¹¹ εἴτα σάλπιζει, εἴτα τραγωδεῖ. ἔτω
ἡ σοῦ· νῦν μὲν ἀθλητῇς, νῦν δὲ μονομαχῇς, εἴτα ῥήτωρ, εἴτα
φιλόσοφος. ὅλη δὲ τῇ ψυχῇ ἔδεν· ἀλλ' ὡς πύθηκος πᾶσιν
θεῶν, ¹² εἴαν ἰδῇς, μιμῇ, καὶ ἄλλο ἐξ ἄλλῃ ἀρέσκῃ. ἔ γὰρ μὲν
σκέψῃς ἡλθεσθαι τὸ ἔργον, ἔδεν ¹³ περιδεύουσιν· ἀλλ' εἰκὴ καὶ
κατὰ ψυχρὰν ὀπισθιμίαν· ἔτω θεασάμενοι τινες φιλόσοφον, ἡ
ἀκρόαυτες ἔτω πρὸς λόγοντος, ὡς εὖ ¹⁴ Σωκράτης λέγει. ¹⁵ ἡ τις
ἔτω διώα) εἰπεῖν ὡς ἐκεῖνος; θέλῃσι ἡ αὐτοὶ φιλοσοφεῖν.

CAP. XXXV.

[29.]

Vis Olympia vincere? Et ego
medius fidius: præclarum enim
habetur. Sed considera, quid an-
tecedere, quid sequi soleat: at-
que ita rem gerendam suscipito.
Oportebit te conservare ordinem,
velci ingratis, abstinere bellariis,
exerceri necessario & certo tem-
pore, in æstu, in frigore: non
frigidam bibere, non vinum, ut
fieri solet: ad summam, tanquam
medico, sic lanistæ te tradas o-
portet: deinde in certamen de-
scendere: aliquando manum læ-
dere, talum distorquere, multum
pulveris deglutire, interdum fla-
gris cædi, & vinci post hæc om-
nia. His omnibus consideratis,
pugilum certamen suscipe, si lubet

adhuc. Sin minus, ut pueri re-
filies, qui nunc pugiles ludunt,
nunc tibicines, nunc gladiatores:
jam tuba canunt, jam tragœdias
representant. Tu quoque sic, nunc
pugil, mox gladiator, postea ora-
tor, demum philosophus: toto
autem animo nihil: sed ut si-
mius, quicquid spectaveris, imi-
tabere, atque aliud ex alio ada-
mabis. Nec enim suscepta co-
gitatione quicquam es aggressus,
aut explorasti prius: sed temere,
appetitus levitatem secutus. Sic
aliqui philosopho spectato, & au-
dito aliquo dicente sic: Quam
recte dicit Socrates! vel sic: quis
ita differere potest ut ille? ipsi
etiam philosophari volunt.

1 Ed. Salm. Μέλει σοι Ὀλύμπια νικῆσαι, καὶ γὰρ νῆ τ' θεόν. 2 Ed Berk.
τῶν ἔργων.

3 Οἱ ἀθλητῇς τρεφῆς προσφέρονται σὺν ἀνάγκῃ πολλὰ καὶ, ἄλλοι
μίσγων νυκτῶν ἐκτείνοντες πρὸς ἰδωδὴν. Galenus. 4 Ed. Salm. σαρτῆν.

5 Aliter Arriani codices exhibent: Εἴτα ἐν τῇ ἀγῶνι παραρῶσθαι εἶναι.
ὅτι χεῖρα ἐμῶν. ὁφρῶ (Wolfii versio & notæ ὁφρῶ) σπείρειν πολλὰ
ἀφρῶ καὶ ἀπείν, κτλ.

6 Pleræque Editt. βαλεῖν. Wolfii conjicit βλαστῆναι. Sed verior fortasse
ex Arriano lectio, ἐκβαλεῖν. Casaub.

7 Αφῇ ταῖς, παρὰ τῇ ἀπτεῖσθαι ἀ τανγendo hic arenam seu pulverem quo
pugnantes spargi solebant, significat; unde illud Ovid. lib. IX. Met.

Ille cavis hausit spargit me pulvere palmis.

Inque vicem sulvae taῖς flavescit arena.

8 Ed. Salm. ἐπὶ τῷ ὅτι. 9 Editt. Wolf. & Plai. t. pro varia lectione
exhibent: καὶ μὲν τῷ πάντων νικηθῆναι. 10 Ed.

10 Ed. Berk. ταῦτα πάντα ἐπισκεψάμεθα. πίζει. & mox νῦν ὃ ρήτωρ.

11 Ed. Salm. Νῦν ὃ σαλ.

12 Præter hanc lectionem Wolfius quoque habet: πᾶσαν γὰρ, καὶ ἐὰν ἴδῃς.

13 Ed. Berk. πειρώδυντας.

14 Arrianus, Εὐφρότης. unde Wolfius

vult legi ὡς καλῶς Εὐφρότης.

15 Ed. Salm. καὶ πῶς διώσται,

Κ Ε Φ. λς'.

[λ'.]

Ἄνθρωπε, πρῶτον ἐπίσκεψαι, ὁποῖόν ἐστι τὸ πρᾶγμα· εἶτα καὶ τῷ σεαυτῷ φύσιν κατάρμαζε, εἰ διώσται βασιάσται. πέντε θλῶ εἶναι βέλει ἢ παλαιότης; ἴδε σεαυτῷ τὰς βραχίονας, τὰς μηρῶς, τῷ ὀσφυῖ κατάρμαζε· ἄλλο γὰρ πρὸς ἄλλο πέφυκε. δοκεῖς, ὅτι ταῦτα ποιῶν, ὡσαύτως διώσται ἐοδίσιν, ὡσαύτως πίνειν, ὁμοίως δυσχερεῖν; ἀγρυπνήσται δέ, πονήσται, διὰ τὸ οἰκίων ἀπελθεῖν, ἀπὸ παιδαρίου κατὰ φρονήθειαν, ἐν παντὶ ἡττον ἔχειν, ἐν πρῶτῃ, ἐν ἀρχῇ, ἐν δίκῃ, ἐν πραγματικῇ παντί. ταῦτα ἐπίσκεψαι, εἰ θέλεις ἀντικαταλλάξασθαι τῶν ἀπάθειαν, ἐλπίδα, ἀπαράξιν· εἰ δὲ μὴ, πρὸς σε, μὴ ὡς τὰ παιδία, νῦν φιλόσοφος, ὑπερον δὲ τελώνης, εἶτα ρήτωρ, εἶτα ἐπίτροπος Καίσαρος γῆς. ταῦτα δὲ συμφωνεῖ. ἕνα σε δεῖ ἀνθρώπον, ἢ ἀγαθόν, ἢ κακὸν εἶναι· ἢ τὸ ἡγεμονικόν σε δεῖ ἐξεργάζεσθαι τὸ σεαυτῷ; ἢ τὰ ἐκτός· ἢ² πρὸς τὰ ἔσω φιλοτεχνεῖν, ἢ τὰ ἔξω· τὰ τέστιν, ἢ φιλοσόφου τάστιν ἐπέχθαι, ἢ ἰδιώτου.

CAP. XXXVI.

[30.]

Homo, primum considera, cuiusmodi sit res: deinde, naturam quoque tuam, eamne ferre queat, explora. Quinquercio esse vis, aut palæstrita? Brachia tua intueri; femora & lumbos considera. Nam aliud alio natura pertinet. Putasne te hæc aggressum, æque posse edere, æque bibere, æque fastidire? Vigilandum est, laborandum, à tuis recedendum; à puero contemni, in omnibus deteriore conditione esse, in honore, in magistratu, in iudicio, in negotio quolibet, oportebit.

Hæc considera, tecumque statue, an his rebus redimere velis animi tranquillitatem, libertatem, constantiam. Sin minus; vide ne ut pueri, nunc philosophus, mox publicanus, post orator, denique Cæsaris procurator fias. Ista non consentiunt: unum te oportet hominem, eumque vel bonum vel malum esse: aut exercenda tibi ratio & mens est, aut res externæ excolendæ; aut in internis elaborandum, aut in externis: hoc est, aut philosophi tuendus locus, aut hominis plebei.

1 Wolfius male legit, ταῦτα ἐν.

2 Ed. Salm. & Plant. πρὸς τὰ ἔσω.

ΚΕΦ. λζ'.

[λα'.]

Τὰ καθήκοντα ὡς ὁρίπουν τῆς ἡμέρας ὡς μετρεῖται. πατήρ ἐστιν; ὑπαγορεύεται, ὁμιλεῖσθαι, ὡς χαρῆν ἀπάντων, ἀνέχεσθαι λοιδορήντος, παῖν¹Θ. ἀλλὰ πατήρ κακός ἐστι. μή τι ἐν πρὸς ἀγαθὸν πατέρα φύσιν ὡς κακῆς; οὐκ ἀλλὰ πρὸς πατέρα. ὁ ἀδελφὸς ἀδικεῖ; τῆρε² τοῦ χαρῆν τῷ³ πρᾶξιν τῷ σεαυτῷ πρὸς αὐτὸν, μηδὲ σκόπη τί ἐκείν⁴ ποιεῖ, ἀλλὰ τί σοι ποιήσαν⁵ κατὰ φύσιν ἢ σὴ ἔξει πρὸς αἰρέσεις. σὲ γὰρ ἄλλ⁶ εἰ βλάψει, ἂν μὴ σὺ γέλης. τότε δὲ ἔστι βεβλαμμέν⁷Θ, ὅταν ὑπολάβῃς βλάβησθαι. ἔτι⁸ ἐν δὲ τῷ γείτονος, δὲ τῷ πολίτῃ, δὲ τῷ στρατηγῷ; τὸ καθήκον εὐρύσσει, εἰς τὰς ἡμέρας ἐξήκ⁹ης θεωρεῖν.

CAP. XXXVII.

[31.]

Omnia officia in universum mutuis affectionibus sunt metienda. Pater est? præcipitur, curam ejus agendam, cedendum ei in omnibus: si convitietur, si verberet, ferendum esse. At pater malus est. Nunquid igitur natura cum bono conjunctus es? Non, sed cum patre. Frater te lædit? Tu igitur munus tuum

erga ipsum tuere: nec, quid ille agat, considera; sed, quibus rebus agendis tuum institutum naturæ futurum sit consentaneum. Te enim alius non lædet, nisi ipse velis. Tum autem læsus eris cum te lædi existimaris. Sic igitur vicini, sic civis, sic imperatoris officium invenies, si mutuas affectiones spectare consueveris.

¹ Σχίσιν in genere dicit esse Simplicius ordinem quorundam inter sese ac mutuum respectum: eumque vel a natura institutum, vel voluntate susceptum: Illius exemplum proponit Epictetus in Patre. Hujus in vicino, cive, Imperatore: Sunt enim hæc ex iis, quæ Aristoteles πρὸς π² appellat, Latini *relata*; inter quæ est mutua relatio sive respectus, quem ἡμεῖς vocant Græci. *Spec.*

² Fortasse pro τῷ τᾶξιν, Simplicius enim hoc loco. Σὺ τῷ πρὸς τὸ ἀδελφὸν φυσικῶς τὸ ἡμέτερος συνταξίν ἀφ' ἑαυτοῦ. Et Paraphrastes, τῆρε τῷ τᾶξιν τῷ σεαυτῷ πρὸς αὐτόν.

ΚΕΦ. λη'.

[λβ'.]

Τῆς πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσεβείας ἴδι¹ ὅτι τὸ κυριώτατον ἐκείν² ἐστιν, ὅρ³τὰς ὑπολήψεις πρὸς αὐτῶν ἔχειν, ὡς ὄντων, καὶ διοικούντων τὰ ὅλα καλῶς καὶ δικαίως: καὶ σεαυτὸν εἰς τὸ καταβυθίσθαι, πείθεσθαι αὐτοῖς, καὶ εἰκέν⁴ ἐν πᾶσι τοῖς γινόμενοις, καὶ ἀκολουθεῖν ἐκόντα, ὡς⁵ ὑπὸ τῷ ἀρετῆς γνώμης ὁρίεσθαι. ἔτι γὰρ ἔπε μέμψη ποτὲ⁶ τοῖς θεοῖς, ἔπε ἐγκαλέσει⁷ ὡς ἀμελ⁸

D

ἀμελ⁹Θ.

λῆμν^Θ. ⁴ ἄλλως τε τὸ εἶναι οὐδὲν τε γίνεσθαι, εἴαν μὴ ἀποσῆς
 τὸ εἶναι ἐφ' ἡμῖν, καὶ ἐν τοῖς ἐφ' ἡμῖν μόνοις θῆς τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ
 κακόν. ὥς, ἂν ἐκείνων ὑπολάβῃς ἀγαθὸν ἢ κακόν, πᾶσι ἀναγ-
 κη, ὅταν ἀποτυγχάνῃς ὧν ⁵ θέλῃς, καὶ περιπίπῃς, οἷς μὴ θέλῃς,
⁶ μέμψασθαι σε καὶ μισεῖν τὰς αἰτίαις. πέφυκε γὰρ πρὸς τὸ
 πᾶν ζῶον, τὰ μὲν βλαβερά φαινόμενα, καὶ τὰ αἰτία αὐτῶν,
 φεύγειν ἐκτρέπεσθαι· τὰ δὲ ὠφέλιμα, καὶ τὰ αἰτία αὐτῶν, με-
 τιέναι καὶ ⁷ τελευτηκέναι. ἀμήχανον ἔν, βλάβησθαι τινα οἰόμε-
 νον, χαίρειν τῷ δοκῶντι βλάβῃ. ⁸ ὅθεν καὶ τὸ τῇ βλάβῃ χαί-
 ρειν ἀδυνάτον· ὅθεν ἐπατήρ ὑπὸ ἧς λοιδορεῖται, ὅταν τὸ δοκῶν-
 των ἀγαθὸν εἶναι τῷ πατρὶ μὴ μελαδιδῶ. καὶ ⁹ Πολυαἰκίῳ καὶ
 Επεοκλέα τὸ πολέμιους ἀλλήλοις ἐποίησε, τὸ ἀγαθὸν οἰεσθαι τῷ
 τυραννίδα. Αἰεὶ τὸ οὐ γεωργὸς λοιδορεῖ τὰς θεάς, Αἰεὶ τὸ οὐ
 ναύτης, Αἰεὶ τὸ οὐ ἔμπορος, Αἰεὶ τὸ οἱ τὰς γυναικάς καὶ
 τὰ τέκνα ἀπολλύει. ὅπως γὰρ τὸ συμφέρον, ἐκεῖ καὶ τὸ εὐσεβές.
 ὥς ὅστις ὁπμιλεῖται τὸ ὀρέγεσθαι ὡς δεῖ, καὶ τὸ ἐκκλίνειν, ἐν
 τῷ αὐτῷ ἐστὶ εὐσεβείας ὁπμιλεῖται. σπένδειν γὰρ, ἐστίν, καὶ
 ἀπέρχεσθαι κατὰ τὰ πότερα, ¹⁰ ἐκάστοις προσήκει, καθαρῶς, καὶ
 μὴ ὁπμισευριδῶς, μηδὲ ἀμελῶς, μηδὲ γλίσχρως, μηδὲ ὑπερ-
 δυνάμιν.

CAP. XXXVIII.

[32.]

Religionis erga deos immor-
 tales præcipuum illud esse scito,
 rectas de eis habere opiniones:
 ut sentias, & esse eos, & bene
 justeque administrare universa:
 parendum esse eis, & in omni-
 bus iis quæ fiant acquiescendum:
 & sequenda ultro, ut quæ à mente
 præstantissima regantur. Sic enim
 nec inculabis eos unquam, nec ab
 iis negligi te conquereris. Aliter
 autem id fieri nequit, quam si iis,
 quæ in potestate nostra non sunt,
 relictis, tam bona quam mala in
 iis, quæ in nobis sita sunt collo-
 caris. Nam si quid illorum sen-
 feris esse bonum aut malum, ali-
 ter certe fieri non poterit, quin
 cum iis frustratus fueris quæ vel-

les, & in ea quæ nolles incidere;
 & culpes & oderis illarum rerum
 auctores. Illud enim natura est
 insitum omni animantium ge-
 neri; ut ea quæ nocitura videan-
 tur, eorumque causas, fugiant &
 avertentur: contra, & utilia, &
 causas eorum, persequantur & ad-
 mirentur. Nulla igitur ratio est,
 ut is, qui noceri sibi putat, co-
 lætetur quod nocere videatur:
 unde etiam, ipso damno ut gau-
 deatur, fieri nequit. Hinc fit, ut
 & patri filius convicietur, cum ea,
 quæ in bonis habentur, filio non
 impertierit: & illud est quod in-
 ter Eteoclem & Polynicem bel-
 lum concitarat, quod bonum ex-
 istimabant imperium. Hac de
 causa

causa Deos execratur agricola, ob hoc nauta, ob hoc mercator, ob hoc ii qui liberos & uxores amittunt. Nam ubi utilitas, ibi etiam est pietas. Quamobrem qui id dat operam, ut sic & appetat & aversetur, quemadmodum

decet; is eadem opera & pietati dat operam. Libandum autem & sacrificandum, & offerendæ primitiæ sunt unicuique, ritu patrio: caste, non luxuriose, nec indiligenter, nec sordide, nec supra facultates.

- 1 Ed. Berk. Deest ὁ. 2 Wolfius præter hanc lectionem habet: ἐπὶ τῆς, κτλ. 3 Wolfius suæ editioni adscripsit, τὰς θεάς. 4 Meliorem lectionem Wolfius textui inseruit, ἄλλως δὲ. Berk. 5 Ed. Salm. γέλεις, quod etiam mox repetit. 6 Ed. Salm. Μένουσαι. 7 Ed. Salm. & Berk. πετηνέαι. 8 Wolfius contendit debere legi ἔθνη. 9 De his fatibus consule Pausaniam. lib. 9. 10 Ed. Salm. ἐκείνη. Wolf. pro varia lectione ponit, ἐκείνη.

ΚΕΦ. λθ'.

[λγ'.]

Ὅταν μαντική προσήης, μέμνησο, ² ὅτι τί μὲν ἀποδύσεται ἐκ οἰδᾶς· ἀλλὰ ἤκεις ὡς ³ ἀπὸ ἑ μάντεος αὐτὸ πεισθόμενος. ὁποῖον δέ τι ἐστίν, ἐλήλυθας εἰδὼς, εἴπερ εἰ φιλόσοφος. εἰ γὰρ ἐστὶ τι τὸ οὐκ ἐφ' ἡμῖν, πᾶσαι ἀνάγκη μήτε ἀγαθὸν αὐτὸ εἶναι, μήτε κακόν. μὴ φέρε ἐν πρὸς τὸν μάντιν ὀρεῖσιν ἢ ἐκκλισιν. εἰ δὲ μὴ, τρέμων αὐτῷ προσέειπες. ἀλλὰ διεγνωκώς, ὅτι πᾶν τὸ ὁπτιβησόμενον, ἀδιὰφορον, ⁴ καὶ ἐδὲν πρὸς σε ὁποῖον δ' ἂν ἦ, (ἔσται γὰρ αὐτῷ χρησάμεν καλῶς) καὶ τῷτο ἐδεῖς κωλύσει. παρρῶν οὖν, ὡς ὁπτι συμβόλους ἔρχεσθαι τὰς θεάς. καὶ λοιπὸν, ὅταν τί σοι συμβελάβῃ, μέμνησο, τίνας συμβόλους παρέλαβες, καὶ τίνων ὁ ὄρκος ἀπειθήσας. ἔρχεσθαι δὲ ὁπτι τὸ μαντεύεσθαι, κατὰπερ ἡγεῖς Σωκράτης, ⁶ ἐφ' ὧν ἡ πᾶσαι σκέψις τῷ ἀναφορὰν εἰς τὴν ἐκδοσιν ἔχει· καὶ ἔτε ἐκ λόγου, ἔτε ἐκ τέχνης τινὸς ἄλλης ἀφορμαὶ δίδονται πρὸς τὸ σκιδεῖν τὸ πρὸς κείμηνον. ὥστε ὅταν ⁷ δὲ συγκινδυνεύσῃ φίλῳ, ἢ πατρίδι, μὴ μαντεύεσθαι, εἰ συγκινδυνεύσῃ, καὶ γὰρ ἂν προσείπῃ σοι ὁ μάντις, Φαῦλα γιγνόμενα τὰ ἱερὰ, δῆλον ὅτι ὁ θάνατος σημαίνεται, ἢ πῆρωσις μέρεος τῶ σώματος, ἢ φυγή. ⁸ ἀλλ' ἐνὶ λόγος, ὅτι σὺ τῶτοις παρίσταται, τῷ φίλῳ ὅτι πατρίδι συγκινδυνεύειν. τοιγαρὲν τῷ μείζονι μάντι πρὸςσεχε τῷ Πυθίῳ. ⁹ ὃς ἐξέβαλε τὸ ναὸν τὸν ἐβοηθήσαντα ἀναίρεσθαι τῷ φίλῳ.

CAP. XXXIX.

[33.]

Ad vatem accessurus, memento, te negotii eventum ignorare, sed ea de causa adesse, ut eum et vate cognoscas. Quale autem id esset,

esset, utique, cum venires, scivisti, siquidem philosophus fueris. Nam si ex eorum numero fuerit, quæ in nostra potestate non sunt, nec bonum esse, neque malum, omnino esse necesse. Noli igitur ad vatem asferre vel appetitionem, vel aversionem: alioqui tremens eum accedes. Sed illud constitutum esse oportet, nihil inter quemvis eventum interesse: neque ad te attinere eum cujuscunque modi sit: licere enim eo recte uti, neque in eo tibi fore quempiam impedimento. Magno igitur animo Deos, ut consiliarios, accedito. Deinde, si quid consilii datum fuerit, memento, quos in consilium adhibueris: & quorum, nisi parueris, auctoritatem sis neglecturus. Sic autem ad oraculum accipiendum accedito, quemad-

modum Socrati placebat, iis videlicet de rebus, quarum tota consideratio refertur ad eventum, & in quibus nec ex oratione, nec ex arte alia suppetunt occasiones, ad id quod propositum est considerandum. Cum igitur vel amicus vel patria cum periculo defendenda crit, noli consulere vatem, sintne defendendi? Nam si tibi vates prædixerit, exta infaulta esse: mortem significari constat, aut alicujus membri truncationem, aut exilium. Sed ratio tamen subest, & cum his illud etiam conjungitur: una cum amico & patria periculum esse adeundum. Quamobrem ad majorem venito vatem Pythium: qui templo ejecit eum, qui amico in vitæ periculo non succurrisset.

1 Τειχὴ διαίρει τὸν λόγον, λέγων πρὸς τῶν χρημάτων, καὶ πῶς ἀφαιρῶν μαντεύεται, καὶ πῶς τοῖς μαντεύμασι κεχρησται. ἤρξατο δ' αὐτὸς ἀπὸ τῆς μίσθ. Simp.

2 Ed. Berk. Deest π. 3 Ed. Salm. παρὰ.

4 Græca non bene coherent, nisi ita connectas: καὶ ἐὰν πρὸς σε, ὅποιον ἂν εἴη γὰρ αὐτῷ χρησάμενος καλῶς, καὶ τῆτο, κτλ. Sublata parenthesi: Vel, si quis malit; ita: ὅποιον ἂν ἦ, ἐστὶ αὐτῷ χρησάμενος καλῶς καὶ τῆτο, κτλ. Casaub.

5 Ed. Salm. παρακέρως.

6 Ὅτι πρὸς ἐκείνων μὲν τὰ πραγματικὰ ὧν τὸ τέλος ἀδηλόν ἐστιν ἡμῖν ἕως ἂν οὐβῇ τὸ πρᾶγμα, καὶ διωκόμενοι ἡμῶν ἀπὸ φρονήσεως, ἢ τὸ πρὸς ἐκείνων τὰ πραγματικὰ τέχνης καὶ ἐμπειρίας τὸ τέλος ἐννοήσῃ. ἐπεὶ γὰρ αὐτὸς μαντεύεται, εἰ καὶ τὰ φησὶ καὶ κατευδύεται τὸ ἀνθρώπου δούτῃ γὰρ τῶν πάντων τὸ ζῶον. ἀλλ' ἐπεὶ εἰ καὶ φιλοσοφῇ καὶ κατὰ φύσιν ζῇ· δὴλα γὰρ ἐστὶ, ταῦτα τὰ ἐμφρονὶ ἐπωφελεῖ ὄντα, κτλ. Simp.

7 Ed. Salm. δούτῃ.

8 Wolfius pro varia lectione adscripsit, ἐνὶ λόγῳ. Ed. Salm. ἀλλ' ἢ ἐνὶ λόγῳ.

9 Δύο γὰρ πινεῖς εἰς Διόφους ἀπὸντες λεγόμεναι παρὰ πτόμασι. Ἐ τῆς ἐτέρης ὑπ' αὐτῶν ἀναιρεμίας, ὅ ἐτερον ἢ φουγὸν ἢ ἀδύνατον ἐπαμύνει, ἤλθεν εἰς τὸ μαντεύειν, καὶ ὁ θεὸς ἐξέβαλεν αὐτὸν ἐκ τῶν.

Ἀνδρὶ φίλῳ θυόσκοπῳ παρὰ πτόμασι ἐπαμύνει,
Ἡλυθες καὶ καθαρός, περικαλλὴς ἐξιδὶ σκῆ. Simp.

Κ Ε Φ. μ'.

[λδ'.]

Τάξον πινὰ ἤδη χαρακτῆρα στυγῶ, καὶ τύπον, ὃν ἰ Φυλάξης
Ἰπὶ τε στυγῶν καὶ ἀνθρώπων ἐντυγχάνων.

CAP.

Præscribe jam tibi formam quamdam, & legem quam custodias : quamq; & ipse tecum, & in con-

gressibus hominum observes. 1 Ed. Salm. φυλάξεις. 2 Id est, μόνῳ & κατ' ἰδίαν : cum solus, & ipse tecum es. ex Wolf. Ελέγχετο ἔν ὁ Σωκράτης ἐν τῷ αὐτῷ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ ἀεὶ ὁρᾶσθαι, καὶ μὴ τὸ πᾶν ἡδὲν, μήτε τὸ τῶν λυπηρῶν δοκούντων μὴ ἀκινεῖσθαι. Διὰ τὸ μίαν τὴν αὐτὴν ζωὴν ἀεὶ τὴν ἑαυτοῦ ἀφ' ἑξῆς. Simp.

ΚΕΦ. μα.

Καὶ σωπὴν ¹ τὸ πολὺ ἔσω, ἢ λαλείσθω τὰ ² ἀναγκαῖα, καὶ δι' ὀλίγων. σπανίως δέ ποτε, καιρῷ ³ παρακαλεῖσθαι, ὅτι τὸ ⁴ λέγειν τι ἥξιον· ἀλλὰ πρὸς ἑαυτοῦ τὸ τυχόντων· μὴ πρὸς μονομάχων μηδὲ ἰσχυροῦν, μὴ πρὸς ἀθλητῶν, μὴ πρὸς βρωμάτων, ἢ πομάτων, τὸ ἑκάστης λεγομένην· μάλιστα δὲ μὴ πρὸς ἀνθρώπων, ⁵ ψέγοντες, ἢ ἐπαίνοντες, ἢ συγκρίνοντες.

CAP. XLI.

Ac majori quidem ex parte silentium præstetur : aut necessaria dicantur, eaque paucis. Raro autem, cum se obtulerit occasio, ad dicendum veniemus : sed non quidvis dicemus : non de gladi-

toribus, non de ludis Circensibus, non de pugilibus, non de cibis aut potionibus; quæ res passim inculcantur. In primis autem ne homines vituperemus, vel laudemus, vel comparemus, caveatur.

1 Οὐ παντελῇ δὲ σωπὴν ἐπιτέλλει· ἐδὲ γὰρ ἐκ' αὐτοῦ τὸ εἶδος παρακαλεῖ τὸ Πυθαγόρῃ τὸ τελὲς ἀνειμένον καὶ θεοειδές, ἀλλ' ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ συμμετέσθαι ἀνθρώποις. Simp.

2 Σωπῆρας ὡραὶ τὸ εἶδος αὐτῶν, πρὸς ὧν καὶ λαλεῖν, ὅτι τὰ ἀναγκαῖα καὶ εἰναι ταῦτα, πρὸς τε τὴν καὶ φύσιν τῆς ψυχῆς ἀφ' ἧς καὶ τὴν καὶ ζῆν καὶ εἶναι. Simp.

3 Ed. Salm. παρακαλεῖσθαι. 4 Εἰ δὲ ποτὲ, φησιν, καὶ μικροτέρῃ μνηστῆρος λόγῳ· τὸ γὰρ ἐστὶ τὸ λέγειν, ὅτι ἐρωτῶντα μόνον καὶ ἀποκρινόμενον, ἀλλ' ἐφ' ἑαυτοῦ τὸ λόγον ἀποκρίνομαι, κτλ. Simp. 5 Ed. Berk. male λέγοντες.

ΚΕΦ. μβ.

[λέ.]

¹ Αν μὴ ἔν οἷός τε ἦς, μέγα γὰρ τοῖς σοῖς λόγοις τὸς τὸ σωόντων ὅτι τὸ πρᾶγμα· εἰ δὲ ἐν ² ἀλλοφύλοις ἀπολειφθεῖς τύχοις, σιώπα.

CAP. XLII.

[35.]

Quod si potes, familiarum tuo- quo decet, traducito. Sin à pere-

rum sermones tuis sermonibus, eo, grinis circumventus fueris, taceto. 1 Recte hoc caput priori annectunt tum Simplicius, tum Paraphrastes. Sed Paraphrastes paucis infertis, sine quibus vix constat coherentia, ἐν δ' ἄλλοις τὸ τοιαύτων ἀρξάντων, κτλ. Casaub. 2 Εἰ δὲ ἀποληφθῆς ἐν ἀνθρώποις κατ' ἄλλο εἶδος ζωῆς τὸ διεφθαρμένον τρεφεῖσθαι τε καὶ σωτηριάζεσθαι, ἐν ἀλλοφύλοις ἐκλείπει σιώπα, φησὶ, his insuper additis, καὶ θάψει σιωπὴν μὴ τὸ σιωπῆς τῇ ἐπὶ σιωπῇ ἐπιστροφῇ. Simp. ΚΕΦ.

Κ Ε Φ. μγ'. μδ'

[λς'. λς']

¹ Γέλως μὴ πολὺς ἔσω, μηδὲ ὅπῃ πολλοῖς, μηδὲ ἀναι-
μδρός.

μδ'. Ορκὸν παραίτησαι, εἰ μὲν οἶόν τε, εἰς ἅπαν· εἰ δὲ μὴ,
ἐκ τῶν ἐνόντων.

CAP. XLIII. XLIV.

[36. 37.]

Rifus ne sit multus, nec ob fieri potest, omnino: sin minus,
multa, nec effusus. quantum potes.

XLIV. Jusjurandum recusa, si

1 Τῆς γὰρ ψυχῆς περὶ χαρείας ὑπερέκχυσίς ἐστι ὁ γέλως. Simp.

Κ Ε Φ. με'.

[λη'.]

Εσιάσεις πὰς ἔσω καὶ ἰδιωτικὰς Διακρίσεις. ἐὰν δέ ποτε γλῆναι
καιρὸς, ἐντεταμένῳ σοὶ ἢ ¹ περὶ σπῆναι, μὴ ποτε ἄρα ὑποβόρῃς εἰς
ἰδιωτισμὸν. ἴδι γὰρ, ὅτι, ἐὰν ὁ ἐταῖρος ἢ μεμολυσμένῳ, καὶ
τὸν ² σινανατρεχόμενον αὐτῷ μολυνέσθαι ἀνάγκη, καὶ αὐτὸς
ὦν τύχη καθαρὸς.

CAP. XLV.

[38.]

Convivia externa & popu- fuetudinem prolaboris. Scito e-
laria devita. Sed si quando tu- nim, si sodalis pullutus fuerit, eum
lerit occasio, animadversio exci- etiam, quem is attigerit, necessa-
tetur, ne forte in vulgarem con- rio pollui, et si purus ipse fuerit.

1 Legebant Wolfius & Plant. editionis praefectus περὶ σπῆναι, ex Berk.
contra vero Simplicius: ἐντεταμένῳ σοὶ, φησι, ἢ περὶ σπῆναι, τῆς σπῆναι, καὶ
περὶ σπῆναι τῆς ψυχῆς, καὶ φυλαττέται αὐτῷ ἐν αὐτῇ μολύνειν. Simp.

2 Ο γὰρ τοῖς μεμολυσμένοις αὐτὸν ἐκδοῦς, καὶ πὰς ἐν αὐτοῖς ὁρῶντας περὶ σπῆναι
μολύνει, τῆς γὰρ ἐστὶ τὸ σινανατρεχόμενον, κτλ. Simp.

Κ Ε Φ. μς'. μζ'.

[λθ'. μ'.]

Τὰ περὶ τὸ σῶμα μέχρι τῆς χρείας ¹ ψυχῆς περὶ σπῆναι
νεῖν, οἶον, τροφὰς, πόμα, ἀμπεχόνων, οἰκίαν, οἰκεσίαν. τὸ δὲ
πρὸς δόξαν, ἢ τρυφῇ, ἅπαν περὶ σπῆναι.

μζ'. Περὶ ἀφροδίσια εἰς διώαμιν περὶ γάμους καθαρὸν
ἀπομύων δὲ, ὡς νόμιμον ἐστὶ, μεταληπτόν. μὴ μύτοι ἐπαχθῆς
γίνεσθαι τοῖς χρωμύοις, μηδὲ ἐλεγκτικὸς· μηδὲ πολλαχῶς τὸ, ὅτι
¹ αὐτὸς ἐχρεῖται, περὶ σπῆναι.

CAP. XLVI. XLVII.

[39. 40.]

Quæ corpori serviunt, eatenus usui: veluti cibi, potus, amictus,
adhibeantur, quatenus animo sunt ædes, servitium. Quicquid au-
tem

tem ad ostentationem aut delicias attinet, repudiato.

XLVII. A re venerea, quantum fieri potest, ante nuptias purus esto:

Sin attigeris, ea legitime utendum.

Ne tamen iniquus sis iis, qui illa utuntur, neque eos arguas: neque passim jactes te ea non uti.

1 Paraphastes ψιλῆς. Cui favere videtur Simplicius, ubique enim hic λέγειν ad corpus refert, nec de animâ minimam quidem mentionem facit.

2 Quidam legunt αὐτοῖς, quidam αὐτῶ.

Κ Ε Φ. μῆ.

[μα'.]

Εὰν τίς σοι ἀπαγγείλῃ, ὅτι ὁ δεινά σε κακῶς λέγῃ, μὴ ἀπολογῶ πρὸς τὰ λεχθέντα· ἀλλ' ἀπεκρίνῃς, ὅτι, ἡγνόει γὰρ τὰ ἄλλα πρὸσόντα μοι κακὰ, ἐπὶ οὗκ ἂν ταῦτα μόνον ἔλεγεν.

CAP. XLVIII.

[41.]

Si quis nuntiavit, quendam nescisse cætera tua vitia, nam tibi maledicere: ne refuta quæ alioqui non illa sola fuisse dicta sunt, sed responde, Eum cæturum.

Κ Ε Φ. μθ'. ν'.

[μθ'. μγ'.]

Εἰς τὰ θέατρα τὸ πολὺ παρῆναι οὐκ ἀναγκαῖον· εἰ δέ ποτε καιρὸς εἴη, μηδενὶ σπαστάζων φαίνας ἢ σεαυτῶ· τρεῖσι, θέλε γίνεσθαι μόνον τὰ γινόμενα, καὶ νικᾶν μόνον ἢ νικῶντα· ἔγω γὰρ οὐκ ἐμποδισθήσῃ. 1 βῆς δὲ καὶ ἔσπικελαῖν τι, ἢ ἔσπιπολὺ ἔσπικινεῖσθαι, παντελῶς ἀπέχεσθαι. καὶ μὴ τὸ ἀπαλλαγεῖσθαι, μὴ πολλὰ πρὸς τὴν γρομδύαν ἀφάλεγχ, ὅσοι μὴ φέρει πρὸς τὴν σὴν ἐπανόρθωσιν· ἐμφαίνεται γὰρ ὅτι ἔποιετο, ὅτι ἐθαύμασας τὴν θέαν.

ν'. Εἰς 2 ἀκροάσεις τινῶν μὴ ἦκε, μηδὲ ῥαδίως παρῆναι. παρῶν δὲ, τὸ σεμνὸν, καὶ εὐσεβεῖς, καὶ ἅμα ἀνεπαχθεῖς φύλασσε.

CAP. XLIX. L.

[42. 43.]

Theatra frequentare non est necesse: sed si quando tempus tulerit, te nulli nisi tibi ipsi studere appareat: hoc est, ea duntaxat fieri velis, quæ fiunt: & cum solum vincere, qui vincit. Sic enim non impudens. Clamere autem, aut irrisione, aut longiore commotione, penitus abstineto. Ac post discessum ne

multum de iis, quæ acciderunt, disputa, cum nihil ad tui correctionem faciant. Alioqui ex hoc apparebit, te spectaculum esse admiratum.

L. Ad recitationes ne veni, neque facile accede. Sin accesseris, gravitatem & constantiam tuere: & id una cave, ne cui sis molestus.

1 Aberant hæc à Politiani codice, ut puto, ab ejus certe versione absunt. ex Casaub.

2 Μιστοὶ τοῖς θέαις, πρὸς τὴν ἀκροάσειν λέγει, ὡς οἱ πρὸς λόγους ἔχοντες ῥητορικὰς τε καὶ ποιητικὰς, εἰς ἐπίδειξιν τῶν ἑαυτῶν εὐχλωτίαις ποιοῦνται. Simp.

Κ Ε Φ.

Κ Ε Φ. νά. νβ'.

[μδ'. μέ.]

Όταν τινὶ μέλλεις συμβάλλειν, καὶ μάλιστα τὸ ἐν ὑπεροχῇ δοκούντων, πρόσβαλε σαυτῷ, τί ἂν ἐποίησεν ἐν τῷ Σωκράτει ἢ Ζήνωνι καὶ οὐκ ἀπορήσεις ὅτι χρησιμὰν προσηκόντως τῷ ἐμπεσόντι.

νβ'. Όταν φοιτᾷς πρὸς ἕνα τῶν μέγα δυναμένων, πρόσβαλε, ὅτι ἔχει εὐρήσεις αὐτὸν ἐνδόν, ὅτι ἀπεκλείεται, ὅτι ἐκλιναχθήσονται σοὶ αἱ θύραι, ὅτι ἐφρονεῖ σὺ καὶ σὺν τούτοις ἐλθεῖν καθήκη, φέρε τὰ γνώμια, καὶ μηδέποτε εἴπῃς αὐτὸς πρὸς σεαυτὸν, ὅτι ἐκ τῶν πᾶσιν. ἰδιωτικὸν γὰρ, καὶ διαβεβλημὸς πρὸς τὰ ἐκτός.

CAP. LI. LII.

[44. 45.]

Cum aliquid negotii tibi futurum est, cum aliquo, ex proceribus præsertim, ipse tibi proponito, quid in ea re facturum fuisset Socrates, aut Zenon. Ita fiet, ut te ratio non deficiat, qua id quod objectum fuerit, rite administras.

LII. Cum ad magnatum ali-

quem iturus es, proponito tibi, fore ut eum domi non invenias, ut inclusus sit, ut occludantur tibi fores, ut ille te negligat. Quod si hoc rerum statu venire decuerit, ea feras quæ fiunt: neque ipse unquam tecum dicas, non fuisse tanti. Id enim plebeium est, & ejus qui res externas calumniatur.

1 Ed. Salm. μέλεις. 2 Ed. Salm. ἐν αὐτῷ. 3 Ed. Berk. πνός. Et in MS. quod vidi, πρὸς πναε φοιτᾷς ad marginem appposito προσφαιτᾷς πναε.

4 Argentinensis codex habet, ὅτι οὐκ ἐκλιναχθήσονται pro ἀνοιχθήσονται: & paulo post pro ἀβεβλημὸς habet ἀπειπλημὸς. ex Wolf.

5 Wolfius qui res externas calumniatur. Polit. quæ externa sunt calumniari. Non legerant fortasse Philostratum, apud quem ἀφ' ἀλλοδαμῶν, pro ἀπ' ἀλλοδαμῶν, seu odio haberi, singulis fere paginis, ut & b. m. parenti in Strabonem recte notatum. ex Casaub.

Κ Ε Φ. νγ'. νδ' νε'.

[μς'.]

Εν ταῖς ὁμιλίαις ἀπέσω τὸ πινὰ τῶν ἐαυτῷ ἔργων ἢ κινδυνῶν ὅτι πολὺ καὶ ἀμέτρως μεμνήσθαι. καὶ γὰρ, ὡς οὐκ ἡδύ ἐστι τὸ τῶν κινδυνῶν μεμνήσθαι, ἔτω καὶ τοῖς ἄλλοις ἡδύ ἐστι τὸ τῶν σοὶ συμβεβηκότων ἀκρίβειαν.

νδ'. Απέσω δὲ καὶ τὸ γέλωτα κινεῖν. ὁλισθηρὸς γὰρ ὁ τόπος εἰς ἰδιωτισμὸν, καὶ ἅμα ἱκανὸς πῶς αἰδῶ πρὸς σε τὸ πλεονέχων ἀνιέναι.

νε'. Επισφαλὲς δὲ, καὶ τὸ εἰς ἀσχυρολογίαν παρελθεῖν. ὅταν οὖν τι συμβῇ τοῖς πᾶσι, ἂν μὴ εὐκαιρὸν ᾖ, ὅτι πλεονέχων τῷ παρελθόντι.

γόντι. εἰ δὲ μὴ, ἔ τῷ γε ἀποσιωπῆσαι, καὶ ἐρυθρεῖναι, καὶ σκυθρωπῆσαι, δηλῶ γίνεσθαι δυσχεραίνων τῷ λόγῳ.

CAP. LIII. LIV. LV.

[46.]

In familiaribus congressibus absit facinorum aut periculorum tuorum prolixa & immodica commemoratio. Nec enim, ut tibi jucundum est tuorum certaminum meminisse, sic & aliis suave est, ea quæ tibi acciderunt, audire.

LIV. Absit illud etiam, ne risum moveas. Nam is ejusmodi locus est, è quo proclivis sit in plebeium morem lapsus: eam-

que vim habet, ut tui observantiam facile apud familiares diminuat.

LV. Periculosum est etiam, ad orationis obsecrationem progredi. Cum igitur tale quippiam inciderit: aut (si feret opportunitas) objurgabis eum qui sermonem illum injecerit: aut taciturnitate saltem, & rubore vultuque ostendes, eam orationem tibi dispicuisse.

1 Wolfius ex quodam codice habet, τῶπος. 2 Vide finem capitis 36. ubi auditorem suum longe semotum esse vult à loco & ordine hominis plebei. Inspiciatur & cap. 71. in quo εἰσὶς & χαρμηκτὴρ ἰδιώτης describitur. Snet. 3 Ed. Salm. πλησίον. 4 Scilicet εἰς ἀσχρολογίαν. Wolf.

Κ Ε Φ. νς'.

[μζ'.]

Εὰν ἡδονῆς πυνθῇ φαντασίαν λάβῃς, ¹ καθάπερ ὅτι τῷ ἄλλων, φύλασσε σεαυτὸν, μὴ σωμαρπιοδῆς ὡς αὐτῆς. ἀλλ' ² ἐκδέξασθαι σε τὸ πρᾶγμα, ἔ ἀναβολὴν πῶς αὐτῷ λάβῃ. ἔπειτα μνήσθαι ἀμφοτέρων τῶν χρόνων, καὶ ὅν τε ἀπολαύσεις τῷ ἡδονῆς, καὶ καὶ ὅν ἀπολαύσεις, ὑστερον μετανοήσεις, καὶ αὐτὸς σεαυτῷ ³ λοιδορήσῃ καὶ τέτοις ἀντίθεσις, ὅπως ⁴ ἀποχόμηνθαι χαίρῃς, ἔ ἐπαμνεῖς αὐτὸς σεαυτὸν. εἰ δὲ σὺ καὶ αὐτὸς φανῇ ἀψαδοῖς ἔ ἔργα, πρὸς σε μὴ ⁵ νικήσῃ σε τὸ πρᾶγμα αὐτῶν, ἔ ἡδὺ, καὶ ἐπάγων. ἀλλ' ἀντίθεσις, πῶς ἄμεινον τὸ σωμαρπιοδῆσαι ⁶ σεαυτῷ, ταύτῃ τῷ νίκῃ νενικηκότι.

CAP. LVI.

[47.]

Si voluptatis alicujus imaginem animo conceperis, ut in aliis, sic & hinc moderare tibi, ne ab ea movearis: sed & rem examina, & tibi ipse deliberandi præbe spatium. Deinde utriusque temporis memento, tum ejus quo voluptate perfrueris, tum ejus quo percepta jam voluptate dolebis,

teque ipse objurgabis: atqui his illa confer; si abstinueris, fore ut gaudeas, teque ipse collaudes. Quod si tibi suscipiendæ rei videbitur esse tempus, cave, ne te vincant ejus blanditiæ, & suavitates, & illecebræ: sed illud opone, quanto præstantior sit talis victoriæ conscientia.

E

1 Ed

1 Ed. Berk. Deest hæc clausula. 2 Argentinensis codex rectius opinor, ἀλλ' ἐξετάσῃ τε τὸ πᾶν γὰρ, ἐκτινέται, expendatur. Wolf. Contra vero Simplicius, ἀλλὰ τὸ τοῦ μὲν ἀντιθέτω ὁλίγον. Simp.

3 Ed. Salm. λοιδορήσας. 4 Wolfius præter hanc lectionem habet, ἀπὸ τοῦ μὲν ἀντιθέτω. Berk.

5 Suæ editioni præterea adscripsit Wolfius, ἡγήσῃ τε. 6 Wolfius hæc legebat absque σωτῆρι.

Κ Ε Φ. νζ'.

[μζ'.]

Ὅταν τι, διαγνῆς ὅτι ποιητέον ἐστὶ ποιῆς, μηδέποτε φύγῃς ὀφθῆναι πράσων αὐτὸ, καὶν ἀλλοῖον τι οἱ πολλοὶ μέλλωσι ποιεῖν αὐτῷ ἀπολαμβάνειν. εἰ μὲν γὰρ οὐκ ὀρθῶς ποιῆς, αὐτὸ τὸ ἔργον φεύγῃ. εἰ δὲ ὀρθῶς, τί φοβῇ τοὺς ἀπὸ πλῆθους οὐκ ὀρθῶς;

CAP. LVII.

[48.]

Cum facis aliquid, quod faciendum esse statuisti, nunquam recuses inter id agendum conspici; eo secus judicet. Nam si perperam facis, rem ipsam fuge. Sin recte, quid eos vereris qui non recte tametsi futurum est, ut vulgus deprehendunt?

Κ Ε Φ. νη'.

[μθ'.]

Ὡς τὸ, ἡμέρα ἐστὶ, καὶ, νύξ ἐστὶ, πρὸς μὲν τὸ διεξδυγμένον¹ μεράλιον ἔχει ἀξίαν, πρὸς δὲ τὸ² συμπεπλεγμένον ἢ συνημμένον ἀπαξίαν. ἔτω καὶ τῶν προκειμένων τὰ μείζονα ἐλεῖν, πρὸς μὲν τὸ σῶμα μεράλιον ἔχει ἀξίαν. ἔτω καὶ τὸ κοινὸν ἐν ἐπιάσει, ⁴ οἷον δεῖ, μὴ φυλάσσειν, ἀπαξίαν ἔχει. ὅταν ἔν σωματικῆς ἐτέρῳ, μέμνησο, ὅ μόνον τὴν πρὸς τὸ σῶμα ἀξίαν τῶν προκειμένων ὁρᾷν, ἀλλὰ καὶ τὴν πρὸς τὴν ἐπιάσειν, οἷαν δεῖ φυλαχθῆναι.

CAP. LVIII.

[49.]

Ut hoc pronunciatum, Dies magnum habebit, nisi caveris, est, &, Nox est, magnam habet dedecus. Cum igitur conviva in sejunctione vim, in conjunctione vero prorsus nihil valet: es alicujus; memento, non solum eorum quæ apposita sunt pretium, sic maxima quæque ex iis quæ apposita sunt, arripere, respectu corporis, magni est momenti. Ita si quod ad corpus attinet, considerandum esse: sed & eam quæ convivatori debetur, reverentiam esse conservandam.

1 Aliter legisse videtur Simplicius ἢ τοὶ ἡμέρα ἐστὶν, ἢ νύξ ἐστὶν. Sicut propositio hæc, aut dies est, aut nox est, in disjunctione valet, & absolute vera

vera est, in complexione autem, uti si dixerō *nunc temporis dies est*, aut, *nunc temporis nox est*, non valet, nimirum quia utraque propositio falsa esse poterit: ita & hoc, *aut edendum est*, aut *non est edendum*, verissimum est, nec quisquam, siue multum, siue parum edat, contra mores & honestatem peccat; quia utrobique forsan sanitati suæ consulit: at in convivio, adjunctis sc. circumstantiis, in utroque casu facile quis erraverit; nam si modice edat, corpori forsan suo, si liberius, convivatori injurius erit: & aut sanitas corporis aut convivii communitas periclitabitur. *Fellus.*

2 Μεγάλλω ἔχει ἀξίαν, id est, *verissima est propositio siue assertio*: unde ἀξίωμα. ex Casaub.

3 Quædam editiones non habent συμπελεγμῶν: Salmasiana vero non συνημῶν: quibus minime favens Simplicius inquit, τῶν ὑποθετικῶν συλλογισμῶν, ὧν οἱ Στωικοὶ πλὴν τεχνολογίαν ἐλεπτεργήσαν, οἱ μὲν εἰσι διεξογμῶσι, οἱ δὲ συνημῶσι ἢτοι συμπελεγμῶσι. Simp.

4 Rescribe ex Simplicio, quod & sententia requirit, οἷον δεῖ φυλάσσειν. Casaub.

Κ Ε Φ. νθ'. ζ'.

[ν'. να'.]

Αν ὑπὲρ δυνάμιν ἀναλάβῃς τι πρὸς ὥσπον, καὶ ἐν τῷ ἡγεμονίᾳ, καὶ ὁ ἡδυνάσῃς ἐκπληρώσῃ, παρέλιπες.

ζ'. Εν τῷ περὶ πατεῖν, καθάπερ πρὸς σε καὶ μὴ ὑπὲρ σε ἢ λω, ἢ ἐρῆς τὸ πόδα ἔτω πρὸς σε, μὴ τὸ ἡγεμονικὸν βλάβῃς τὸ σεαυτῷ. Ἐ τῷ ἂν ἐφ' ἐκάστου ἔργου πρὸς φυλάσσειν, ἀσφαλές ἐστιν ἀφ' ὧν ἔργα.

C A P. LIX. LX.

[50.51.]

Si quam personam, quæ vires tuas superat, indueris: tum eam indecore geres; tum eam, quam sustinere posses, negliges.

pedemve distorqueas: sic in degenda vita cave, ne gubernatricem actionum mentem tuam lædas. Quod si in re unaquaque observabimus, omnia cautius aggre diemur.

LX. Quemadmodum in ambulando caves ne clavum calces,

Κ Ε Φ. ζα'.

Μέτρον ¹ κλήσεως τὸ σῶμα ἐκάστω, ² ὡς ὁ πρὸς ὑποδήματος. ἂν μὲν ἔν ὅττι τῷ τῷ σε καὶ, φυλάξῃς τὸ μέτρον. ἔαν δὲ ὑπερβῇς, ὡς κατὰ κρημνὸν λοιπὸν ἀνάγκη σε φέρεσθαι. καθάπερ καὶ ὅττι ὑποδήματι, ἔαν ὑπὲρ τὸ πόδα ὑπερβῇς, γίνετα κατὰ χροσὸν ὑποδήμα, ⁴ εἴτα πορφυρῶν, εἴτα ⁴ κεντητόν. Ἐ γὰρ ἀπὸς ὑπὲρ τὸ μέτρον ὅρῳ ἔδειξ ἐστιν.

C A P. LXI.

Modus pecuniæ corpus est unicuique, ut calcei pes. Si igitur in eo institeris, modum servabis: sin præterieris, jam veluti per præceps te ferri necesse erit. Ut & in

calceo, si ultra pedem progressus fueris, fit auratus calceus, deinde purpureus, deinde interpunctus. Ejus enim, quod semel transierit modum, nullus est terminus.

1 Wolf. *modus pecunie*. Malim cum Politiano *Modus possessionis*. Casaub.

2 Ita Horat. Ep. 7. lib. 1. Metiri se quemque suo modulo ac pede, verum est.

3 Ταύτη γδ ἔν, ὡς ἔοικε, παρὰ Ρωμαίοις καὶ πρὸς τὰ πορφύρεα καὶ κινητὰ ὡς ἐργα, ὡς ἔ τ' ἡγεχνύσων αὐτῶν περιμῶνται. Simp.

4 Sive artificiose dissectos, sive pictos, sive gemmis aut imaginibus inter punctos calceos significare videtur. ex Wolf.

Κ Ε Φ. ζβ'.

[νβ'.]

Αἱ γυναῖκες εὐθὺς ἀπὸ τεσσαρεσκαίδεκα ἐτῶν ὑπὸ τ' ἀνδρῶν κύριαι καλῶνται. τοιγαρὲν ὁρῶσαι, ὅτι ἄλλο μὲν ἔδεν αὐταῖς πρῶσεσι, μόνον δὲ ἵ συγκοιμᾶσθαι τοῖς ἀνδράσιν, ἄρχοντα καλλωπίζεσθαι, καὶ ἐν τῷ πύσας ἔχειν τὰς ἐλπίδας. πρῶσε-χειν ἐν ἄξιον ἵνα ἁ ἀδωνται, διότι ἐπ' ἔδεν ἄλλω τιμῶνται, ἡ τὸ ἁ κόσμια φαίνεσθαι, καὶ αἰδήμονες, ἅ ἐν σωφροσύνῃ.

CAP. LXII.

[52.]

Mulieres statim ab anno decimoquarto à viris dominæ vocantur. Proinde cum vident, se nihil aliud habere muneris, nisi ut cum viris concumbant: comere se incipiunt, atque in ornatu spem

collocant omnem. Quare operæ pretium est, dare operam, ut sentiant, sibi non ob aliud honorem habere, nisi quod & modestas se præbeant, & verecundas, cum temperantia.

1 Ed. Salm. συγκοιμῶνται. suæ editioni adscripsit. Berk.

2 Legebat Wolf. ἔδονται, sed αἰδονται

3 Ed. Salm. & Berk. τῶ.

4 Juxta Simplicium subaudiri videtur τὰ ἡγ' ἔδενος ἁλλ' ἐνεκα, εἰ μὴ τῶ τὰ τ' ἡγ' κενσμῶνται. Simp.

5 Wolf. contendit debere legi, σύν. Berk.

Κ Ε Φ. ζγ'.

[νγ'.]

Αφύιας σημεῖον, τὸ ἐνδιατελεῖν τοῖς πρὸς τὸ σῶμα οἷον, ὅτι πολὺ γυμνάζεσθαι, ὅτι πολὺ ἐσθίειν, ὅτι πολὺ πίνειν, ἐπὶ πολὺ ἀποπατεῖν, ὀχεύειν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐν παρέργῳ ποιητέον· πρὸς δὲ τῷ γνώμῃ ἡ πᾶσα ἔσω ὅτιςροφή.

CAP. LXIII.

[53.]

Hebetis ingenii signum est, diu. Nam hæc quidem faci in rebus corporis immorari: enda sunt obiter: cura autem velut, exerceri diu, edere diu, omnis ad animam est transfe-
potare diu, cacare diu, coire renda.

Κ Ε Φ. ζδ'.

Ὅταν τις σε κακῶς τι ποιῇ, ἡ κακῶς σε λέγῃ, μέμνησι, ὅτι καθήκειν αὐτῷ οἰόμεν, ποιῇ, ἡ λέγῃ. ἔχ' οἷόν τε ἐν ἀχολᾷ.
θεῖν

θῆν αὐτὸν τῷ σοι φανομένῳ, ἀλλὰ τῷ ἑαυτῷ. ὥστε, εἰ κακῶς αὐτῷ φαίνεται, ἐκείνῳ βλάπτεται, ὥσπερ καὶ ἐξηπάτη). καὶ γὰρ τὸ ἰ ἀληθὲς συμπεπλεγμένον ἂν τις ὑπολάβῃ ψεύδος, καὶ τὸ συμπεπλεγμένον ἢ βέβηλαται, ἀλλ' ὁ ἐξαπατηθεὶς. διὰ τούτων ἐν ὁρμώμενῳ, πρῶτος ἔχεις πρὸς τὸ λοιδορεῖντα. ὁπιφθέρῃ γὰρ ἐφ' ἐκάστω, ἔδοξεν αὐτῷ.

CAP. LXIV.

Cum tibi quispiam vel malefecerit, vel maledixerit, memento, eum opinatum esse, id ex officio sibi fuisse faciendum, & dicendum. Neque vero fieri potest, ut id sequatur ille quod tibi videtur, sed id quod sibi. Quod si male ju-

dicat, is damnum facit qui decipitur. Nam involutam veritatem si quis mendacium judicet, non ea involuta læditur, sed ille qui deceptus fuerit. Sic igitur instructus, æquo feres animo conviciatorem. Nam ad singula dices, Ita visum est illi.

1 Latinus interpres, involutam veritatem: Rectius fortasse ex sententia Simplicii, Veram Hypotheticam propositionem. Respice etiam cap. 58^{um}.

2 Præter hanc lectionem Wolfius habet, ἐὰν ψευδὲς νομίζῃ τις. Berk.

3 Ita legebat Wolfius, qui βλάπτεται pro varia lectione posuit. Berk.

4 Wolfius absque conjunctione, ὅπ, legit ἔδοξεν αὐτῷ. Berk.

Κ Ε Φ. ζε'.

[νδ'.]

Πᾶν πρᾶγμα δύο ἔχει ἑλβας, πλὴν μὲν φορητὴν, πλὴν δὲ ἀφορητὴν. ὁ ἐν ἀδελφὸς ἐὰν ἀδικῇ, ἐντεῦθεν αὐτὸ μὴ λαμβάνῃς, ὅτι ἀδικεῖ. αὐτὴ γὰρ ἡ λαβὴ ἐστὶν αὐτῷ καὶ φορητή. ἀλλὰ ἐκείθεν μάλλον, ὅτι ἀδελφὸς, ὅτι σωτὴρ. Ἐλήψῃ αὐτὸ, καθ' ὃ φορητὴν ἐστίν.

CAP. LXV.

[54.]

Unaquæque res duas habet anfas: unam tolerabilem, alteram intolerabilem. Ergo, si frater injuriam fecerit, non eam prehendere quâ facit injuriam:

ea enim ejus anfa non est tolerabilis. Sed illinc potius: esse una educatum. Sic prehendes rem quâ est tolerabilis.

1 Πάντα τὰ ἐν ἡμεῶν πρᾶγματι ἐξ ἐναντίων συγκείμενα, κατὰ τι μὲν συμφωνεῖ ἐ συναρμότητι πρὸς ἀλλήλα, καὶ φορητὰ ἐστὶν ἀλλήλοις. κατὰ τι δὲ ἀσυμφωνεῖ καὶ ἀφορητὰ ἐστὶν. Simp.

2 Wolfius legebat αὐτῷ μὴ λάμβανει. melius Ed. Salm. αὐτῷ μὴ λαμβάνῃς.

3 Ed. Salm. ἡ λαβὴ.

Κ Ε Φ. ζς'.

[νε'.]

Οὗτοι οἱ λόγοι ἀσυνάκτοι· ἐγὼ σε πλεονεκτήσιμος εἰμι, ἐγὼ σε ἄρα κρείσσων· ἐγὼ σε λογιώτερος, ἐγὼ σε ἄρα κρείσσων. ἐκεί-

νοι δὲ μᾶλλον ὁ σωμακτικὸς ἐγὼ σε πλεονεχέστερος εἰμι, ἢ ἐμὴ ἄρα κτήσις τῆς σῆς κρείσσων· ἐγὼ σε λογιώτερος, ἢ ἐμὴ ἄρα λέξις τῆς σῆς κρείσσων. σὺ δὲ γε ἔτε κτήσις εἶ, ἔτε λέξις.

CAP. LXVI.

[55.]

Orationes hæ non cohærent: sum te ditior, mea ergo pecunia tuæ præstat. Ego sum te locupletior, ergo eloquentior, mea ergo dictio tuæ præstat. Tu vero nec pecunia es, At illæ magis cohærent: Ego nec dictio.

1 Ed. Berk. σωμακτικὸς.

Κ Ε Φ. ζζ'.

[ν5'.]

¹ Λέγεται τις ταχέως; μὴ εἴπῃς, ὅτι κακῶς, ἀλλ' ὅτι ταχέως· πίνει τις πολὺ οἶνον; μὴ εἴπῃς, ὅτι κακῶς, ἀλλ' ὅτι πολὺ· πρὶν γὰρ ² διαγνῶναι τὸ δόγμα, πρὶν οἶδα εἰ κακῶς; ³ ἔτως ἔνι συμβήσεται σοι, ⁴ ἄλλας μὲν φαντασίας καταληπτικὰς καταλαμβάνειν, ἄλλας δὲ συγκατατίθεσθαι.

CAP. LXVII.

[56.]

Lavat quispiam cito? ne dicas enim id decretum dijudicaris, unde scis an male? Bibit quispiam multum vini? ne dicas bibisse male, sed multum. Priusquam

1 Ad tempus diei refert Simplicius, ut & Paraphrastes, & probabilius est anticipatam (ante tempus diei) lotionem culpæ obnoxiam fuisse; quam legitimo tempore festinatam. Casaub.

2 Politiani versionem hic pessime mutavit Wolfius. Nisi ejus consilium scias, unde scis an male? ex Casaub.

3 Ita omnes editiones. Sed rectius legendum censet Casaubonus, ἔτως δ'.

4 Ed. Berk. ἄλλοις.

Κ Ε Φ. ξη'. ξθ'.

[ν5'']

Μηδὰ μὲν σὺν τοῖς ἐπικοινοῖς φιλόσοφον, μηδὲ λάλει τὸ πολὺ ἐν ἰδιώταις πρὸς τὸ ¹ θεωρημάτων· οἷον ἐν συμποσίῳ μὴ λέγε πῶς δεῖ ἐσθίειν, ἀλλὰ ἐσθίε ὥς δεῖ· μέμνησο γὰρ ὅτι ἔτως ἀφηρήκει πανταχόθεν ² Σωκράτης τὸ ἐπιδεικτικόν. ³ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν, ⁴ βελόμηναι φιλοσόφοις ὑπὸ αὐτῶν συζητῆναι, καὶ κενεῖν ἀπὸ αὐτῶν. ἔτως ἠνείχετο παρορώμην.

ξη'. Ως καὶ πρὸς θεωρημάτων ἐν ἰδιώταις ἐμπλήρη λόγος, σιῶπα τὸ πολὺ· μέγας γὰρ ὁ κίνδυνος εὐθὺς ἐξέμεσαι ὃ οὐκ ἐπείσας. καὶ ὅταν εἴπῃ σοι τις, ὅτι ἔδεν οἶδα, καὶ σὺ μὴ δηχθῆς, τότε

τότε ἴδι, ὅτι ἡ ἀρχὴ τῶν ἔργων. ἐπεὶ καὶ τὰ πόδια καὶ χόρτον
φέροντα τοῖς ποιμέσιν ὑπιδείκνυει πόσον ἐφαγῶν· ἀλλὰ τὴν νομὴν
ἐνδον πέψαντα, ἡ ἔριον ἐξω φέρει, καὶ γάλα. Ἐσὺ τοίνυν μὴ τὰ
θεωρήματα τοῖς ἰδιώταις ὑπιδείκνυε, ἀλλ' αὐτῶν πεφθέντων τὰ
ἔργα.

CAP. LXVIII. LXIX.

[57.]

Nusquam te philosophum pro-
fitearis: nec apud imperitos
multum disputes de præceptis:
velut in convivio ne dic, quo
pacto sit edendum, sed ede ut
debet: ac memento, etiam So-
cratem sic undecunque sustulisse
ostentationem. Conveniebatur ab
illis, qui se ab eo commendari
vellent philosophis: atque ipse
deducebat eos. Adeo leniter fere-
bat neglectum sui.

LXIX. Itaque si apud imperi-
tos de præcepto aliquo sermo in-

ciderit, maxima ex parte taceto.
Magni enim periculi est, statim
evomere quod non concoxeris.
Quod si quis dixerit, te nihil scire,
tuque commotus non fueris: tum
scito, rem esse inchoatam. Nam
& oves non foenum opilionibus
ferunt, neque demonstrant quan-
tum comederint: sed pastu intra
se concocto, extra ferunt lanam
& lac. Et tu igitur ne præcepta
ostendas imperitis, sed opera quæ
præceptorum concoctionem se-
quuntur.

1 Post hoc verbum, addit Ed. Salm. ἀλλὰ ποίει τὸ δὲ τῶν θεωρημάτων.

2 Ed. Salm. & Berk. καὶ Σωκράτης.

3 Socrates cum à vecordibus
quibusdam contemneretur, qui ab eo se aliis præceptoribus commendari
volebant, eos abduxit, & Sophistis commendabat; sicut Hippocratem
Apollodori filium Protagoræ &c. Fellus. ex Simp.

4 Ed. Salm. Deest βελόμοιοι.

5 Wolfius pro varia lectione ἤρξες.
Ed. Berk. ἀρχή.

6 Ed. Salm. ἔρια.

Κ Ε Φ. Ο'.

[νῆ.]

Ὅταν ἡ ἐντελὴς ἡρμοσμένη ᾖ κατὰ τὸ σῶμα, μὴ καλλω-
πίξῃς ὑπὲρ τῆς τῆς ὕδατος πίσης, ἐκ πάσης ἀφορμῆς λέγε,
ὅτι ὕδατος πίνεις. καὶ ἀσκήσῃς ποτε πόνον θέλεις, σεαυτῷ καὶ
μὴ τοῖς ἐξω ἡ μὴ τῆς ἀνδριάντας περὶλάμβανε. ἀλλὰ διψῶν
ποτε σφοδρῶς, ἡ ὑπὸ πᾶσι ψυχρῶ ὕδατος, καὶ ἐκπύσῃς, καὶ
μηδενὶ εἴπῃς.

CAP. LXX.

[58.]

Si corpus frugaliter curare di-
dicisti, ne ob id tibi placeas: nec,
si aquam potas, ad quamvis oc-
casionem te potare aquam di-
ctita. Quod si quando ad labo-

rem te vis exercere, in tuum,
non exterorum usum, ne statuas
amplectere: sed si quando vehe-
menter sitieris, frigidam haustam
expuito, ac nemini dicito.

1 Ed.

1 Ed. Salm. εὐπιδῶς. 2 Μὴ φαίνε τις ἔξω, μηδὲ θέλει ὁρᾶσθαι τὴν πολλῶν, ὥσπερ οἱ τὸ πολλῶν βιαζόμενοι διωκτέραν, καὶ βελομένοι τὸ πλήθος εἰς βοήθειαν ἐπικαλεῖσθαι, εἰς τὰς ἀνδριάντας ἀνθεαίνοντες ἀποκρίζουσι τὴν βίαν καὶ συνάγουσι πρὸς αὐτὰς τὸ πλήθος. Simp. Procul dubio Epictetus Diogenem vel aliquem Cynicæ Sectæ Philosophum respicit, qui media hyeme nudi statuas marmoreas, nive perfusas, & æneas amplectebantur. In quo exultantem Diogenem interrogavit Lacon, an algeret? Negante illo, quid igitur, inquit, magnum præstas? Berk.

3 Hoc verbum omisit Latinus interpres.

Κ Ε Φ. α'. β'.

[νθ'. ζ'.]

Ἰδιώτης εἰσὶς ἔχαιρεκτήρ· ἐδέετο ἐξ ἑαυτοῦ προσδοκᾷ ὠφέλειαν ἢ βλάβην, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἔξω. Φιλοσόφος εἰσὶς καὶ χαιρεκτήρ· πᾶσαν ὠφέλειαν ἔβλαβην ἐξ ἑαυτοῦ προσδοκᾷ.

οβ'. Σημεῖα προσκόπιοντος· ἐδένα ψέγη, ἐδένα ἐπαμνεῖ, ἐδένα μέμφε, ἐδενὶ ἐγκαλεῖ, ἐδεν πρὸς ἑαυτὸν λέγει, ὡς ὄντος πνός, ἢ εἰδότος τι. ὅταν ἐμποδιθῇ τι, ἢ κωλυθῇ, ἑαυτῷ ἐγκαλεῖ. καὶ ὡς αὐτὸν ἐπαμνῇ, καταγελαῖ ὃ ἐπαμνέντος αὐτοῦ παρ' ἑαυτοῦ· καὶ ψέγη, ὅτι ἀπολογεῖται· ποῦ εἰσι πῶς καὶ ὡς οἱ ἀρρωστοὶ, εὐλαβέμενός τι κινήσῃ τὸ κατὰ τὸν πρὸς πᾶσι λαβόν. ὅρεξιν ἀπάσαν ἤρηκεν ἀφ' ἑαυτοῦ. τὴν δὲ ἐκκλίσιν εἰς μόνον τὴν φύσιν τῆς ἐφ' ἡμῖν μετατέθηκεν. ὁρμὴν πρὸς ἀπάντη ἀνέμενη χρεῖται. ἂν ἡλίθιός, ἢ ἀμαθὴς δοκῇ, ὃ πεφρόντηκεν ἐνὶ τῷ λόγῳ, ὡς ἐχθρὸν ἑαυτὸν ὡραφυλάσσει ὃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ.

CAP. LXXI.LXXII.

[59.60.]

Plebei status & nota est nunquam à se ipso vel damnum expectare, vel utilitatem: sed à rebus externis. Philosophi status & expressa imago est, omnem utilitatem & damnum à semetipso expectare.

LXXII. Signa proficientis sunt, neminem reprehendere, neminem laudare, neminem culpāre, neminem accusare: nihil de seipso prædicare, quasi aliquis sit, aut aliquid sciat. Cum in aliqua re impeditus fuerit, aut prohibitus, se

ipsum accusat. Si ab aliquo laudatur, secum ipse deridet laudatorem. Si reprehenditur, non defendit se, sed ritu infirmorum circuit, metuens ne statum illum convellat, priusquam is confirmetur. Omne desiderium à se dependens habet: averfationem ad ea sola, quæ naturæ eorum repugnant quæ nobis parent, transtulit. Appetitione ad omnia remissa utitur. Sive stolidus sive indoctus habeatur, non curat. Deniq; ut inimicum & infidiatorem, seipsum observat.

1 Quidam codices, κατὰ τὴν φύσιν.

2 Idem præcepit cap. 7^{mo} quod vide:

Κ Ε Φ.

Κ Ε Φ. ογ'.

[ζα'.]

Ὅταν τις ὅτι τῷ νοῦν καὶ ἐξηγεῖται διδάσκει τὰ Χρύσιππος βι-
βλία σεμνύνεται, λέγει αὐτὸς πρὸς σαυτὸν, ὅτι, εἰ μὴ Χρύσιππος
ἀσπιφῶς ἐξεγέρθη, ἔδεν ἂν εἶχεν ἔτι ἑφ' ᾧ σεμνυνήται. ἐγὼ
ᾧ πὶ βύλομαι; καταμαθεῖν τὴν φύσιν, καὶ ταύτῃ ἐπεσθαι. ζητῶ
ἐν, τίς ἐστὶν ὁ ἐξηγέμενος; καὶ ἀκέσας ὅτι Χρύσιππος, ἐρχομαι
πρὸς αὐτόν. ἀλλ' ἔνοῶ τὰ γεγραμμένα. ζητῶ ἐν τ' ἐξηγέμενον.
καὶ μέχρι τούτων ἔπω σεμνὸν ἔδεν. ὅταν ᾧ εὖρω τ' ἐξηγέμενον,
ἀπολαίπει¹ χρεῖται τοῖς παρηγελημένοις· τὸ αὐτὸ μόνον σεμνόν
ἐστίν. ἂν δὲ αὐτὸ τὸ ἐξηγεῖται θαυμάσω, τί ἄλλο ἢ γραμ-
ματικὸς ἐπετελέσθω ἀντὶ φιλοσόφου; πλεονέχει δὲ, ὅτι ἀντὶ Ο-
μήρου Χρύσιππον ἐξηγέμενος. μάλλον ἐν ὅταν τις εἴπῃ μοι, ἐπ-
ανάγνωθί μοι Χρύσιππον, ἐρυθραίῳ, ὅταν μὴ δυνώμεθα ὁμοῖα τὰ
ἔργα καὶ σύμφωνα ὅτι δὲ κινύειν τοῖς λόγοις.

CAP. LXXIII.

[61.]

Si quis intelligentia & expli- ratorem invenero, reliquum est,
candi facultate librorum Chrysi- uti præceptis; id quod solum
pi gloriatur, ipse tibi dic: Nisi præclarum est. Sin ipsam e-
obscure scripsisset Chrysippus, ni- narrationem admiratus fuero,
hil haberet ille quo gloriaretur. quid aliud nisi Grammaticus
Ego vero quid cognoscere studeo? philosophi loco evasi? eo dun-
Naturam, & hanc sequi. Quæro taxat excepto, quod pro Ho-
igitur, quis sit ejus interpres? mero Chrysippum enarro. Ma-
Cum audiero, Chrysippum esse; gis igitur, cum quis à me pe-
eum consulo: at scripta non tierit prælegi sibi Chrysippum,
intelligo. Quæro igitur enarra- erubesco: cum facta nequeo si-
torem. Ac hactenus quidem ni- milia verbis & consentanea præ-
hil præclari. Cum autem enar- stare.

Κ Ε Φ. οδ'.

[ιβ'.]

Ὅσα περὶέσται, τέποις, ὡς νόμοις, καὶ ὡς ἀσέβησων¹ ἂν πρὸς
ἑῶς ἢ τέτων, ἐμμενε. ² ὅ, πὶ δ' ἂν ἐρῇ τις πρὸς σε, μὴ ὅτι
πρὸς σε τὸ γὰρ οὐκ ἔστι ἐπὶ σὸν.

CAP. LXXIV.

[62.]

Proposita hæc observa tan- Quicquid autem de te dictum fu-
quam leges, iisque citra piacu- erit, id ne curato. Id enim non
lum non violandis immorare. jam tui est arbitrii.

1 Quædam Editiones παραπομπῶν. 2 Respicitur hic ad cap. 29.
φιλοσοφίας ἐπιθυμίας; παρακαλούμενα αὐτόθεν, ὡς καὶ γλαυκοπιδίος. κτλ.

F

Κ Ε Φ

Εἰς ποῖον ἔτι χρόνον ἀναβάλλῃ τὸ τ' βελτίστων ἀξίῳ σεαυτὸν, καὶ ἐν μηδενὶ ᾧ ῥαβδᾶναι τ' ¹ Διαιρῶντα λόγον; παρείληφας τὰ θεωρήματα, οἷς ἔδει σε ² συμβάλλειν, καὶ ³ συμβέβληκας· ποῖον ἔτι διδάσκαλον προσδοκᾷς, ἵνα εἰς ἐκείνον ὑπερβῇς τὴν ἐπαγωγὴν; ὁρῶσιν ποιῶσαι τὴν σεαυτῶ; οὐκ ἔτι εἰ μεράκιον, ἀλλὰ ἀνὴρ ἤδη τέλει. ⁴ ἂν πίνῃς ἀμελήσης, καὶ ῥαθυμῆσης, καὶ αἰεὶ ὑπερβῇς ἐξ ὑπερβέσεων ποιῆς, ⁵ περὶ τῶν ἐκ περβέσεων, καὶ ἡμέρας ἄλλας ἐπ' ἄλλας ἐρίῃς, μεθ' ἃς περσεῖς σεαυτῶ· λήσῃς σεαυτὸν ἐπεὶ περβῇς ἀλλ' ἰδιώτης διατελέσῃς καὶ ζῶν καὶ δόξουσκων. ἤδη ἔν ἀξίῳ σὺν σεαυτὸν βίῃν ὡς τέλειον καὶ περβεῖν, καὶ πᾶν τὸ βέλτιστον φαινόμενον ἔσω σοι νόμος ἀρῶντος. καὶ ὁππότε πόνος, ἢ ἡδύ, ἢ ἐνδοξόν ⁶ περσεῖται, μέμνησο ὅτι νυνὶ ὁ ἀγὼν, καὶ ἤδη πάρεστι τὰ ὀλύμπια, καὶ οὐκ ἔστι ἀναβάλλεσθαι, ⁷ ὅτι ᾧ μίαν ἦσαν καὶ ἐνδοσιν ἢ δόλοισι περσεῖται, ἢ σώζεται. Σωκράτης ἔτως ἀπετελέσθαι, ὅτι πάντων περσεῖται ἐαυτὸν, μηδενὶ ἄλλῳ περσεῖται ἢ τῷ λόγῳ. σὺ ᾧ, εἰ καὶ μήπω εἰ Σωκράτης, ὡς Σωκράτης γε εἶναι βελόμην, ὅφειλεις βίῃν.

CAP. LXXV.

[63.]

Quousque tandem differes præstantissima quæque tibi vindicare, & nullatenus distinctionem rationis violare? Accepisti præcepta quæ amplectenda tibi fuerunt, eaque amplexus es. Qualem igitur adhuc doctorem expectas, cujus in adventum tui correctionem differas? Non jam adolescens es, sed matura ætate vir. Itaque si neglexeris & cessaris, ac subinde moræ moram, proposito propositum adjunxeris, & dies alios post alios constitueris; non animadvertes, nihil te profecisse, sed hominem plebeium fore tam viventem quam morientem.

Nunc igitur viri perfecti & proficientis vitam tibi sume, ac quicquid tibi visum fuerit optimum, ea lex fit inviolabilis. Ac si quid laboriosum, aut suave, aut gloriosum, aut ignominiosum ingruerit: memento, tum adesse discrimen, tum instare Olympia, nec licere differre: ac profectum una clade ac remissione vel perire, vel retineri. Itaque Socrates in eum evasit qui fuit, cum in omnibus se ipse permoverit, cum nemini auscultaret nisi Rationi. Tu vero etsi nondum es Socrates, sic tamen, ut qui Socrates esse velis, debes vivere.

I Eam partitionis rationem intelligo, qua initio dixit, *quædam in potestate nostra esse, quædam non esse*. Quid vero si τὸν δὴ αἰρῶντα λόγον legas? Frequens Stoicis formula, ὅσα ἂν ὁ λόγος αἰρῇ. Wolf. εὐθὺς διαίρει παρὰ σεαυτῶν.

αὐτῷ. Epict. cap. 24. Ο αἰρῶν λόγος, usitatissima Philosophis formula pro λόγος ὁρθός seu recta ratio. ex Casaubono.

2 Editio Salmasiana cum simplice λ συμβαλεῖν.

3 Wolfius in quodam codice invenit συμβέσθηκας.

4 Wolfius pro varia lectione καὶ μετ' ὑπερθέσεως ποιῆς.

5 Simplicius & Paraphrastes (omissis istis ὑπερθέσεως ἐξ ὑπερθέσεων, quæ etiam absunt à Salmasiana Editione) ἀποθεσμίας ἐκ ἀποθεσμιῶν quod fortasse verius. ex Casaubono.

6 Ita plurimæ Editiones sed in Editione Berkeliana inseritur ἡ ἀδελφὸν, quod & legit Latinus noster interpres.

7 Quædam Editiones καὶ ἐπ. Wolfius pro varia lectione ἀκρίβη καὶ ἐπ.

Κ Ε Φ. 65'.

[ζδ'.]

Πρῶτος ὁ ἀναγκαῖός τῃ τόπος ἐν Φιλοσοφίᾳ, ὁ τ' ἐκ τῆς χρήσεως τῶν θεωρημάτων οἷον, ὁ τὸ μὴ ψεύδεσθαι. δεύτερος, ὁ τῶν ἀποδείξεων. οἷον, πότεν ἐστὶν ψεύδεσθαι. 4 τρίτος, ὁ αὐτῶν τέτων βεβαιωτικὸς, καὶ 5 διακριτικὸς οἷον, πότεν ὅτι τὸ ἀποδείξαι; τί γὰρ ἐστὶν ἀποδείξις; τί ἀκρίβεια; τί μάχη; τί ἀληθές; τί ψεῦδος; ὅθεν ὁ μὲν τρίτος τόπος ἀναγκαῖός τῃ διὰ τὸ δεύτερον, ὁ δὲ δεύτερος διὰ τὸ πρῶτον ὁ δὲ ἀναγκαῖός τῃ τος, καὶ ὅπως ἀναπαύεσθαι δεῖ, ὁ πρῶτος, ἡμεῖς δὲ ἐμπαλιν ποιῶμεν. ἐν γὰρ τῷ τρίτῳ τόπῳ διατρέξομεν, καὶ περὶ ἐκείνου ἐστὶν ἡμῖν ἡ πᾶσα πωροδὴ. τὸ δὲ πρῶτον παντελῶς ἀμελεῖσθαι. τοιγαρὶν ψυδόμεθα μὲν, πῶς δὲ ἀποδείκνυται ὅτι ἐστὶν ψεύδεσθαι, ἀσχερὸν ἔχομεν.

CAP. LXXVI.

[64.]

Primus & maxime necessarius in philosophia locus est is, qui agit de usu decretorum; veluti de non mentiundo. Alter, qui demonstrationes tractat; veluti, cur non sit mentiendum. Tertius, is qui has ipsas confirmat & distinguit, veluti, qui fiat ut ista sit demonstratio? quid consequentia? quid pugna? quid verum? quid falsum? Quare tertius locus necessarius est propter secundum,

secundus propter primum. Maxime autem necessarius est, & in quo conquiescendum sit, primus. Nos vero diversum facimus. Nam in tertio loco immoramur, in eoque omne studium nostrum consumimus: primum autem prorsus negligimus. Proinde mentimur quidem, & quomodo tamen demonstretur non esse mentiendum, in promptu habemus.

1 Quædam Editt. δογματῶν. 2 Casaubonus vult reddi, non decipi. Πρῶτος μὲν, ὁ τ' ἐκ τῆς χρήσεως τῶν θεωρημάτων τὸ σφρονεῖν ἐν ἔργῳ, τὸ μὴ ψεύδεσθαι ἐν λόγοις. Simp.

3 Δόπειν δὲ, ὃ τὸ ἀπδείξω, ὃ μὲν αἰτίας, ὃ ἀπδεικνύς, ὅπῃ δὲ ταῦτα περὶ τῆς. Simp.

4 Τρίτος δὲ, ὃ ἀφ' τῶν λογικῶν μετῶν βεβαιότητος, καὶ διαρρηκτικῆς τῶν ταῦτων ἀπδείξει εἶναι, καὶ μὴ ὑπαιτιῶς ἡμᾶς, καὶ διδάσκων τὴν ἀπδείξει, ἢ ἀκρίβεια, κτλ. Simplicius.

5 Wolfius pro varia lectione habet διαρρηκτικῆς. Quædam Editiones mendose διαρρηκτικῆς, cuiusmodi vox nulla est, pro διαρρηκτικῆς, ut opinor, quæ vox & huic loco apta, & Mathematicis frequentissime usitata.

6 Wolfius pro varia lectione habet ἐκείνων.

Κ Ε Φ. οζ'.

[ζε']

Επὶ παντὸς ¹ περὶ χεῖρας εὐκλείων ταῦτα.

² Ἀγε δὴ με, ὦ Ζεῦ, καὶ σὺ ἡ Πεπρωμένη,
Οποῖ ³ ποθ' ὑμῖν εἰμὶ διατεταγμένη,

Ὡς ⁴ ἔφομαι ἀσπιδάϊ ἢ δὲ ἄσκνος.

⁵ Εἰ δὲ μὴ ἐθέλω, ἔχῃ ἡττον ἔφομαι.

CAP. LXXVII.

[65.]

In quovis incepto hæc optanda sunt :

Me Jupiter duc, & fati necessitas

Quocunque vestro destinatus numine

Sum ; nam volens sequar. Minus quod si velim,

Sequar coactus, improbusque & impius.

1 Ex Simplicio vera lectio fuerit, ἐπὶ παντὸς ἐν περὶ χεῖρας. Sed potest fieri quod hic est, παντὸς περὶ χεῖρας (quamvis τὸ περὶ χεῖρας eo sensu non obvium :) copulentur : cum alioquin ἔργα aut tale quid quod τῶν πατέρων respondeat, subintelligendum sit. *Cassaub.*

2 Primum hoc votum, Teste Simplicio, Cleanthis est, Stoici Philosophi, Assio nati, qui fuit Zenonis Discipulus, Chrysippi Magister : Cujus statuem in Assio, Magnificentiae Romanæ specimen, sibi visam testatur Simplicius ad hunc locum. *Sneec.*

3 Ed. Salm. ποτί. 4 Ed. Salm. ἔφομαι γὰρ ἄσκνος absque ἀσπιδάϊ ἢ δὲ.

5 Editio Salmasiana, habet ἢ δὲ γὰρ μὴ θέλω.

Κ Ε Φ. οη'.

¹ Οὕτως δ' ἀνάγκη συγκεχώρηκε καλῶς,

Σοφὸς παρ' ἡμῖν, καὶ τὰ θεῖα ὁπίσται.

CAP. LXXVIII.

Necessitati qui probe se accommodat,

Sapit : estque rerum divinarum conscius.

1 Totum hoc caput nihil continet nisi duos Iambos Euripidis Tragici. *Sneec. ex Simp.*

Κ Ε Φ.

Κ Ε Φ. οθ'.

Ἰ Αλλὰ καὶ τὸ τρίτον. ὧ Κρίτων· εἰ ταύτῃ τοῖς θεοῖς φίλον, ταύτῃ γνώσθω. ἐμὲ δὲ Ἀνυτός καὶ Μέλιτος ἀποκρίσιναι μὴ δύνανται, βλάψαι δ' ἔ.

CAP. LXXIX.

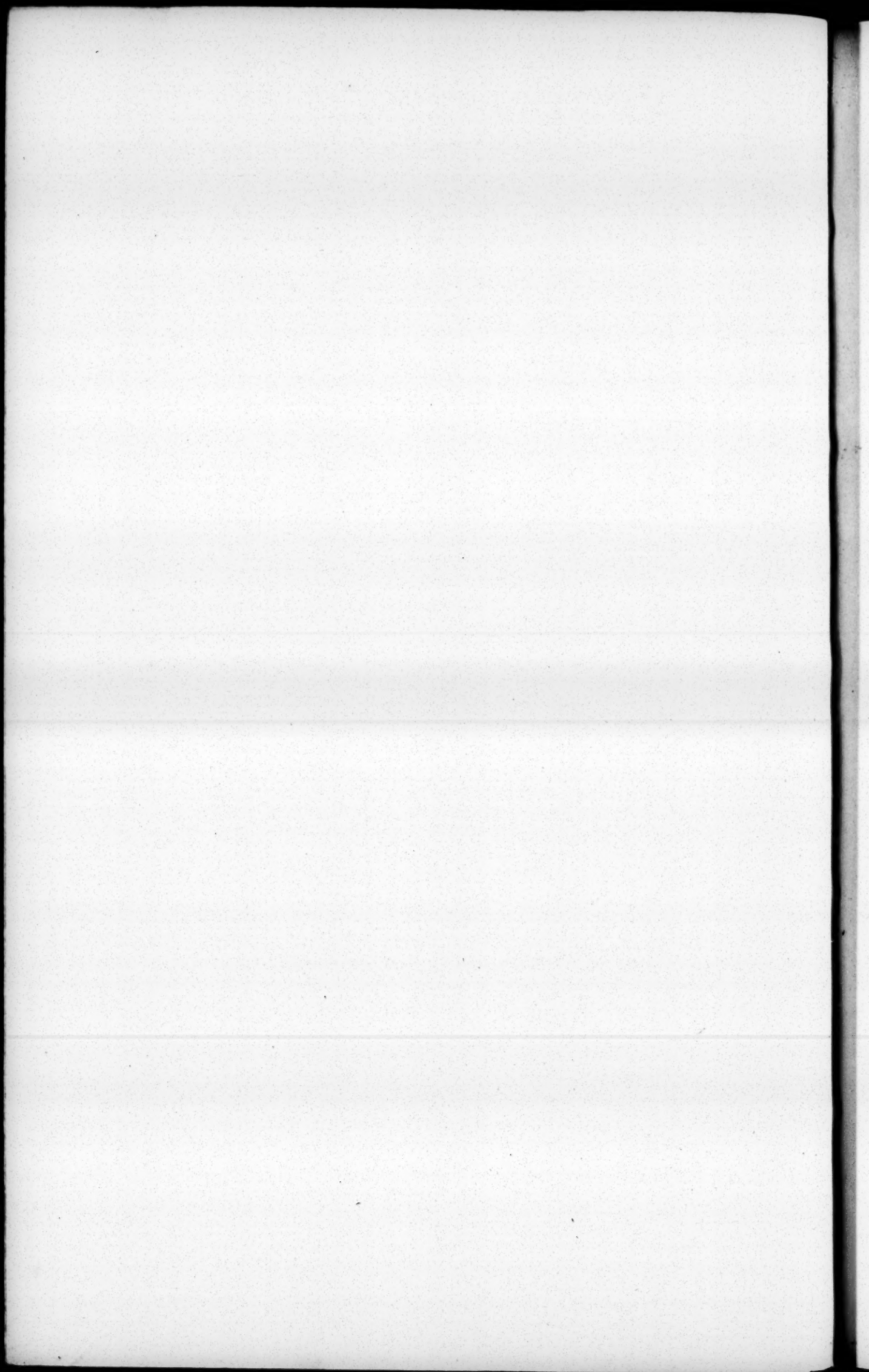
Sed & tertium illud : O Crito, occidere sane possunt, lædere si diis ita visum fuerit, ita fiat. vero non possunt. Me autem Anytus & Melytus

Ἰ Duo dicta hoc continentur ; Prius Socratis est è Critone Platonis desumptum. Alterum sumptum est ex Socratis Apologia Platonica ; ubi de Socratis accusatoribus Anyto & Melito illud dicitur. *Snec. ex Simp.*

Non omnes Epicteti sententias hoc Enchiridio contineri, illis constat, qui dissertationes Arriani de Epicteti disputationibus legerunt. Ac proinde nemo quoque mirabitur, hic non reperiri illud decantatum Epicteti dictum, *Ἀνέχεσθαι καὶ ἀπειχεσθαι, Sustine, & absine.* Quin imo comparent in Agellio & Stobæo nonnulla Epicteto attributa, quæ ne quidem apud Arrianum reperias. *Snec.*

ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΥ

ΤΕΛΟΣ.



ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ

ΗΘΙΚΟΙ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ.

94

This book
is wanted?

FRAGMENTA EPICTETI EX STOBÆO.

Λόγος α'. Περὶ ἀρετῆς.

α'. **Ο** Τύχη βίῃ συμπεπλεγμένης, ἔοικε χειμάρρῳ ποταμῷ καὶ γὰρ παραχώδης, καὶ ἰλύῃ ἀνάμεσος, ἔδυσέμβαιον, καὶ τυραννικὸς, καὶ πολύηχος, καὶ ὀλιγοχρόνιος.

β'. Ψυχὴ ὁμιλοῦσα ἀρετῇ, ἔοικεν ἀενάῳ πηγῇ καὶ γὰρ καθάρων, καὶ ἀπαράχων, καὶ πότιμον, καὶ νόστιμον, καὶ κρινωνικόν, καὶ πλάσιον, καὶ ἀβλαβὲς, καὶ ἀνώλεθρον.

Serm. I. De Virtute.

I. **F**ortunæ vita implicata, similis est Torrenti. Est quippe turbulenta, & limo repleta, ingressu difficilis, violenta, & obstrepera, & momentanea.

II. Anima dedita virtuti, similis est perenni fonti: cujus aqua est pura, imperturbata, potabilis, & dulcis, acceptaque, & fructioni apta, & copiosa, ab omni noxa & perniciæ aliena.

γ'. Εἰ βέλαι ἀγαθὸς εἶναι, πρῶτον πίστευσον ὅτι κακὸς εἶ.

δ'. Βέλπιον ὀλιγάκις πλημμελεῖν, ὁμολογεῖντα σωφρονεῖν πλεονάκις ἢ ὀλιγάκις ἀμαρτεῖν, λέγοντα πλημμελεῖν πολλάκις.

ε'. Κόλαζε πρὸς πάσῃ, ἵνα μὴ ὑπὸ αὐτῶν τιμωρῇ.

III. Si cupis bonus fieri, primum crede quod malus sis.

ſæpius; quam rarius peccare, dicentem se delinquere ſæpius.

IV. Præstat raro delinquere, factentem modeste & sobrie agere

V. Coerce affectus, ne ipsis des pænas.

2 F

5'. Μὴ

ε'. Μὴ ἔτω τὸ ἐκ τῆ δόξης αἰσχύνειν, ὡς τὸ τῆ ἀληθείας ἀποφύγε.

ζ'. Εἰ βέλῃ καλῶς ἀκούειν, μάθε καλῶς λέγειν· μαθὼν ὅτι καλῶς λέγειν, πείρω καλῶς ποιεῖν. καὶ ἔτω καρπώσῃ τὸ καλῶς ἀκούειν.

VI. Ne tam ejus quod ab opinionione profectum te pudeat, quam quod à veritate evites.

bene dicere. Doctus autem bene loqui, conare recte agere; atque sic perfrueris bona fama.

VII. Si cupis bene audire, disc

η'. Ελευθερία καὶ δουλεία, τὸ μὲν ἀρετῆς ὄνομα, τὸ δὲ κακίας· ἄμφω δὲ παραιρέσεως ἔργα. οἷς δὲ παραιρέσις ἔχειν ὡνεί, τῶν ψαύει μὲν ἐδέτερον. ψυχὴ δὲ διαπορίζειν ἔωθε σώματι, καὶ ὅσα τῇ ἀμφὶ σώμα παραιρέσεως ἀκρινώτηται. ἐδὲν γὰρ δὲ τὴν παραιρέσιν ὑπάρχων ἐλεύθερος.

θ'. Κακὸς δεσμὸς, σώματι μὲν τύχη, ψυχῇ δὲ κακία. ὁ μὲν γὰρ τὸ σῶμα λελυμένον, τὴν δὲ ψυχὴν δεδεμένον, δῆλος· ὁ ὅτι αὐτὸ σῶμα δεδεμένον, τὴν δὲ ψυχὴν λελυμένον, ἐλεύθερος.

ι'. Τὸν μὲν τῷ σώματι δεσμὸν, λύει καὶ φύσις διὰ τὰ θανάτου, ἢ κακία διὰ χρημάτων· τὸ δὲ τῇ ψυχῇ, ἀρετὴ διὰ μαθήσεως καὶ μεγαλοψυχίας καὶ ἀσκήσεως.

ια'. Εἰ βέλῃ ἀπαράχως ἐυαρέσθως ζῆν, πείρω τὰς συνοικοντίας σοι σύμπαντας ἀγαθούς ἔχειν. ἔχεις δὲ ἀγαθούς, εἰ σὺ μὲν ἐκόντας παιδεύοις, σὺ δὲ ἀκόντας ἀπολύοις. συμφεύξεταί γὰρ τοῖς φυγοῦσιν ἡ μοχθηρία ἅμα, καὶ ἡ κακία. συνυπολειφθήσεται δὲ τοῖς συμμένεσσι σοι ἡ χρηστότης καὶ ἡ ἐλευθερία.

VIII. Libertas & servitus, Illa quidem virtutis appellatio, hæc vero vitii: utraque autem electionis opera. Quibus electio non communicat, horum attingunt quidem neutrum: anima autem imperium tenere solet corporis, & rerum ad corpus spectantium, quæ electionis expertes sunt. Nullus enim servus, qui electione sit liber.

IX. Malum vinculum, corporis quidem fortuna, animæ autem

vitium. Siquidem qui corpore quidem liber, anima vero vinc-tus, is servus est: Rursum qui corpore nexus, anima vero solu-tus, liber est.

X. Corporis quidem vincu-lum, solvit & natura per mortem, & vitium per pecuniam. Animæ vero, virtus per eruditionem, & experientiam, & magnanimita-tem, & exercitationem.

XI. Si cupis placide & om-nibus

nibus gratus vitam transfigere, da operam ut tecum habitantes cunctos bonos habeas: Habebis autem bonos, si voluntarios quidem instituas, invitos autem à te segre-

ges. Comes autem erit fugientibus malitia simul ac vitium: Relinquetur autem una cum his qui tecum permanent, bonitas & libertas.

Λόγος β'. Περὶ κακίας.

α'. Αἰσχρὸν τοῖς τῶν μελιτῶν δωρήμασι γλυκάζοντα τὴν κατάρπειν, τὸ τῶν θεῶν δῶρον τὸ λόγον πικραίνει τῇ κακίᾳ.

Serm. II. *De Malitia.*

I. Turpe est eum, qui apum nem, Deorum munus rationem muneribus dulcem facit potio- amaram reddere vitio.

Λόγος γ'. Περὶ φρονήσεως.

α'. Οὐδεὶς φιλοζήμαίῃ, ἐφελήδονῃ, καὶ φιλόδοξῃ, καὶ φιλάνθρωπος, ἀλλὰ μόνῃ ὁ φιλόκαλῃ.

β'. Ωσαύτῃ ἂν ἐβέλας ἐν νηὶ μεγάλη καὶ γλαφυρᾷ, καὶ πολυχρύσῳ πλέων βασιλεύεσθαι· ἔτω μὲν ἐν οἰκίᾳ αἰρᾷ ὑπερμεγέθει καὶ πολυτελεῖ κατήμιον χερμάζεσθαι.

Serm. III. *De Prudentia.*

I. Nullus qui pecunias & voluptates, & gloriam amat, Philanthropos, i.e. Humanus dici potest, sed solus ille qui honesta amat. magna pulchraque navi, & onusta auro navigans submergi: 'sic et iam non desiderare debes, in ampla magnificaque domo sedens

II. Quemadmodum nolles in curis obrui.

Λόγος δ'. Περὶ ἀφροσύνης.

α'. Εἰς συμπόσιον μὲν ἐν ὄψακλῆντες, τῷ παρόντι χρώμεθα, εἰ δὲ τις κελεύοι τὸ ὑποδεχόμενον ἰχθύς αὐτῷ ὄψαλιναι, ἢ πλάκῃντας, ἅπορος ἂν δόξειεν· ἐν δὲ τῷ κόσμῳ αἰτῆμι τῆς θεᾶς ἂ μὴ διδῶσι, καὶ πάντα πολλῶν ὄντων, ἂ γε ἡμῖν δεδῶκασι.

Serm. IV. *De Imprudentia.*

I. Ad convivium quidem invitati præsentibus utimur: quod absurdo videretur: at nos in mundo petimus à Diis, quæ non si quis juberet hospitem apponere sibi pisces aut placentas, quæ exhibuerunt.

Λόγος ε'. Περὶ σωφροσύνης.

α'. Εξέπιζε σαυτὴν, πότερον πλετεῖν θέλεις ἢ εὐδαιμονεῖν. καὶ εἰ μὴ πλετεῖν, ἴσθι ὅτε ἔτε ἀγαθόν, ἔτε ὅτι σοι πάντη. εἰ δὲ εὐδαιμονεῖν, ὅτι καὶ ἀγαθόν, ἔδ' ὅτι σοι. ἐπεὶ τὸ μὴ τύχης ὅτι-
καιρον δάνθον· τὸ δὲ τ' εὐδαιμονίας, παρ' αἰρέσεως.

β'. Καθ' ἑπὶ ἔχον, ἢ ἀσπίδα, ἢ σκορπίον, ἐν ἐλεφαντίνῃ, ἢ χρυσῇ θεώμεν κίση, καὶ διὰ τὸ πολυτελές τ' ὕλης ἀραιᾶς καὶ εὐδαιμονίζεις, ἀλλ' ὅτι λυμαννικὴ ἢ φύσις, ἐκτρέπη καὶ μουσική. ἔτω καὶ ἐπειδὴν ἐν πλετῶ καὶ ὄγκῳ τύχης θεάτη κακίαν ἐνδοῦσαν, μὴ καταπλαγῆς τὸ πειλαμπές τ' ὕλης, ἀλλὰ καθ' ἑφρόν τ' ἐν τῷ τρέπῳ κιβδηλίας.

Serm. V. De Temperantia.

I. Examina teipsum, utrum detestare malis, an beari. Quod si divitias velis, rem neque bonam esse scias, nec omnino in te sitam: si vero beari, id & bonum est, & penes te. Opes enim fortuna ad tempus commodato dat: Beatitudo autem à nostra voluntate procedit.

II. Quemadmodum viperam, aut aspidem, aut scorpionem in e-

burneo aureove scrinio inspicies, non propter materiae precium ipsa diligis, aut magnificas tanquam felicia animalia: sed potius propter naturae ipsorum exitialem vim abhorres ac detestaris. Sic etiam in divitiis ac fastu fortunae malitiam videns inesse, non ad materiae splendorem obstupesce, sed morum pravitatem contemne.

γ'. Ο πλετός, καὶ τῶν ἀγαθῶν ἢ πολυτέλεια, τῶν κακῶν ἢ σωφροσύνη, τῶν ἀγαθῶν. καλεῖ δὲ ἢ μὴ σωφροσύνη ὅτι τὴν εὐτέλειαν, καὶ τὴν κτήσιν τῶν ἀγαθῶν. ὁ δὲ πλετός ὅτι τὴν πολυτέλειαν, ἔδ' ἀφέλκῃ τ' σωφροσύνης. δυαχερές ἄρα πλε-
τῶντα σωφρονεῖν, ἢ σωφρονεῖντα πλετεῖν.

δ'. Ὡς περ εἰ ἐν νηὶ ἐσπάρης ἢ ἐτέχθης, οὐκ ἂν ἐσπάρδεις αὐ-
τῆς κυβερνήτης ὑπάρχειν. ἔτε γὰρ οὐκ εἰ σοι φύσις ἢ ναὺς σωύεται, ἔτε ἐνταῦθα ὁ πλετός, ἀλλὰ πάντη ὁ λόγος. ὅπερ ἐν σοι φυσικόν ἔδ' συγγενές ἐ λόγος, τῷ καὶ οἰκείον ἡγεσάμενος, τέτρε ὅτι μελῶ.

III. Divitiae non sunt de numero bonorum. Nimietas sumptuum mala est: Temperantia autem bona. Vocat temperantia ad frugalitatem & possessionem bonorum: Divitiae vero ad sumptuositatem illiciunt, à tempe-

rantia abstrahunt. Quamobrem difficile sane fuerit aut divitem esse temperantem, aut eum qui temperans est, divitiis affluere.

IV. Quemadmodum si conceptus aut natus esses in navi, non ideo

ideo statim ejus gubernator fieri tibi naturale & cognatum est, velles: neque enim natura navis videlicet rationem, proprium tibi ad te pertineret: sic neque divitiarum, sed ratio. Id igitur quod debes.

ε'. Εν Πέρσης μὲν γεννηθεῖς, ὅτι ἑσπέρους οἰκεῖν τὴν Ελλάδα, ἀλλ' αὐτόθι θάλασσαν εὐτυχεῖν· ἐν πενία δὲ γεννηθεῖς, πᾶσι πεινῶντας πλεονεξεῖν, ἀλλ' ὅτι αὐτόθι μάλλον εὐτυχεῖν;

ς'. Ὡς περ ὅτι σμικρὴ σκίμποδος θλιβόμενον ὑγιαίνειν ἀμεινον, ἢ ὅτι πλατείας κλίνης κυλινδούμενον νοσεῖν· ἔτω καὶ ἐν μικρᾷ πεινῶντας βέλιον συσελλόμενον εὐδαιμονεῖν, ἢ ἐν μεγάλῃ πλεονεξεῖν.

ζ'. Οὐ πενία λύπην ἐργάζεται, ἀλλὰ εὐθυμία· ἐδὲ πλεονεξίας φόβος ἀπαλλάττει, ἀλλὰ λογισμός. κτηνόμενος τοιγαρὲν τὸ λογισμὸν, ἔτε πλεονεξίας ὀπίσθησεν, ἔτε πενίαν μέμνηται.

V. Si quidem genitus esses inter Persas, non desiderares in Græcia habitare, sed illic felicitate frui. Cum autem in paupertate sis natus, quid studes ditescere, & non potius in ea conditione manere, ac feliciter agere?

VI. Quemadmodum in parvo humilique grabato anguste cubare hominem sanum melius est, quam in amplo lecto se volutantem ægrotare. Similiter & in exigua fortuna melius est sese contrahentem læto esse animo, quam in magna fortuna tristem.

VII. Non paupertas molestum facit, sed animi cupiditas. Neque divitiarum à metu liberant, sed ratio. Si tibi rationem igitur comparaveris, neque divitias desiderabis, neque paupertatem accusabis.

η'. Οὐτε ἴσως ὅτι φάτνη καὶ φαλάροις καὶ τάπησιν, ἔτε ὄρνις ὅτι κρόκη καὶ καλλιὰ ὑψέσται καὶ γαυρία, ἀλλ' ἅμω ὅτι ἀκύντη, ὁ μὲν ποδῶν, ὁ δὲ πτερῶν· καὶ σὺ τοιγαρὲν μὴ ὅτι τροφῇ, καὶ σκέπῃ, καὶ ἀπλῶς τῇ ἑξωθεν πεινῶντας μετογκύλλει, ἀλλ' ὅτι χρεστότητι καὶ εὐποιίᾳ.

VIII. Nec equus ob præsepe, phaleras, & tapetes; nec avis ob floccos & nidum suum effertur & gloriatur: sed utrumque animal ob celeritatem, hoc quidem alarum, illud vero pedum. Quare tu quoque ob alimenta, vestes, & omnino ob externas opes ne superbito, sed ob probitatem & beneficentiam.

θ'. Τὸ καλῶς ζῆν τὴν πολυτελῶς διαφέρει. τὸ μὲν γὰρ ἐκ σωφροσύνης καὶ αὐταρκείας καὶ εὐεξίας καὶ κοσμιότητος καὶ εὐτελείας ὁρίζεται. τὸ δὲ ἐξ ἀκολασίας καὶ τρυφῆς καὶ ἀταξίας καὶ

καὶ ἀκροσμίας. Τέλος δὲ, τῷ μὲν ἐπαμνησθῆναι ἀληθείας, ὅτι ὁ ψόγος. ἐπὶ ποίνῳ βάλει καλῶς ζῆν, μὴ ζῆν μὴ πολυτελείας ἐπαμνησθῆναι.

ι'. Μέτρον ἔσω σοι παντός σίτης καὶ ποτῆς, ἡ πρώτη τῇ ὀρέξει ἔμπλησις· ὅψον δὲ καὶ ἡδονὴ αὐτῇ ἡ ὀρέξις. καὶ ἔτε πλείονα τῷ δέοντων προσίσῃ, ἔτε ὀψοποιῶν δεήσει, ποτῶν τε τῶν πλεονέκων ἀρκεσθήσῃ.

IX. Bene & sumptuose vivere differunt. Alterum enim ex temperantia, frugalitate, disciplina, honestate, & animi moderatione rebus suis contenti provenit. Alterum vero ex intemperantia, luxu, ac ordinis omnis atque decori neglectu nascitur. Denique hoc, vituperium; illud, vera laus consequitur. Itaque si recte vivere &

bene volueris, noli laudem ex sumptuositate quaerere.

X. Prima repletio appetitionis, modus fit omnis cibi potusque. Ipsa autem appetitio obsonii & voluptatis loco fit. Sic enim neque plura, quam opus est, ingeres, neque instructoribus obsoniorum egebis, & potum quemvis approbabis.

ια'. Τὰς σιτήσας ποῖς, μὴ ἀνεμμένας [m. πολυτελεῖς] καὶ σκυθρωπάς· ἀλλὰ λαμπράς καὶ εὐτελεῖς· ἵνα μήτε διὰ τὰ σωματικά αἱ ψυχαὶ παρὰ πλῆθος φενακίζομεναι, καὶ τῇ ἡδονῶν σωματικῶν ὀλιγωρῶσιν, ἐπειτα βλάπτωνται, τρυφῶνται μὲν παρ' αὐτὰ καὶ πλεονέκων, νοσοῦνται δὲ εἰσαυτίς τὰ σώματα.

ιβ'. Φρόντιζε ὅπως σε μὴ καὶ ἐν τῇ γαστρὶ μόνον ἐπαμνησθῇ, ἀλλ' ἡ καὶ ἐν τῇ ψυχῇ εὐφρασία. ἐπεὶ καὶ μὲν ἀποσκοβαλίζεται καὶ σπινθηρεῖ, ὡς ὁρᾷς. ἡ δὲ καὶ ἐν τῇ ψυχῇ χωρεσθῇ, διὰ παντός ἀκέραια μένει.

ιγ'. Ἐν ταῖς ἐσιάσεσι μέμνησο ὅτι δύο ὑποδέχῃ, σῶμα καὶ ψυχῇ. καὶ ὅ, τι ἐν τῷ σώματι δῶς, τὸ ἐν τῇ ψυχῇ ἔχειας· ὅ, τι δὲ ἐν τῇ ψυχῇ, διὰ παντός τηρεῖς.

XI. Conviviis utitor, non sumptuosis cum tristitia, sed hilaribus cum frugalitate; ut neque per corporea animæ deceptæ pertutbentur, neque corporeas voluptates contemnant: & deinde lædantur, divitiis quidem ad præsens luxuriantia, in posterum vero morbis affligenda corpora.

XII. Operam da, ut non solum ventri & intestinis gratifi-

cere, sed honestæ animi lætitiæ. In illis enim contenta excernuntur, & ut vides, effluunt. hæc vero etiam anima à corpore se juncta perpetuo incorrupta manet.

XIII. Inter epulandum considera duos tibi excipiendos convivas, corpus & animā. Tum quod omne in corpus collatum, statim rursus effluxurum sit: quod autem in animam, perpetuo servandum.

ιδ'. Μὴ

ιδ'. Μὴ συγκεράσας ἅμα ὀργὴν πολυτελείᾳ προσένεγκαι. πολυτέλεια μὲν πηδῆσαι τῷ σώματι μετ' ἐπὶ πολὺ οἴχεται· ἡν δὲ ὀργὴν ἐνδύς, ὅτι τὸ μήκιστον μέν. σκόπη τριχάρην, ὅπως μὴ ὑπὸ ὀργῆς ἐξαχθεῖς ἐπὶ δακτυμόνας πολυτελῶς ὑβρίσης· ἀλλὰ μᾶλλον μετ' ἡμερότητι εὐτελῶς εὐφρανῆς.

ιε'. Μελέτω σοι ἐν τοῖς σιτίοις, ὅπως σοι οἱ ὑπουργοὶ μὴ πλεσιώτεροι [m. πλείους] τῶν ὑπουργομένων ὑπάρχωσιν. ἀτοπον γὰρ, ὀλίγους τιθᾶσι πολλὰς δαλεύειν ψυχὰς.

XIV. Fac ne preciosas epulas cum ira miscens assumas. Eximiae enim epularum postquam brevi mora corpus transilierint, paulo post abeunt. At ira cum animum subierit, diutissime immorabitur. Vide sis igitur ne urgente ira in convivas eximie sis injurius, sed potius cum mansuetudine & simplicitate ipsos exhilares.

XV. Cura ne conviviorum ministri plures sint, quam quibus ministratur. Dedecet enim paucis toris, quibus accumbitur, multas animas inservire.

ις'. Αἰρεσον μὲν εἰ καὶ τῆς ὀρθοκδοαῖς χειρουργῶν, καὶ τῆς προφαῖς ἐσιώμῃ κυβερνᾶς [m. κοινωνεῖς] τοῖς θεραπεύουσι τῶν παρόντων. εἰ δὲ τὸ ποιόνδε δυσχερὲς τῷ καίρῳ ὑπάρχῃ, μέμνησο ὅτι μὴ κάμνων ὑπὸ ὀκνούντων ὑπουργῇ, ἐσθίων ὑπὸ μὴ ἐσθιόντων, πίνων ὑπὸ μὴ πινόντων, λαλῶν ὑπὸ σιωπῶντων, ἀνεμμένος ὑπὸ σιωπῶντων. καὶ ἔτε αὐτὸς φλεγμῆνας ἀτοπον πείσῃ, ἐπὶ ἑτερον ἀγρίαντας χαλεπὸν ἐργάσῃ.

ιζ'. Εὐρίξεν καὶ φιλονεικεῖν, πάντῃ μὲν ἀτοπον, μάλιστα δὲ ἐν τῆς ὀρθῆς πότον ἐμιλίαις ἀπρεπές. ἔτε γὰρ ἂν μεθύων νήφοντα διδάξει τις, ἔτ' αὖ μεθύων πρὸς νήφοντα πρᾶττει. ἐνθα δὲ ἂν μὴ παρῇ νῆψις, τέλει εἰκὴ σε παρέχει διγυμνάζεσθαι.

XVI. Optimum quidem fuerit, si ipse etiam in apparatu laboraveris, & ferculis tibi propositis aliquid praesentium famulis quoque communicaveris: si vero tempus non ita ferat, saltem memento, quod tibi otioso à laborantibus inservitur, edenti à non edentibus, bibenti à non bibentibus, loquenti a silentibus: denique dissoluto & animi remisso à sollicitis & accinctis. Hoc

enim pacto nec tute inflammatus absurdi quicquam patieris, nec alium commotus afficies molestia.

XVII. Litigare & contendere, cum ubique indecorum sit, tum inter pocula maxime. Nam neque ebrius aliquis docere sobrium potest, neque ebrius à sobrio persuaderi. Ubicunque igitur non adfuerit sobrietas, tandem nequicquam te contendisse apparebit.

ιη'. Οἱ

ιη'. Οἱ τέττιγες, οἱ δὲ καρχαρία ζῆροί. [m. ἀφῶνοι.] χαίρουσι δὲ οἱ μὲν ὑγραίνοντες, οἱ δὲ ἀλεαυνόμενοι· ἐπὶ τῇ περὶ καλῆς ψυχῆς μὲν ἡ δρόσος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ ἐκδιώκει· ὅτῃ δὲ αὐτὴ διεγείρει ἀκμάζων ὁ ἥλιος, καὶ ἐν αὐτῇ ἀδουσι. πρὶν γὰρ εἰ βούλει μουσικός καὶ εὐάρμοστος ὑπάρχειν ἀνὴρ, ἥνικα ἐν ταῖς περὶ τὴν ψυχὴν οὖν δροσισθῇ ἡ ψυχὴ, τότε αὐτῷ μὴ εἶναι πρὸς ἴσους μολυβιάδας· ἀλλ' ἥνικα ἂν ἐν ταῖς συνεδραῖς ὑπὸ τοῦ λόγου διαπυρρῇ, τότε θαυμάζει καὶ ἄδουσι τὰ τῆ δικαιοσύνης κέλευσε λόγια.

XVIII. Cicada animal sunt musicum, cochleæ vero mutæ : & hæc quidem humectari gaudent, illæ vero calefcere: rursus has quidem ros elicit, ejusque gratia prodeunt : Illas autem solis vigor excitat & in ipso cantillant. Quamobrem si

volueris esse vir musicus & concinnus, cum tibi vino irrorata fuerit anima, tum ipsam non sine egressam inquinari : sed cum in concessibus à ratione fuerit accensa, tum vaticinari eam, & canere justitiæ oracula jubebis.

ιθ'. Τὸν προσμιλῶντα τερχῇ διασκοπεῖ, ὡς ἀμείνονα, ἢ ὡς ἡττοῦτα, ἢ ὡς ἴσους· καὶ εἰ μὲν ἀμείνονα, ἀγρεύει ζῆν, καὶ πείθεσθαι αὐτῷ· εἰ δὲ ἡττοῦτα, ἀπειθεῖν· εἰ δὲ ἴσους, συμφωνεῖν, καὶ ὅτε ἀλάσθη φιλονικίας.

κ'. Ἀμείνον τῇ ἀληθείᾳ συγχωρησάτω τὴν δοξάν νικᾶν ἢ τῇ δοξῇ συγχωρησάτω πρὸς τὴν ἀληθείαν ἡττοῦσθαι.

κα'. Ζητῶν τὴν ἀληθείαν ὁ ζητῶν τὴν ἐκ πατρὸς τρέφου νικᾶν. καὶ εὐραὶν τὴν ἀληθείαν, εἴη τὴν μὴ νικᾶσθαι.

κβ'. Ἡ ἀληθεῖα παρ' αὐτῇ νικᾷ, ἢ δὲ δοξᾷ τῇ πρὸς εἴη.

κγ'. Βέλτερον μὲν εἰς ἐλπίδα ζῶντα, ἀφῶν ἐν ἐλπίδι ὑπάρχειν, ἢ μὲν πολλῶν δουλεύειν.

XIX. Hominem, quicum conferaris, tribus modis considera ; nempe ut præstantiorem te, aut inferiorem, aut æqualem. Præstantiori quidem auscultare & obtemperare convenit : Inferiori non obtemperare : æquali autem consentire. Hoc sane modo nunquam in contentionem incides.

XX. Melius est veritati concedentem vincere opinionem, quam

locum opinioni dantem à veritate superari.

XXI. Veritatem inquirens non omnibus modis victoriam quæres : Inventâ autem veritate, eris invictus.

XXII. Veritas apud sese vincit, opinio autem apud ceteros.

XXIII. Melius est cum uno libero degentem, intrepidum & liberum esse, quam cum multis servire.

κδ'. Ο φέρ-

κδ'. Ο Φεύγας παθεῖν, τὸ το μὴ ὑπὸ χεῖρὶ σωτὴν ἀπαρτίζεσθαι. Φεύγας ἢ δαλείαν, φυλάσσει το δαλεύεσθαι. ὑπομύμων γὰρ δαλεία, αὐτὸς ὑπάρχον ὡς περὶ εἰκας δόλος. ἔτε γὰρ κακία ἀρετῇ κοινωνεῖ, ἔτε ἐλάττωμα δαλεία.

κε'. Ὡς περὶ ὁ ὑγιαίνων σὺν ἀν' ὑπονοσούντων βάλῃτο θεραπεύεσθαι, ἔτε σὺν σωματικόντας ἑαυτῷ νοσῶν· ἔτις ἔτε ἐλεύθερος ἀνάγκησιν ἀν' ὑποδύαν ὑποκρίσθαι, ἢ σὺν συμβούνοις ἑαυτῷ δαλεύει.

κς'. Οἷς θελεῖς δόλων ἑκτός ὑπάρχον, αὐτὸς ἀπολύθητι δαλείας. ἔση δ' ἐλεύθερος, ἀν' ἀπελευθῆς ὑπὸ θυμίας. ἔτε γὰρ ἀρετῆς, ἔτε Ἐπαιμινώδας, ἔτε Λυκούργος παλαστὸντες καὶ δαλόμενοι, ὁ μὲν δίκαιος, ὁ δ' ἢ θεός, ὁ δ' ἐ σωτὴρ ὡς σηγομένηται· ἀλλ' ὅτι πινόμενοι τὴν Ελλάδα δαλείας ἀπέλυσεν.

XXIV. Quod pati refugis, eo fac te ipsum ne afficias : fugis autem servitutem, cave igitur subijci. Nam si servitutem subieris, Ipsemet jam antea servus esse videbaris. Neque enim malitia quicquam habet cum virtute commune, neque servitus cum libertate.

XXV. Quemadmodum sanus ab ægris ministrari sibi, & familiares suos ægrotare nolle : ita neque liber aliquis sustinuerit servos sibi

inservire, ac eos, quibuscum agit, servitutem pati.

XXVI. Quisquis volueris sejunctus à servis esse, ipse te primum à servitute absolve. Eris autem liber, si solutus fueris à cupiditatibus. Nam neque Aristides, justus, & Epaminondas Deus, Lycurgus autem Servator appellati sunt, divitiis abundantes & servitute detenti, sed quia tenui fortuna contenti Græciam à servitute in libertatem afferuerunt.

κζ'. Εἰ θελεῖς τὴν εἰκίαν εἰ εἰκῆσθαι, μιμῶ τ' Σπαρτιάτῳ Λυκούργῳ· ἐν γὰρ τῷ σπῆσι, ἔ πείχῃσι τὴν πλὴν ἐσφραζῶ, ἀλλ' ἀρετῇ σὺν ἐκισθόντας ἀχύνει, καὶ ἀπαρτίζῃς ἐπὶ ἑαυτῷ ἐλάττωμα τὴν πλὴν. ἔτις καὶ σὺ μὴ μετὰ τὴν αὐτὴν περὶ αὐτῆς, ἐ πύργῳ ὑψηλῳ ἀνίστη· ἀλλὰ σὺν ἐκισθόντας εἰς ἑαυτὴν καὶ πῆσιν καὶ φιλίᾳ ἐκείνη· ἔ δ' ἐν εἰς αὐτὴν ἐπελευσέτω βλάβειν, ἔ δ' ἀν' τὸ σπῆσι τὸ κακίαν ὡς ἀπαρτίζῃται ἐκείνη.

XXVII. Si domum cupis bene habitari, Lycurgum Spartanum imitare. Sicut enim ille non muris urbem munivit, sed virtute cives instruxit, & urbem perpetuo liberam conservavit : Ita tu quoque

non magnum vestibulum circumda, nec turres altas erige : sed potius inhabitatores benevolentia, fide, & amicitia confirma, & nihil noxi domum ingredietur, ne si universa malitiæ turba restiterit.

κη'. Μὴ πῖναξι ἔγραφαῖς τὴν οἰκίαν σε πεῖδαλλε, ἀλλὰ σωφροσύνη κατὰγραφε. τὸ μὲν γὰρ ἀλλοῖον, καὶ τὸ ὀφθαλμῶν ἐστὶ Ἰππικουροῦ ἰσητεία· τὸ δὲ σύμφυτον ἔστι ἀνεξάλεπτον, καὶ αἰδίδου οἰκίας κόσμον.

κθ'. Ἀντὶ βοῶν ἀγέλης πείρω φίλων ἀγέλας ἐναγελάζεσθαι σου τῇ οἰκίᾳ.

λ'. Ὡς περ λύκος ὅμοιον κυνὶ, ἔτω καὶ κόλαξ καὶ μοιχὸς καὶ πᾶσι τοῖς ὅμοιοις φίλος. πῶς σεχε ποιναρῶν, μὴ ἀντὶ κυνῶν φυλάκων, λάθης λυμεῶνας εἰσδεχόμενον λύκους.

XXVIII. Ne tabulis & picturis domum tuam circunda : sed temperantia ipsam depinge. Illud enim alienum est, & oculorum modo jucunda præstigiatio : Hoc vero, indelebilis æternusque domus ornatus existit.

XXIX. Pro boum armentis stu-

dium tibi sit, amicorum grege domi tuæ congregari.

XXX. Veluti lupus animal est cani simile : Ita & adulator & adulter & parasitus amico similis est. Animum igitur adverte, ne canum custodum vice perniciosos lupos nescius admittas.

λα'. Τῷ μὲν γούρω λυκαοφθίζουσαν παρδάσειν θαυμάζεσθαι τὴν οἰκίαν, ἀπειροκάλεσ· τὸ δὲ ἥτος χρηστότητι κοινωνίας λαμπρύνειν, φιλοκάλεσ τε ἅμα ἔστι φιλανθρωπία.

λβ'. Ἐὰν θαυμάζης τὰ μικρά, τὰ μεγάλων κατὰφρονήσεις. Ἐὰν δὲ κατὰφρονήσης τὰ μικρῶν, μεγάλως θαυμασθήσῃ.

λγ'. Οὐδὲν μικρότερον φιληθονίας, καὶ φιλοκερδίας, ἔστι ἀλαζονείας· ἔστι δὲ κρείσσον μεγαλοψυχίας, ἔστι πραότητος καὶ φιλανθρωπίας.

λδ'. Χρημάτων αὐτὰ κομιδέντων ἀπ' Ἀλεξάνδρου, ἐστίασας τὰς κομίζοντας τὰ αὐτὰ τρόπον, ἀπαγγέilate, ἔφη, Ἀλεξάνδρῳ· ἔσ' ἂν ἔτω ζῶ, καὶ δέομαι ταλάντων πεντήκοντα. ποσῶντα γὰρ ἦν τὰ πεφθέντα.

XXXI. Operam quidem dare, ut domus incrustata gypso albedine sua resplendens, in admirationem spectantes trahat, hominis est imperiti : Ingenium vero commoda familiaritate lustrare, honestatis humanitatisque studium testatur.

XXXII. Si res parvas admireris, contemnes magnas : at si sperveris exiguam, ipse in magnam admirationem venies.

XXXIII. Nihil abjectius est luxuria, avaritia, arrogantia : nihil autem præstantius magnanimitate, mansuetudine, humanitate & beneficentia.

XXXIV. Allatis sibi pecuniis ab Alexandro, exceptisque suo more illis qui attulerant, renunciari Alexandro iussit, quam diu hoc modo viveret, non opus sibi quinquaginta talentis fore : tantum enim ille miserat.

Λόγος

Λόγος 5'. Περὶ ἀκρολασίας.

α'. Τὰς δυαχερεῖς δὲ φιλοσόφους εἰς μέσον ἄγοντες, οἷς ἔδοκεῖ κατὰ φύσιν ἡδονὴ εἶναι, ἀλλ' ὀπιζίγνεσθαι τοῖς κατὰ φύσιν, δικαιοσύνη, σωφροσύνη, ἐλευθερία. Τί ποτ' ἔν η' ψυχῇ, ὅτι μὲν τοῖς ἔσώματι ἀγαθοῖς μικροτέροις ἔσι χαίρει καὶ γαληνῶ, ὥς φησιν Εὐκλείδης. ὅτι δὲ τοῖς αὐτῆς ἀγαθοῖς μεγίστοις ἔσιν, ἔχ' ἡδέσθαι; καὶ τοι καὶ δέδωκέ μοι ἡ φύσις αἰδῶ, καὶ πολλὰ ὑπερεθελῶ, ὅταν τι ὑπολάβω αἰσχρὸν λέγειν. τὸτό με τὸ κίνημα ὅκ' ἐὰν πλὴν ἡδονῆς γέσθαι ἀγαθὸν, καὶ τέλει τῆ βίης.

Serm. VI. *De Intemperantia.*

I. Molestos autem Philosophos in medium producamus, quibus non videtur secundum naturam voluptas esse, sed accedere naturæ consentaneis, justitiæ, temperantiæ, liberalitati. Quid ergo anima quidem bonis corporis existentibus minoribus gaudet, & tran-

quillatur, ut inquit Epicurus; suis autem bonis, quæ sunt maxima, non delectatur? Quin & natura largita est mihi verecundiam, & crebro erubescō, cum quid turpe dici à me puto: Iste me motus non finit voluptatem statuere bonum & finem vitæ.

β'. Εν Ρώμῃ αἱ γυναικες μὴ χεῖρας ἔχουσι τῷ Πλά-
των  πολιτείαν, ὅτι κοινὰς ἀξιοῖ εἶναι τὰς γυναικας. τοῖς
γὰρ ῥήμασι προσέχουσι τὸν νῦν, ὃ τῇ Διανοίᾳ τὰνδρός. ὅτι ὃ
γαμεῖν κελεύων καὶ συνοικεῖν ἓνα μίᾳ, εἶτα κοινὰς εἶναι βέ-
λεται τὰς γυναικας· ἀλλ' ἐξαιρῶν τὸν τοῦτον γάμον, καὶ ἄλ-
λό τι εἶδ^{ος}  γάμου εἰσφέρων. καὶ τὸ ὅλον οἱ ἄνθρωποι χαί-
ρουσιν, ἀπολογίας τοῖς ἑαυτῶν ἀμαρτήμασι περιζόντες. Επεί-
τοι Φιλοσοφία φησὶν, ὅτι οὐδὲ τὸν δάκτυλον ἐκτείνειν εἰκὴ
προσήκει.

II. Romæ mulieres Platonis de repub. libros circumferunt, quia communes vult esse uxores: verbis enim intentæ sunt, non sententiæ viri. Nam non jubet nubere, & cohabitare unum uni, ac deinde vult esse communes uxores: sed tollens hujusmodi

nuptias, ac novam quandam formam nuptiarum introducens. In summa homines gaudent, si suis peccatis patrocinia inveniant. Siquidem Philosophia docet, quod nec digitum porrigere abs re conveniat.

Λόγος ζ'. Περὶ ἀνδρείας.

α'. Διὰ τὸ ἐπαγεῖν Ἀγριππῖνον δίκαιον, ὅτι πλείστου ἄξιος
F 2 ἀνὴρ

ἀνὴρ γρόμην, ἔδεπώποτε ἐπήνεσεν ἑαυτόν· ἀλλ' εἰ ἔἄλλος τις αὐτὸν ἐπῆνεν, ἥρυσθαι. ἕτος δ' ἔφη, ὁ ἀνὴρ τοῖστος ἦν, ὥστε τῷ συμβαίνοντος αἰεὶ ἑαυτῷ δυσκόλῃ, ἔπαυον γράφειν, εἰ μὲν πυρέττοι, πυρετῶ· εἰ δὲ ἀδοξοῖ, ἀδοξίας· εἰ δὲ φύγοι, Φυγῆς. καὶ ποτε μέλλεν ἔφη αὐτῷ ἀρξήσθην, ἐπέστη ὁ λέγων, ὅτι Φεύγῃν αὐτὸν κελεύει Νέρων. καὶ ὅς ἔφη, ἔκην εἶπεν ἐν Αἰρκίᾳ ἀρξήσομαι.

β'. Διογένης ἔδεναι καλὸν ἔφησεν εἶναι πόνον, ἔ μὴ τέλει εἶναι εὐψυχίαν, ἔ τόνον ψυχῆς, ἀλλ' ἔχι σώματι.

Serm. VII. *De Fortitudine.*

I. Ob hoc merito laudandus Agrippinus, quod in magno precio cum haberetur, nunquam laudavit seipsum : sed etiam si alius quispiam eum laudibus veheret, erubescerebat. Hic etiam, ait, talis vir erat, ut ejus quod illi accidisset mali encomium scriberet; si quidem febriret, febris; si notaretur infamia,

infamiae; si exularet, exilii. Et quondam ei jamjam pransuro, supervenit qui diceret, quod eum Nero proscriberet, & ille ait, Ergo in Aricia prandium sumemus.

II. Diogenes nullum bonum dixit esse laborem, cujus finis non sit magnanimitas, & intentio firmitasque animae, non autem corporis.

Λόγος θ'. Περὶ οἰκαιοσύνης.

α'. Ὡς περ ἀληθῆς ζυγὸς ἔτε πρὸς ἀληθῆς ἰσθύνεται ζυγῶ, ἔθ' ὑπὸ ψευδῆς κλίνεται· ἔτω καὶ ὁ δικαῖος κερτῆς, ἔθ' ὑπὸ δικαίων εὐθύνεται, ἔτε παρ' ἀδικοῖς δικάζεται.

β'. Ὡς περ τὸ εὐθὺ εὐθέως ἔ δέεται, ἔτως ἔδὲ τὸ δίκαιον δικάει.

γ'. Μὴ πρῶτον ἐτέρῳ δικασθῆναι δικάσης, πρὶν αὐτὸς πρὸς τῇ δίκῃ κερτῆς.

δ'. Εἰ βέλῃ τὰς κερτῆς δικαίας ποιῶν, μηδένα τ' δικάζομενών καὶ δικαιολογούντων ὑπὸ γνῶσκῃ, ἀλλ' αὐτὸν πρὸς δίκῃ.

Serm. IX. *De Justitia.*

I. Sicut vera trutina, neque à bona & concinna corrigitur, neque per falsam examinatur : sic etiam justus judex, neque à justis castigatur, neque apud injustos judicatur.

II. Ut rectum non eget recto, ita neque justum justo.

III. Ne prius in alio tribunali judicaveris, quam ipse coram justitia judicatus fueris.

IV. Si judicia recta proferre voles, nullum contententium & causam dicentium, sed ipsam causam cognoscas.

ζ'. Ηκιστα

ε'. Ηκιστα πλείους ἐν ταῖς κρίσεσιν, ἐὰν αὐτὸς ἐν τῷ βίῳ ἀπληύς ἀφαιρῇ.

ς'. Αμεινον δικαίως κρινόντα πρὸς τὸ κατὰδικαιοσύνην αἰτίας μεμφθῆναι· ἢ ἀδίκως κρινόντα πρὸς τῇ φύσει δικαίως ψεύεσθαι.

ζ'. Κατάπερ ἡ τ' χρυσὸν δοκιμάζουσα λίθος, ἐκέτι καυτὴ πρὸς τ' χρυσὸν δοκιμάζεται, ἔτω καὶ ὁ τὸ κερτήριον ἔχων.

η'. Αἰσχρὸν τὸν δικαστὴν πρὸς ἐτέρων δικάζεσθαι.

θ'. Κατάπερ ὀρθὸς οὐδὲν ὀρθότερον, ἔτως ἐδὲ δικαίος ἐδὲν δικαιότερον.

V. Minime in judiciis delinques, si ipse in vita tua delicta caveris.

VI. Melius est, sententia iuste pronuntiata, reprehendi ab eo, qui merito suo damnatus est: quam si injuste judicaveris, jure à natura vituperari.

VII. Quemadmodum Lydius judicat aurum, non autem vicissim ab auro examinatur: sic & homo qui judicandi facultate pollet.

VIII. Turpe fuerit judicem ab aliis judicari.

IX. Veluti recto nihil dari potest rectius, sic neque iusto justius.

Λόγος κ'. Περὶ ὀργῆς.

α'. Οἶμαι μὲν ἀνατάσεως καὶ ἀπληύς ἰπτικαίρις, μέμνησο προλέγειν, ὅτι ἡμερῶς εἰ καὶ ἐδὲν ἀχρεῖον δράσας, ἀμετανόησιν καὶ ἀνεύθυνται ἀφαιρήσει.

Serm. XX. De Ira.

I. Si quem cum minis & impetu volueris aggredi, memento præmeditari humanum esse tibi mansuetumque ingenium: & quod

pænitudo damnumque te sequutura sint, si quicquam immane commiseris.

Λόγος κθ'. Περὶ φιλοπονίας.

α'. Εἰδέναι χρὴ ὅτι ἐράδιον δόγμα πρὸς ἀνθρώπων, εἰ μὴ κατ' ἐκάστην ἡμέραν τὰ αὐτὰ καὶ λέγει τις, καὶ ἀκέρη, καὶ ἅμα χρῶτο πρὸς τὸ βίον.

β'. Νικίας ἔτως ὡς φιλόπονός, ὥστε πολλάκις ἐρωτᾷν τοὺς οἰκέτας, εἰ λέλκε, καὶ εἰ ἡρέσηκεν.

γ'. Αρχιμήδην δὲ τῇ σανίδι προσκείμενον, ἀποπαῶντες βία οἱ θεράποντες ἤλειπον· ὁ δὲ ἰπὶ τῆς σώματι ἀλληλιμμένον διεγραφε τὰ χήματα.

δ'. Λάμπη

δ'. Λάμπις ὁ ναύκληρος ἐρωτηθεὶς πῶς ἐκτῆσιτο τὸ πλῆτον.
 ἔχαιπε πῶς, ἔφη, τὸ μέραν· τὸ δὲ βραχυῶς, ἵπτιπόνως.

Serm. XXIX. *De Assiduitate.*

I. Sciendum est quod homo non facile ullum sibi dogma comparaverit, nisi quotidie eadem dicat, & audiat & simul ad vitam accommodet.

II. Nicias tam erat assiduus, ut famulos sæpe rogaret, an lavisset aut pransus esset.

III. Archimedes incumben-

tem abaco, & figuras quasdam ducentem, famuli per vim abstractum ungebant. Ille vero figuras in corpore uncto ducebat.

IV. Lampis nauclerus interrogatus, quomodo nactus esset divitias: magnas quidem respondit non difficulter: exiguas vero laboriose.

Λόγος λδ'. Περὶ τῆς εὐκαιρίας λέγειν.

α'. Σόλων ἐρωτηθεὶς ὑπὸ Περιάνδρου ὡρᾶ πότον, ἐπεὶ σιωπῶν ἐτύγχανε, πότερα διὰ λόγων σπάνιν, ἢ διὰ μωρίαν σιωπᾶς· ἀλλ' ἔδειξεν ἂν εἶπε μωρὸς σιωπᾶν ἐν συμπόσιω δυνάσται.

Serm. XXXIV. *De Tempestiva Oratione.*

I. Solon inter pocula tacitus, interroganti Periandro, an propter verborum inopiam, an ob stulti-

tiam taceret, respondit. Atqui nullus stultorum in convivio silentium præstare potest.

Λόγος λε'. Περὶ βραχυλογίας.

α'. Μηδεὶς ἔτιως ἐν παντὶ παρόντι, ὡς τῷ ἀσφελῆς. ἀσφαλῆτερον γὰρ τῷ λέγειν τὸ σιγαῖν. εἰ δὲ τὸ λέγειν, ὅσα δίχα ἔσται νῦν καὶ ψόγος [m. λόγος] Ἀπέσω δὲ τὸ πολὺ ἐκ αὐτῶν τίνων ἐργῶν μεμνησθαι ἢ κινδυνῶν. ἔτι ὡς. κτλ'. ex Ench. c. 53.

Serm. XXXV. *De brevitate in dicendo.*

I. In omni negotio nihil adeo prospicere debes, quam ut tutum securumque sit quod agis. Est autem tutius tacere, quam loqui. Cæterum iis [dicendis,

quæ mente & ratione carent, superfedebis. Absit quoque nimietas in dicendo, & propriorum facinorum aut periculorum commemoratio. &c. ex Ench. c. 53.

Λόγος μγ'. Περὶ τῶν ἐν ταῖς πόλεσι δυνάτων.

α'. Ὡς περ οἱ ἵπτι τῶν λιμνῶν πυρσὶ, δι' ὀλίγων φρυγάνων πολλὴν ἂν, ἀφαντεσ φλόγα ταῖς ἀλωμύταις ἀνὰ τὸ πέλαγος ναυσὶν ἱκανῶς ἐργάζονται βοήθειαν· ἔτι ἐκ ἀνὴρ λαμπερὸς ἐν πόλει χειμαζομένη, αὐτὸς ὀλίγοις ἀρκέμενος, μεγάλα δυνάτοιοις εὐεργετῇ.

Serm.

Serm. XLIII. *De Potentibus in Civitate.*

I. Quemadmodum faces in portu sublatæ, magna flamma in paucis cremiis excitata, navibus per mare errabundis multum auxilii ferunt: sic & vir splendidus in urbe periclitante, paucis ipse rebus contentus, magnis beneficiis cives afficit.

Λόγος μδ'. Περὶ ἀρχῆς.

α'. Ὡς περ εἰ ναῦν κυβερναῖν ἐπεχείρεις, πάντως ἀν τῇ κυβερνητικῇ ἐξεμάνθανες τέχνῃ. ἐξέστη γάρ σοι ὥς περ ἐκείσε πᾶσαν τὴν ναῦν, ἔγω καὶ θάδε πᾶσαν κυβερναῖν πόλιν.

β'. Εἰ πρόσκειται σοι τῇ πόλιν ἀναθήμασι κοσμεῖν. σεαυτῷ πρῶτον ἀνάστης τὸ κάλλιστον ἡμερότητος καὶ δικαιοσύνης καὶ εὐπίας ἀνάθημα.

Serm. XLIV. *De Magistratu.*

I. Quemadmodum si gubernare navim conareris, omnino prius artem gubernandi perdisceres: ita civitatē recturus regendi disciplinam adscito: ut enim ille navis universæ tuæ fidei committitur, ita hic tota respublica gubernanda tibi est.

γ'. Εὐποιήσεις σὺ τὰ μέγιστα τῇ πόλιν, εἰ μὴ σὺ ὀρόφους ὑψώσης, ἀλλὰ τὰς ψυχὰς αὐξήσης. ἀμεινον γὰρ ἐν μικροῖς οἰκήμασι μεγάλας οἰκεῖν ψυχάς· ἢ ἐν μέγαις οἰκίαις ταπεινά φωλεύειν ἀνδράποδα.

δ'. Μὴ τοῖς τ' ἐξ Εὐβοίας καὶ Σπάρτης λίθοις σὺ τοίχους τῇ κατὰ σκευὴν ποικίλλε. ἀλλὰ γὰρ τῇ ἐκ τ' Ἑλλάδος παιδείᾳ τὰ εἴρηνα τῶν πολιτῶν καὶ τῶν πολιτευομένων διακρίσεις. γινώσκεις γὰρ ἀνδρῶν εὐ οἰκῆνται πόλεις, ἀλλ' ἢ λίθοις καὶ ξύλοις.

III. Beneficiis civitatem obstringes, non tectis in sublimē structis, sed animis promotis. Præstat enim in parvis domiciliis magnos animos habitare, quam in magnis ædibus humilia mancipia latere, ceu feras in suis lustris.

IV. Non lapidum ex Eubæa & Sparta advectorum parietes structura variegato, sed disciplina Græciæ civium & gerentium rempub. animos exornato. Animis enim hominum non lapidibus & lignis bene habitantur civitates.

δ'. Λάμπις ὁ ναύκληρος ἐρωτηθεὶς πῶς ἐκτῆσαι τὸ πλῆθον.
 ἔχαιρε πῶς, ἔφη, τὸ μέγαν· τὸ δὲ βραχυῶς, ὁπιπῶνως.

Serm. XXIX. *De Assiduitate.*

I. Sciendum est quod homo non facile ullum sibi dogma comparaverit, nisi quotidie eadem dicat, & audiat & simul ad vitam accommodet.

II. Nicias tam erat assiduus, ut famulos sæpe rogaret, an lavisset aut pransus esset.

III. Archimedes incumben-

tem abaco, & figuras quasdam ducentem, famuli per vim abstractum ungebant. Ille vero figuras in corpore uncto ducebat.

IV. Lampis nauclerus interrogatus, quomodo nactus esset divitias: magnas quidem respondit non difficulter: exiguas vero laboriose.

Λόγος λδ'. Περὶ τῆς εὐκαιρίας λέγειν.

α'. Σόλων ἐρωτηθεὶς ὑπὸ Περιάνδρου ὡρᾶ πότον, ἐπεὶ σιωπῶν ἐτύγχανε, πότερα διὰ λόγων σπάνιν, ἢ διὰ μακρίαν σιωπᾶν· ἀλλ' ἔδεις ἂν εἶπε μακρὸς σιωπᾶν ἐν συμποσίῳ δυνάται.

Serm. XXXIV. *De Tempestiva Oratione.*

I. Solon inter pocula tacitus, tiam taceret, respondit. Atqui interroganti Periandro, an propter nullus stultorum in convivio silentium præstare potest.

Λόγος λε'. Περὶ βραχυλογίας.

α'. Μηδενὸς ἔτις ἐν παντὶ περὶ οὐδὲν, ὡς τὸ ἀσφελές. ἀσφαλέστερον γὰρ τὸ λέγειν τὸ σιγαῖν. εἰ δὲ τὸ λέγειν, ὅσα δίχα ἔσται νῆ καὶ ψόγος [m. λόγος] Ἀπέσω δὲ τὸ πολὺ ἐκ αὐτῶν τίνων ἐργῶν μεμνησθαι ἢ κινδυνῶν. ἔτι γὰρ ὡς. κτλ'. ex Ench. c. 53.

Serm. XXXV. *De brevitate in dicendo.*

I. In omni negotio nihil adeo quæ mente & ratione carent, prospicere debes, quam ut tutum securumque sit quod agis. supersedebis. Absit quoque nimietas in dicendo, & propriorum Est autem tutius tacere, quam facinorum aut periculorum com- loqui. Cæterum iis [dicendis, memoratio. &c. ex Ench. c. 53.

Λόγος μγ'. Περὶ τῶν ἐν ταῖς πόλεσι διωγατῶν.

α'. Ὡς περ οἱ ὁπτι τῶν λιμνῶν πυρσοὶ, δι' ὀλίγων φρυγάνων πολλὰ ἂν, ἄφαντες φλόγα ταῖς ἀλωμύταις ἀνα τὸ πέλαγος ναυσὶν ἱκανῶς ἐργάζονται βοήθειαν· ἔτι δὲ ἀνὴρ λαμπερὸς ἐν πόλει χειμαζομένη, αὐτὸς ὀλίγοις ἀρκέμενος, μεγάλα εὖ πολίτας εὐεργετῇ.

Serm.

Serm. XLIII. *De Potentibus in Civitate.*

I. Quemadmodum faces in portu sublatæ, magna flamma in paucis cremis excitata, navibus per mare errabundis multum auxilii ferunt: sic & vir splendidus in urbe periclitante, paucis ipse rebus contentus, magnis beneficiis cives afficit.

Λόγος μδ'. Περὶ ἀρχῆς.

α'. Ὡς περ εἰ ναῦν κυβερνᾶν ἐπεχειρεῖς, πάντως ἀν τῷ κυβερνητικῷ ἐξεμάνθανες τέχνῃ. ἐξέσται γάρ σοι ὥς περ ἐκείσε πᾶσαν τῷ ναῦν, ἔτω κἀνθάδε πᾶσαν κυβερνᾶν πόλιν.

β'. Εἰ πρὸς κατὰ σοι τῷ πόλιν ἀναθήμασι κοσμεῖν. σεαυτῷ πρῶτον ἀνάθες τὸ κάλλιστον ἡμερότητας καὶ δικαιοσύνης καὶ εὐπείας ἀνάθημα.

Serm. XLIV. *De Magistratu.*

I. Quemadmodum si gubernare navim conareris, omnino prius artem gubernandi perdisceres: ita civitatē recturus regendi disciplinam adscito: ut enim ille navis universæ tuæ fidei committitur, ita hic tota respublica gubernanda tibi est.

γ'. Εὐποιήσεις σὺ τὰ μέγιστα τῷ πόλιν, εἰ μὴ σὺν ὁρόφῳ ὑψώσης, ἀλλὰ τὰς ψυχὰς αὐξήσης. ἀμεινον γὰρ ἐν μικροῖς οἰκήμασι μεγάλας οἰκεῖν ψυχάς· ἢ ἐν μεγάλοις οἰκίαις ταπεινά φωλεύειν ἀνδράποδα.

δ'. Μὴ τοῖς δ' ἐξ Εὐβοίας καὶ Σπάρτης λίθοις σὺν τοῖς κατὰ σκευὴν ποικίλλε. ἀλλὰ γὰρ τῇ ἐκ τῆς Ἑλλάδος παιδείᾳ τὰ εἶρηνα τῶν πολιτῶν καὶ τῶν πολιτευομένων ἀγαθόσμεν. γινώμεις γὰρ ἀνδρῶν εὐ οἰκῆνται πόλεις, ἀλλ' οὐ λίθοις καὶ ξύλοις.

III. Beneficiis civitatem obstringes, non tectis in sublimē structis, sed animis promotis. Præstat enim in parvis domiciliis magnos animos habitare, quam in magnis ædibus humilia mancipia latere, ceu feras in suis lustris.

IV. Non lapidum ex Eubæa & Sparta advectorum parietes structura variegato, sed disciplina Græciæ civium & gerentium rempub. animos exornato. Animis enim hominum non lapidibus & lignis bene habitantur civitates.

ε'. Ωσπερ εἰ λέοντας ἐβόλα τρέφειν, οὐκ ἂν σοι τὸ πολυτελείας τὴ ζωγείων ἐμελεν, ἀλλὰ τὸ πρᾶξαι τὴ ζώων· ἕτως εἰ πολιτῶν πειρᾷ παύσασθαι, μὴ ποσούτων τὸ πολυτελείας τῶν ἀναστημάτων φρόντιζε. ὑπόσπον τὸ ἀνδρείας τῶν ἐνδιαλυσόντων ὀπιμελοῖ.

ς'. Καθάπερ ἀραθὺς πωλοδάμνης, ὃ τὸ πώλων οὖν μὲν ἀραθὺς τρέφει, οὖν δὲ δυσήνους λιμώτην ἔσθ'· ἀλλὰ τρέφει μὲν ἐπίσης ἀμφω· καλᾷ δὲ μᾶλλον θάτερον, ἐξισοῦν θάτερον βιάζομεν μέρει. ἕτω καὶ κηδεμονικὸς ἀνὴρ καὶ πολιτικῆς ὀπισθίων δυνάμεως τὸ πολιτῶν, οὖν μὲν εὐγνώμονας ποιεῖν ὀπισθίων χεῖρ· οὖν δὲ ἔμπροσθεν, ὃ καθάπερ ἀφαιρέσασθαι· ἀλλὰ τρέφει μὲν ἀμφοῖν ἡκιστα φθονεῖ, παρδούδ' δὲ, καὶ σφοδρότερον ὀπισθίων ἐρχεται τὸ ἀντιβάνοντα τῷ λόγῳ καὶ τῷ νόμῳ.

V. Sicut Leones nutriturus, roborarii sumptum non curares, sed animalium actiones, ita si coneris imperare civibus, ne tantum magnificentia ædificiorum, quam fortitudo inhabitantium tibi curæ sit.

VI. Quemadmodum bonus equorum domitor non bonos tantum pullos alit, feroces autem famelicos relinquit, sed ambos

ex æquo nutrit; magis vero castigat alterum, & cogit similem fieri meliori: sic vir providus, & civilis facultatis peritus, bonos cives beneficiis demereri, malos autem non continuo perdere conatur: sed de alimento quidem utrisque prospicit, intuitu vero, & urget vehementius illum qui rationi & legi obstitit.

η'. Καθάπερ ἔτε κλαγγῇ χιὼν, ἔτε βληχῇ κατὰ πλῆθος παύσασθαι, ἕτως ἔτε πλῆθος ἀνοήτων σε δεδιπλώσῃ φωνῇ.

ζ'. Ωσπερ πλῆθος αἰτῶν τί σε τὸ ἰδίῳν ὃ δυσωπεῖ· ἕτω μηδὲ ὄχλον ἀδίκως σε δυσωπῶντα ἀφαιρέσῃ.

θ'. Οπερ ὀπισθίων τῇ πόλει, τὸ εἰσφέρει φθάνων, ὃ ἐδέποτε αἰτηθήσῃ καὶ μὴ ὀπισθίωνοντα.

VII. Ut nec anser clangore, nec ovis balatu perterretur: ita neque te stolidæ multitudinis vox terrefaciat.

mouet te: sic quavis in re plebem injuste aliquid orantem non reverearis.

VIII. Ut vulgus temere quippiam postulans ex rebus tuis non

IX. Quod civitatis est, mature pendas, & nunquam exigetur abs te quod ad eam non pertinet.

ι'. Ωσπερ ὃ ἡλιος ὃ παρὰ μὲν λιπαρὴ καὶ γοητείας, ἵνα ἀναπείλῃ· ἀλλ' εὐθὺς λάμπει, καὶ πρὸς ἀπάντων ἀσπάζεται· ἕτω μηδὲ

μηδὲ σὺ πείμνηε κρότος ἔ ψόφος καὶ ἐπαίνος, ἵν' εὖ ποιήσης,
ἀλλ' ἐκοντὴς εὐεργέτῃ, ἔ ἴσσι τῷ ἡλίῳ φιληθήσῃ.

X. Quemadmodum sol non expectat preces & incantationes ut exoriatur, sed illico fulget ac salutatur ab omnibus: ita neque tu expectaveris plausus, strepitus, & laudes, ut beneficias, sed sponte confer beneficia, & æque ac sol amaberis.

Λόγος ρθ'. Περὶ ἐλπίδος.

α'. Καὶ τοῖς σκέλεσι ἔ τῆς ἐλπίσι τὰ διωατὰ ἔ δεῖ διαβαίνειν.

β'. Θαλῆς ἐρωτηθεὶς τί κοινότατον ἀπεκρίθη, ἐλπίς· καὶ γὰρ οἷς ἄλλο μηδὲν, αὐτὴ παρέσθῃ.

Serm. CIX. De Spe.

I. Ut crura sic spem quoque non amplius extendere convenit, quam fieri commode potest.

II. Thales interrogatus, quid maxime commune esset: Spes, respondit: Hanc enim etiam illi habent, qui aliud nihil.

Λόγος ρκ'. Σύγκρισις ζωῆς καὶ θανάτου.

α'. Πύρρων ἔλεγεν μηδὲν διαφέρειν ζῆν ἢ τεθνάναι. καὶ τις ἔφη πρὸς αὐτόν· τί ἐν σὺ οὐκ ἀποθνήσκεις; ὁ δὲ, ὅτι εἶπεν ἔδδεν διαφέρει.

Serm. CXX. Comparatio vitæ ac mortis.

I. Pyrrhon aiebat nihil inter- ret, cur igitur tu non more- esse inter vitam ac mortem: ris; quia nihil interest, respon- & cum quidam ad eum dice- dit.

β'. Θαυμαστὴ ἡ φύσις, καὶ ὡς φησι Ξενοφῶν, φιλόζωον. τὸ γὰρ σῶμα τὸ πάντων ἀηδέστατον καὶ ῥυπαρώτατον ἐργασίῳ καὶ θεραπεύομεν. εἰ γὰρ ἔδει πέντε μόναις ἡμέραις θεραπεύοιτο τὸ ἔργον σῶμα, οὐκ ἂν ὑπεμείναμεν. ὅρα γὰρ οἷόν ἐστιν, ἕως ἂν ἀναστάντα, τρέβειν τὰς ὀδόντας τὰς ἀλλοτρίους, καὶ τι τῷ ἀναγκάων ποιήσαντα, ἀπονίζειν ἐκείνα τὰ μέρη. τῷ ὄντι θαύμαστέον ἐστὶ φιλεῖν πρᾶγμα, ὃ ποσὶντα λειτουργίῳ καθ' ἐκάστην ἡμέραν. νάπτω τρυπὸν τὸ θύλακον· εἶτα κενῶ· τί τῷ βαρύτερον; ἀλλὰ θεῷ δεῖ με ὑποηρετεῖν. Διὰ τὸ μένω, καὶ ἀνέχομαι λῶν τὸ δύστηνον ποῦτο σωματίον, χορτάζων, σκέπων. ὅτε δὲ

νεώτερον ἢ, καὶ ἄλλο τι προσέτατ' ἐμοί, καὶ ἡναιχόμην αὐτῷ. Διὰ τί ἔν σοκ ἀνέχεσθε; ὅταν ἡ δοῦσα ἡμῖν φύσις τὸ σῶμα ἀφαιρῇται; Φιλῶ, φησιν, αὐτό. Σοκῶν ὁ νῦν δὴ ἔλεγον, καὶ αὐτὸ τὸ φιλεῖν ἡ φύσις σοι δέδωκε· ἡ δὲ αὐτὴ λέγει, ἄφες αὐτὸ ἤδη, καὶ μηκέτι πρᾶγμα ἔχει.

II. Mirabilis est natura, & ut, Xenophon inquit, vitæ cupida. Corpus igitur istud omnium injucundissimum & sordidissimum amamus & colimus. At si oporteret quinque dies solum vicini corpus curare, non sustineremus. Vide enim qualis res sit, diluculo surgentem alienos dentes fricare, & post aliquod opus necessarium partes illas abluere. Revera mirum est amari corpus illud, cui tot indies ministeria sunt exhibenda. Hanc peram sarcio, & rursus eva-

cuo: Quid isto molestius? sed oportet me Deo inservire. Quamobrem maneo, & sustineo lavare miserum istud corpusculum, pascere, vestire. Cum vero junior essem, etiam aliud quidpiam mihi imperabat, & sustinebam tamen ipsum. Cur igitur non sustinetis, cum natura corpus vobis aufert, quod prius dederat? Amo, inquis, ipsum. Atqui, ut nunc dicebam, amorē etiam ejus natura tibi dedit: sed eadem inquit, dimitte nunc ipsum, & non amplius occupator.

γ'. Εὰν νέος τελευτᾷ τὸ βίον, ἐγκαλεῖ τοῖς θεοῖς, ὅτι δέον αὐτὸν ἤδη ἀναπεπαῦσθαι, πρᾶγμα ἔχει. καὶ ἔδ' ἐν ὅταν προσήῃ ὁ θάνατος, ζῆν βέλεται, καὶ πέμπει πρὸς τὸ ἰατρὸν καὶ δεῖται αὐτῷ μηδ' ἐν ἀπολιπεῖν προθυμίας καὶ ὑπηρεσίας. Θαυμαστοί, ἔφη, ἄνθρωποι μήτε ζῆν θέλοντες μήτε ἀποθνήσκειν.

δ'. Τὸ πλείον ὅσον βίῃ, φαυλοτέρη δὲ, τὸ ἐλάσσον ἀμείνονα ὄντα, παντὶ πάντως προαιρετέον.

III. Si quis senex non moriatur, Deos inculat, quod negotium ei faceffant, hoc tempore, quo ipsum jam quiescere conveniret. Et nihilominus cum mors accesserit, vitam desiderat, medicum accersit, & orat nequid in medendo

promptitudinis ac diligentiae prætermittat. O mirabiles homines, dixit, qui nec vivere neque mori volunt!

IV. Longiori vitæ sed deteriori, brevior sed melior ab omnibus omnino præferenda est.

FRAGMENTA EPICTETI EX ANTONIO & MAXIMO.

Λόγος κδ'. Περὶ λογικῆς καὶ λογισμῆς.

α'. **A** Μὴ δεῖ ποιεῖν, μηδὲ ὑπονοῶ ποιεῖν.

Serm. XXIV. *De Rationali, & Ratiocinatione.*

I. **Q**UÆ facere non decet, ea ne cogitato quidem facere.

Λόγος κς'. Περὶ φρονήσεως καὶ βελῆς.

α'. Βελέουσ πολλὰ πρὸ τῆς λέγειν τι ἢ πράττειν· ὁ γὰρ ἔχεις ἀδύνατον ἀνακαλέσασθαι τὰ λεχθέντα ἢ πραχθέντα.

Serm. XXVI. *De Prudentia & Consilio.*

I. Multum deliberato prius enim integrum erit dicta vel quam quid dicas aut agas: non facta revocare.

Λόγος λς'. Περὶ αὐταρκείας.

α'. * Αὐτάρκεια, καθάπερ ὁδὸς βραχεῖα καὶ ὀπίστερος, χάριν μὲν ἔχει μεγάλην, πόνον δὲ μικρόν.

β'. * Οὐχ ὥσπερ αὐτὸν τῇ αὐταρκείᾳ· τὸ γὰρ δυσίλωτόν ἐστι χερόν.

Serm. XXXII. *De Virtute, qua quis suis rebus contentus est.*

I. Frugalitas sicut via brevis & delectabilis, gratiam quidem habet magnam, laborem vero exiguum.

II. Obvalla te ipsum virtute, quæ seipsa contenta est, hæc enim arx difficilis est expugnata.

Λόγος μ'. Περὶ Δικαιοσύνης.

α'. Ασφαλὲς πᾶς τόπος τῷ ζῶντι μὲν δικαιοσύνης.

Serm. XL. *De Justitia.*

I. Omnis locus homini cum justitia viventi tutus est.

Λόγος μέ'. Περὶ Ἀληθείας καὶ μαρτυρίας πιστῆς.

α'. Μηδὲν τῷ ἀληθείας τιμιώτερον ἔσω. μηδὲ [m. forte ἢ δὲ] Φιλίας ἐκλογὴν ἐκπὶς [m. forte ἔντος] παθῶν Δι' αἰνέσεως, οἷς τὸ δίκαιον καὶ συγχέεται καὶ σκοτίζεται.

β'. Ἀθάνατον χρῆμα ἡ ἀλήθεια, καὶ αἰδίων, παρέχει δὲ ἡμῖν καὶ κάλλος χρόνῳ μαραινόμενον, ἔτε παρρησίαν ἀφαιρῇ τὴν ἐκ δίκης· ἀλλὰ τὰ δίκαια καὶ νόμιμα, Διακρίνεται ἀπ' αὐτῶν τὰ ἀδίκαια καὶ ἀπελέγχεται.

Serm. XLV. *De Veritate & Testimonio fideli.*

I. Nihil veritate pretiosius haberi debet, ne amicitia quidem, utpote obnoxia affectibus, qui quod justum est turbant & obumbrant.

nobis pulchritudinem paulatim tabescentem, neque dicendi fiduciam ē justitia prodeuntem aufert: sed, quæ justa & legitima sunt, exhibet, discernens ab eis injusta & redarguens.

II. Immortalis & æterna res est veritas: Non donat autem

guens.

Λόγος μῆ'. Περὶ κολακείας.

α'. Οἱ μὲν κόρακες τῷ τετελευτηκότων ὄντι ὀφθαλμοὺς λυμάνονται, ὅταν ἔδεν αὐτῶν ἐστὶν χρεία· οἱ δὲ κόλακες τῷ ζώντων τὰς ψυχὰς Διαφθείρουσι, καὶ ταύτης ὁμματα τυφλώτησιν.

β'. Πιθήκας ὀργλῶ, καὶ κόλακας ἀπειλῶ ἐν ἴσῳ θετέον.

γ'. Αποδέχεται τὰ χρηστὰ συμβαλέειν ἐθέλοντας, ἀλλὰ μὴ τὰς κολακεύειν ἐκάσποτε απεύδοντες. οἱ μὲν γὰρ τὸ συμφέρον ἐν ἀληθείᾳ ὁρῶσιν, οἱ δὲ πρὸς τὰ δοκῶντα τοῖς κρατῶσιν ἀφορώπι· καὶ τῷ σώματων τὰς σκιάς μιμνῶμενοι, τοῖς παρ' αὐτῶν λεγομένοις σιωεῦσιν.

Serm. XLVIII. *De Adulatione.*

I. Corvi mortuorum oculos corrumpunt, quum jam eorum nullus est usus: at adulatorum vi-vorum animos perdunt, & animorum oculos excæcant.

consulere cupiunt, non autem eos qui ubiq; adulari student: illi enim utile in veritate cernunt; hi vero ea quæ potentibus placent, spectant, corporumque umbras imitantes omnibus illorum dictis assentiuntur.

II. Simii iræ comparabantur adulatorum minæ.

III. Approbato eos qui bene

Λόγος

Λόγος μβ'. Περὶ παρρησίας καὶ ἔλεγχου.

α'. * Οὐτε μάχαιραν ἀμβλείαν, ἔτε παρρησίαν ἀτακτον ἔχειν δεῖ.

Serm. XLIX. *De Libertate reprehendendi.*

I. Neque gladio obtuso, neque immoderata libertate uti decet.

Λόγος ν'. Περὶ νουθεσίας.

α'. Τὸν νουθετῶντα δεῖ πρῶτον τῷ νουθετουμένῳ αἰδῆς τε καὶ αἰσχύνης ὑπηρετεῖν· οἱ γὰρ ἀπερυθραίαντες ἀδιόρθωτοι.

β'. Κρεῖττον τὸ νουθετεῖν τῷ ὀνειδίζειν· τὸ μὲν γὰρ ἡπίον τε καὶ φίλον· τὸ δὲ σκληρόν τε καὶ ὑβριστικόν· καὶ τὸ μὲν διορθοῖ ἀμαρτάνοντας· τὸ δὲ μόνον ἐξελέγχει.

Serm. L. *De Admonitione.*

I. Monitor illud in primis curare debet, ut eorum, qui monendi erunt, pudori consulat & verecundiæ: qui enim pudore non afficiuntur, corrigi nullo modo possunt.

II. Melius est monere quam convitium facere: illud enim lenitatis & amicitiae plenum; hoc vero acerbum & contumeliosum est. Illud enim peccantem corrigit, hoc solum recarguit.

Λόγος νζ'. Περὶ Ελεημοσιύης.

α'. Ξένοις μετὰ δίδχα ἑ τῷς δεομένῳς ἐκ τῶν ἐόντων· ὁ γὰρ μὴ δίδχα δεόμενῳ, ἔδ' αὐτὸς λήψεται δεόμενῳ.

β'. Πειρατῇ τινὶ ἐμπεσόντι εἰς τὴν γῆν, καὶ ληστευομένῳ χειμῶν, πεισθόλαιόν τις ἄρας δέδωκεν, καὶ εἰς τὴν οἰκίαν εἰσπραγὼν τὰ ἐξῆς πάντα παρέσχε· ὀνειδιζόμενος δὲ ὑπὸ τινος, ὅτι οὗτος πονηρὸς εὐεργετεῖ· ἔ τ' ἄνθρωπον, ἔφη, ἀλλὰ τὸ ἀνθρώπινον τετίμηκα.

Serm. LVII. *De Eleemosyna.*

I. Peregrinis impertire, & egentibus ex iis quæ adsunt: qui enim indigenti non impertierit, nec ipse quidem accipiet, cum eguerit.

II. Cum Piratæ cuidam in terram appulso, & tempestate af-

flicto, vestitum quispiam attulisset, & in domum adducto deinceps omnia necessaria præbuisset, à nonnullis vituperatus, quod sceleratos beneficiis afficeret. Non Homini, inquit, sed Humanitati hunc honorem habui.

Λόγος ξδ'. Περὶ ἀγνείας καὶ σωφροσύνης, κτλ'.

α'. Εἰ βάλαι δάλων ἐκτὸς ὑπάρχειν, αὐτὸς ἀπολύθητι δαλείας· ἔσθ' οἱ ἐλεύθερος, εἰάν ἀπολυθῇς ὑπὸ θυμίας.

β'. Ἡδονὴ

β'. Ἡδονὴν ἔχουσιν, ἀλλὰ τίτ' ὅτι τὸ καλὸν αἰρεῖσθαι δεῖ.
 γ'. Φρονίμους μὲν ἐστίν, ἀντιτάσσειν ταῖς ἡδοναῖς, ἄφρονες δὲ
 δαλεύειν.

δ'. Πάσης ὄντως κακίας οἷόν δελεᾶρ ἡδονὴν περιβληθεῖσα,
 εὐκόλως τὰς λιχνοτέρας ψυχὰς ὅτι τὸ ἀγκιστρὸν τῆ ἀπωλείας
 ἐφέλκεται.

Serm. LXIV. *De Castitate & Temperantia, &c.*

I. Si non vis inter servos reputari, ipse liberator servitute : eris autem liber, si cupiditate fueris liberatus.

II. Voluptas non quælibet, sed quæ finem honestum proponat eligenda.

III. Sapientis est obsistere voluptatibus ; stulti autem servire.

IV. Voluptas veluti quædam esca ad omnem malitiam, delicatioribus animis objecta, facile ad hamum perditionis eas allicit.

ε'. Αἰρᾷ πρῶτον τὰς ὁπτιθυμίας κολάζειν, ἢ διὰ τὰς ὁπτιθυμίας κολάζεσθαι.

ς'. Θάνατον καὶ φθορὰ καὶ πάντα τὰ ἄλλα δεινὰ πρὸ ὀφθαλμῶν ἔσω σοι καθ' ἡμέραν καὶ ἐδὲν ἐδέεσθαι ἐνηθυμηθῆσαι, ἕτε ἄραν ὁπτιθυμίας.

ζ'. Οὐδεὶς ἐλεύθερος, ἑαυτὸν μὴ κρατῶν.

V. Elige potius castigare affectus, quam propter ipsos castigari.

VI. Mors, corruptio, & omnia alia terribilia, quotidie tibi ante

oculos versentur, & nihil unquam mali desiderabis, vel appetes nimium.

VII. Liber non est, qui se ipse non continet.

Λόγος ξη'. Περὶ μέθης.

α'. Ἡ ἀμπελὶς τρεῖς βότρυας φέρει· τὸ μὲν πρῶτον ἡδονῆς, τὸ δεύτερον μέθης, τὸ τρίτον ὕβρεως.

β'. Ἐν οἴνῳ μὴ πολυλόγη, ὁπτιδεικνύμεθα παιδείαν· χολερά γὰρ ἀποφθέζει.

γ'. Μέθυσός ἐστιν ὁ τριῶν πίνων πλεόν. Καὶ μὴ μεθύσῃ, ὑπερέβητο μέτρον.

Serm. LXVIII. *De Ebrietate.*

I. Vitis tres producit uvas, primam voluptatis, alteram ebrietatis, tertiam contumeliæ.

II. Inter pocula noli multum verborum fundere, eruditionis o-

stentandæ causâ : bilis enim hunc habet loquendi locum.

III. Ebrius est qui plusquam tria ebibit pocula : etsi non ebrius fiat, modum tamen transit.

Λόγος πδ'.

Λόγος πδ'. Περὶ μνήμης.

α'. Ανανεῶμαι ὁ πρὸς θεῷ λόγος καθ' ἡμέραν μάλλον, ἢ πᾶσι στίμα.

β'. Συνεχέστερον νόει τ' θεόν, ἢ ἀνάπνυ.

γ'. Εάν αἰεὶ μνημονεύης, ὅτι ὧ ἐργάζῃ κατὰ ψυχὴν ἢ σῶμα θεὸς παρέστηκεν ἑφορῶν, ἐν πάσι σου τῆς προσευχαῖς καὶ τῆς πρᾶξεσιν, καὶ μὴ ἀμαρτίας, ἔξεις δὲ τ' θεὸν σὺνοικον.

δ'. Ως ἡδὺ τὴν θάλασσαν ἀπὸ γῆς ἱρᾶν, ἔτως ἡδὺ τῷ σωθέντι μεμνησθαι τ' πόνων.

Serm. LXXXIV. *De Memoria*

I. Magis est de Deo Sermo renovandus quotidie, quam ipsi cibi. five ad corpus pertineat, in omnibus tuis precationibus & actionibus non peccabis, & Deum familiarem habebis.

II. Crebrius Deum cogitato, quam respirato.

III. Si perpetuo memineris Deum spectatorem tibi adesse, quicquid agas, five id ad animam, IV. Ut jucundum est à terra mare spectare, sic à periculis liberato meminisse laborum.

Λόγος ζε'. Περὶ γλωσσαλγίας.

α'. * Γλώσσαν μίαν τοῖς ἀνθρώποις ἢ φύσις δέδωκεν, δύο δὲ ὥτα· ἵνα διπλασίονα, ὧν λέγομεν, παρ' ἐτέρων ἀκούωμεν.

Serm. XCV. *De Loquacitate.*

I. Linguam unam hominibus natura dedit, & aures duas, ut duplum eorum quæ dicimus, ab aliis audiamus.

Λόγος ρα'. Περὶ νόμου.

α'. Νόμος βέλεται μὲν εὐεργετεῖν βίον ἀνθρώπων· καὶ διώταται δὲ, ὅταν αὐτοὶ βέλονται πάχειν. ἐν γὰρ τοῖς πεισμένοις ἐνδείκνυται τὴν ἰδίαν ἀρετὴν.

β'. Ὡς περ τοῖς νοσοῦσιν ἰατροὶ σωτῆρες, ἔτω καὶ τοῖς ἀδικημένοις οἱ νόμοι.

γ'. Νόμοι ἀληθέστατοι οἱ δικαιώτατοι,

δ'. Νόμῳ καὶ ἀρχόντι ἐστὶ τῷ σφωτέρῳ εἶκεν χέσμιον.

ε'. Τὰ πρὸς νόμον γινόμενα, ἀντὶ μὴ γινομένων εἰσὶ.

Serm. CI. *De Lege.*

I. Legis scopus est bene mereri de vita hominum: non potest autem cuivis beneficio esse, cum ei beneficium arripere libuerit: sola enim obedientibus suam virtutem declarat.

II. Ægri

II. Ægri servator est Medicus ; injuriam passi, Lex.

III. Leges verissimæ sunt quæ justissimæ.

IV. Legi & Principi & Sapientiori cedere decorum est.

V. Quæ præter legem fiunt, infecta habentur.

Λόγος ρκε'. Περὶ Φιλοτεκνίας.

α'. * Τὸς ὑὲς πωδάζε πεπαγδδιδύες μᾶλλον ἢ πλῆσις καταλιπεῖν. Cui sequenti capite subjungitur. Κρείττερος γάρ εἰσιν τῷ πεπαγδδιδύων ἐλπίδες, ἢ ὁ τῷ ἀμαθῶν πλῆσις.

β'. Θυγάτηρ ἀλλότριον κτῆμα ὑπάρχει τῷ πατρί.

γ'. Ο αὐτὸς τοῖς πασι σιωεδάλδυσεν, αὐδῶ δὲ καταλιπεῖν ἢ χρυσόν.

δ'. Πατρὸς ὕβρις, ἡδὺ φάρμακον· πλεον γὰρ ἔχει τὸ ὠφέλῃν τῷ δάκνῳ.

Serm. CXXV. De Liberorum amore.

I. Cura ut filios tuos eruditos magis quam opulentos relinuas. — Præstant enim Eruditorum expectationes, quam indoctorum divitiarum.

II. Filia aliena quædam possessio est Patri.

III. Idem liberis pudorem magis, quam aurum relinquendum esse consulebat.

IV. Objurgatio quæ fit à Patre, suave medicamentum est : plus enim prodest, quam mordet.

Λόγος ρλβ'. Περὶ θυγατρὸς σεμνῆς.

α'. * Γαμβρὸς ὁ μὲν ὀπιτυχὼν εὖρεν ὑόν· ὁ δὲ ἀποτυχὼν, ἀπώλεσε καὶ θυγατέρα.

Serm. CXXXII. De Filia honesta.

I. Generum nactus, Filium generum, filiam etiam perdit ; nactus autem malum dit.

Λόγος ρλέ'. Περὶ παγδείας.

α'. * Τῆς παγδείας, ὥσπερ χρυσοῦ, τὸ καλὸν ἐν παντί τῷ πῶ τίμιον.

β'. * Σοφίαν ὁ ἀσκῶν, ὀπισθὲν τῷ πῶ πρὸς ἀσκει.

γ'. * Οὐδὲν ἐν ζώῳις κάλλιστον ἐστίν, ὥς ἄνθρωπος παγδεῖα κεκοσμημένος.

Serm. CXXXV. De disciplina.

I. Scientiæ sicut auri magna tiam de rebus divinis exercet. ubique æstimatio est.

II. Sapientiam exercens, scientiam doctrina ornato pulchrius.

Λόγος ρλέ. Περὶ Φιλίας.

α'. * Πολλοὶ παρ' κρητῆρι φίλοι γίνονται ἐπῆροι
 Ἐν ᾧ σπασδαίω πρᾶγματι παυρότεροι.

β'. * Φεύγειν δεῖ κακῶν Φιλίαν, ἢ ἀγαθῶν ἐχθραν.

γ'. * Ἐν εὐτυχίᾳ Φίλον εὐρεῖν εὐπορώτατον· ἐν δὲ δυστυχίᾳ,
 πάντων ὑπορώτατον.

δ'. * Ἡ τ' περὶ τούτων ἀνάγκη, τὰς μὲν Φίλους δοκιμάζει,
 οὗ δὲ ἐχθρὸς ἐλέγχει.

ε'. * Παρόντας μὲν τὰς Φίλους δεῖ εὐποιεῖν, ἀπόντας δ' εὐλογεῖν.

ς'. * Ἀπ' ἑδνὸς Φιλεῖσθαι δοκείτω τις, μηδένα Φιλῶν.

ζ'. * Καὶ ἱατρὸν καὶ Φίλον, ἔτ' ἴδιον, [ἡδῶν,] ἀλλὰ τ'
 ὠφελιμώτατον ἐκλέγεσθαι χρῆ.

Serm. CXXXV. De amicitia.

I. Multi ad pocula clari fiunt amici, in rebus autē seriis pauciores.

II. Malorum Amicitia, & bonorum inimicitia fugienda.

III. In rebus secundis nascisci Amicum quam facillimum est, in adversis autem omnium difficillimum.

IV. Calamitates amicos probant, & inimicos arguunt.

V. Præsentibus Amicis beneficiendum, de absentibus bene loquendum.

VI. Nulli Amicum à nullo amari existimandum. Vel à nemine amari se cogitet, qui neminem amat.

VII. Et Medicus & Amicus non jucundior, sed utilior eligendus est.

Λόγος ρμδ'. Περὶ λύπης καὶ ἀθυμίας.

α'. * Εἰ βέλῃ ἀλυπτον βίον ζῆν, τὰ μέλλοντα συμβαίνειν, ὡς
 ἤδη συμβεβηκότες λογίζεσθαι.

β'. * Ἀλυπος ἴσθι μὴ πλεονάζειν ὡς τὰ ἄλογα τῶν ζώων·
 μηδὲ πλεονάζειν ὡς οἱ ἀφρονες· ἀλλ' ὡς ἐνάρετος τὸ λόγον τῆς
 λύπης ἔχων ὠρσάμενόν σου.

γ'. * Οσοὶ τινὲς πρὸς τὰς συμφορὰς γνώμη μὲν ἤκουσεν λυ-
 πέντα, ἔργῳ δὲ μάλιστα αὐτέχεσιν, ἔσθι τῶν πόλεων ἢ ἰδιωτῶν
 κράτιστοι εἰσιν.

δ'. Τὰς ἀφρονεῖας ὁ χρόνος, τὰς φρονίμους ὁ λόγος τῆς λύπης
 ἀπαλλάττει.

ε'. Εὐγνώμων ὁ μὴ λυπούμενος, ἐφ' οἷς μὴ ἔχει· ἀλλὰ χαί-
 ρων ἐν οἷς ἔχει.

ς'. Ἐπὶ κλητὸς ἐρωτηθεὶς, πῶς ἂν τις τὸ ἐχθρὸν λυπήσῃ· ἔφη,
 ἑαυτὸν ὠρσασκονδύζων βέλτερος πρᾶττειν.

Serm. CXLIV. *De dolore & tristitia.*

I. Si vis tristitia vacare, quæ futura sunt, sic æstima, veluti jam accidissent.

II. Fac dolore vaces, non ut omnino affectionibus carens, brutorum more; nec ut rationis expers, velut insipientes: sed tanquam virtutis cultor rationem pro doloris remedio habe.

III. Qui ob calamitates tum animo minime sunt tristi, tum re ipsa maxime resistunt, ii & Civi-

tatum & privatorum præstantissimi sunt habendi.

IV. Insipientes tempus, sapientes autem ratio mærore liberat.

V. Sapit qui non tristatur propter absentia, sed gaudet præsentibus.

VI. Epictetus interrogatus, quomodo quis hosti dolorem excitare posset, dixit. Siquis ita comparet seipsum, ut quam optime vivat.

Λόγος ρηή. Περί εὐτυχίας, κτλ.

α'. * Τὸν λογισμὸν, ὥσπερ ἰατρὸν ἀγαθόν, ἵπτικαλεῖσθαι δεῖ ἐν ἀτυχίᾳ βοηθόν.

β'. * Εὐτυχίας ὥσπερ μέθης ἄφρων ἵπτι παλεῖον διπολαύσας, ἀνοητότερον γίνεται.

γ'. * Τῶν εὐτυχούντων ἀνταγωνιστὴς ὁ φθόνος.

δ'. * Ὁ μεμνημένος τί ἐστὶν ἀνθρώπου, ἐπ' ἔδενι τὴ συμβαινόντων δυσχεραίνει.

ε'. * Τῆς εὐτυχίας, ὥσπερ ὀπώρας, παρέσης διπολαύειν δεῖ.

ς'. * Ἀλόγιστος ἐστὶν ὁ ἐν τοῖς συμβαίνουσι, καὶ φυσικῶς ἀνάγκῃ ἀχθόμενος.

Serm. CXLVIII. *De Fortuna bona, &c.*

I. Rationis opẽ ceu boni medici in calamitate invocare oportet.

II. Stultus bonæ fortunæ tanquam ebrietatis voluptate nimium fruens, stultior evadit.

III. Fortunatorum antagonista est invidia.

IV. Qui meminerit quid sit

homo, nullam rem, quæcunque acciderit, ægre feret.

V. Prosperitate, tanquam fructibus autumnī, dum adest, frui debemus.

VI. Ratione caret, qui quæ naturali necessitate accidunt, indigner ferre solet.

Λόγος ρηή. Περί θανάτου.

α'. Ψυχὴν σώματος ἀναγκαιότερον ἰᾶσθαι τῆ κακῶς ζῆν, τὸ πεθάναι κρεῖσσον.

β'. Τύμβῳ γὰρ ἔδεις πρὸς ἀνθρώπων φίλος.

Serm. CLV. *De Morte.*

I. Præstat animæ quam corpori mederi; præstat enim mori quam male vivere.

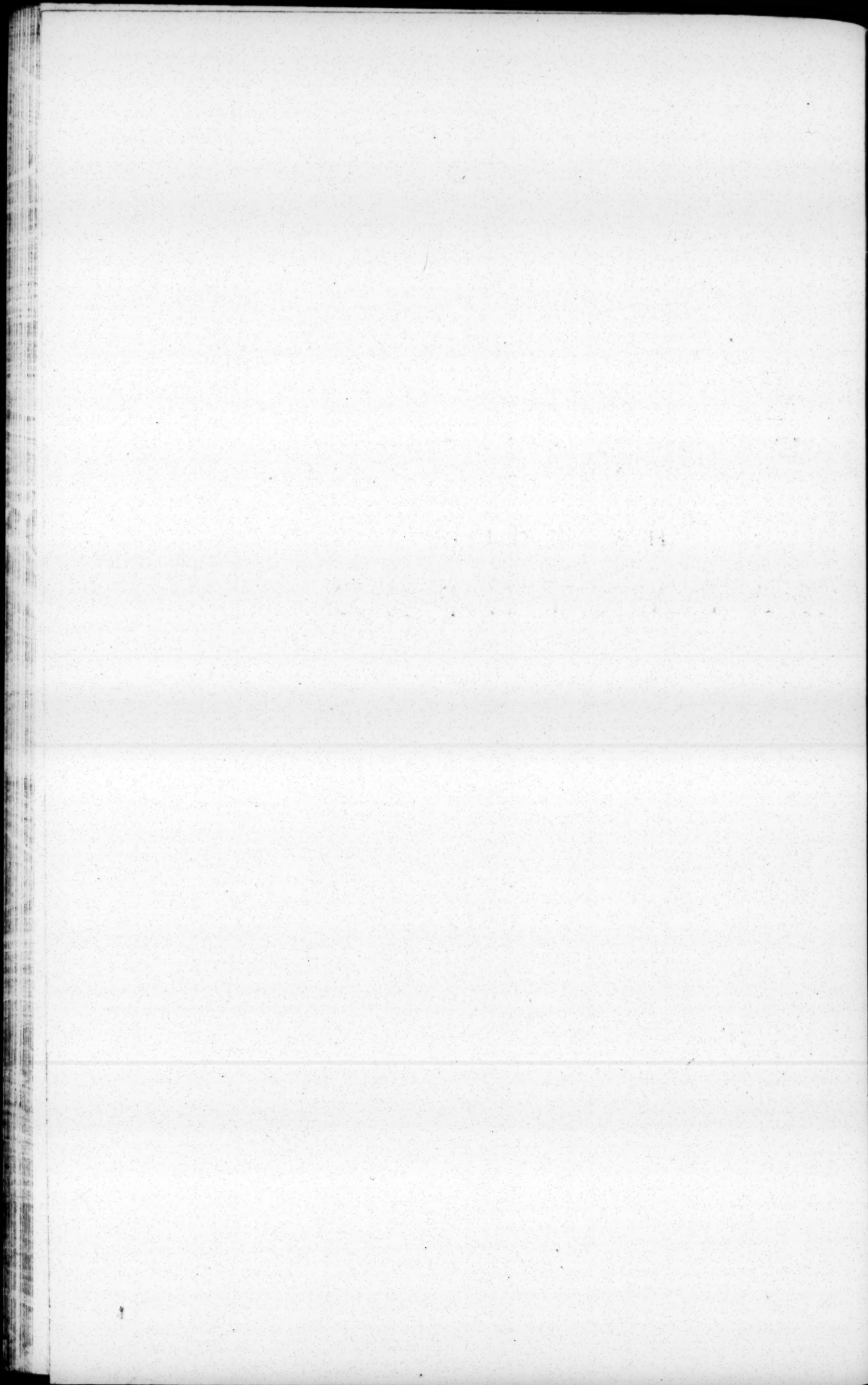
II. Nullus enim hominum fidus amicus est sepulchro.

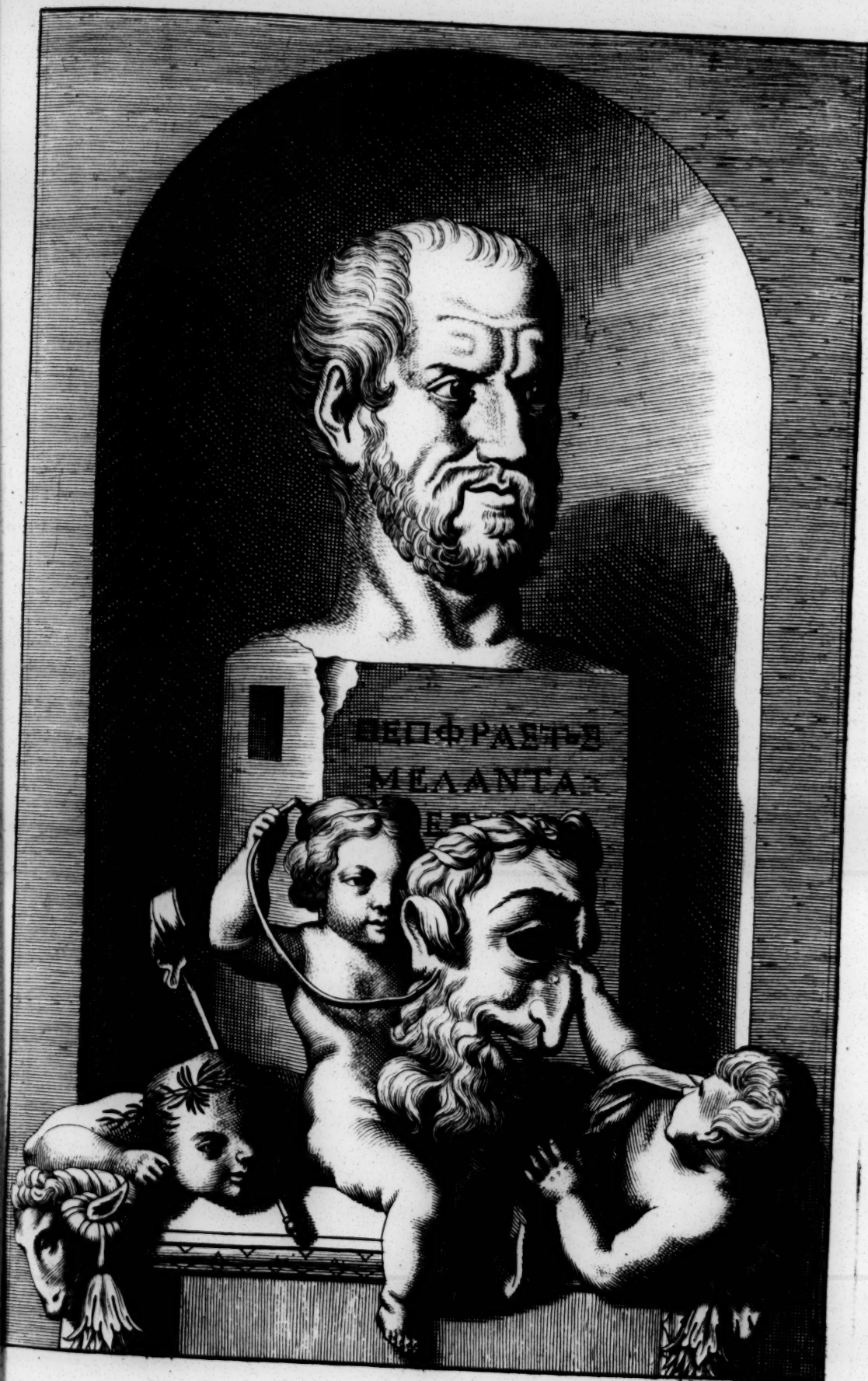
FRAGMENTORUM FINIS.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ

ΗΘΙΚΟΙ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ.





M. Burg. delin. et sculp.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ

ΗΘΙΚΟΙ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ α'.

Η ΔΗ μὲν καὶ πρῶτον πολλάκις Ἰππύστους τῶν Διάνοιαν, ἐθαύματα, ἴσως δὲ ἐπαύσομαι θαυμάζων, τί δὴ ποτε τῇ Ἑλλάδι ὅτε αὐτὸν αἶρα κειμήλιος, καὶ πάντων τῶν Ἑλλήνων ὁμοίως παιδευμένων, συμβέβηκεν ἡμῖν ἐπὶ αὐτῷ πᾶσιν τῇ τέτρων ἔχειν. ἐγὼ γὰρ, ὦ Πολύκλεις, σωφροσύνης ἐκ πολλῶν χρόνων τῶν ἀνθρωπίνων φύσιν, καὶ βεβαιωκώς ἐτι ἐκνενήκοντα ἐννέα, ἐπὶ δὲ ὁμιλικῶς πολλὰς τε καὶ παντοδαπὰς φύσεις, ἔπειρα τεταμένῳ ἐξ ἀκρίβειας πολλῆς τὰς τε ἀρχὰς τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰς φάulas· ὑπέλαβον δεῖν συγγραψάμεν ἂν ἑκάτεροι αὐτῶν Ἰππιδεύουσιν ἐν τῷ βίῳ. ἐκλήσω δέ σοι κατὰ γένῳ ὅσοι τε τυγχάνει γῆνι τέτρων τέτοις ὡς προσκείμενα, ἔστι δὲ τέτρων τῇ οἰκονομίᾳ χρῶνται. ὑπολαμβάνω γὰρ, ὦ Πολύκλεις, τὰς ἡμῶν βελτίους ἐσέσθαι, καταλειφθέντων αὐτοῖς ὑπομνημάτων ποιῶν· οἷς ὡς δαδείγμασι χρώμενοι, αἰρήσονται τοῖς εὐχαριμονεστατοῖς σωεῖναι τε καὶ ὁμιλεῖν, ὅπως μὴ καταδέεσθαι ὥσιν αὐτῶν. τρέφομαι δὲ ἤδη ὑπὲρ τὸν λόγον· σὺν δὲ, παρακαλεσθῆσάι τε καὶ εἰδῆσθαι εἰ ὁρθῶς λέγω. πρῶτον μὲν οὖν ποιήσομαι τὸν λόγον διὰ τὴν εἰρωνείαν ἐξηλασμένων, ἀφίς τὸ προσομιᾶσθαι, καὶ πολλὰ περὶ τὰ πράγματα λέξην. καὶ ἄρξομαι πρῶτον διὰ τὴν εἰρωνείας, καὶ ὁρῶμαι αὐτῷ· εἰδῆσθαι καὶ τὴν εἰρῶνα διέξομαι, ποῖός τις ἐστὶ, καὶ εἰς τίνα τέτρων κατενύκεται· καὶ τὰ ἄλλα δὲ τῶν παθημάτων, ὡς περὶ ὑπερεθέμεν, περιέσομαι κατὰ γένῳ φανερά καταστήσας ⁶.

G 2

CAP.

SÆPE equidem jam ante quum hac de re attentius cogitare coepissem, miratus sum, sed nec mirari fortasse definam, quid causæ sit, cur cum Græcia omnis eidem cœlo subjecta sit, quum etiam Græci omnes eodem modo instituantur: non omnes tamen iisdem moribus utamur. Ego siquidem, mi Polycles, quo à multo tempore hominum natras essem contemplatus, (quippe qui annos nonaginta novem jam vixerim, & cum multis atque omnis generis naturæque hominibus sim versatus) quum, inquam, diligentia magna & probos simul & improbos homines considerassem, atque inter se comparassem; faciendum duxi, ut quæ sit vitæ degendæ utrorumque ratio hoc scripto complecterer. Exponam autem tibi generatim, cum omnes morum species quibus illi sunt

præditi, tum quis sit illorum vitæ quotidianæ modus. Liberos enim nostros, mi Polycles, fore meliores existimo, si monumenta ipsis hujuscemodi reliquerimus, quæ sibi pro exemplo proponentes, optime moratos quosque sint electuri, quibuscum versentur & consuescant, ut in viros tandem nihil illis deteriores evadant. Sed jam ad rem ipsam me accingam. Tuum erit, ad ea quæ dicam, animum advertere, & an recte dicam, pernoscere. Igitur, missis præfationibus, & iis quæ multa poterant de re afferri, initium dicendi faciam ab illis qui cavillationem amplexi sunt; vitiumque ipsum primo definiam: deinde cavillatorem hominem describam qualis sit, & qui ejus mores. Postea vero alias quoque animi affectiones generatim, ut ante diximus, explicare conabimur.

1 Steph. Sylb. & MS. *τὶ γὰρ δήποτι*. 2 MS. cum omnibus consentit 49. i.e. 99. annos autem vixisse Theophrastum *πέντε καὶ ὀσδμήνδε* ait Laertius MS. in Bibl. Trin. Coll. Cantab. Vide hic Casaub. & Menagium ad Laertii Theophrastum.

3 Opor. Cam. MS. habent *περὶ κείνους*.

4 Cam. & MS. *τὰς ἡμέρας*; qua forma etiam Aristoteles utitur in Rhet. & Eth. Nicom.

5 *ὑπερμέλιον* Sylb. *ὑπερμέλιον*, Camb. Opor. Cas. fed MS. *ἐπιμέλιον*; quod est *ἐπιχειρήσει*, ut apud Xenophontem.

6 Post proœmium sequitur in MS. cap. indiculus cum suis numeris; duo ultima sunt *Περὶ φιλοπονηθείας, καὶ*. — *Περὶ αἰχροκαρδίας λ'*; quæ quidem itidem in suo MS. reperiēbat Casaub.

Κ Ε Φ. Β'.

Περὶ Εἰρωνείας.

Ἡ μὲν οὖν εἰρωνεία ¹ δόξειεν ἂν εἶναι, ὡς τύπῳ λαβεῖν, *προσώοις* ὅτι ² τὸ χεῖρον πράττειν ἐ λόγων. ³ ὁ δὲ εἰρων, τοῖς τίς τίς ⁴ ἐστίν, οἷον *προσελθὼν τοῖς ἐχθροῖς* ⁵ ἐθέλει λαλεῖν & μισεῖν, ἐπαμείν παρόντας οἷς ἐπέθετο λάθρα, καὶ τέτοις συλ-
λυπεῖσθαι

λυπεῖσθαι ἠτιωμένοις· καὶ συγνώμην δὲ ἔχον τοῖς κακῶς αὐτὸν
λέγουσι, καὶ ὅτι τοῖς καθ' ἑαυτὸ λεγμένοις· καὶ πρὸς τὰς ἀδι-
καμένους ἔσθ' ἀνακλινέας πρῶτος διαλέγεσθαι. ⁶ καὶ τοῖς ἐντυγ-
χάνειν κατὰ πάθος βυλόμενοις, πρὸς αὐτὸν ἐπανελθεῖν· καὶ
μηδὲν ὧν πρᾶται, ὁμολογήσας, ἀλλὰ φῆσαι βυλεύεσθαι· καὶ
προσποιεῖσθαι ἄρτι πρᾶγεσθαι, καὶ ὅψ' ἐγείρεσθαι αὐτὸν, καὶ
μαλακιοῦσθαι. ⁷ ἔσθ' πρὸς τὰς δανείζομένους ⁸ καὶ ⁹ ἐρανίζοντας,
ὡς ἔσθ' πωλεῖν· ἔσθ' μὴ πωλῶν, φῆσαι πωλεῖν. καὶ ἀκέραιον τι, ¹⁰ δόξαι
μὴ ¹¹ προσποιεῖσθαι καὶ ἰδὼν, φῆσαι μὴ ἐωρακέναι, ἔσθ' ὁμολογήσας μὴ
μνησθῆναι. καὶ τὰ μὲν ¹² σκέψασθαι ¹³ φάσκει, τὰ δὲ ἔκ' εἰδέναι, τὰ
δὲ θαυμάζειν, τὰ δὲ ἤδη ποτὶ καὶ αὐτὸς ἔγωγε διαλογίσασθαι. καὶ
τὸ ὅλον, δεινὸς τῷ ποιῶντι τρόπον τῆς λόγου χρησθῆναι, ἔσθ' πρᾶξαι
ἔκ' ἐπιλαμβάνων ἐκπλήττομαι. καὶ λέγει ἑαυτὸν ἕτερον γεγο-
νέναι· καὶ μὲν, ἔσθ' αὐτὸ πρὸς ἐμὲ διεξήκει· πρᾶξαι δὲ μοι τὸ
πρᾶγμα· ἄλλω τινὶ λέγει· ¹⁴ ὅπως δὲ σοι ἀπείσῃ, ἢ ἐκείνους
καταγνῶν, διατρέψας. ἀλλ' ὅρα μὴ σὺ θάπτομαι πρᾶξαι ¹⁵ τοιαύ-
τας φωνὰς καὶ πλοκάς καὶ παλιλλογίας· ἔσθ' ἡγεῖται εἶναι εὐρεῖν
ἔσθ' ἐν. τὰ δὲ τῶν ἡθῶν μὴ ἀπλᾶ, ἀλλ' ὅτι βλάστα, φυλάττεσθαι
μᾶλλον δεῖ ἢ τὰς ἔχεις.

CAP. II.

De Cavillatione.

Cavillatio igitur, si quis rudi
definitione complecti velit, est
cum factorum tum dictorum in
deterius fictio. Homo autem ca-
villator talis est, qui ad inimicos
suos adeat, quasi alloqui eos ve-
lit, non amplius odisse: quique
illos quibus clam struit insidias,
præsentes laudat, & si victi fue-
rint, eorum vicem doleat. Si quis
ipsi maledicat, ei ignoscit, jacta-
que in se convitia negligit; cum
iis etiam, qui quod injuriam ab
ipso passi sint, querantur, blan-
de benigneque loquitur. Eos qui
ipsum confestim conventum ve-
lint, jubebit redire iterum. Quic-
quid agit, clam id habet, & se
adhuc deliberare dicit. Idem se

modo advenisse fingit: aut sub
vesperam venisse, & è via lan-
guere. Pecuniam mutuo rogan-
tibus, aut erant ab ipso exi-
gentibus, nihil vendo, inquit: à
contrario cum nihil vender, tum
vendere se affirmabit. Quum
quid audiverit, videri volet ani-
mum non advertisse. Quum quid
viderit, negabit vidisse. Pactus
aliquid, negabit se meminisse.
De aliis dicit se cogitaturum, alia
nescire, mirari alia: de quibus-
dam se quoque jam ante similiter
cogitasse. Denique frequens om-
nino in ejus ore hujusmodi est
oratio, Non credo. Non Puto.
Obstupesco. Sese etiam alium fu-
isse dicit. Item, Atqui non hæc
erat

erat ipsius apud me oratio. Res mihi videtur mira & fidem omnem superare: Quære alium cui ista narres: Tibine credam, an illius damnam fidem, nescio. At tu cave sis vocibus istiusmodi &

involucris simulationum recantatis dictis credas: qua re deterior nulla queat reperiri. Enimvero mores huiusmodi hominum, non simplicium sed insidiosorum, magis quam vyperas fugere debemus.

1 Ista sic concipit MS. δόξειεν ἄν, ὡς τύπω ψελλασσέιν, εἶναι παρῶν.

2 Ante χείρον Sylb. & Stob. τὸ omittunt.

3 Nomine εἰρων hoc in loco intelligi videtur, is qui operam dat ut eos, quibuscum versatur, per mendacia decipiat: quique egregie sibi placet, ubi aut dictis aut factis aliorum spem & expectationem jocosè (uti sibi videtur) fefellerit. *Fellus*.

4 MS. Stob. post πς non habent ἐστίν. 5 MS. Stob. Sylb. ἡγέλειν λαλεῖν.

6 Si aliquis cum adeat de re seriâ consulturus, sibi non vacare simulabit, negotiis utique implicito; adeoque jubebit eum tempore magis opportuno redire. Quin & huc referri debent ea quæ paulo infra sequuntur, ἄρτι παραμαρτυρίαν, ὁψὲ γηνοῖσθαι, μαλακισθῆναι. iis enim & similibus mendaciis sese excusare satagit, hominemque ludos facit. *Fellus*.

7 Pecuniam ab eo mutuo rogantibus, aut ἔρανον sive stipem collatitiam petentibus, respondet ille quasi eorum verba non accepisset, in officina sua nullas istiusmodi merces vœnales proflare. E contra, cum nihil habeat quod vendat, merces aliquas quas viliori pretio vendere queat, sibi præsto esse narrat; nimirum ut animos spe lucri erectos deprimat, hominumque expectationem frustretur. *Fellus*.

8 Moris erat apud Athenienses, ut amicos suos adversâ fortunâ utentes nummis collatitiis sublevarent; qui tamen non prorsus gratuito dabantur, sed ea lege, ut si quando blandior fortuna arriserit, eadem summa persolveretur. *Fellus*.

9 Post ἐργαζόμενος videtur aliquid deesse. 10 Pro δόξει Opor. & MS. δείξει. 11 Pro παρῶν οἰεῖσθαι Stob. in margine legit ἀντιποιεῖσθαι — assequi.

12 Cam. Opor. & Stob. habent ἐκείσθαι — Sylb. & MS. σκέψασθαι. Menander (qui adhuc Constantinopoli extare dicitur) hoc à magistro suo habuit ut alia, οἱ γὰρ ὁφρὺς αἴροντες — καὶ σκέψομαι, λέγοντες. —

13 Φάσκην Stob. Cam. Opor. 14 Pro ὅπως Stob. legit ἕπως.

15 MS. Transponit sic, τῶν αὐτῶν πλοῦτος καὶ φανός.

Κ Ε Φ. γ'.

1 Περί χαλακείας.

Τὴν δὲ χαλακείαν ὑπολάβοι ἄν τις ἰμιλίαν αἰχρὰν εἶναι, συμφέρον δὲ τῷ χαλακεύοντι. τὸ δὲ χάλακα τοῖς τὸν τινα, ὥστε
2 προδόμενον ἅμα εἰπεῖν, ἐν θυμῷ ὡς ἀποβλέψουσιν ἢ εἰς σὲ οἱ ἄνθρωποι; τὸ τοῦτο γίγνεται τὸ ἐν τῇ πόλει πλεῖον ἢ σοί. καὶ δοκίμους χθές ἐν τῇ σοῦ πλειόνων γὰρ ἢ τεράκοντα ἀνθρώπων καθημύων, καὶ ἐμπεσόντων λόγος τις εἴη βέλσιος, ἀπ' αὐτῶν ἀρξάμενους πάντας ὅτι τὸ ὄνομα αὐτῶν κατενεχθῆναι καὶ ἄλλα
τοιαῦτα

παιῶντα λέγαν. Δὸ τὸ ἱματίον ἀφελεῖν κροκίδα· καὶ εἰάν τι
 πρὸς τείχωμα τὸ κεφαλῆς δὸ πνεύματι πρὸς ἐνεχθῆ ἄχυ-
 ρον καρφολογῶν· καὶ Ἰππικλάσας δὲ εἰπεῖν, ὅρα; ὅτι δυοῖν
 σε ἡμερῶν οὐκ ἐντετύχηκα, πολίων ἔχοντας τὸν πῶγονα μεσόν·
 καίπερ, ἔτις καὶ ἄλλοι, ἔχεις πρὸς τὰ ἔτη μέλαιναν τὴν τρίχα.
 καὶ λέγοντι δὲ αὐτὸς τι, τὰς ἄλλας σιωπᾶν κελεύσας, καὶ ἐπαμ-
 νέσας δὲ ἀκρόντι· καὶ Ἰππικλήνασθαι δὲ, εἰ παύσεται, ὀρθῶς.
 καὶ σκώψαντι ψυκρῶς Ἰππικλάσας, τὸ τε ἱμάτιον ὥσπερ εἰς τὸ
 ἔσμα, ὡς δὴ ἐδιδάμην καταχεῖν τὸ γέλωτα· καὶ τὰς ἀ-
 παντῶντας Ἰππικλήνα· μικρὸν κελεύσας ἕως ἂν αὐτὸς παρέλθῃ.
 καὶ τοῖς παιδοῖς μῆλα καὶ ἀπίκας πελάμην, εἰσενέγκας
 δέναν ὀρώντι αὐτὰ· καὶ φιλήσας δὲ εἰπεῖν, χρῆσθαι πατρὸς
 νεότητι! καὶ σιωπῶντι δὲ κρηπίδας, τὸν ποδα φῆσας εἶ-
 ναι εὐρυθμότερον ἢ ὑποδήματι· καὶ ποδουδὸν πρὸς τινα τὸ
 φίλων, περὶ δὲ αὐτῶν εἰπεῖν, ὅτι πρὸς σε ἐρχεται· καὶ ἀνασρέψας,
 ὅτι πρὸς σὺν γέλωτα. ἀμέλει δὲ καὶ τὰ ἐκ γυναικείας ἀγορᾶς
 ἀκροῖσθαι δυνατὸς ἀπιδύσθαι· καὶ τὸ ἐσιωμῶν, πρῶτον ἐπαμ-
 νέσας τὸ οἶνον· καὶ ἀφελόντι εἰπεῖν, ὡς μαλακῶς ἐσθίεις!
 καὶ ἄρας τι τὸ δὸ τὸ τραπεζῆς φῆσας, τὰ πᾶσα ὡς χρῆσθαι
 ἐστὶ! καὶ ἐρωτῆσαι μὴ ῥιζοῖ, καὶ εἰ Ἰππικλάσας βέλεται, καὶ
 ἐπὶ περὶ αὐτόν. καὶ μὲν ταῦτα λέγων, πρὸς τὸ ἔς
 πρὸς αὐτῶν, ψιθυρίζειν, καὶ εἰς ἐκείνον δὸ δόλεων, τοῖς ἄλ-
 λοις λαλεῖν. καὶ ἔς παιδὸς ἐν τῷ θεάτρῳ ἀφελόντι τὰ
 προσκεφάλαια, αὐτὸς ὑποσῶσθαι. καὶ τὴν οἰκίαν φῆσας εὖ
 ἡρσιτεκνονῆσθαι, καὶ τὸ ἀχρὸν εὖ πεφυτεῦσθαι, καὶ τὴν εἰκόνα ὁμοίαν
 εἶναι. τὸ κεφάλαιον, τὸ κόλακά ἐστι θεάσασθαι πάντα καὶ λέ-
 γοντα καὶ πρᾶττοντα οἷς χαλεπῶς ὑπολαμβάνει.

CAP. III.

De Adulatione.

Adulationem vero putet aliquis
 esse turpem vitæ quotidianæ con-
 suetudinem, sed quæ adulatori
 conducatur. Adulator autem is est,
 qui si cum aliquo ambulet, ei di-
 cat, Viden' ut omnes in te oculo-
 s convertunt? Fit hoc nemini
 ex omnibus civibus præterquam

tibi. Heri in porticu magnum
 bonæ existimationis tuæ fructum
 capiebas. Nam quum homines
 ibi plus quam triginta federent,
 sermoque incidisset, quisnam ci-
 vium esset optimus? Et orfos ab
 ipso, & in ejusdem nomen simul
 omnes recidisse. Hæc ille loqui-
 tur,

tur, aliaque his similia. Idem ex illius vestimentis, cui assentatur, floccos solet eximere. Quod si qua vel palea vel festuca à vento acta illius capillamento adhæserit, tollit adulator & simul renidens, En, inquit, quia biduo hoc ego te non vidi, ut canitie barba tibi est referta : atqui tu sane, qui id ætatis homo sis, habes, ut si quis alius, capillos nigros. Jam si aliquid dicat Ille, hic vero adulator silentium omnibus impedire, in os laudare, dicenti voce gestuque applaudere, & ubi finem dicendi fecerit, Dictum bene ! acclamare. Quod si in aliquem frigide jocatus fuerit, ridebit illico, vestemque in os sibi indet, quasi risum tenere non queat. In via si qui fiant obvii, sistere gradum jubet, donec ille transferit. Mala etiam & pyra à se empta domum liberis Illius afferre, & spectante ipso dare moris habet : atque adeo ipsos osculatus, Probi inquit, patris pullitiam ! Crepidas ementi si comes affuerit, pedem dicet ipso calceo esse concinniores. Adeunte Illo

ad amicorum aliquem, cursu præire assentator, & huic quidem, Venit Ille inquit, ad te : statimque reversus, Ego ait, de tuo adventu præmonui. Quæcunque etiam ad muliebrem forum pertinent, didicit iste omnia sedulo & diligenter ministrare. Ex omnibus convivis vinum primus laudat, & illi assidue assistens, dicit, Ut tu molliter comedis ? & de iis quæ mensæ sunt apposita, aliquid artollens, Hoc vero, ait, quam bonum est ! Quærere etiam amat, nunquid ille frigeat, nunquid tegi & amplius amiciri velit ; & quidem hæc dicens, ad aurem hominis se inclinat, eique aliquid insusurrat : in eundem etiam dum alios alloquitur, oculos defixos habet. Pulvinos in theatro puero ademptos, ipse substernit. Domum ait bene & ingeniose fuisse dimensam & ædificatam : agrum diligenter consitum : imaginem esse persimilem. In summa, assentatorem semper videas & facere omnia & dicere quæ audientibus putet fore grata.

1 Περὶ κηλακείας scripsit totum librum Theoph. cujus meminit Athen. 6. lib. 2 Stob. Cam. Opor. MS. ἅμα ποροδόμενον.

3 MS. πρὸς σε οἱ ἄνθρωποι. 4 Κεφαλῆς, ἄχυρον πρὸς αὐτῇ (MS. πρὸς αὐτῇ) ἀπὸ τῆς πινούμενης, Sylb. Stob. & MS.

5 MS. legit & distinguit sic ὁρᾷς ὅτι — ἐντίτυχα ; πολ.

6 MS. Stob. Sylb. μικρὸν non habent. 7 Ἀπίς, MS. ἄπιας forte ἄπια.

8 Συνῶν δὲ κρηπίδας MS. legit ἐπὶ κρηπίδας eo sensu quo cap. 6. πρὸς τὰς τραπέζας, & cap. 24. ἐπὶ τὰς σκηνάς.

9 Προσήμελα ferri potest.

10 Adulator iste in minutis ac sordidis negotiis sedulus ac festinus, per forum muliebrem (quale Athenis fuit, ubi minuta vasa, & escaria forsan ac olera venirent) assidue discurret, & officiosum se præstat.

11 Ὡς ἔμμελακῶς, Steph. Opor. & Stob. 12 Idem pro πρὸς τὸ ἔς, lege εἰς τὸ minus recte ; ita tamen Opor. & Cam.

Περὶ Ἀδολεχίας.

Ἡ δὲ ἀδολεχία ἐστὶ μὲν διήγησις λόγων μακρῶν καὶ ἀπεροβ-
 λεύτων. ὁ δὲ ἀδολέχης, ποῖός ἐστιν οἷον μὴ γνώσκῃ,
 τῷ ὡρακαθεζόμενῳ πλησίον, πρῶτον μὲν τὸ ἑαυτῷ γυ-
 ναικὸς εἰπεῖν ἐγκώμιον. εἶτα ὁ τὸ νυκτὸς εἶδεν ἐνύπνιον, τὸ
 διηγέσασθαι. εἶθ' ὃν εἶχεν ὑπὲρ τῷ δείπνῳ τὰ κατέκατα διεξελ-
 θεῖν. εἶτα δὴ περὶ τῶν πραγμάτων, λέγειν ὡς πλὴν
 πονηρότεροί εἰσιν οἱ νῦν ἄνθρωποι τῶν ἀρχαίων καὶ ὡς ἄξιοι γεγέ-
 νασιν οἱ πυροὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ. καὶ ὡς πολλοὶ ὑπιδέμεται ξένοι καὶ
 τῷ θάλατταν ἐκ Διονυσίων πλώμιον εἶναι. καὶ, εἰ ποιήσῃ ὁ
 Ζεὺς ὕδωρ, τὰ ἐν τῇ γῇ βελτίω ἔσονται. καὶ, ὅτι ἀγρὸν εἰς
 νέωται γεωργήσῃ. καὶ, ὡς χαλεπὸν ἐστὶ τὸ ζῆν. καὶ, ὡς Δά-
 μιππος μυστηρίοις μεγίστην δαῖδα ἔσῃ. καὶ, πόσοι εἰσὶ κίχες
 τῷ Ὠδαίῳ. καὶ, χθὲς ἡμεῖς. καὶ τίς ἐστιν ἡμέρα σήμερον; καὶ
 ὑπομνήσας αὐτὸν, μὴ ἀφίστασθαι. καὶ ὡς Βοηδρομιῶνος μὲν
 ἐστὶ τὰ μυστήρια, Πυανεψιώνος δὲ Ἀπαύρια, Ποσειδεῶνος
 δὲ τὰ κατ' ἀγρὸς Διονύσια. ὡρασιόσονται δὲ καὶ τὰς τοῖς
 τῶν ἀνθρώπων, καὶ διατάξοντες ἀπαλλάττεσθαι, ὅς τις ἀ-
 πύρεται βλάπται εἶναι. ἔργον γὰρ συναρκεῖσθαι τοῖς μήτε ὁ-
 λῶ, μήτε πᾶσι διαγνώσκουσι.

CAP. IV.

De Garrulitate.

Garrulitas est longorum & in-
 consideratorum sermonum effu-
 titio. Garrulus autem ejusmodi
 est, qui vel apud ignotum juxta
 ei affidens, uxoris suæ laudes
 prædicare instituat: deinde quod
 præcedenti nocte somniaverit, id
 narret: tum quæcunque in coena
 sibi fuerint apposita, omnia figil-
 latim recenseat. Mox vero ubi
 incaluerit, homines hujus seculi
 dicet esse antiquis deteriores: fru-
 menta in foro vili venisse pretio:
 peregrinos esse in urbe quamplu-
 rimos: mare statim à Dionysiis

parere navibus: & si Jupiter plu-
 erit, eorum quæ terra condun-
 tur meliorem fore proventum:
 seque agrum suum in sequentem
 annum esse culturum: ait etiam
 vivendi rationes esse perdifficiles:
 & quum Mysteria agerentur,
 Damippum facem omnium ma-
 ximam statuisse. Quærit etiam,
 quot sint Odei columnæ: & heri,
 ait, vomui: & Quotus hic est
 mensis dies? Quod si quis pati-
 entem se præbeat, nunquam ille
 ab eo discedat. Narrabit Myste-
 ria mense Boëdromione, Apaturia
 Pyanepione,

Pyaneptione, Posideone vero quæ ruri agitantur Dionysiis, solita celebrari. Id genus homines demissis manibus, grandique gradu fugiat

oportet, quisquis febre carere vult. Difficile enim est cum iis durare, qui neque otii neque negotii tempora distinguere norunt.

1 Ο δὲ ἀδόλεχθ, MS. & Arist. Nicom. lib. 4. cap. 16.

2 Τέττω MS.

3 Plura Dionysia Athenis celebrantur, alia in urbe sub initium veris, de quibus hic loquitur; alia in agris tempore autumnii, quæ infra Ποσειδεῶν Διονύσια appellantur.

4 Syllb. Stob. & MS. ὁ ἀγρός.

5 Cum Mysteria nocte peragerentur, videtur æmulatio quædam fuisse, quisnam maximam facem accenderet.

6 Pro ἔσησε MS. I. ἔσηξε f. ἔφηψε.

7 Erat Odæum locus columnis

plurimis adornatus, in quo musici sese in arte sua exercebant.

8 In Septembri auspicabantur mysteria per novem dies celebrata, primus dictus erat ἀγρῆς &c. Vide *Archeol. Attic.* lib. 2. cap. 10.

9 Erant *Αραινία* festum publicum Athenis quatuor dierum spatio durans; primus dies *δεσπία* dicebatur, secundus *ἀνάρρυστος*, tertius *κυρῶπις*, quartus *ἐπιόδου*. Hesych. Fellus.

10 Ποσειδ. δὲ hic πὰ non agnoscunt MS. Stob. & Syllb.

11 Παρασείσανθαι δὲ χρή, MS. legit πὰ δὲ δὲ.

12 Απύρεκτος Cam. & MS.

Κ Ε Φ. ε'.

Περὶ Ἀγροικίας.

Ἡ δὲ ἀγροικία δόξειεν ἂν εἶναι ἀμαθία ἀρχήμων· ὁ δὲ ἀγροικῶ, τοῖς τίς τις οἷον κυκεῶνα πῶν εἰς ἐκκλησίαν πορεύεσθαι καὶ τὸ μύρον φάσκειν εἶδεν ἔθιμον ἢ διον ὅζειν. καὶ μείζω ἔτι ποδὸς πὰ ὑποδήματα φορεῖν. καὶ μεγάλη τῇ φωνῇ λαβεῖν. Ἐ τοῖς μὲν φίλοις ἔτι οἰκείοις ἀπιστεῖν, πρὸς δὲ τοὺς αὐτῶν οἰκέτας ἀνακοινεῖσθαι ὡς τῇ μεγίστων. Ἐ τοῖς παρ' αὐτῶν ἐργαζομένοις μιαιφάνεσθαι ἐν ἀγρῷ, πάντα τὰ διὰ τὴν ἐκκλησίαν διηγεῖσθαι. καὶ ἀναβιβλεῖσθαι ἄνω ἔτι γινώσκοντες, καθιζάνειν, ὥστε τὰ θυμὰ αὐτῶν φαίνεσθαι. καὶ ἐπ' ἄλλω μὲν ἢ μήτε θαυμάζειν, μήτε ἐκπλήττεσθαι ἐν ταῖς ὁδοῖς. ὅταν δὲ ἴδῃ βῆν, ἢ ὄνον, ἢ τεύχον, ἐσηκῶς θεωρεῖν. Ἐ πρῶτον δὲ πὶ ἐκ ἔτι ταμείας, δεινῶς φαγεῖν, καὶ ζωρότερον πιεῖν. καὶ πῶν σιτοποιὸν πειρᾶν λαβεῖν. καὶ τὴν ἀλέσας μετ' αὐτῆς, [μετρεῖν] τοῖς ἐνδον πῶσι καὶ αὐτῇ τὰ ἴππηδεα. καὶ ἀριστῶν δὲ ἅμα τοῖς ὑποζυγίοις ἔτι ἐμβαλεῖν τὸ χόρτον. καὶ κόψανθαι πῶν θύραν ὑπακῆσαι αὐτῶς. καὶ τὴν κυῶν προσκαλεσάμενθαι, καὶ ἴππυλαβόμενθαι ἔτι ῥύγχας, εἰπεῖν, σὺ φυλάσσει τὸ χωρίον, καὶ πῶν οἰκίαν, καὶ τὰς ἐνδον. καὶ τὸ ἀργύρεον δὲ ὡς ἔτι ἔτι λαβὼν ἀποδοκιμάζειν, [λέγων] λίαν μὲν

μὴ ὁ λυπεῖν εἶναι, καὶ [αἰτεῖν] ἔπερον ἅμα ἀλλάττειν. καὶ
 ὁ ἄροτρον ἔχρησεν, ἢ κόφινον, ἢ δρέπανον, ἢ θύλακον, [ἀπαυτεῖν]
 ταῦτα τὸ νυκλὸς κατὰ ἀγρυπνίαν ἀναμνησκόμεν. ¹⁰ καὶ
 εἰς ἄστυ καθάβαινων, ἐρωτῶμαι τὸ ἀπαντῶντα πόσου ἦσαν αἱ
 διφθέραι ἐν τῷ τάριχῳ. καὶ εἰ σήμερον ὁ ἀγὼν νεμελίαν ἄρῃ.
¹² καὶ εἰπεῖν εὐθὺς ὅτι βέλεται καταβάς ἀποκείρασθαι. ¹³ καὶ
 ἐν βαλανείῳ δὲ ἄσπαι. καὶ εἰς τὰ ὑποδήματα δὲ ἤλκας ἐγκρῖ-
 σαι. ¹⁴ καὶ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ παρὼν κομίσασθαι ¹⁵ παρ' Ἀρχί-
¹⁶ τῶς τείχεος.

CAP. V.

De Rusticitate.

Rusticitas vero honestatis & decori ignoratio videri queat. At rusticus is est, qui hausto pharmaco in concionem nihilominus prodeat: quique unguentum non suavius fragrare thymo dicat: calceos gestat pede grandiores: voce etiam alta loqui suevit. Amicis necessariisque suis parum fidens, de rebus maximis ad famulos refert, quæcunque in concione audivit, omnia mercenariis suis, qui ruri apud ipsum opus faciunt enunciat. Sæpe etiam veste ita supra genu subducta sedet, ut denudatæ corporis partes conspici queant. In via aliorum quidem nihil admiratur, neque ulla re percellitur: sed si bovem, asinum, aut hircum, ibi homo gradum sistere, & contemplari. Quumque aliquid è prompturia cella depromit, decerptum inde frustum vorat: & vinum meracius potat: diligenter interim, ne hoc ancilla panifica resciscat, cavens. Deinde vero cum illa molere, &

quæ sunt ad victum necessaria, tum sibi tum universæ familiæ parare solet. Inter prandendum jumentis pabulum objicit, & si quis fores pulset, ipse auscultat. Vocato etiam cane, & ejus rostro manu prehensio, Hic, inquit, & agrum & domum quique in ea sunt omnes custodit. Argentum quod ab aliquo acceperit, quasi tenue aut nimis asperum solet rejicere, & ut alio id sibi mutetur postulare. Aratrum si cui forte utendum dederit, aut cophinum, aut falcem, aut saccum, nocte intempesta illa repetet, si per insomnium eorum meminit. In urbem cum venit, obvium quemque interrogans, Quanti, ait, pelles & falsamenta vænibant? & Nunquid hodie ludi novam lunam adducunt? Dicit etiam, se simul ac descenderit, tondere velle. Idem cantare in balneo, & clavis calceos suffigere, & quia eadem via erat, ab Archia falsamenta accipere, ac portare ipse, moris habet.

1 Αναπείλημέναις ἀνω ζώναις.

2 MS. & Cam. μηδενὶ pro μήτε.

3 Καὶ αὐτὰ τὰ ἐπιτήδεια.

4 Variant Codd. Cam. ἀεὶ καλεῖν τὴν θύ-

ραν; MS. ἐμσαλεῖν — fore olim, τὸ πύρρον, cujus glossa in margine erat χεῖρος. v. Hesych.

5 Τὴς ἐνδοῖ non sunt in MS. nec Cam.

6 Istud καὶ non habet Stob.

7 Pro τῷ MS. τέττα.

8 Pro λυπεῖν MS. & Stob. λυπηρόν. 9 Καὶ ὁ ἄροτρον — Stob. καὶ ὦ — MS.

10 Sicut apud Romanos vulgus nihil magis in votis habebat, quam panem & Circenses, ita rusticus hic non tantum de vestitu ciboque, sed & de ludis sollicitus, quærit an ii novam lunam adducerent: rusticissime sane, quasi lunæ vices a festis dependerent. *Fellus.*

11 Εἰς ἄστυ καὶ ὁ. ἄστυ cum sit ἀκρόπολις, rectius ἀνατολίων — ei opponitur Peiræus, unde Plato κατέστην εἰς πειραιῶν.

12 Rusticis etiam nostris solenne est, festis tantum diebus elegantiae consulere, suasque barbas deponere. *Descendit* autem vel ab equo suo, vel in urbem. *Fellus.*

13 Seneca de balnei tumultu & clamoribus loquens, *adjice*, inquit, *scordalum*, & *surem* deprehensum, & eum cui vox sua in balneo placet. *Fellus.*

14 Maluit iste cum casu vel ex negotio ante Archiæ falsamentarii officinam transiret, falsamenta emere ac secum auferre, quod parum erat honestum, quam aliquem postea famulum domo mittere, qui emat & efferat. *Fellus.*

15 Παρὰ βραχίονος utrumque habet Stob. sane Callimachus sic locutus est, Καὶ ῥα παρὰ σκαοῖο βραχίονος ἔμπλεον ὀλπις —

16 Τὸς πελίκους dixit modo τὸ πέλικοι; hoc est Atticorum, illud Dorum & Ionum; f. τῶ πελίκους ut tomum seu partem significet.

Κ Ε Φ. 5'.

Περὶ Ἀρεσκείας.

Ἡ δὲ ἀρέσκεια, ἔστι μὲν, ὡς ὁρῶ ὠφελισθεῖν, ἐντεῦστις ὅσα ἴππῳ τῷ βελτίστῳ ἡδονῆς ὡδυσκοδαστική. ὁ δὲ ἄρεσκος, ἀμέλει τοιούτος τις οἷοι: πόρρωθεν προσαγορεύσας, καὶ ἄνδρα κρείττισον εἰπὼν, καὶ θαυμάσας ἱκανῶς, ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ μὴ ἀφίεναι· καὶ μικρὸν προσέμψας καὶ ἐρωτήσας πότε αὐτὸν ὄψεται, ἐπὶ ἐπαινῶν ἀπαλλάττεσθαι. καὶ ὡδυσκλήτεις δὲ πρὸς δίκαιαν, μὴ μόνον ὡς πάρεστι βέλτεσθαι ἀρέσκην, ἀλλὰ καὶ τῷ ἀντιδίκῳ, ἵνα κρινὸς εἶναι δεκῇ· καὶ [πρὸς] τῶς ξένους δὲ εἰπεῖν ὡς δικαιοτέρα λέγῃσι τῇ πολιτῶν, καὶ κεκλημημένῳ δὲ ἴππῳ δέειπνον, κελεύσας καλέσας τὰ παῖδια τῷ ἐσιῶντα· καὶ εἰσιόντα, ¹ φῆσαι σὺ καὶ ὁμοιότερα εἶναι τῷ πατρί. καὶ ² προσαγαγόμενῳ, φιλήσας, καὶ παρ' αὐτὸν καθίσας ἐπὶ τοῖς μὲν συμπάσσειν αὐτὸς, ³ λέγων, ἀσπὸς, πέλεκυς. τὰ δὲ ἴππῳ τῷ γαστρός ἐάν καθεύδῃ, ἅμα θλιβόμενῳ. καὶ πλεονεξίας δὲ ἀποκείρασθαι, ⁴ καὶ τῶς ὀδόντας λούκας ἔχειν. καὶ τὰ ἱμάτια δὲ χρῆσαι μεταβάλλεσθαι, καὶ χρίσματα ἀλείφεισθαι. καὶ τῷ μὲν ἀγροῦς· πρὸς ταῖς τραπέζας προσφοίλῃν· ⁵ τῷ δὲ γυμνασίων ἐν τέτοις διατρέχειν, ⁷ καὶ ἂν ἐφηβοὶ ⁸ γυμνάζωνται. τῶ δὲ θεάτρα καθεῖσθαι, ὅταν ἡ θεά, πλῆσιον, τῷ στρατηγῶν. καὶ ἀγορεύειν ⁹ αὐτῷ μὲν μηδέν· ξένους δὲ εἰς βυζάντινον ¹⁰ ἴππασματα·

ματα· καὶ Λακωνικάς κινῶας εἰς Κύζικον· ἔ μὲλιν ὑμήτιον, εἰς
 ῥόδον· καὶ ταῦτα ποιῶν, τοῖς ἐν τῇ πόλει διηγείδεται. ¹¹ ἀμέλει δὲ
 καὶ πίθηκον θρέψαι δεινός, καὶ ¹² τίτυρον κήσαια, καὶ Σικελικάς
 πεισεράς, καὶ δορκαδεῖας ἀσπραγάλλας, καὶ ¹³ θυριακάς τ' εὐρυ-
 γύλων ¹⁴ ληκύθας, καὶ βακίηρας τ' σκολιῶν ἐν Λακεδαίμονι,
 καὶ αὐλαίαν ἔχουσαν Περσας ἐνυφεισμένους, καὶ αὐλίδιον παλαιστ-
 ρικὸν κόνιν ἔχον, καὶ σφαιρομήλον. καὶ τῶτο παλαιῶν ¹⁵ χρᾶν αἰεὶ
 τοῖς φιλοσόφοις, τοῖς σοφισταῖς, τοῖς ὀπλομάχοις, τοῖς ἀρμονι-
 κῶς ὑπιδείκνυσθαι. ¹⁶ καὶ αὐτὸς ἐν ταῖς ὑπιδείξεσιν ὑπερον ¹⁷ εἰ-
 πεῖν, ὅτι τ' θεωμένων, πρὸς ἕτερον, ὅτι ¹⁸ ταῦτα ἐστὶν ἡ παλαίστρα.

C A P. VI.

De Placendi Studio.

Placendi studium definiri po-
 test, congressio parum honestas
 voluptatis illecebras habens. Pla-
 cendi studiosus vero is est, qui è
 longinquo aliquem salutatur, & vi-
 rum appellat præstantissimum, for-
 tunamque ejus & admiratur, &
 utraque manu prehensens, non
 dimittit : sed aliquantisper comi-
 tatus, quærens quando sit illum
 visurus, vix tandem domum re-
 vertitur, ejus interim laudes præ-
 dicans. Idem captus arbiter, non
 ei tantum cui adest, sed adversæ
 etiam parti, ut communis utri-
 usque amicus habeatur, gratificari
 studebit. Peregrinos justiora quam
 cives loqui dicet. Ad cænam in-
 vitatus, convivii dominum ut li-
 beros suos vocet, rogabit; illis
 ingredientibus negabit ficum fi-
 cui tam esse similem, quam illi
 sint patri : deinde eos ad se voca-
 bit, osculatusque, sibi assidere
 jubebit : & cum aliis jocans, En
 utrem, inquiet, En securim : alios
 in sinum recumbere dormientes,
 quamvis onere gravetur, sinet.
 Comam sæpius solet tondere :
 dentes nitidos habere : vestes quæ
 usui adhuc esse possint, mutare ;
 unguento uti. Ac fori quidem

in eam maxime partem ventitat,
 ubi sunt argentariorum menzæ :
 gymnasia vero illa frequentat, in
 quibus se ephebi exercent : in
 theatro autem & spectaculis juxta
 ipsos prætores sedet. Idem in
 foro sibi quidem nihil, sed amicis
 qui Byzantii sunt, mittenda mu-
 nera emittit ? nec non Laconicas
 canes, quas Cyzicum ; & mel
 Hymettium quod Rhodum mit-
 tat : atque hæc se facere suis civi-
 bus narrat. Præterea solet idem
 simiam domi alere, satyrum eme-
 re, & columbas Siculas, nec non
 dorcadios talos, & Thyriacas am-
 pullas ex illis quæ forma sunt ro-
 tunda : item baculos five scipio-
 nes ex obliquis Lacedæmone ad-
 vectos, nec non aulæum cui sint
 Persæ intexti. Habet etiam idem
 parvulum atrium pulvere palæ-
 strico respersum, & spæristerium :
 atque hæc ædium suarum partes so-
 let ille obvio cuique vel è philo-
 sophorum grege, vel sophistarum,
 vel eorum qui se armis, aut musi-
 co cantu exercent, commodare,
 ut ibi artis suæ periculum faciant :
 quod quidem dum illi faciunt, ipse
 de aliquo è spectatōribus illi dicit,
 Eccum tibi cujus est hæc palæstra.

- 1 Notanda hic est βραχυλογία, dicendum enim esset ἢ οὐκ ὄν σύκω. *Fellus.*
 2 Προσταγαζόμενοι MS. & Sylb.
 3 Videtur quod infantibus istis nominet crepundia ex eorum collis dependentia ad similitudinem securis & utris efficta. *Fellus.*
 4 Καὶ τὰς ὀδόντας λ. &c. ad καὶ κα. male omittit Cam.
 5 Ubi versari solent cives honestiores & ditiores, vult enim iste censerī inter meliores. *Fellus.*
 6 Τῶν δὲ γυμνασίων ad τῶν δὲ γεατ. male etiam omittit Cam.
 7 Quidam Athenienses inani gloria accensi in illis ut plurimum locis versari solebant, ubi se adolescentes exercebant, quo ab illis nempe conspici possint, & juniorum oculos in se converterent. *Fellus.*
 8 Pro γυμναζόμενοι Stob. & MS. habent — οὔτε. 9 Αὐτὸν MS. & Stob.
 10 Pro ἐπιστάλματι Cas. mallet δ' ἐπιστάλματι — quo sensu apud Aristot. & Suidam δ' ἐπιστάλματι. nescio quam recte.
 11 Ea nimirum quæ in suo genere præstantissima habebantur, & Atheniensibus in deliciis erant, ad ostentandam magnificentiam emptitare solet. *Fellus.*
 12 Τίτυρον κτήσιον in margine MS. πίθηκος μικρὸν ἔχων ἔργον — γ. Theocr. id. 3. 13 Θυρακῆς l. Steph. & Opor. θυρακῆς, Cam. & MS. θυρακῆς, Sylb. & Casaub. Alii τυρακῆς Tyrias — v. Stephanum πρὸ πολ. in Τύρος — Sidon vitri artifex, inquit *Plin.* non procul inde Tyrus. Confirmat hanc lectionem Margo & interpres Stobæi.
 14 De forma τῶν λευκῶν vide F. Ursinum in append. ad Ciaccon. & notas Wonw. in Petronium. 15 Χρῆν — deest Sylb. & MS. potest quidem aut hoc aut ἐπιδείκνυσθαι abesse.
 16 Notum est divites olim ædes suas poetis aliisque ad recitationes & ἐπιδείξεις commodare solitos; hic autem placendi studiosus inter recitandum narrat spectatori cuidam rei ignaro, alterum è spectatoribus verum esse earundem ædium possessorem, nimirum vel ut ipsi supparasitaretur, vel ut novum ostentationis genus profiteretur, quæ sua erant alteri tribuendo: sic locum hunc explicat Casaubonus. Videntur tamen verba alterum sensum commodiorem admittere, & εἰπεῖν ἐπὶ τῷ θεωρῶντι πρὸς ἑταῖρον reddi posse, coram spectatoribus ad aliquem dicere ὅτι τέτρε ἐστὶν ἡ παλαίστρα, i. e. ipsius recitantis, quem adeo demerere studet, ut eum non ædes tuo accepisse, sed & ipsarum dominum esse affirmet. *Fellus.*
 17 Ἐπὶ τῷ θεω. — εἰπεῖν, Stob. 18 Per τέτρε seipsum innuit δεικνύων.

Κ Ε Φ. ζ'.

Περὶ Απονοίας.

Ἡ δὲ ἀπονοία, ἐστὶν ὑπομονὴ αἰσχροῦν ἔργων καὶ λόγων. ὁ δὲ ἀπονενοημένος, τοιούτος τις οἶσθαι ὁμῶσαι ταχὺ, κακῶς ἀκούσαι καὶ λοιδορηθῆναι διωάμενος. τῷ ἡττῆ ἀγῶνιστῇ πρὸς, καὶ ἀνασσευόμενος, ἐπαντόποιος. ἀμέλει διωατὸς καὶ ὀρχεῖσθαι νήφρων τὸ κέρδακα, ἐπεσσωπεῖον [μὴ] ἔχων ἐν κωμικῇ χορῷ καὶ ἐν θαύμασι δὲ τὰς χαλκὰς ἐκλέγαν, καθ' ἑκάστον περὶ καὶ μάχεσθαι τοῖς τὸ σὺμβολον φέρει, καὶ πρὸς θεωρεῖν ἀξιοῦσι.

αἰσῖσι. δεινὸς καὶ πανδοχεύσαι, καὶ πορνοδοσκῆσαι, καὶ τελευνῆσαι, καὶ μηδεμίαν αἰσχρὰν ἐργασίαν ἀποδοκιμάσαι· ἀλλὰ κηρύττειν, μαχάρευσιν, κυβεύειν, τὴν μητέρα μὴ πρέφειν, ἀπάγεσθαι κλοπῆς, τὸ δεσμωτήριον πλείω χρόνον οἰκεῖν ἢ τὴν αὐτὴ οἰκίαν. ⁶ καὶ ἕτος δ' ἂν εἶναι δόξειε τῷ πλείω μύλων τὰς ὄχλους, καὶ πεσοκαλόντων, μεγάλη τῇ φωνῇ καὶ παρερρωγία. ⁷ ἀγαλεγομένων πρὸς αὐτὰς ἢ λοιδορευμένων· καὶ μεταξὺ οἱ μὲν προσώ-
σιν, οἱ δὲ ἀπίασι πρὶν ἀκῶσαι αὐτὰς. ἀλλὰ τοῖς μὲν ἀρχῶν, τοῖς δὲ συλλαβῶν, τοῖς δὲ μέρ⁸ τῆς πράγματι⁸ λέγει, ὅτι ἄλλως θεωρεῖσθαι αἰσῶν τὴν ἀπονοσίαν αὐτῶν, ἢ ὅταν ἡ πανήγυρις. ἱκανὸς δὲ καὶ δίκας τὰς μὲν φεύγειν. τὰς δὲ διώκειν, τὰς δὲ ἐξόμνυσθαι, τὰς δὲ παρῆναι. ἔχων ⁹ ἔχινον ἐν τῷ πεσοκαλπίῳ, καὶ ὀρμαθὸς γραμμαλιδίων ἐν ταῖς χερσίν. ὅτι ἀποδοκιμάζων δὲ, ἔδ' ἅμα πολλῶν ¹⁰ ἀγοραίων κρατηγεῖν, καὶ εὐθὺς ταῖς δανείζειν, ¹¹ καὶ τῷ δραχμῆς τόκον τέτρα ἡμιωβόλια τῷ ἡμέρας πρᾶτ-
πεσθαι. καὶ ἐφοδεύειν τὰ μαχάρεια, τὰ ἰχθυοπωλεῖα, τὰ περιχοπωλεῖα. ¹² καὶ τὰς τόκους ἀπὸ τῆς ἐμπολήματι¹² εἰς τὴν γνώ-
στον ἐκλέγειν. ἐργώδεις δὲ εἰσι οἱ τὸ ¹³ σῶμα εὐλυτον ἔχοντες πρὸς λοιδορίαν, ἢ φθελόμυθοι μεγάλη τῇ φωνῇ, ὡς σωτηχεῖν αὐτοῖς τὴν ἀγορὰν καὶ τὰ ἐργασήματα.

CAP. VII.

De Vacordia, sive perdita Audacia.

Vacordia est per quam aliquis & facere quidvis & loqui contra honestatem sustinet. Homo autem is est qui iuramentum facile suscipiat: qui male audire ac convitiis proscindi, susque deque habeat. Moribus est veteratoris calidi improbique & hominis spurci, ac quidvis audentis. Atque adeo non pudebit eum, saltare cordacem etiam sobrium, & in comico choro non personatum: & quum praeftigiae spectantur, ad quemque spectantium adire & stipem aëream exigere: ac si quis tesseram afferens, gratis spectare postulet, cum eo rixabitur. Cau-

ponam quoque exercere, leno ac portitor coactorque esse solet: ac qui à nullo turpi artificio se abstineat; praeco erit; coquus erit; aleator erit; matri suae alimenta denegabit; furti etiam convictus obtorto collo rapietur, atque in carcere diutius quam in suis aedibus habitabit. Est etiam iste ex iis qui turbam circa se sistunt & obvios ad se vocant, quibuscum voce magna & praefracta loquuntur, iisque maledicta ingerunt: atque illi interea partim accedunt, partim discedunt, priusquam quid sibi ille velit audierint; dum ille aliis principium, aliis

aliis vix syllabam, aliis partem aliquam de re tota refert, non aliter quam in celebri hominum conventu profligatum ac perditum ingenium suum spectari postulans. Litibus etiam partim quæ ipsi intenduntur, partim quas ipse aliis intendit, solet esse implicitus : atque in aliis absentiam suam jurejurando interposito excusare : ad alias judicio se sistere, in sinu quidem scrinium, præ manibus vero forensium libellorum fasciculum habens. Quin etiam quæ ejus est insignita impuden-

tia, ducem se rabulis forensibus præbet : mox illius pecunia fœnori data, pro usura drachmæ cuiusque ternos semiobolos in dies exigit : sæpe etiam popinas & macella, ubi pisces ac fassamenta vaneunt, pererrat : nec non quos è nundinatione sua nummos conficit, solet eos in buccam condere. Sunt sane istiusmodi homines admodum difficiles : quorum quidem os ad convitiandum facile solvitur, atque id voce ita contenta, ut eorum clamoribus & suorum, & omnestabernæ personent.

1 Εργων κὺ λόγων — MS. habet δικαιολόγων f. ἔργων τε κὺ λόγων.

2 Erat cordax comicum saltandi genus, in quo lascivis & obscœnis gestibus utebantur. *Fellus.*

3 Solebant nempe in spectaculis suis, θαυμαστοί, præstigiatores (cujusmodi erant mimi, funambuli, neurospastæ &c.) à singulis spectatoribus postquam consedissent χαλκῆς sive exigui pretii nummulos pro lucare exigere. *Fellus.*

4 Tesseram intelligit à præstigiatoribus, quæ ostensa, aditus in spectacula pateret. *Fellus.*

5 Τῷ αὐτῷ, omnino.

6 Eo nempe more quo remiges nostri convitia obviis quibuscunque indiscriminatim ingerere solent. *Fellus.*

7 Καὶ λοιδορεῖσθαι, κὺ διαλεγεῖσθαι πρὸς — Stob. & MS.

8 MS. λέγειν. 9 Ad ἔχινον, gl. in margine MS. σκεῖν χαλκῆς τὴν δικαστικὴν τεταπίσιν, ἐν ἣ τὰ θεαματικὰ ἀπὸ πηγῶν. v. χ. Aristoph. Vesp. — Erat ἔχινον vas quoddam in quod testium dicta, acta litis, omniaque à partibus prolata conjiciebantur, apudque sequestrum deponebantur, donec palam in judicium prolata essent ad sententiam ferendam. *Fellus.*

10 Αθηναίων στρατηγῶν MS. participialiter infra.

11 Drachma Attica sex obolis constabat, ac proinde usura quam hic ἡμεροδανειστὴς exigit, erat quarta pars ipsius depositi; quod hoc pacto intra quatuor dies totum exederetur. *Fellus.*

12 Athenienses inferioris notæ quicquid nummorum in foro acciperent, in os ingerebant, forte propter empturientium turbam, non dato iis spatio aperiendi crumenam, quod & inter nostrates fieri assolet. *Fellus.*

13 Στόμα εὐλύτων — Sophoc. apud Hesych. eodem sensu ponit ἄλυτον, ἀκαταπύκνυν.

Κ Ε Φ. ἦ.

Περὶ Λαλιᾶς.

Ἡ δὲ λαλιὰ, εἴ τις αὐτὴν ὀρεῖσθαι βέλοιο, εἶναι ἂν δόξειεν ἀκρασία τῆς λόγου. ὁ δὲ λάλῳ, τοῖς τίς τις, οἷον τῷ ἐντυγχάνοντι εἰπεῖν ἂν ὅτις πρὸς αὐτὸν φηγγήται, ὅτι εἶδεν λέγειν. ἢ ὅτι

ὅτι αὐτὸς πάντα οἶδε, καὶ, ἂν ἀκῆ αὐτῷ, μαθήσεται. καὶ μετὰ
 δεῖ δὲ ἀποκρινόμενος ὑποβάλλει, εἰπας, σὺ μὴ ὀπιλάθῃς ὁ μέλ-
 λεις λέγειν. καὶ, εὖγε ὅτι μὲ ὑπέμνησας. καὶ, τὸ λαλεῖν ὡς χρη-
 σιμὸν πρὸς καὶ, ὁ παρέλιπον. καὶ, ταχὺ γε σωήκας τὸ πρᾶγμα. ἔ-
 πάλαι σε παρετήρην εἰ ὅτι τὸ αὐτὸ ἐμοὶ κατενεχθήσῃ. ἔ-
 ἑτέρας
 2 ἀφορμὰς τοιαύτας περιστάσεις, ὥστε μὴδὲ ἀναπνεύσας τὴν ἐν-
 τυγχάνοντα. καὶ ὅταν γε τὰς καθ' ἓνα ἀποκινῶσιν, δεινὸς καὶ ὅτι
 τὰς ἀθρόους καὶ συνεξηκτάς πορροῦσθαι, καὶ φυγεῖν ποιῶσιν με-
 τὰς χρηματίζοντας. ἔ-
 εἰς τὰ διδασκαλεῖα δὲ καὶ εἰς τὰς πα-
 λαισρας εἰσὼν, κωλύειν τὰς παῖδας περισμανθάνειν ποσῶτα, καὶ
 περισλαλεῖν τοῖς παιδοτελείαις ἔ-
 διδασκάλοις. καὶ τὰς ἀπτε-
 ναί φάσκοντας δεινὸς περισέμψαι, καὶ 3 ἀποκαταστήσαι εἰς τὴν
 εἰκίαν. καὶ πυθόμενοι τὰς ἐκκλησίας 4 ἀπαγγέλλειν περισδι-
 γήσασθαι δὲ ἔ-
 τὴν ἐπ' Ἀριστοφῶντι ποτὲ γενομένῳ ῥήτορος
 μάχῃ, καὶ 6 τὴν τὴν Λακεδαιμονίαν. ὅτι Λυσάνδρῳ, ἔ-
 ὅς ποτε
 λόγους αὐτὸς εἶπεν εὐδοκίμησας ἐν τῷ δήμῳ. καὶ κατὰ τὴν πωλη-
 θῶν γε ἅμα διηγέμενοι κατηγορίαν παρεμβάλλειν. ὥστε τὰς
 ἀκόντας, ἥτοι ὀπιλαθῶσιν, ἢ νυκάζειν, ἢ μετὰς κατὰλιν-
 τας ἀπαλλάττειν. ἔ-
 πωδικάζων δὲ κωλύσθαι κρῖναι. ἔ-
 σω-
 γεωρῶν, γεάσασθαι. καὶ, σωδειπνῶν, φαγεῖν. λέγων, ὅτι χαλεπὸν
 τῷ λάλῳ ἐστὶ σιωπᾶν, καὶ ὡς ἐν ὑπερῷ ἐστὶ ἡ γλῶττις. 7 καὶ, ὡς
 οὐκ ἂν σιωπήσειεν, ἐδὲ εἰ τὴν χελιδόνων δόξειεν ἂν εἶναι λαλί-
 ξερῶ. καὶ σκαπτόμενοι ὑπομένειν καὶ ὑπὸ τῷ αὐτῷ παιδίων,
 ὅταν αὐτὸν ἤδη καθεύδειν βεβλόμενα κελεύει, 8 λέγοντα, ἅττα,
 λαλεῖν τι ἡμῖν, ὅπως ἂν ἡμᾶς ὑπνῶ λάβῃ.

C A P. VIII.

De Loquacitate.

Loquacitas autem, si quis eam
 definire velit, sermonis intempe-
 rantia esse videatur. Loquax ve-
 ro is est, qui soleat ei, quicum
 verba facit, dicere, quicquid ille
 narrare inceperit, Nihil dicis : se-
 rem omnem probe tenere : illum,
 si operam sibi dare velit, intel-
 lecturum. Deinde respondentem
 interpellans, Tu, ait, ne oblivif-

caris eorum quæ dicturus eras :
 &, factum bene quod in memo-
 riam revocasti : &, quam juvat
 interdum sermones mutuos se-
 rere ! &, quod præterii : &, Ce-
 leriter tu quidem rem perce-
 pisti ; &, pridem expectabam an
 eodem mecum recideres : alias-
 que hujusmodi occasiones loquen-
 di captans, ne respirare quidem

eos finit, quibuscum loquitur. Ac postquam singuli sunt ab eo ita enecti, tum ad eos accedere non veretur, qui plures una coierunt, eosque, de rebus feriis agentes, in fugam vertere. Sed & ludos ac palæstras ingressus, ut ne tantum pueri addiscant solet efficere, verba interea cum corporum exercitatoribus seu pædotribis, & ludimagistris funditans. Si quis discedere se velle dicat, comitari ille, & domum usque deducere ac persequi. Si forte, quid sit in concione actum, rescierit, id aliis postea narrabit: tum de eo prælio quod prætore Aristophonte, nobili illo oratore, commissum est, longam narrationem contexet, item de ea pugna quæ à Lacedæmoniis duce Lyfandro est pugnata: & si quid ipse unquam pro concione cum aliqua

sua laude dixerit. Atque hæc narrans, simul in vulgus invehetur: idque tanto cum audientium tædio, ut eorum alius quæ ab ipso dicuntur, oblivioni statim mandet, alius dormitet, alius loquentem adhuc deferat, discedatque. Denique sive ad judicandum cum alio sedeat, judicare; sive ad spectandum, spectare; sive ad cibum sumendum, cibum sumere confessorum impedit. Quippe, inquit, loquaci durum est tacere: linguam enim tanquam in udo habet: adeoque præ quavis hircundine garrulus videri malit, quam tacere; adeo se irrideri fert patienter: idque vel à puerulis suis, qui somnum petitori, jubeant ipsum aliquid sibi narrantem, verba facere: ut ita nobis, inquiunt, somnus obrepat.

1 Καὶ ὅπ' αὐτὸς — Stob. αὐτὸς.

MS. idem.

2 Ἀρχὰς in textu, ἀφορμὰς superscribit

3 Προκρίσας ἡσυχίαν in textu ἀπηκρισθῆσεν supra.

4 Pro ἀπαγγέλλειν Stob. παρὰγγέλλειν.

5 Intelligit inclytam illam pugnam ad Arbelam pugnatam, quam etiam constat priore anno contigisse, prætore non Aristophonte sed Aristophane, tamen vulgus Atheniensium anno illi qui Aristophontem prætorem habuit, illam ascripsit: vel quod revera cades Darii in quo victoriæ summa erat, in annum illum incidit, sicut ait Arrianus; vel quia ut diserte notat Diodorus, cum ejus victoriæ fama in Græciam pervenit jam Archon erat Aristophanes, orator ille Atheniensis vix ipsi Demostheni secundus.

Fellus. 6 Post τὴν deest τῶν MS. Sylb. & Stob.

7 Pro καὶ ὥς, MS. I. ὅπ' ὅκ.

8 Sylb. conjicit sic, λέγοντι πάντες, λέγει πῖ ἡμῖν.

Κ Ε Φ. Θ'.

Περὶ Λογοποιίας.

Ἡ δὲ λογοποιία ἐστὶ συνθέσις ψευδῶν λόγων καὶ πρᾶξεων, ὧν βέλεται ὁ λογοποιῶν. ὁ δὲ λογοποιὸς τοῖς τίς, οἷον ἱππαντήσας τῷ φίλῳ, εὐθύς¹ καταβαλὼν τὸ ἦθος, καὶ μειδιάσας, ἐρωτῆσαι, πόθεν σὺ,² καὶ τί λέγεις; καὶ, ἔχεις ὡς τὰδε εἰπεῖν καινόν; καὶ ὁππῶς ἐρωτᾶν, μὴ λέγεται τι καινότερον; καὶ, μὴ ἀγαθὰ γέ ἐστι τὰ λεγόμενα. καὶ, ὅκ' εἰσὺς ἀποκρίνασθαι, εἰπεῖν,

τί

τί λέγεις ; ἐδὲν ἀκήκοας ; δοκῶ μοί σε εὐωχῆσθαι καὶ νῦν λόγων.
καὶ ἔστιν αὐτῷ ἡ στρατιώτης, ἡ παῖς Ἀσείδης τῆς αὐλῆς, ἡ Λύκων ὁ
ἐργολάβος, ὡς φησὶν ἀκήκοέναι. αἱ μὲν ἔνι ἀναφορὰ τῶν λόγων ποιεῖται εἰς αὐτὸν, ὡς εἰς ἀν-
έχοι ὁππότε λέγει. διηγείται δὲ τῆς φάσκων λέγειν, ὡς Πο-
λυπέρχων καὶ ὁ βασιλεὺς μάχῃ νενίκηκε, καὶ Κάσανδρος ἐζώ-
ρηται. καὶ εἴπῃ τις αὐτῷ, σὺ δὲ ταῦτα πιστεύεις ; φησὶ· τὸ
πράγμα βόσκει γὰρ ἐν τῇ πόλει, καὶ τὸν λόγον ἐπεκτείνει· καὶ
πάντας γὰρ συμφωνεῖν. ταῦτα λέγειν ὡς τῆς μάχης, καὶ πολὺν
τὸ φόνον γενομένην. εἶναι δὲ αὐτῷ καὶ σημείον τὰ πρὸς ὧπα τῶν
τοῖς πράγμασιν ὁρᾶν γὰρ αὐτῶν πάντων μεταβεβληκότα. λέγει
δὲ ὡς καὶ ὡς ἀκήκοε ὡς τῶν κρυπτόμενον τινα ἐν οἰκίᾳ
ἤδη πέμπτῃ ἡμέρᾳ, ἤκουσα ἐκ Μακεδονίας, ὅς πάντα ταῦτα
εἶδε. καὶ ταῦτα διεξιών, πῶς οἶσθε ; πιθανῶς χετλιάζει λέ-
γων, δυστυχὲς Κάσανδρος ! ἐνθυμῇ τὸ τῆς τύχης. ἀλλ' ἐν ἰσχυ-
ρὸς γε γρόμῳ καὶ, εἰ δὲ αὐτὸ σε μόνον εἰδέναι· πάντες δὲ
τοῖς ἐν τῇ πόλει περὶ τοῦδε λέγων. Τῶν ποιεῖται ἀνθρώ-
πων τεταύμακα τί ποτε βέλονται, λογοποιεῖντες· καὶ γὰρ μόνον
ψεύδονται, ἀλλὰ καὶ ἀλυσίτελως ἀπαλλάττῃσι. πολλάκις γὰρ
αὐτῶν οἱ μὲν ἐν τοῖς βαλανείοις περὶ τῶν ποιεῖται, τὰ ἱμάτια
ἀποβεβλήκασι. οἱ δ' ἐν τῇ πόλει περὶ τοῦδε καὶ ναυμαχία νι-
κῶντες, ἐρήμους δίκας ὠφλήκασι. εἰσι δὲ οἱ καὶ πόλεις λόγῳ
κατὰ κράτος αἰρῶντες, παρεδειπνήθησαν. πάντες δὲ ταλαίπωρον
αὐτῶν ἐστὶ τὸ ὁππότε λέγει. ποῖα γὰρ ἐστὶν, ποῖω δὲ ἐργασίᾳ,
ποῖω δὲ μέρῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ διημερεύουσιν, ἀπαυδῶν ποιεῖντες τῆς
ἀκρόντας ἔτῳ, καὶ καταπονέοντες τῆς ψυχολογίας ;

CAP. IX.

De Famigatione, sive Rumorum Confictione.

Famigeratio est factorum di-
ctorumque, ad arbitrium ipsius
fingentis confictio. Famigator
autem is est qui obviis amico fa-
ctus, statim mutato vultu, ac re-
nidens interroget. Unde tu, &
quid ais? Et habesne super hoc
novi quicquam? Et, pergens in-
terrogare, Nihilne, inquit, novi

dicitur? atqui fausta sane sunt &
læta quæ vulgo narrantur: tum
autem prius quam ille respondeat,
Quid ais, inquit, nihil audivisti?
Ergo ego te, sicut video, rerum
novarum epulis laute excipiam.
Ac statim est illi aut miles aliquis,
aut Astei tibicinis puer, aut man-
ceps Lyco qui ex ipso prælio sit
reversus,

reversus, à quo se dicat audisse; auctores si quidem ille tales eorum quæ dictat profert, quos nemo queat arguere. Refert autem accepisse se ab istis, Polysperchontem cum rege hostes prælio fuisse, & superasse: Cassandrumque vivum in hostium potestatem venisse. Quod si quis ei dicat, Tu autem hæc credis? Imo inquiet. rem enim clarissima omnium voce tota urbe ferri; rumorem crescere, omnes congruere: eadem enim de prælio ab omnibus narrari: magnam nimirum ea pugna cædem esse factam. Idque se ex eorum etiam vultu, qui rem gerunt publicam, colligere, quem viderit ipsis penitus immutatum. Addit deinde se inaudisse, quendam, qui ex Macedonia advenerit, quique omnibus quæ gesta sunt interfuerit, quintum jam diem ab illis domi occultari. Atque ubi hæc commemoravit, miserationes adjicit: at scin' quomodo? sane quam persuasibiliter. O infelicem, inquiens, Cassandrum! O virum

ærumnosum! En Fortuna quid possit. At fuit certe Cassander præpotens. Te vero, ait, tacitum hoc tecum habere oportet. Ipse autem ad civium unumquemque accurrit, ut ei omnia narret. Equidem mirari soleo quid sibi homines hoc genus falsis rumoribus fingendis spargendisque velint: quæ res, ut taceam mendacii turpitudinem, non raro ipsis incommoda evenit. Factum enim sæpe, ut dum isti in balneis concursus facerent, vestes interea suas furto amitterent: alii dum in porticu aut pedestri aut navali prælio vincunt, quod vadimonium non stetit, graviter multati sunt. Quibusdam etiam, dum urbes verbis suis fortiter caperent, cœna interea loci perit. Enimvero misera est istorum vita & conditio: nam quæ porticus est, quæ officina, quæ fori pars, in qua dies non traducant integros, magno cum audientium, quos falsis suis narrationibus obtundunt, tædio?

1 Καταλαλὼν τὸ ἦθος Casaub. ex Arist. μετὰ λαλῶν Theophrast. ipse dixit, μετὰ λαλῶν τὴν χρόαν — ἦθος est vultus — con. legi posse καταλαλῶν, sumens, fingens sibi vultum, præparans se. Bud.

2 Καὶ λέγεις π, MS. & Stob. 3 Cura regni & Arridæi (regiæ sololis) delata erat ab Antipatro moriente ad Polysperchontem, unde inter eum & Cassandrum, Antipatri filium, imprimis inimicitia, & deinde bellum ortum est. Fellus.

4 Πάντοι συμφωνεῖν MS. & Stob. 5 Ταῦτα γὰρ λέγει MS. & Stob.

6 Φόνον Stob. ζῶμεν MS. Step. & Cam. 7 Πιθανὸς χετλιάζει MS.

8 Δεῖν Stob. 9 Αὐτὸν σε, MS. Opor. Cam. Stob. 10 Τὶ δηποτε MS. 11 Πλείστοι, λέγω, Stob.

Κ Ε Φ. ι'.

Περὶ ἀναισχυρίας.

Ἡ δὲ ἀναισχυρία ἐστὶ μὲν, ὡς ὕρω λαβεῖν, κατὰ φρόνησιν δόξης αἰσχυρὸς ἐνεκα κέρδους. ὁ δὲ ἀναισχυρὸς, πλεῖστος οἷον πρῶτον μὲν ἐν ἀπιστεί, πρὸς τῶν ἀπελθόντων δανείζεσθαι. εἴτα θύσας τοῖς

τοῖς θεοῖς, αὐτὸς μὲν δεῖπνεν παρ' ἑτέρῳ, τὰ δὲ κρέα ἀποτιθέ-
 ναι ἀλλοῖς πάσας, καὶ προσκαλεσάμενος τὸ ἀκόλυστον, δοῦναι
 ἀπὸ τῆς τραπέζης, ἄρας κρέας καὶ ἄρτον, καὶ εἰπεῖν ἀκχόντων
 πάντων, εὐωχῶ τίμιε. καὶ ὁφωνῶν δὲ, ὑπομιμνήσκον τὸν κρεω-
 πώλῳ, εἰσι χρήσιμος αὐτῷ γέγονε· καὶ ἐσηκὼς πρὸς τῷ σταθμῷ,
 μάλιστα μὲν κρέας, εἰ δὲ μὴ, ὅσῳ εἰς τὸ ζυγὸν ἑμβάλλειν· καὶ
² εἰ μὲν λάβῃ, εὖ ἔχῃ· εἰ δὲ μὴ, ἀρπάσας ἀπὸ τῆς τραπέζης
 χολίκιον, ἅμα γελῶν ἀπαλλάττειν αὐτὸν. καὶ ξένοις δὲ αὐτὸς θεῶν
 ἀγορεύσας, μὴ δὲ τὸ μέγεθος, θεωρεῖν· ἀγῶν δὲ καὶ τὰς ἡμέρας εἰς
 τὴν ὑπεραίαν, καὶ τὸ παμδαγών. καὶ ὅσα ἐωνημένοι ἄξιά
 τις προσφέρει, μεταδοῦναι κελεύσας καὶ αὐτῷ. καὶ ὅτι τὴν ἀλλο-
 τέρην οἰκίαν ἐλθὼν, δανείζεσθαι κελύξας, ποτὲ δὲ ἄχυρον· καὶ
 ταῦτα χρησίσαντας ἀναγκάσαι ἀποφέρειν πρὸς αὐτόν. δεινὸς δὲ
 καὶ πρὸς τὰ χαλκεῖα τὰ ἐν τῷ βαλανείῳ προσελθὼν, καὶ βάψας
⁴ ἀρύταμναν, βοῶντος τῷ βαλανέῳ, αὐτὸς αὐτὸν καταχέειν αὐτῷ,
 καὶ εἰπεῖν, ὅτι ἡ λελυταία, ἀπὸν· ἡ καὶ ἐκείνη, ἡδεμία σοι χάρις.

CAP. X.

De Impudentia.

Impudentiam definire licet, famæ neglectum turpis quæstus gratia. Impudens autem is est, qui solet pecuniam mutuo rogaturus, ad eum accedere, cujus aliquid per fraudem detineat. Deinde quum sacra diis facit, carnes victimæ suæ sale aspersas condit, ipse apud alium coenans: atque ibi pedisequum suum compellans, sublati de mensa carniū frusto, & pane, in omnium auribus, Tu vir honeste, inquit, epulare hilariter. Quando obsonatur, laniū meminisse jubet, si ulla unquam in re fuerit de eo bene meritus; deinde autem trutinæ assistens, principio quidem carnes; sed si id non possit, os saltem aliquod in lancem injiciet: quod si auferre queat, id optime: si non, tum ille ē mensa vel aliquod intestinorum frustum rapier, & cum

rifu discedet. Jam si peregrinis apud se divertentibus locum in theatro ad spectandum emerit, ipse quoque, nullo pro capite suo dato ære, spectatum veniet: quin etiam liberos suos cum pædagogo eodem secum postero die ducere non dubitabit. Quæcunque autem parvo empta ferentem aliquem viderit, sibi quoque communicari jubebit. Et ubi ad ædes alienas venerit, vel ordecum, vel si usus ita tulerit, paleam mutaturus, eos coget à quibus acceperit, id quod dederint, domum sibi apportare. Sæpe etiam in balneis ad aëna accedens postquam arytænam mersam replevit, sese ipse, non sine magno balneatoris clamore, perfundit: dein discedens, Lavi, inquit: & ad balneatorem conversus, Ego vero ait, gratiam tibi nullam.

1 Εμφαλεῖν MS.

2 Εὰν μὲν λάθῃ MS.

3 Stob. deest ἄξια.

4 Αεὐταγία est trulla balnearia, cujus formam habes apud Urfin. in appendice ad Ciac.

5 Λέλυται Opor. & Stob. λείπεται.

6 Καὶ κεῖ f. καὶ κεῖνο.

Κ Ε Φ. ια'.

Περὶ Μικρολογίας.

Ἡ δὲ μικρολογία ἐστὶ φειδωλία ¹ Διαφόρως ² ὑπὲρ τὸ καιρὸν ὁ δὲ μικρολόγος, πλεῖστος τις, οἷός τις ἐν τῷ μίῳ ³ ἡμιωβόλιον ἀπαυτεῖν ⁴ [ἐλθῶν] ὅππῃ πλεονεξία καὶ ⁵ συσσιτῶν, ἀρθμεῖν πόσας κύλικας ἕκαστος ⁶ πέπωκε· καὶ ἀπαρχεσθαι ἐλάχισον τῇ Ἀρτέμιδι τὴν σιωδαπνέντων. καὶ ὅσα μικρὰ τις περιάμνηται λογίζεσθαι, πάντα ⁷ φάσκον εἶναι ἄγαν. καὶ οἷός τις χύτραν ἢ λοπάδα καταΐξαι, εἰσπράξαι δὲ τὸ ὅππῃ τῶν. καὶ τὴν γυναικὸς ⁸ δόποδαλσος τρίχαλκον, οἷός τις μεταφέρειν τὰ σκεύη, καὶ τὰς κλῖνας, καὶ τὰς κιβωτοὺς, καὶ ⁹ διφάν τὰ καλύμματα. καὶ εἰάν τις πωλῇ, πότε τις δόποδόσ, ὥστε μὴ λυσιτελεῖν τῷ περιάμνῳ. καὶ ¹⁰ ὅσα ἂν ἐάσῃ ἔτε συκοπραγήσῃ ἐκ τῶν αὐτῶν κήπων, ἔτε δια τῶν αὐτῶν ἀγρῶν πορεύσθαι, ἔτε ¹¹ ἐλαίαν ἢ φοίνικα τῶν χαμαῖ πεπωκότων ἀνελεσθαι. καὶ τὰς ὄρας δὲ ὅππῃ σκοπεῖσθαι ὁσημέραι, εἰ διαμύσειν οἱ αὐτοί. δεινὸς δὲ καὶ ὑπερημέριαν πράξαι, καὶ τόκον τόκῳ· καὶ ἐστῶν δημότας, μικρὰ τὰ κρέα κόψας ὡραθῆναι· καὶ ὀψωνῶν, μηδὲν περιάμνηται εἰσελθεῖν. καὶ ἀπαγορεῦσθαι τῇ γυναικὶ, ¹² μήτε ἄλλας χρεῖν τι, μήτε ἐλλύχνιον, μήτε κύμινον, μήτε ¹³ ὀρέξανον, μήτε ἔλας, μήτε σέμματ' αἰ, μήτε ¹⁴ θυλήματ' αἰ· ἀλλὰ λέγειν ὅτι τὰ μικρὰ ταῦτα πολλά ἐστὶ τῶν ἐνιαυτῶν. καὶ τὸ ὅλον δὲ, τὴν μικρολόγων καὶ τὰς ἀργυροθήκας ἐστὶν ¹⁵ ἰδεῖν εὐρωχέας, καὶ τὰς κλεῖς ἰωμύδας· καὶ αὐτὰς δὲ φορέοντας ¹⁶ ἐλάττω τῶν μικρῶν τὰ ἱμάτια, καὶ ἐκ ληκυθίων μικρῶν πάντα ἀλειφομύδας, καὶ ἐν χρεῶν κειρομύδας, καὶ τὸ μέσον τῶν ἡμέρας ¹⁷ ὑπολυομύδας, καὶ πρὸς τὰς γναφεῖς διαλεινομύδας, ὅπως τὸ ἱμάτιον αὐτοῖς ἔξει πολλὴν γλῶσσαν, ἵνα μὴ ¹⁸ ῥυπαρῇται ταχὺ.

CAP. XI.

De Sordida Parsimonia.

Sordida parsimonia est studium creditoris accedens pro menstruo parcendi sumptibus ultra modum. foenore semibolum exigat : & Sordide parcus is est, qui ad aedes in convivio quot quisque calices ebibat,

ebibat, numeret: qui etiam ex omnibus convivis Dianæ minima libamenta offerat. Jam quæcunque ei quispiam fert impensa, etiam si parvo emptâ, nimio tamen constare dicet. Si famulus ollam aut patinam fregerit, de ejus demenso tantum detrahet, quanti erat quod fractum est. Quod si uxor trichalcum amiserit, ille vero omnem suppellectilem, lectos etiam, atque capsas loco movebit, & omnia stragula scrutabitur. Quicquid vendit, tanti vendit, ut emptori ea res cedere bono non queat. Ficum de suo horto neminem gustare siverit: neminem per fundum suum transire: aut ullam cadivam olivam palmulamve auferre: quotidie terminos inspectat suos, ecquid immoti eodem loco iidem maneant. Porro autem debitum si quis die præstituta non solverit, poenam pro mora, atque adeo usuræ usu-

ram solet exigere. Populares convivio accipiens, minutas apponet carnes: quumque ad obsonandum exierit, sæpe vacuus domum revertetur. Uxori solet edicere, ne cuiquam salem aut ellychnium, aut cyminum, aut origanum, vel etiam farris quicquam, vel corollam ullam, vel libum ullum commodet: Magnam enim, inquit, parva hæc tandem in anno summam efficiunt. In summa, sordidorum istorum hominum loculos videas situ obfitos, claves ferrugine illitas. Ipsos quinetiam videre licet vestes gestare intra quam modicas: guttulos ex quibus ungantur, parvulos habere: capite esse ad cutem usque attonso: calceos medio die exuere: & cum fullo-nibus obnixè agere, ut ad poliendam suam vestem cretæ multum adhibeant, ne sordes facile contrahat.

- 1 Τῷ Διφώρῳ — Opor. Stob. MS. τῶν Διφώρων. 2 Stob. etiam ὑπὲρ τῶν καυρῶν.
- 3 Ημωδολιον Casaub.
- 4 Ελθὼν ἐπὶ in suo reperit Casaub. & capite de pensione menstruâ συνοικίῳ —
- 5 Pro συσιτῶν Sylb. συσίταν.
- 6 Εκπίπτει Opor. & Stob.
- 7 Φάσκειν εἶναι. deest ἄγαν MS.
- 8 Αποβαλλέσης MS.
- 9 Διφῶν τὰ καλ. ita MS. & Steph. Opor. proprius διφῶς — in margine Stob. διφῶς ἢ καλυμ — quæ est vera lectio.
- 10 Idem σὺν εἰσῶν.
- 11 Ελάων idem, quæ est Atticorum. Et Sylb. ita.
- 12 Μήτε ἄλλας χρ. Cam. omittit. Post ἄλλας Stob. ponit, post χρωμένους Casaub. MS. legit ἄλλας χρω. Stob. interpretes, placentas colorare, Con. ex breviate scriptura ἄλλας pro ἁλλάντας.
- 13 MS. deest ορίζων.
- 14 Ουλήμαζα Casaub. sed θυηλ. MS. Sylb. Stob.
- 15 Pro ἰδεῖν, εὔρεν, idem.
- 16 Ελάττω I. μερῶν Steph. sed cap. prox. ἐλάττω τῷ ἰκανῶν, Sophoc. μείζονα τῷ μίγῶν.
- 17 Υπολυομήνης Steph. ὑπολυομήνης.
- 18 Ρυπαίνονται Stob.

Κ Ε Φ. ιβ'.

Περὶ Βδελυρίας.

Οὐ χαλεπὸν δὲ ἐστὶ βδελυρίαν διορίσασθαι. ἐστὶ γὰρ παῖδια ὀπιφανής ἢ ἐπονείδιστος· ὁ δὲ βδελυρὸς, πῖστος οἷον· ὡς ἀνθρώπους γυναικῶν ἐλπίθερῶν, ἀνασχεῖν δειῖται τὸ αἰδοῖον· καὶ

καὶ ἐν θεάτρῳ κροτεῖν, ὅταν οἱ ἄλλοι παύωνται, ἔσπερ' ἵεν ἐς
 ἡδέως θεωρεῖσιν οἱ λοιποί. καὶ ὅταν σιωπήσῃ τὸ θεάτρον, ἀνακύ-
 ψας ἐρυρεῖν, ἵνα τὰς καθημέρας ποιήσῃ μετ' ἀσφαλῆναι. καὶ πη-
 λῶς τ' ἀγορᾶς προσελθὼν πρὸς τὰ κάμα, ἢ τὰ μήλα, ἢ
 τὰ ἀκρόδρυα, ἐσηκῶς τραυματίζεσθαι, ἅμα τῷ πωλῆντι προ-
 λαλῶν. καὶ καλέσαι δὲ τὸ παρόντων ὀνομασί τινα, ὃ μὴ σωή-
 της ἐστὶ. καὶ σπεύδοντα δὲ ποὶ ὄρων, πείμειναι κελεύσθαι. καὶ
 ἡττωμένην δὲ μετὰ δίκην, ἀπὸντι δὲ τὸ δίκασθαι πρὸς ἐλ-
 θεῖν, καὶ σωθῆναι. καὶ ὁψωνεῖν ἑαυτῷ, καὶ αὐληγίδας μισθᾶσθαι,
 καὶ δεικνύειν δὲ τοῖς ἀπαντῶσι τὰ ὁψωνημένα, καὶ ὡρακαλεῖν
 ὅτι ταῦτα. καὶ διηγείσθαι πρὸς πρὸς κερεῖον, ἢ μυροπώλιον,
 ὅτι μεθύσκεσθαι μέλι. καὶ οἰνοπωλῶν, κεκραμμένον τὸ οἶνον τῷ φί-
 λῳ ὀπιθόσθαι. ² ἔσπερ' ἵεν ἡνίκα ἂν δέῃ πορεύεσθαι, ³ ὅσκιον
 τὰς ἡμέρας, ἡνίκα πρὸς αὐτὰς οἱ θεατρῶναί. καὶ ἀποδημῶν δη-
 μοσία, τὸ μὲν ἐκ τῆς πόλεως ἐφόδιον οἴκει κατὰ λιπῆναι, ὡρᾶ δὲ
 τὸ συμπρὸς ἐλθόντων δανείζεσθαι. ⁴ ἔσπερ' ἵεν τῷ ἀποδημῶν ὀπιθῆναι με-
 ζον φορτίον ἢ διώσθαι φέρειν, καὶ ἐλάττω ὀπιθῆναι τὸ ἱκανῶν.
⁵ καὶ ἀπὸ τῆς ξενίων τὸ μέρους τὸ αὐτὸ ἀπατήσθαι ἀποδοῦναι. καὶ
 ἀλειφόμενον ἐν τῷ βαλανείῳ, καὶ εἰπὼν, σαπρὸν γε τὸ ἐλαίον
 ἐπὶ ἐλῶ, τῷ ἀλλοτρίῳ ἀλείφεσθαι. καὶ τὸ εὐερισκομένων χαλκῶν
 ἐν ταῖς ὁδοῖς ὑπὸ τῶν οἰκετῶν δεινὸς ἀπατήσθαι τὸ μέρους, κοινὸν
 εἶναι φήσας τῷ Ερμῶ. τὰ τε δὲ ἡ τοιαῦτα φειδωνίῳ μέτρῳ τὸ
 πινυδᾶκα ἐγκεκρυσμένῳ μετρεῖν αὐτὸς τοῖς ἐνδόν τῷ ὀπιθῆναι,
 σφόδρα. ⁶ ἀποψῶν. [ὑπὸ ἐγγύον τε ὡρᾶ φίλῳ πὶ λαβὼν ἀπο-
 δοῦναι] ὑποπείσθαι. ἀμέλει δὲ καὶ χρεῖται ἀποδιδόναι. καὶ φε-
 ρεῖς ἐστῶν, αἰτεῖν τοῖς αὐτῶ πασὶν ἐκ τῶ κοινῶ ὄψις. τὰ δὲ
 κατὰ λειπόμην ἀπὸ τῆς τραπέζης ἡμῶν τὸ ραφανίδων ⁷ ἀπο-
 γράφειν, ἵνα οἱ ἀφαικονῶντες παῖδες μὴ λάβωσιν.

CAP. XII.

De Impuritate, sive Moribus Impuri.

Impuritatem vero definire non
 est difficile: Est siquidem locus
 ludusve evidens nimis ac flagitio-
 sus. Impurus vero is est, qui si
 in liberas mulieres incidat, veste

subducta pudenda illis ostendat.
 In theatro reliquis tacentibus, ipse
 plaudit: & quos alii libenter
 spectant, ipse sibilis confectatur;
 & toto theatro ad spectandum in-
 tento,

tento, ipse resupinato corpore ructat, ut, qui sedent, oculos avertere necesse habeant. Ac quando maxime frequens est forum, ad nuces, mala, & reliquos omnis generis fructus accedens, ibique stans, de iis comedit, sermones interea cum eorum venditore serens. Non etiam dubitat prætereuntium aliquem nulla sibi familiaritate junctum, nominatim compellare; & si quidem aliquo properantem videat, jubebit expectare. Solet etiam ad eum qui in grandis pecuniæ judicio causa ceciderit, redeuntem è judicio accedere, & ei gratulari: quumque sibi opsonia emerit, & tibi-cinas conduxerit, ut cuique obivius fuerit factus, opsonia illi ostendere, & ad ea invitare. Idemque ad tonstrinam aut tabernam unguentariam astans, narrat velle se mox ad ebrietatem usque bibere. Vinum vendens, etiam amico dilutum dabit. Ad ludos, quando maxime spectandum est, liberos suos ire non finit: tunc finit, quando gratis per theatrorum redemptores licet spectare. Cum legatus peregre proficiscitur, relicto domi viatico quod publice accepit, à legationis

fociis mutuo rogabit. Moris etiam habet, famulum itineris comitem onerare quidem sarcinis supra modum, victum vero ei anguste nimis suppeditare. Lauti si cum aliis acceperit, suam portionem petet, ut eam statim vendat. In balneis lavans, puerulo appellato, Nam hercule tu, inquit, oleum nimis rancidum mercatus es: & simul alieno se inungit. Quod si quos pueri nummos æreos, ut fit, in via repererint, partim inde sibi poscet, illud usurpans, Mercurium esse communem. Eiusdem hominis sunt hæc quoque: Phidonia mensura si quid metiatur, eam adhibet, cuius sit fundum collisum & introrsus adactum: domesticis suis demensum ipse perquam studiose radens metitur. Pignus aliquod ab amico reddendum accipiens, vendit: & si triginta minas solvere habeat, ut quatuor tamen drachmæ de solido desiderentur, operam dabit. Quando etiam tribuleis convivio accipit, solet pueris suis obsonia è communi postulare: dimidiatos vero raphanos, si qui forte de mensa tollantur, annotat, ne eos pueri ministri capiant.

1 Απειρήσις MS. 2 Finitis jam pene ludis cuilibet permissum erat Theatrum ingredi, uti in Theatris nostris fieri solet. *Fellus.*

3 Απίων τὸς ἡέρις, Caf. Con. σὺν ἑὼν τὸς ἡ. Sylb. I. τοῖς ἡέρις — ut subintelligas σὺν — Attice. Thuc. πορευόμενοι ὁπλίται. Con. ἄγων τὸς ἡ.

4 Αποψῶν, φίλων ἐπιλαῶν δῶδεσθαι Sylb. MS. Stob. & Casaub. in notis.

5 Pro τῆρας MS. τίταις — prius apud Aristot.

6 Απορρέφειν. Caf. I. ὑπογράφ. ἀπογραφὴ, ἀεὶδμησις, Hesych. de quodam parco Lucian. ἀεὶδμῶ παραλαῶν τῶ πρία — κυμνοπερισηρδαμὸν γλυφῶ, Aristoph.

Κ Ε Φ. ιγ'.

Περὶ Ακακίας.

Ἡ μὲν ἐν ἀκακίᾳ ἔστιν Ἰπίτευξις λυπᾶσα τὰς ἐντυγχάνον-
τας. ὁ δὲ ἀκακῶς, ποῖός τις, οἷον ἀρχολαμῶν πρὸς ἐλθόν-

Κ

ἀναισθη-

¹ ἀνακρινέσθαι, καὶ πρὸς τὴν αὐτὴν ἐρωμένῳ καμᾶζειν πυρέτ-
 τασιν. καὶ δίκῳ ὠφληκότα ἐγύης προσελθὼν κελεύσαι ² αὐτὸν
 ἀναδέξασθαι. καὶ μαρτυρήσων παρῆναι ἔπράγματι ἤδη κα-
 κημένον. καὶ κεκλημένον εἰς γάμους, ἔγνωαικίαι γῆρας κατη-
 γορεῖν. Ἐκ μακρῆς ὁδὸς ἤκουσας ἄρτι, ὡρκαλεῖν εἰς πεί-
 παλον. δεινὸς δὲ ἔπρωτὶν ὠνητὴν πλείω διδόντα ἤδη πεπερα-
 κόπι. καὶ ἀκηκόοντας καὶ μεμαθηκότας ἐνίστασθαι ἐξ ἀρχῆς διδά-
 σκων. καὶ πρὸς τὸν δὲ ὀπμιεληθῆναι ἂν μὴ βέλεται τις γνέ-
 σθαι, αἰσχυρόταται δὲ ἀπείπασθαι. ὡς θύοντας καὶ ἀναλίσκοντας
 ἦσαν ³ τὸν ἀπατήσων. καὶ μαστιγασθῆναι οἰκέτας παρὲς ὧς, διη-
 γείσθαι ὅτι καὶ αὐτὸς ποτε παῖς ἔτω πλεονεξίας λαβὼν ἀπήγξατο. καὶ
 παρῶν δαιτή, συγκρᾶειν, ἀμφοτέρων βελομένων ἀγᾶλλεσθαι. καὶ
⁴ ὀρχησάμενον, ἀψαδῶς ἑταῖρος μηδέπω μεθύοντι.

CAP. XIII.

De Intempestivitate, sive Inficitia temporis.

Intempestivitas est congressio molesta iis, quibuscum congredi-
 aris. Homo autem intempestivus
 is est, qui ad amicum occupa-
 tum accedens, velit re communi-
 cata cum illo deliberare: quique
 ad amicam suam febre laboran-
 tem veniat commessatum. Solet
 etiam eum, qui jam ante fuerit ex
 sponso condemnatus, adire, ro-
 gans ut pro se quoque interce-
 dere velit. Et ad dicendum te-
 stimonium tunc venit quum res
 est judicata: ad nuptias vocatus,
 in mulierum genus invehitur. Eos
 qui à longinquo itinere modo ad-
 venerint, ad deambulandum se-
 cum invitat: re jam vendita em-
 ptorem adducit, qui pluris sit em-

pturus. Sæpe etiam è medio ho-
 minum sibi assidentium surgit, ut
 rem illis orsus à capite exponat,
 quam omnes jam audiverint ac
 pernorint: & quæ nolle quidem
 aliquis, sed denegare tamen eru-
 bescit, ad illa curanda, promptus
 est. Ad eos qui sacra faciunt, &
 epulas concelebrant accedit, ut
 aliquam inde partem auferat.
 Quod si præsentem eo famulus cæ-
 datur; sibi quoque puerum ali-
 quando fuisse narrabit, qui simili-
 ter virgis cæsus se suspenderit. I-
 dem captus arbiter, duos litigantes,
 quorum uterque rem transigi op-
 tat, inter se committet. Denique
 saltaturus, socium manu prehendit,
 qui nondum sit vino madidus.

¹ MS. 1. ἀνακρινέσθαι, sciscitare. ² Αὐτὸν ἀναδέξασθαι Steph. Stob.
 αὐτὸν ἀναδέξασθαι cœnâ excipere, sed aut legendum, αὐτὸν ἀναδεχέσθαι,
 aut potius αὐτὸν ἀναδέξασθαι, pro se spondere, ἀνάδοχον sponsor.

³ Τόμον ἀπατήσων MS. ⁴ Cum bene saturi ac bene poti essent,
 animum ad saltandum appellabant. Supra nota erat ἀπινευσθῆναι siccum
 & nondum vino plenum saltare. *Fellus.*

⁵ Ἐπίρ MS. pro ἑταῖρος.

Κ Ε Φ. ΙΔ'.

Περὶ πειθαρχίας.

Αμέλει πειθαρχία δόξειεν ἂν εἶναι περὶ πάντων τις λόγων ἔπραξεν, μετ' εὐνοίας. ὁ δὲ πειθαρχός, ποιῶν τις οἷον ἐπαγγέλλεσθαι ἀναστὰς ἂ μὴ διωθήσεται. καὶ ὁμολογούμενος ἔπραγματι δίκαιος εἶναι, ἐν τινι γὰρ [¹ δεικνύειν ὡς οὐκ οἶόν τε] ἐλεγχθῆναι. Ἐπεί τινι ἐπαγγέλλεται τὸν παῖδα κερᾶσαι ἢ ὅσα διώοντα οἱ παρόντες ² ἐκπῆν. καὶ διεγείρειν τὰς μαχομένους. Ἐπεί τινι γινώσκει ἀτραπὸν ἡγήσασθαι, εἴτα μὴ διώσασθαι ³ ἀνδρῶν ἢ πορεύεσθαι. καὶ τὸν στρατηγὸν δὲ περὶ τῶν ἐρωτῶν, πότε μέλλει ὤφρα τῆσθαι, καὶ τί μὲν τὸν αἶμα ὤφρα γέλλει. καὶ περὶ τῶν πατρὶ εἰπεῖν, ὅτι ἡ μήτηρ ⁴ ἤδη καθεύδει ἐν τῷ δωματίῳ. καὶ ἀπαγορεύοντι ἔσθ' ἰατρῶν, ὅπως μὴ δώσῃ οἶνον τῷ μαλακισμένῳ, φήσας βέλεσθαι ἀπάγειν λαμβάνειν, εὐτρεπίσαι τὸ κακὸν ἔχοντα. Ἐπεί τινι γυναικὸς δὲ περὶ τῆς οἰκίας, ὅτι πηγάς ἐστι τὸ μνῆμα, ἔσθ' ἀνδρὸς αὐτῆς ἔσθ' πατρὸς καὶ τῆς γυναικὸς τῆς οἰκίας, καὶ περὶ τῆς οἰκίας ὅτι ἔσθ' οἱ πάντες χρηστοὶ ἦσαν. καὶ ὁμνῶναι μέλλων, εἰπεῖν περὶ τῶν πειθαρχησάντων, ὅτι ⁵ καὶ πλεονέκτερον πολλάκις ὁμώμοκα.

CAP. XIV.

De Sedulitate inepta.

Πειθαρχία, (quam liceat sedulitatem ineptam dicere) est dictorum factorumque simulatio cum significatione benevolentiae. Mores ejusmodi hominis ita sunt: Facile surgens e medio, in se recipit, quibus praestandis par non sit: rem quae omnium confessione iusta est, pluribus verbis, in aliquo inherens, docere instituit, nullo modo posse argui. Puerum vini amplius miscere cogit, quam quantum omnes qui adsunt convivae, queant ebibere. Contententes pugnantisque invicem instigat. Solet etiam viam praere, quam ignoret ipse: cujus quidem exitum mox invenire nequeat. Et ad ductorem exercitus acce-

dens, rogare, ecquando sit aciem ad dimicandum instructurus: nec non quid in perendinum diem imperet: & ad patrem veniens, En, inquit, mater in cubiculo jam dormit. Ac quum vini usum aegroto medicus interdixerit, solet hic illum, quasi periculi faciendi causa, ad bibendum componere. Quod si uxor obierit, monumento ejus & mariti & patris & matris, nomina inscribet, itemque cujus ipsa sit; tum hoc elogium insuper adjiciet, *singulari omnes isti probitate erant*. Idem si jusjurandum adigatur, conversus ad circumstantem turbam, Ego vero, inquit, jam ante saepius juravi.

K 2

1 Δεικνύειν

1 Δεικνύει ὡς σὺν οἷον τι MS. & Stob. omittunt. 2 MS. habet πῆν.
3 Ανδρεῖν Stob. 4 Ἡδὴ omittit Stob. 5 Menand. à Theophr.
sumpsit Γλυκέρα, τί κλαίεις; ὁμνύω σοι τῇ Δία — ὁμωμοκῶς καὶ πρῶτον ἤδη πολ-
λάκις — Juramenti mox suscipiendi vim imprudenter imminuit:
probabile enim est eum, qui sæpius juraverit, haud magni facere jura-
mentum. *Fellus.*

Κ Ε Φ. ιε'.

Περὶ Ἀναισθησίας.

Ἐστὶ δὲ καὶ ἡ ἀναισθησία, ὡς ὄρω εἰπεῖν, βραδύτης ψυχῆς,
ἐν λόγοις καὶ πράξεσιν. ὁ δὲ ἀναισθητός, ποῖός τις οἶός τοι
μοῦ μὲν τῆς ψυχῆς ἐκ κεφάλαιον ποιήσας, ἐρωτᾷ τὸ πα-
ρακαθήμενον, τί γίνετο; καὶ δίκῃ¹ φεύγων, καὶ² ταύτῃ εἰσένα
μέλλων, ἵππια μὲν εἰς τὸ ἀγρὸν πορεύεσθαι. καὶ θεωρῶν ἐν τῷ
θεάτρῳ, μόνος καὶ ἀλείπεισθαι καθεύδων. καὶ πολλὰ φαγῶν τὸ
νυκτός, καὶ³ ἵππια γὰρ ἀνιστάμενος, καὶ⁴ ὑπὸ κυνὸς τὸ
γείτονος δηχθῆναι. καὶ λαβὼν καὶ δαπνῆς αὐτός, τῷ ζῆ-
τειν, καὶ μὴ διώκεσθαι εὐρεῖν. καὶ ἀπαγελλόντος τινὸς αὐτὸν ὅτι
τετελεύτηκε τις αὐτὸς τῷ φίλῳ, ἵνα⁵ ὠδραγήται, σκυθρῶπά-
σας καὶ⁶ δακρύσας, εἰπεῖν, ἁγὰρ τῇ τύχῃ. δεινὸς δὲ καὶ δαπ-
λαμβάνων ἀργύριον ὀφειλομένον, ὁ μάρτυρας ὠδραλαβεῖν. καὶ
χειμῶνος ὅντος μάχεσθαι τῷ παιδί, ὅτι σκύες σὺν ἡγέρεσσι.
καὶ τὰ παῖδια ἑαυτὸς παλαίειν⁹ ἀναγκάζων, καὶ τροχάζειν,
εἰς κόπας ἐμβάλλειν. καὶ ἐν ἀγρῷ αὐτὸς φακὴν ἔψων, δις
ἄλλας¹⁰ εἰς τὴν χύτραν ἐμβάλλων, ἄβρωτον ποιῶν. καὶ ὕοντος
ἡδύ γε τῶν ἄσρων τῷ¹¹ Διὸς, εἰπεῖν, ἡδύ γε τῷ ἄσρων νομίζει, ὅτι δὴ καὶ οἱ ἄλλοι
καὶ νύκτα διβρίσκουσιν λέγασθαι [ᾧ] πῶς. καὶ λέγοντός τινος, πῶς οἶμαι κατὰ
νομίαν ἔνθα οἱ παῖδες πύλας ἐξενέχθαι νεκρὸς; πρὸς τῷτον εἰπεῖν
ἄλλοι. λέγασθαι¹² ὅσοι ἐμοὶ καὶ σοὶ γήρουντο.

CAP. XV.

De Stupiditate.

Stupiditatem quoque definire
possis, ut sit animi tarditas, seu
dicendum seu faciendum sit ali-
quid. Stupidus vero is est, qui
sedens ad calculos postquam rati-
ones putavit, & summam sub-
duxit, roget eum qui sibi affidet,
summa quanta est? Ac quum ei

litem aliquis intenderit, ubi ad
diem illum ventum est, quo dis-
ceptari causa debet, ejus oblitus,
in agrum proficiscitur. Sæpe et-
iam sedens in theatro ad spectan-
dum, discedentibus aliis somno
obrutus ibi relinquitur; idem
quum se cibis ingurgitarit, noctu
surgens,

furgens, ut ad sellas eat, in vicini canem incidit, à quo mordetur. Idem, quod acceperit ipse, ac recondiderit, id ipsum quærere solet, reperire autem non potest. Quumque nuntiatur illi obiisse aliquem ex familiaribus ipsius, ut veniat exequias, tum ille vultu ad moestitiam composito lachrimas etiam fundens, Bene, inquit, eveniat. Debitas autem pecunias recipiens, testes sibi adsciscit: & vigente hyeme, cum famulo quod

cucumeres non emerit, jurgatur. Puerulos quinetiam suos ut lucta se exerceant, cursu contendant, usque ad farigationem cogere solet. In agro lentem ipse coquens, sale bis in ollam coniecto, ut mandi nequeat, efficit: cumque à Jove pluit, Sane quam, inquit, fiderum aqua suavis mihi videtur, dum alii dicunt, *perierunt prata*. Rogatus ab aliquo, Ecquot putet Sacra porta elatos mortuos: Quot utinam, respondens ait, ego & tu haberemus.

1 Φύγων Stob. 2 Stob. & Opor. ταύτης, εἰσένειμι μέλων, ἐπιλαθ. 3 Ἀπὸ θύκης MS. 4 Ὑπὸ κυνὸς Steph. Opor. & Stob. omittant. 5 Stob. πρὸς γένετα. 6 Contrarium oportuit, nollem factum, aut moleste fero, absurde igitur formulam usurpat, cujus usus solummodo in re lata. *Fellus*. 7 MS. ἀγαθὴ τύχη.

8 Quos adhibere tunc tantum debuit cum nummos persolveret, aut inutuo daret, nempe ne illi, quibus persolverit, inficias forte irent se numeratam summam accepisse. *Fellus*.

9 Ἀνασχεῖται MS. 10 Εἰς χύψαν ἐμβαλὼν MS. & Stob. 11 Ἡδὲ γὰρ τῶν αὐτῶν. Margo Stob. videtur legisse ὕδωρ. locus sine meliori codice infanabilis. Locum hunc prorsus conclamatum dicit Casaubonus: videtur tamen in hunc modum restitui posse ὅτι δὲ καὶ οἱ ἄλλοι λίγχοι ὄλετο πύον. Jovi scil. gratias agit pro pluvia, quæ copiose adeo deciderat, ut prata omnia aquis tegerentur: est enim πύον & πῦον locus irriguus, pratum. *Fellus*.

12 Lingua tardam hominis mentem percurrit. Cum enim proverbialis esset loquutio de iis, quorum copiam indicare volebat, tot esse quot sunt in orco mortui, stupidus iste postquam audit magnum esse mortuorum numerum, optat tantam sibi copiam, non mortuorum, sed alius cujusvis rei bonæ, puta nummorum &c. *Fellus*.

Κ Ε Φ. 15'.

Περὶ Αὐταδείας.

Ἡ δὲ αὐταδέια, ἐστὶν ἀπὸ πῆλαια ὁμιλία ἐν λόγοις. ὁ δὲ αὐταδέης, τοῖς τοῖς οἷον ἐρωτηθεὶς, ὁ δὲ εἶνα πᾶς ἐστὶν, εἰπεῖν, πρᾶγματά μοι μὴ παρέχε. καὶ πρὸς αὐτοὺς τοῖς, μὴ ἀντιπρὸς πᾶν. καὶ πωλῶν τι, μὴ λέγειν τοῖς ἀναμένουσιν, πόσῃ ἂν [τις] λαμβάνω, ἀλλ' ἐρωτᾶν, τί εὐρίσκει. καὶ τοῖς [τὸ θεῖον] τιμῶσι, καὶ πέμπουσιν εἰς τὰς ἐορταίς, εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἂν γένοιτο διδόμενα. καὶ οὐκ ἔχων συγγνώμην ἔτι τῷ ἀπώσαντι αὐτὸν ἀκρίως, ἔτι τῷ ὥσαντι, ἔτι τῷ ἐμβάντι. καὶ φίλῳ δὲ ἔρανον κελεύσαντι

λεύσονται³ εἰσενεγκεῖν, ⁴ εἰπὼν ὅτι οὐκ ἂν δοίη, ὕστερον ἤκειν
 φέρων, καὶ λέγειν ὅτι ἀπόλλυσι καὶ τὸ ἀργύριον. καὶ παρρησιαίως
 ἐν τῇ οἰᾷ, δεινὸς⁵ καὶ ἀρραίσιαται τῷ λίθῳ. ⁶ καὶ ἂν ὑπο-
 μέναι, οὐκ ἂν παρσμέναι πολὺ χρόνον ⁷ ἔδεναι. καὶ ⁸ ἔτε ἄσαι,
 ἔτε ῥῆσιν εἰπεῖν, ἔτε ὀρχήσασθαι ἂν ἐβλήσας. δεινὸς δὲ καὶ τοῖς
 θεοῖς μὴ ἐπεύχεσθαι.

CAP. XVI.

De Contumacia sive Ferocitate.

Contumacia est verborum in
 congressionibus & vitæ quotidi-
 anæ usu duritas. Homo contu-
 max ita est comparatus, ut si quis
 ex ipso sciscitetur, Ubi est ille?
 respondeat, Ne sis mihi molestus.
 Salutatus, salutare invicem negli-
 git. cumque aliquid vendit, non
 dicit, quantum emptori dandum
 sit, sed interrogat, quid inveniat,
 quid quærat. Religiosis quoque
 hominibus, & qui ad festa solen-
 nia diis dona mittunt, dicere so-
 let, minime gratis datum ipsis iri,
 si quid divino acceperint munere.
 Si quis illum vel invitus, aut ex-

pulerit, aut pepulerit, aut pede
 prefferit, non est exorabilis. Et
 cum amico dixerit, collationem
 pecuniæ ab ipso petenti, nihil se
 daturum, postea ipse ultro affe-
 ret, dicetque, Velle se hanc quo-
 que pecuniam perdere. In via si
 ad lapidem offenderit, maledicet
 illi. Et ut aliquando subsistat a-
 licujus exspectandi causa, nun-
 quam tamen diutius cuiquam
 præstolabitur. Idem, ut cantet
 in conviviiis, aut vice sua reci-
 tet aut saltet, adduci non potest.
 Postremo Diis ipsis vota facere
 non curat.

1 Stob. & Opor. παρσυντεπεῖν. 2 Erat olim divini cultus pars, deo-
 rum festis solennibus interesse; adeoque religiosiores non festa tantum
 urbis, in qua habitabant, observare solebant, verum etiam ad alia urbium
 aliarum festa solennia cum muneribus accurrebant. Contra iste factum
 eorum ridet, & ait, non esse tanti. *Fellus.*

3 Stob. l. ἐπινεγκεῖν, Opor. ὑπινεγκεῖν.

4 Post εἰπὼν Stob. & Opor. male omittunt omnia ad secundum ὅπ.

5 Opor. in præsentī καὶ ἀρραίσιαται. 6 Καὶ ἀναμείναι, οὐκ ἂν ὑπομείναι
 πολὺν χρόνον — ita Cam. Stob. & MS. Con. ἀναμείναις.

7 Οὐδένα omittit Cam.

8 Οὐτε ἄσαι MS.

Κ Ε Φ. ιζ'.

Περὶ Δεισιδαιμονίας.

Ἀμέλει ἡ δεισιδαιμονία δόξειεν εἶναι δειλία πρὸς τὸ δαιμό-
 νιον. ὁ δὲ δεισιδαίμων, τοῖς πᾶσι τοῖς ἀπὸ παντὸς ἀνδρὸς πᾶς
 χεῖρας, καὶ ἡ παρρησιάνδρῳ ἀπὸ ἱερῶ, ² δάφνης [πέταλα]
 εἰς τὸ σῶμα λαβὼν, ἔτω πῶς ἡμέραν παρπατεῖν καὶ πῶς οὐδὲν
³ εἶναι

3 εἰς τὴν ὁδοῦν γαλῆν, μὴ πρὸς τὸν ποταμὸν ἵσταναι, 4 ἕως δι-
 ελθῇ πρὸς τὴν λίθον, ἢ τὴν λίθον τρεῖς ὑπὲρ τὸ ὄδον διαβάλλῃ. καὶ εἰς τὴν ἰδίαν
 5 ὄφιν ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἱερὸν ἐνταῦθα ἰδρύσασθαι. καὶ τὴν λιπαρῶν
 6 λίθων τὴν ἐν ταῖς 7 τρεῖς οἰκίαις παρῶν, ἐκ τῆς λευκῆς ἐλαίου
 8 καὶ ἄλλων, ἐπὶ τῇ γόνατι πεσὼν καὶ προσκυνησας, ἀπαλλάττει-
 σθαι. ἐὰν μὲν γύλακον ἀλφίτων διαφάγῃ, πρὸς τὴν ἐξηγητὴν
 ἐλθὼν, ἐρωτᾷν τί χρὴ ποιεῖν καὶ εἰς τὴν ἀποκρίνηται αὐτῷ ἐκδέναι
 τῷ σκυτοδέψῃ ἀποκρίσθαι, μὴ προσέχων τῆς τοῦ ἀλλοῦ ἀποκρι-
 πείς ἐκδύσασθαι. καὶ πυκνὰ δὲ τῷ οἰκίαν καθαρίειν. καὶ ἔτε
 ἐπὶ τῇ μνήμῃ, ἔτε ἐπὶ νεκρὸν ἐλθεῖν, ἔτε ἐπὶ λεχώ. καὶ
 ὅταν ἐνύπνιον ἴδῃ, πορεύεσθαι πρὸς τὰς ὀνειροκρίτας, πρὸς τὰς
 μάντις, πρὸς τὰς ὀρνιθοσκοπὰς, ἐρωτήσων τίς τῶν θεῶν ἢ θεᾶ
 προσέχεσθαι δεῖ. καὶ πελοπονήσασθαι, 9 πρὸς τὰς Ὀρφεοτελεστας
 κατὰ μῦθον πορεύεσθαι μὴ τὴν γυναικὸς. εἰς δὲ μὴ χολάζῃ
 γυνῇ, μὴ τὴν τίτῃς ἐπὶ τῷ παιδίῳ. καὶ ἐπὶ ταῖς τριόδους ἀπελ-
 θὼν κατὰ κεφαλῆς λίσσασθαι καὶ ἱερείας καλέσας, 10 σκύλλῃ ἢ
 σκύλακι κελεύσας αὐτὸν περικαθαῖραι· μαινόμενον τε ἰδὼν ἢ
 ἐπιληπτικόν, φελάσας εἰς κόλπον πύσαι.

CAP. XVII.

De Superstitione.

Superstitionem sane definire possumus, meticulosum erga numen affectum. Superstitiosus vero is est, qui elotis manibus & aqua lustrali aspersus è templo, folium lauri ore prehensum tenens, integrum diem ita ambulet. Si viam mustela eo ingrediente transcurrerit, non ante progreditur quam alius prior transierit: aut ipse tres lapides trans viam miserit. Serpentes si viderit in ædibus, sacellum eo loco extruet. Lapidés unctos qui sunt in triviis, solet oleo ex ampulla perfundere: nec prius discedere quam posito genu eos fuerit veneratus. Quod si mus forte farinæ follem arrose- rit, adit ad interpretem, & quid factó sit opus eum percontatur:

qui si respondeat, cerdoni nimis tradendum esse ipsum follem, ut sarcitur: supersticiosus iste neglecto arioli responso, religioni rem habens, exinanitum saccum à se amolietur. Solet etiam domum crebro purificare: sepulchrum nullum insistere: ad defunctorum iusta nullus accedere: neq; item ad ullam unquam puerperam. Insomnium porro si viderit, pergere ille ad somniorum interpretem, ad divinos, ad augures, sciscitaturus, cui deo, cui deæ vota sint facienda. Et ut sacris initiatur, ad Orpheotelestas singulis mensibus cum uxore: aut si uxori non vacet, cum nutrice & filiis suis itat. Præterea in compitis antequam inde discedat, aqua in caput asperit

asperfa se lustrat. Piatricibus quin si quem mente captum aut comi-
etiam ascitis, jubet se squillæ aut tialem viderit, solet inhorrescens
catuli circumlacione purgari. Quod in sinum sibi despuere.

1 MS. ῥύθῳ, ἀπὸ τῆς ἱερῆς δαίφνης. 2 Quemadmodum Romani, sic & Græci omnibus suffitionibus laurum adhibebant. Moris prætetea fuit Græcis baculum laureum præ manibus habere tanquam ἀλεξίκακον φάρμακον, ut ait Suidas, quod crederent lauro inesse vim quandam malum averruncandi. *Fellus.*

3 Quod γαλή malum augurium faceret inter alias hæc quoque causa affertur, quod sit δίκη ἐψόψηφῳ, si enim literæ utriusque dictionis ad calculum vocentur, redibit par summa 42. *Fellus.*

4 Qui videlicet omen luat, & quod malum portendebat felis transfusus, id ipse subeat. *Fellus.*

5 Putarunt veteres cum aliquod triste signum apparuisset, posse id facile eludi, si vel verbis vel aliquo facto indicarent se omen non accipere, sed abominari. Ipse igitur conspectâ fele tres lapides in eam jactat, ut malum quod videbatur portendi, id in ipsius felis caput se hoc pacto rejicere testaretur. *Fellus.*

6 Omnes fere σφύλῳ — quam sagam interpretatur Syllb. sed ὄφιν debes legere. Terent. anguis per impluvium.

7 Περίοδος MS. Cam. & Opor. forte παρόδος vel τελόδος.

8 MS. ἐκλύσασθαι. Con. ἐκλύσασθαι.

9 Orpheus genus quoddam initiorum in Græciam invexit, quod Ορφεϊκὸς τελετὴς vocabant, & qui illa docerent Ορφεοτελετῆς, ait autem κατὰ μῆνα quia circa finem cujusque mensis videntur soliti initiari Athenienses. *Fellus.*

10 Tangit duplicem veterum consuetudinem expiandi lustrandique se, altera erat circumacta circa corpus scilla, altera catulo similiter circa corpus ducto, eamque lustrationem vocabant περιουλακισμόν. *Fellus.*

Κ Ε Φ. ιη'.

Περὶ Μемψμοιρίας.

Εστὶ δὲ ἡ μεμψμοιρία, ὁππότε τις πρὸς τὸ πρῶτον δεδομένη. ὁ δὲ μεμψμοιρῶν, τοῖς τε δὲ πῖς, οἷς ἀποδείλαιε μερίδα τῆς Φίλης, εἰπεῖν πρὸς τὸ φέροντα, ἐφθόνησάς μοι τοῦ ζώμεν, καὶ τῶ οἴναρι, οὐκ ὅτι δαίπνον καλέσας. Ἐπεὶ τὸ ἐπύρας κατὰ φιλεμνῶν, εἰπεῖν, θαυμάζω εἰ σὺ ἐκ τῆς ψυχῆς με φιλεῖς. καὶ τῶ Διὶ ἀθανάτῳ, ἔδωκε ἔσθαι, ἀλλὰ διότι ὑπερον. καὶ εὐρών τι ἐν τῇ ὁδῷ βαλάντιον, εἰπεῖν, ἀλλ' ἐξ ἡσυχαστον εὐρήκα ἔδεπτε. καὶ περὶ ἀνδράποδον ἄξιον, ἅτε πολλὰ δεηθεῖς ἔπωλόντος, θαυμάζω, εἰπεῖν, ὅτι ὑγὴς ἔστω ἄξιον ἐώνημαι. καὶ πρὸς τὸ εὐαγγελίζομενον ὅτι ὑός σοι γέγονεν, εἰπεῖν, ὅτι ἂν πρῶτος, καὶ τὸ ἔσθαι τὸ ἡμῶν ἀπεστῇ, ἀληθῆς ἐρεῖς. καὶ

καὶ δίκῃ νικήσας καὶ λαβὼν πάσας τὰς ψήφους, ἐγκαλεῖν τῷ
 χράσαντι τὸ λόγον, ὡς πολλὰ πωδωλελοιπότι τὸ δικάσιον. καὶ
 ἐρᾶν εἰσενεχθέντος πωδω τὸ φίλων, καὶ φήσαντος Ἰνθῶ ἰλαρὸς
 ἔσῃ καὶ πῶς; εἰπεῖν, ὅτε δεῖ τὸ ἀργύριον ἀποδοῖναι ἐκάστῳ,
 καὶ χωρὶς τούτων χάριν ὀφείλειν ὡς εὐηργετημῶνον.

CAP. XVIII.

De Querela, sive iniqua Querulitate.

Querela iniqua, est expostulatio nullo jure facta. Hominis autem queruli mores istiusmodi sunt, ut si ad eum amicus portionem aliquam à convivio miserit, dicat ei qui afferat, Hoc illud est quod ego ad cœnam non sum vocatus: invidisti nimirum mihi jusculum & villum tuum. & cum illum amica etiam & etiam suaviatur, Miror, inquit, si tu ex animo ista mihi des basia. Jovi succenset, non modo si non pluat: sed etiam si serius: cumque in via crumenam invenit, Ego vero, ait, thesaurum nullum unquam reperi. Similiter quum parvo mancipium emerit, utpote exorato multis precibus venditore, Mirum sane,

inquit, si tantulo quicquam emerim, quod sit alicujus pretii. Jam si quis lætum illum nuncium ipsi afferat, Filiolo, inquit, auctus es: Adjice, ait ille, Et dimidia bonorum pars tibi periit; tum quod res est, dixeris. Idem postquam in judicio omnium calculis vicit, nihilominus tamen de eo conqueritur, qui orationem scripsit, quam pro se habuit, ut qui multa ipsius justa omiserit. Jam si ad sublevandam ipsius egestatem amici pecunias contulerint: & dicat deinde aliquis, nunc esto hilaris: Quo pacto esse possum? inquit, cum & singulis sua sit pecunia reddenda: & hoc amplius, gratiæ cuiq; tanquam pro accepto beneficio habendæ?

1 Εἶναι, MS. ἐν Con. ἴδι.

Κ Ε Φ. ιθ'.

Περὶ Απιστίας.

Εἶναι ἀμέλει ἀπιστία ὑπόληψις ὡς ἀδικίας κατὰ πάντων. ὁ
 ὃ ἀπίστος, τοιούτος ὡς οἷον, ἀποδείξαι τὸ παῖδα ὁφωνήσονται,
 ἕτερον παῖδα πέμπειν πεισόμενον πόσιν ἐπείατο καὶ φέρων αὐτὸς
 τὸ δαργύριον, καὶ κατὰ γάδιον, ἀριθμῶν πόσον ἐστὶ. Ἐπὶ γυναικῇ
 τῷ αὐτῷ ἐρωτᾷ κατακείμενῳ, εἰ κέκλεικε τῷ κιβωτῶν, καὶ
 εἰ σεσημάνται τὸ ἰκτινίσχιον, καὶ εἰ ὁ μοχλὸς εἰς τῷ θύραν τῷ
 αὐλείαν ἐμβέβληται. καὶ εἰ ἐάν ἐκείνη φῇ, μηδὲν ἦτιον αὐτὸς ἀνα-
 σταῖς γυμνὸς ἐκ τῶν εἰρημάτων, Ἐκ ἀνυπόδητος, τὸ λύχρον ἄψας,
 ταῦτα πάντα πεισόμενον ὁπισκέψασθαι, Ἐπὶ μάλιστα ὑπὸν

L

τυγχάνειν.

τυγχάνειν. καὶ οὖν ὑφείλοντας αὐτὰ δεργύριον, μὴ μαρτύρων ἀπαυτεῖν οὖν τόκους, ὅπως μὴ διυαίνοντο ἔξαργοι γηρέαται. καὶ τὸ ἱμάτιον ᾧ ἐκδέναι δεινός, ἔχ' ὥς τὰ βέλπιστα ἐργάσεται, ἀλλ' ὅταν ἡ ἀξιόθ' ἐγρηγής ἔκναφείως. καὶ ὅταν ἤκη τις αἰτησόμενος ἐκπώματα, μάλιστα μὲν, μὴ δέναι. [εἰ δὲ μὴ, δὲς εὐθὺς ἀπαυτεῖν.] καὶ τὸ παῖδα ᾧ ἀκολυθῆντα κελεύειν, αὐτὸς ὅποθεν μὴ βαδίζειν, ἀλλ' ἐμπροσθεν, ἵνα ² φυλάτῃται αὐτὸ μὴ ἐν τῇ ὁδῷ ἀποδράσῃ. καὶ τοῖς εἰληφόσι τί παρ' αὐτῶ καὶ λέγῃσι, ³ πόσους, [⁴ εἰπεῖν] ⁵ κατὰθε· ἔ γὰρ χολάζω πέμπην.

CAP. XIX.

De Diffidentia.

Diffidentia est per quam omnes fraudis suspectos habemus. Diffidens autem is est, qui si ad emenda obsonia puerum miserit, alium mox mittat, qui percontetur quanti emerit. Si ferat ipse pecunias, solet eas singulis stadiis numerare. Cubans in lecto, uxorem interrogat an capsam bene clauserit: an probe sit arca obfignata: an vestibuli foribus pefulus sit obditus; ac licet affirmet illa, nihilo tamen secius nudus ac discalceatus è lecto surgens, accensa lucerna, obire singula & inspicere pergit, ac vix ita tandem somno se dedere. Ac debitores suos foenus fortis exactu-

rus cum testibus accedit: ne inficias videlicet ire possint. Vestem poliendam dealbandamque non ei dare solet, qui fullo sit optimus: sed ei qui fidejussorem det idoneum. Quod si quis pocula ab ipso commodato roget, solet ille maxime quidem, non dare: aut si quando det, continuo repêtere. Puerum à pedibus jubet non à tergo sequi, sed ante se ambulare: ne possit ille inter eundum fugam capeffere hac ratione cavens. Postremo iis qui cum aliquid ab ipso sumpserint, dicunt illi, Refer in rationes: Imo, ait, depone: non enim vacat mittere flagitatum.

1 Κοιλιέχον, Sylb. & Casaub. κυλικέχον, vel κυνέχον — f. κυλικέιον.
2 Φυλάτῃται αὐτὸ MS. αὐτῶ. 3 Sylb. MS. & Cas. leg. πόσους, Cam. πόσων.
4 MS. & aliis deest εἰπεῖν. 5 Pro κατὰθε si legas κατὰθε, sensus est, statim solve.

Κ Ε Φ. κ'.

Περὶ Δυσχέρειας.

Εστὶ ᾧ ἡ δυσχέρεια ἀθεραπευσία σώματος, λύπης ὡραιοδυσική. ὁ ᾧ δυσχέρης τοις τοῖς οἷον λέπεσαν ἔχων καὶ ἀλφόν, καὶ οὖν ὄνυχας μεγάλας, πατατεῖν καὶ φῆσαι, ταῦτα εἶναι αὐτῶ συγγενῇ ἀρρώσηματα, καὶ τὸ πατέρα ἔχον καὶ τὸ πάππον. ἀμέλει ᾧ δεινός

δεινός ἢ ἔλκη ἔχῃ ἐν τοῖς ἀντικνημίοις, ἢ περσπύγματα ἐν τοῖς δακτύλοις, καὶ ταῦτα μὴ θεραπεύσαι, ἀλλ' ἔασαι θηρῶ-
 ῖναι. ἢ τὰς μαχαλάς θηρώδης ἢ δασείας ἔχῃ ἄρεις ἢ πὶ
 πολὺ τ' πλεονῶν. καὶ οὗτοὶ ὀδόντας μελανὰς ἢ ἐσθιομένους ὥστε
 δυσέντεκτος εἶναι ἔσθ' ἀηδής. ἢ τὰ τοιαῦτα ἐσθίων δ' ἀπομύησθαι.
 ἢ θύειν ἀρξάμενος, περσπύγειν, ἢ ἀπορρίπειν ἀπὸ τ' σίμα-
 τος. ἢ ἀμα τῷ πίνειν, περσπύγειν· ἐλαίῳ σαπρῶ ἐν βαλανείῳ
 χρῆσθαι· ἢ μάστιγι κηλίδων μετὲν ἀναβαλόμενος, εἰς ἀγορὰν
 ἐξελθεῖν. καὶ εἰς ὀρνιθοσκοπίας ἢ μητρὸς ἐξελεῖσθαι, βλασφη-
 μῆσαι. ἢ εὐχομένων ἢ ἀπενδόντων ἐκβαλεῖν τὸ ποτήριον, ἢ γε-
 λάσσει ὡς τρεφόντι πεποιθώς. ἢ αὐλόμενος ἢ κροτῆσαι τῆς
 χειρὸς μόνος τ' ἄλλων, καὶ συντερεῖσθαι· ἢ ἢπιπμαῖν τῇ αὐλη-
 τρὶ μὴ ταχὺ παυσάμενος. καὶ ἀποπύσαι δὲ βελάμενος ὑπὲρ
 τ' τραπέζης, περσπύσαι τῷ οἰνοχόῳ.

CAP. XX.

De Fæditate.

Fœditas est corporis incuria, & illuvies hominibus molesta. Homo fædus is est, qui lepra & vitiligine laborans, unguēsque habens prælongos, inter homines versetur: ac dicat gentilibus sibi esse hos morbos: nam & patrem & avum fuisse eis obnoxios. Solet etiam ulcera in tibiis, & in digitis tubercula habens, nullam iis medicinam facere: sed finire, donec incurabilia reddantur. Axillas ferarum more hirsutas, pilis magnam laterum partem occupantibus, habet. Dentes vero nigros atque exesos, ut molestus sit & insuavis cum eo congressus. Eidem hæc quoque conveniunt: nares inter comedendum mungere: & cum edere inceperit,

colloqui, & ex ore quædam emit-
 tere: inter bibendum cructare: oleo in balneis uti rancido: idem-
 que in forum veste amictus, quæ sit maculis inquinata, prodibit: quumque ad aruspitem mater exi-
 erit, lingua interea non favere, ne-
 que à malis verbis se abstinere mo-
 ris habet. Sæpe etiam dum vota libationesque fiunt, pateram sibi è manibus elabi finit, & simul risum tollit, quasi aliquid fecerit porten-
 tosum. Tibicines si audiat, unus inter omnes manibus plaudere, at-
 que eorum etiam modulos inepta imitatione effingere; dein tibici-
 nam quod cito finem non fecerit, increpare: & dum ultra mensam vult expuere, eum qui pocula in convivio ministrat, conspuit.

I Pro θύειν Sylb. l. πύειν. ut paulo infra. destingue autem sic, πύειν, ἀρξάμενος περσπύγειν.

Κ Ε Φ. κα'.

Περὶ Αηδίας.

Ἐστὶ ἡ ἀηδία, ὡς ὄρω παλαιαῖς, ἐντευχίς λύπης ποιητικῇ
ἀνδρὶ βλάβης. ὁ δὲ ἀηδής, ποιῶτος τις οἷον ἐγείρειν ἄρτι κα-
θεύδοντα εἰσελθὼν, ἵνα αὐτῷ λαλή. καὶ ἀνάγκη δὲ μέλλοντας
κωλύειν· καὶ παρσελθὼν, δεικνύει ὅτι πῶς ἔως ἀνὰ πατήρη.
καὶ τὸ παρδόν τ' ἐπίσης ἀφελόμενον, μαρσώμενον σπίζειν αὐ-
τὸς, ὑποχωρῶντα πομπύζων. καὶ ἐοίωσιν δὲ ἅμα διηγείσθαι
ὡς ἐλλέβορον πίων, ἀνω καὶ κάτω καθαρθεῖν, ἐξωμῶς δὲ ὡρα-
κειμένης [εἰπεῖν ὅτι] ἐν τοῖς ὑποχωρήμασιν αὐτῷ μελαντέρῃ ἢ
χολῇ. καὶ ἐρωτήσῃ δὲ δεινὸς ἐναντίον τῶν οἰκείων, ὡς ποῖα ἡμέρα
με ἐτίκτες; ἐπὶ ὅτι ψυχρὸν ὕδωρ ἐστὶ παρ' αὐτῷ λακκαῖον. καὶ ὡς
κῆπος λάχανα πολλὰ ἔχων καὶ ἀπαλά. καὶ ὅτι ἡ οἰκία αὐτῷ
πανδοχεῖον ἐστὶ καὶ ξενίζων ἡ δεικνύει τὸ ὡραῖον αὐτῷ ποῖος
τις· καὶ ὡρακαλῶν δὲ ὅτι δὲ ποτηρὶς ὅτε τέρψον οὐδὲ παρόντας.

CAP. XXI.

De Insuavitate, sive Tædio.

Tædium, si definire velis, est molestus absque damno congressus. Homo tædiosus est, qui vix incipientem dormire excitet, ingressus ut cum eo colloquatur: & qui ad eum accedens qui inibi est, ut navim solvat, moram ei afferat, & expectare jubeat, donec aliquot secum spatia confecerit. Infantem etiam puerum nutrici suæ adimens ipse mansum ei cibum in os inferet, & blandule compellans, poppyismis permulcebit. Inter edendum narrat se helleboro accepto, quæ in visceribus hærent, ejecisse dejecif-

seque: tum addit, in effusis bilem fuisse jure appposito magis atram. A matre præsentibus amicis & familiaribus quærere amat, Ecqua me die, mater, peperisti? Aquam ait, sibi esse in cisterna frigidam: olera in horto multa & tenera: domum suam hospitibus ita patere, quasi esset publicum diversorium: & quum peregrinos hospitio excipit, parasitum suum producit ut videant illi qualis sit: atque in convivio ad ipsum conversus, Heus tu, parasite, inquit, ut iis qui hic adsunt, sis oblectamento.

Κ Ε Φ. κβ'.

Περὶ Μικροφιλομίας

Ἡ δὲ μικροφιλομία δόξειεν εἶναι ὁρεῖς τιμῆς ἀνελεύθερος.
ὁ δὲ μικροφιλότιμος, ποιῶτος τις, οἷον παρδάσῃ ὅτι δειπνον
ληθεῖς,

κλητεῖς, παρ' αὐτὸν τ' καλέσαντα κατὰ κείμην δειπνήσαι.
καὶ τ' ὕον ἀποκείραι ἀπαγαγὼν εἰς Δελφός. καὶ ὅπμιελη-
ϋῶναι δὲ ὅπως αὐτῷ ὁ ἀχάλατος Αἰθίοψ ἔσται. καὶ ἀποδιδῶς
μῶν ἀργυρεῖς, καινὸν ποιῶναι ἀποδῶναι. Ἐβῶν θύσας, τὸ πρῶ-
μετωπίδιον ἀπαντικρὺ τ' εἰσὶ δὲ πρῶτα ἀγαλῶναι, ἐμμάσι με-
γάλοις πεδίοις, ὅπως οἱ εἰσὶόντες ἴδωσιν ὅτι βῶν ἔθυσσε. καὶ
πομπεύσας δὲ μὲν τ' ἰσπεύων, τὰ μὲν ἄλλα πάντα ἀποδῶναι
τῷ πατρὶ ἀπενεγκεῖν οἴκαδε, ἀναβαλόμεν δὲ θοιμάτιον εἰς
τὴν ἀγορὰν περὶπατεῖν. Ἐκωαρεῖς δὲ τελευτήσαντες, αὐτῷ
μνήμα ποιῶναι· καὶ σελίδιον ποιῶναι, ὅπμιελῃ, ΚΛΑΔΟΣ
ΜΕΛΙΤΑΙΟΣ. καὶ ἀναθεῖς δακτύλιον χαλκὸν ἐν τῷ Α-
σκληπείῳ, τῶτον ἐκτελεῖν σεφανῶν· καὶ ἀλείφειν οὐκ ἔστιν.
ἀμέλει δὲ καὶ σινδοικῆσαι τὰ πρῶτα τ' περὶ τῶν, ὅπως ἀ-
παρτίλῃ τῷ δῆμῳ τὰ ἱερά. καὶ πρῶτα σκιδασάμεναι λαμ-
πρὸν ἱμάτιον, Ἐξεφανώμεναι παρελθὼν εἰπεῖν, ὦ ἄνδρες
Αθῶναι, ἔθυσεν οἱ περὶ τῶν τὰ ἱερά τῇ μητρὶ τῶν θεῶν
ἄξια καὶ καλά, ὑμεῖς δέχεσθε τὰ ἀγαθὰ. καὶ ταῦτα ἀπαρτί-
λεις, ἀπὸν διηγῶναι οἴκαδε τῇ ἑαυτοῦ γυναικὶ ὡς κατ'
ὑπερβολὴν εὐημερεῖ.

CAP. XXII.

De Sordida & frivola laudis Cupidine.

Μικροφιλοτιμία, quam possis La-
tine dicere ineptam ac circa res
parvas versantem ambitionem ;
ea est honorum ac gloriæ cupido
illiberalis. Homo vero inepte
ambitiosus is est, qui ad cœnam
vocatus, convivatori ipsi studeat
affidere : qui filium Delphos ab-
ducatur, ubi comam ponat : qui
operam det ut pedissequum ha-
beat genere Æthiopem : qui et-
iam, si minam argenti velit sol-
vere, laboret ut reddat in aspero.
Et, si bovem sacrificarit, solet an-
teriore capitis ejus partem mag-
nis redimitam fertis pro foribus
in ipso introitu figere : ut intelli-
gant, quicunque ingredientu esse
ab ipso bovem mactatum. Atque

ubi pompam cum aliis equitibus
duxit, reliquis omnibus puero tra-
ditis, qui ea domum referat, ipse
trabeatus in forum pergit, & ibi
deambulat. Quumque illi parvu-
lus aliquis canis fuerit mortuus,
monumentum ei faciet, ascriptis
etiam in columella his verbis,
SURCULUS MELITENSIS.
Jam cum æreum annulum Æscu-
lapiο consecrarit, appensis sub-
inde novis coronis totum atteret :
atque adeo ipse quotidie unguen-
tis oblinatur. Sane etiam, quæ
pertinent ad curam magistratus,
quos prytaneos vocant, ipse dili-
genter curare solet : quo possit,
ubi litatum fuerit, rem populo
renunciare. Itaque candidatus &
coro-

coronatus in concionem prodit, & inquit, Nos prytanei, ὁ Athenienses, Matri Deum sacra rite fecimus & litavimus: vos igitur omnia fausta exspectate. His ita renunciatis domum revertitur; deinde uxori narrat sibi prospere supra modum res succedere.

I Et Græci & Romani comam suam ad pubertatis annos alebant Deo alicui consecratam, quam, ubi tonderentur, in ejus Dei templo ponebant. *Fellus.*

Κ Ε Φ. κγ'.

Περὶ Ανελεύθερίας.

Ἡ δὲ ἀνελεύθερία, ἔστι περὶ οὐδὲν τις ἀφιλομυίας δαπάνῃ ἔχουσα. ὁ δὲ ἀνελεύθερος, τοῖς τοῖς ¹ οἷον ² νικῆσαι τραγωδοῖς, τῇ τῇ ³ ἀναθεῖναι ξυλίνῳ τῷ Διονύσῳ, ἢ πηγάφας αὐτῷ τὸ ὄνομα. Ἐν ἰπιδόσεων γνομένων, ὅς τ' ἄνθρωπος ἀναστὰς, ⁴ σιωπᾶν, ἢ ὅς τ' ἄνθρωπος ἀπελθεῖν. ἢ ὅς τ' ἀποδίδας αὐτῷ θυγατέρα, ⁵ τῷ μὲν ἱερείῳ, ⁶ πάλιν τῷ ἱερείῳ, τὰ κρέα ἀποδίδου, ⁷ τὸ δὲ ἀφαιρῶντες ἐν τοῖς γάμοις ⁸ οἰκιστὴς μιθώσασθαι. ἢ τρεῖς ἡραρχῶν, ⁹ τὰ δὲ κυβερνήτης ἐρώματι ὑπὲρ ¹⁰ καταστρώματι ¹¹ ποσπρέννουσαι, τὰ δὲ αὐτῷ ἀποδίδου. ἢ ἐξ ἀγορᾶς δὲ ὀψωνήσας, τὰ κρέα αὐτὸς ¹² φέρειν ἢ τὰ λάχανα ἐν τῷ περὶ πύλῳ. Ἐν δὲ μύειν, ὅταν ἐκδῶ θοιμάτιον ἐκπλῦσαι. καὶ φίλας ἔργον συλλέγοντι, περὶ δόμῳ, ἀποκάμψας ὅς τ' ὁδοῦ οἰκαδὲ πρὸς θῶναι καὶ μὴ πείσασθαι ¹³ θεραπεύσας, ἀλλὰ μιθώσασθαι εἰς τὰς ἐξόδους. ἢ ἀναστὰς, τὴν οἰκίαν καλῶναι, καὶ ¹⁴ τὰς κλῖνας ἐκκρεῖσαι. καὶ κατεζόμενοι ¹⁵ ἀφαιρῶντες τὰ τρέφοντα ὅν αὐτὸς φορεῖ.

CAP. XXIII.

De Illiberalitate.

Illiberalitas est nimius quidam, præ studio parcendi sumptibus, gloriæ contemptus. Illiberalis autem is est, qui si à tragico certamine victoriam reportarit, tæniā Libero patri ligneam consecret, in qua nomen ipsius sit inscriptum: qui etiam cum necessario Reipublicæ tempore pecuniæ à civibus extra ordinem conferuntur, in concione surgens, silentio utatur, aut è medio se pro-

ripiat. Filiam suam nuptum collocans, maculatæ victimæ carnes omnes, iis exceptis ex quibus fiunt sacra, vendit: & ad ministrandum in nuptiis, mercede conductos adhibet, qui suo quisque cibo vescantur. Triremi præfectus, quam instruxit, gubernatoris stragulis tabulata sternit, suis interea uti parcens. E foro postquam obsonatus est rediens, carnes ipse gestat, atque olera etiam in

in sinu. Vestem quando à for-
dibus purgandam locavit, domi tan-
tis per se continet. Quod si quis
amicorum ejus, fortuna usus ad-
verſa, erant à ſuis familiaribus
exigat, idque ipſe ſciat, deſectens
ex itinere, domum tendit. Uxori

ancillas emit ille quidem nullas;
ſed quæ in publicum prodeun-
tem comitentur, conducit. Mane
ubi ſurrexit, domum ipſe mun-
dare, lectoſque purgare ſolet: &
ſedens, vile quod geſtat pallium,
invertere.

1 Erat tragœdia Libero patri dicata, ut Apollini comœdia. *Fellus.*

2 Νικήσις τραγωδία male MS.

3 Αναθήσις Id.

4 Σιωπή Id.

5 Επιλήτων Id.

6 Illiberalis hic de eâ re quam aris dum admo-
verat victima, tantum ſibi perire ſinit, quantum ſit neceſſario adolendum
aut aliter diis offerendum (coxam ſcil. aut inteſtina, aut aliud non magnæ
rei) cæteras carnes victimæ in proprium uſum convertit, venditve. *Fellus.*

7 Πλήτων τῶν ἐσίων mallet Steph.

8 Mos fuit parcorum hominum, cum
nuptias celebrarent, opera & miniſterio uti adjutorum & adjutricum, hoc
eſt qui ſuo cibo (ut loquitur *Plautus*) miniſtrarent, vel ut idem alibi,
ſuo ſumptu & cibo veſcerentur.

9 Οἰκοτίτης Heſych. μιδοτίτης, ἑαυτὸς τρέφοντας.

10 Trierarcho ſuus erat locus ad navis puppim, ubi in ſuis ſtragulis
quieſcebat, illiberalis autem iſte cum reliquis promiſcue in tranſtris cubat,
& gubernatoris utitur ſtragulis, quæ ſolent eſſe vilia, & ut plurimum ſe-
geſtria aut ſegetes. *Fellus. ἱερὴν καὶ ἑλὴν, ὡς καὶ Ἰσίδωρος*

11 Φέρε MS.

12 Θεράπειαν MS. & Cam. rectius.

13 Κλίνας ἐκκρήσται MS. ὕσται Pol. agnoſcit. κρήνη Cam. ἐκκρήσται.

14 Παράτρεψαι MS.

Κ Ε Φ. κδ'.

Περὶ Αλαζονείας.

Ἀμέλει δὲ ἡ ἀλαζονεία δόξειεν εἶναι προσοκία τινῶν ἀγα-
θῶν ὅσα ὄντων. ὁ δὲ ἀλαζών, τοῖς τοῖς οἷον ¹ ἐν τῷ ² Δεί-
γματι ἐσηκώς δηγείδαι ξένοις ὡς πολλὰ χεῖματα αὐτῷ εἶναι ἐν
τῇ θαλάττῃ. καὶ περὶ τῆς ἐργασίας ³ δανειστικῆς διεξίεναι, ἡλίκῃ, καὶ
αὐτὸς ὅσαι ἐλήφε. καὶ συνοδοιπόρος ἀπολαύσεις ἐν τῇ ὁδῷ, λέγειν ὡς
μὲν ⁴ Ἀλεξάνδρου ἐσρατεύσατο, καὶ ὅσαι λιτοκόλλητα ποτήρια ἐκόμισε·
καὶ περὶ τῶν τεχνιτῶν τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὅτι βελτίους εἰσὶ τῶν ἐν τῇ Εὐ-
ρώπῃ, ἀμφισβητῆσαι. Ἐχέματα εἰπεῖν ὡς πάρεστι παρ' Ἀντι-
πάτρου, ⁵ τρίτον δὲ λέγοντα ὡς χηρέδαι αὐτὸν εἰς Μακεδονίαν.
⁶ καὶ διδομένης αὐτῷ ἐξαγωγῆς ξύλων ἀπελθῶς, εἰπεῖν, ὅτι ἀπείρη-
ται, ὅπως μὴδ' ὑφ' ἐνὸς συκοφαντηθῇ. καὶ ἐν τῇ σιτοδείᾳ ὡς
πλείω ἢ πέντε τάλαντα γένοιτο αὐτῷ τὰ ἀναλώματα διδόντα τοῖς
ἀπύροις τῶν πολιτῶν. καὶ ἀγνώστων δὲ ὡς ἀκαθημόνων, κελεύσαι
δεῖναι τὰς ψήφους, ⁷ καὶ ποσῶν αὐταῖς καθ' ἐξαχσίους, κατὰ

μίαν· ἢ προσεθεῖς πιθανὰ ἐκάστοις τέτων ὀνόμαζα, ποιῆσαι δέκα
τάλαντα, ἔ τ' οὗτο φῆσαι εἰσενένοχέναι εἰς ⁸ ἐράνης αὐτόν. καὶ
τὰς τετραρχίας εἰπεῖν ὅτι ἔ τήσιν, ἔδ' εἰ τὰς λειτουργίας ὅσας
λελειτέρηκε. ἔ προσελθὼν δ' ⁹ εἰς τὰς ἰσπας ¹⁰ τὰς ἀγα-
θὰς πωλῆσι, προσωοιήπειτα ἀνηλῶν· ἢ ὅτι τὰς ¹¹ σκηνὰς
ἐλθὼν, ἱματισμὸν ζητήσαι εἰς δύο τάλαντα· ἢ τῷ πατρὶ μά-
χεσθαι σὺν ἔχοντι χρυσὸν ¹² ἐν τῷ ἀπολαβεῖν. ἢ ¹³ ἐν μισθωτῇ
οἰκίᾳ οἰκῶν, φῆσαι ταύτῃ εἶναι πατρῶαν, πρὸς τὸ μὴ εἰδῶται
ἢ ὅτι μέλλει πωλεῖν αὐτῷ, διὰ τὸ ἐλάττω εἶναι πρὸς τὰς ξενο-
δοχίας.

CAP. XXIV.

De ostentatione.

Ostentatio dici queat, inanis
bonorum quorundam quæ non
adfint, prædicatio. Ostentator au-
tem ejusmodi est, qui in digmate
Piræei stans, peregrinis narret
multam se pecuniam trajecitiam
habere : & de toto scænebri quæ-
stu longos sermones habeat, quan-
tus ille sit explicans, & quæ lucra
inde fecerit. Inter eundum viæ
comitem nactus, se sub Alexan-
dro in illa nobili expeditione me-
ruisse narrabit : & quam multa
inde gemmata potiora reporta-
rit : Asiaticos etiam artifices esse
præstantiores, dissentientibus a-
liis, contendet. Deinde literas ab
Antipatro esse allatas memorabit,
quæ ipsum vix duobus comita-
tum in Macedoniam, venisse di-
cant : Se, cum esset sibi materiæ
concessa immunis exportatio, ob-
lato beneficio uti voluisse, ut
omnes omnium columnias effu-
geret. Eundem se in caritate an-
nonæ amplius quinque talenta
pauperibus civibus largientem in-

sumsisse. Si ignotis assideat, eos
jubebit ponere calculos, & illo-
rum quibus aliquid erogarit, nu-
merum inire : qui & sexcenti re-
periantur, calculis sigillatim mul-
tiplicatis, probabilibus cuicque eo-
rum nominibus additis, efficiet,
ut decem talentorum summa tan-
dem colligatur, quam omnem se
inopibus sublevandis impendisse
affirmabit : & tamen taceo, in-
quit, instructas à me triremes, &
alia quibus Reipublicæ causa sum
functus munia sumptuosa. Idem
ad eos accedens, qui generosos
equos vendunt, velle se emere si-
mulat : & in nundinis ad tentoria
eorum, qui merces vænum expo-
nunt, appropinquans, vestem sibi
ostendi jubet duum talentorum,
puerum quod se sine auro sequa-
tur, graviter objurgat. Denique in
condueto habitans, si cum aliquo
sermonem habeat, qui id ignoret,
paternas esse has ædes dicet : quas
ipse, quod sint ad hospites excipi-
endos angustiores, vendere cogitet.

1 Δείγματι Cas. Διὰ ζύγματος alii l. de quo foro multa Meursius.

2 Digma appellabatur locus in Pyræo, ubi Peregrini mercatores sua-
rum mercium δειγμα & specimen producebant. Fellus.

3 MS. addit τῆς δανειστῆς.

4 Pro Αλεξάνδρῃ l. Εὐάνδρῃ Sylb. Con-
Κασίνδρῃ.

5 MS. τρίτην δὲ λέγει αὐτὸν rectius quam λέγει.

6 Quarundam mercium exportatio Atheniensium legibus prohibebatur, quæ propterea *ἀπέρρηται* vocabant: imprimis autem quæ ad navium fabricationem pertinebant. *Fellus.*

7 Hoc est, sexcentos homines solet figillatim nominare, quorum singulis aliquid erogavit, atque hac ratione efficere, ut cum æra omnia in unum colligantur, ex ea supputatione summa nascatur decem talentorum. *Fellus.*

8 *Εργὸν αὐτῶν* MS. non αὐτὸν — utrumque ferri possit.

9 *Εἰς ἰσπας*, est *εἰς ἰσπων ἀγροῦν* — & mox *εἰς κλίνας*, & apud Hesych. *εἰς χύτρας, χυτρωπώλια.*

10 MS. recte hæc sic distinguit *τὰς ἀγροῦς, πωλῶσι περαιοῖσιν αὐτῶν.*

11 *Σκηναί* Cas. alii l. *κλίνας*, quæ lectio teneri possit: nam Hesych. in *κλίσι*, facit ista duo synonyma. 12 Pro *ἐν τῷ* MS. l. *αὐτῷ.*

13 Idem l. *ἐν μιᾷ τῶν οἰκίαν οἰκῶν* — quomodo & Xenophon loquitur: non debuit ista lectio sollicitari — plura non exhibet capita codex MS.

Κ Ε Φ. κέ.

Περὶ Ὑπερηφανίας.

Ἐστὶ δὲ Ὑπερηφανία κατὰ φρόνησιν τις πᾶσι αὐτῶν τῶν ἄλλων. ὁ δὲ Ὑπερήφανος τοῖς δὲ τις, οἷός τῳ ἀπεύδοντι [ἐντυγχάνειν αὐτῷ] ἀπὸ δειπνῆς ἐντεύξεσθαι φάσκειν ἐν τῷ περὶ πατεῖν· καὶ εὖ ποιήσας, μεμνησθαι φάσκειν ἐν ταῖς ὁδοῖς, καὶ βιάζειν· καὶ περσελεῖν περὶ τῶν ἐδὲν ἱελησθαι. καὶ τὰς πωλῶντας πὶ καὶ μεμιασμένους δεινὸς κελεύσθαι ἡκεῖν πρὸς αὐτὸν ἅμ' ἡμέρας. Ἐν ταῖς ὁδοῖς πορεύμενος μὴ λαλεῖν τοῖς ἐντυγχάνουσιν, κάτω κεκυφώς. ὅταν δὲ αὐτῷ δόξη ἐστὶν τὰς φίλους, αὐτὸς μὴ σιωπεῖν, ἀλλὰ τῷ ὑφ' αὐτὸν πινὶ σιωπάζειν αὐτῶν ὀπιμελεῖσθαι. καὶ περὶ ἀποστέλλειν δὲ ἐπὶ πορεύεται τὸ ἐρῶντα ὅτι ἔρχεται. καὶ ἔτε ἐπ' ἀλειφόμομον αὐτὸν, ἔτε ἐοδόντα ἐάσαι αὐτὸν εἰσελθεῖν. ἀμέλει δὲ Ἐ λογίζομενος πρὸς πῖνα, τῷ παιδὶ σιωπάζειν τὰς ψήφους διαθεῖν· καὶ κεφάλαιον ποιήσαντι, γράφει αὐτῷ εἰς λόγον. καὶ μὴ ὀπισθέλλων, μὴ γράφει, ὅτι χαρίζοιο ἂν μοι· ἀλλ', ὅτι βελομαι γράφει· Ἐ, ἀπέσειλα πρὸς σε ληψόμενος· καὶ, ὅπως ἄλλως μὴ ἔσται· καὶ, πῶς ταχίστην.

CAP. XXV.

De Superbia.

Superbia est, aliorum omnium, præterquam sui, contemptus. Homo superbus talis est. Si quis eum properè *conventum velit*, à coena se illum conventurum dicet inter ambulandum. Si fuerit

de quoquam bene meritis, meminisse *beneficii* etiam in viis iubebit, atque adeo coget. Prior ad quemquam accedere nolet. Eos qui emunt aliquid ab ipso, vel aliquid rerum illius conduxerunt, jubere

M

jubere non veretur, ut prima luce ad se veniant. Dum per vias ingreditur, caput semper dimittens, obviorum neminem alloquitur. Si visum aliquando ei fuerit amicos convivio excipere, ipse cum illis non coenat: sed eorum alicui quos habet in potestate, ut convivarum curam habeat, præcipit. Cum aliquem visit, præmittit qui dicat, Ille venit. Quando vel

alip̄tæ dat operam, vel cibum sumit, neminem ad se finit introire. Quinetiam, si cum aliquo rationes purget, puero imperat, ut calculos trajiciat: & ubi summam fecerit, ut alteri ferat expensum. In epistolis nunquam sic scripserit, *Feceris mihi rem gratam*: Sed, *Hoc fieri volo*, &, *Misi ad te qui sumeret*, item, *Ne aliter fiat*, vide: &, *quam primum*.

Κ Ε Φ. κς'.

Περὶ δειλίας.

Ἀμέλει δὲ ἡ δειλία δόξειεν ἂν εἶναι ὑπεῖσις τῇ ψυχῇς ἐμφοβία. ὁ δὲ δειλὸς τοῖς τοῖς πῖς, οἷον πλέων, τοῖς ἀκραις φάσκειν ἡμιολίας εἶναι· καὶ κλυδωνίᾳ χρομίζεσθαι ἐρωτᾶν εἰ τις μὴ μεμύηται τῷ πλεόντων· καὶ ἔκκυβερνήτῃ ἀνακρίνοντι, πωδάνεον εἰ μεσοπορεῖ· καὶ τί δοκεῖ αὐτῷ τὰ τῶ θεῶ; καὶ πρὸς τὸ πῶδρα καὶ θήμιον λέγειν, ὅτι φοβεῖται ἀπὸ ἐνυπνίου τινός. καὶ ἐκδύς διδόναι τῷ παρὸντι χιτωνίσκον· καὶ δεῖναι πρὸς τὴν γλῶσσαν προσέειπεν αὐτόν. καὶ στρατοδόμῳ δὲ προσκαλεῖν πάντας πρὸς αὐτόν, καὶ πάντας πρῶτον διεκρίνειν, καὶ λέγειν, ὡς ἔργον διαγινώσκειν ἐστὶ ποτερόν· εἰσιν οἱ πολέμιοι. Ἐκείνων κραυγῇ, ὁρῶν πίπτοντας, εἰπεῖν πρὸς τὴν παρεστηκόταν, ὅτι τὴν σπάρτην λαβεῖν ὑπὸ τῇ σπάρτῃ ἐπελάθετο. Ἐκείνην ὑπὸ τὴν σκηνὴν, τὴν παῖδα ἐκπέμψας, κελεύων προσκοπεῖναι ποῦ εἰσιν οἱ πολέμιοι, Ἐκείνην κρύψας αὐτὴν ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιον, εἴτα διακρίνειν πολὺν χρόνον. καὶ ἐν τῇ σκηνῇ ὁρῶν τραυματίαν προσφερόμενον ὑπὸ τῷ φίλῳ, προσδραμεῖν, καὶ θάρρειν κελεύειν. καὶ τοῦτον θεραπεύειν, καὶ πεισνοῦν, καὶ μῆλα σφίγγειν, καὶ πᾶν μᾶλλον ἢ μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις. καὶ τῶ σαλπιστῇ δὲ πολεμικὸν σημεῖον ἀνίστασθαι, καὶ κλέπειν ἐν σκηνῇ, ἀπαγ' ἐς χώραν, ὅτι ἐὰν εἰσὶν ἀνδραπον ὑπὸν λαβεῖν πυκνὰ σημαίνων. καὶ αἶμα δὲ ἀνάπλεως ἀπὸ ἑαυτοῦ τραύματι, ἐντυχάνειν τοῖς ἐκ τῆς μάχης ἐπανίστασθαι, καὶ διηγείσθαι ὡς κινδυνεύσας ἕνεκα σέτασκε τῷ φίλῳ· καὶ εἰσάγειν πρὸς τὸ καλῶς κείμενον σκεφόμενον τὴν φυλάν.

Φυλέτας, τὸ δῆμον· καὶ τῶν ἄλλων ἐκάστῳ διηγέσθαι ὡς αὐτὸς αὐτὸν τῆς αὐτῆς χειρὶν ὑπὸ σκηνῇ ἐκόμενον.

CAP. XXVI.

De Timiditate.

Enimvero timiditas videri queat, dejectio animi meticulosa. Homo timidus ejusmodi est: navigans, dicet promontoria esse hemiolias naves. Ad minimam fluctuum agitationem, quæret, sintne qui navigant omnes initiati. Gubernatorem navem inhibentem interrogat, an medium cursum teneat navis: & quid à Deo speret aut metuat. Se ex insomnio terreri narrat affidenti: indusium deinde exuit, & puero tradit. *Et nautas*, ut se ad terram admoveant, orat. Militiæ vero solet idem omnes ad se *commilitones* vocare: & ubi stantes diligenter respexit, Difficile, inquit, est cognitu, sintne hostes, an non. Clamore audito, & visis qui caderent, astantibus dicit, se præ festinatione oblitum esse *spatham* sumere: & postquam in tentorium curriculo se recepit, puerum inde mittit, jussum ubi

sint hostes, diligenter speculari; Interea *spatham* sub pulvino abscondit: deinde in eam quærendo longum tempus terit. Tum si vulneratum aliquem in castra ab amicis deferri videat, accurrit, & habere bonum animum jubet: hunc curat, & saniem spongia effingit, nec non muscas abigit: quidvis denique potius facit, quam ut cum hostibus pugnet. Aneatore clasticum canente, sedens ipse in tentorio, Abi, inquit, in malam rem, hunc hominem somnum capere non finis: qui adeo frequenter signum des. Amat etiam sanguinis de alieno vulnere plenus, ad reversos è pugna accedere, narrans, se cum suo periculo unum ex amicis servasse, ad jacentem etiam tribules & populates introducit, qui eum visant: simul horum singulis narrat, se illum suis ipsius manibus in tentorium portasse.

Κ Ε Φ. κζ'.

Περὶ Ολιγαρχίας.

Δόξειεν ἂν εἶναι ἡ ὀλιγαρχία Φιλαρχία τις ἰσχυρὰ κέρδους γλιχομένης. ὁ δὲ ὀλιγαρχὸς τοιῦτος, οἷός ἐστι δῆμος βαλδυσμένης τινὰς [δῆς αἰρεσίδας] τῷ ἄρχοντι συνεπιμελησομένης πμπῆς παρελθὼν ἀποφῆναι ἐαυτόν. καὶ τὸ Ὁμήρου ἐπὶ τῶν τῶν ἐν μόνον κατέχον, ὅτι, ὅτι ἀγαθὸν πολυχειρανίη, εἰς κρίραντος ἔσω· τὸ δὲ ἄλλων μηδὲν ὀπίσσεσθαι. ἀμέλει δὲ δεινὸς τοῖς τοιῦτοις τὸ λόγων χρῆσθαι, ὅτι δῆς ἡμᾶς συνελθόντας βαλεύσασθαι· καὶ ὅτι τῶν ὄχλων καὶ τῶν ἀγορῶν ἀπαλλαγήσθαι· καὶ παύσασθαι ἀρχαῖς πηλοῖσιν. καὶ ὅτι ὑπὸ τινων ὑβρίζομεθα

M 2

εἰπεῖν,

εἰπεῖν, ἔδει αὐτὰς καὶ μὲ πλὴν πόλιν οἰκεῖν· καὶ μέσον δὲ τῇ ἡμέ-
 ραις ἐξιών, καὶ μέσην κερὰν κεκαρμύειν, καὶ ἀκρεβῶς ἀπω-
 νυχισμένον σθεῖν τὰς ποιῆτας λόγους· [λέγων] ὅσα οἰκητέον
 ἐστὶ πλὴν πόλιν. καὶ ὥς ἐν ταῖς δικαστηρίοις δεινὰ πάσχειν ἀπὸ
 τῶν δικαζομένων· καὶ ὥς αἰσχυνέται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὅταν τις
 ὀρθοκρήνηται αὐτῷ λεπίος καὶ αὐχμῶν· καὶ ὥς μισητὸν τὸ τῶν
 δημαγωγῶν γῆρμα· τὸ θεοσεα πρῶτον [αἴτιον] φήσας τῶν κακῶν
 τῇ πόλει γερονέειν. καὶ τοιαῦτα ἕτερα [λέγων] πρὸς τὰς ζέοντας,
 καὶ τῶν πολιτῶν τὰς ὁμοιοτρόπους.

CAP. XXVII.

De Oligarchia, sive moribus Optimatum.

Videri possit Oligarchia, vehe-
 mens esse honorum cupiditas ab-
 que ullo lucri studio. Oligarchi
 sive optimatis hi sunt mores :
 Deliberante populo ecquis magi-
 stratui in curatione pompæ sit
 comes adjiciendus, prodit ipse,
 & eo se honore dignum pronun-
 tiat. Homeri verbum tenet so-
 lum hunc unum, *Non multos*
regnare bonum est, rex unicus esto :
 aliorum omnium nihil scit. Solet
 quoque hoc genus sermonibus
 uti : Oportet in unum coacti de-
 liberemus, & turba hac foren-
 sis nos liberemus, aditumque illi ad
 magistratus præcludamus. Si qui
 illum injuria affecerint, Non pos-
 sumus, inquit, ego & illi hanc

urbem incolere. Meridie prodit
 in publicum tonsuræ medio ge-
 nere detonsus, unguibusque cum
 cura præcisus, jactans se *per fo-
 rum*, aitque, Non est habitandum
 in hac urbe : & sibi in judiciis
 plurimum à litigantibus negotii
 facessi : item, pudore sibi fron-
 tem suffundi, quotiescunque ipsi
 in concione aliquis affideat male
 habitus, & squallidus : & univer-
 sum oratorum genus qui in re-
 publica versantur odio dignum
 esse : ipsum Theseum omnium
 primum actorum horum malo-
 rum civitati extitisse : nec non
 alios similes his sermones apud
 hospites habet, civiumque illos qui
 eandem sectam sequuntur.

Κ Ε Φ. κή.

Περὶ Ὀψιμαθίας.

Ἡ δὲ Ὀψιμαθία φιλοπονία δόξεν ἂν εἶναι ὑπὲρ πλὴν ἡλι-
 κίαν. ὁ δὲ Ὀψιμαθής, ποιῆτας τις, οἷον ῥήσας μανθάνειν ἐξή-
 κοντα ἔτη γερονώς· ταῦτα ἄδων ὥσθι πόνον ὀπιλανθάνεσθαι. Ἐ-
 ὥσθι τοῦ ἡδὲ μανθάνειν ὅτι τὸ δόρυ καὶ ὅτι ἀσπίς. καὶ εἰς
 ἀγρόν, ἐφ' ἵππου ἀλλοτρίῳ ὀχέμενον, ἅμα μελετᾷ ἀσπά-
 ζεσθαι· καὶ πεσὼν πλὴν κεφαλῇ κατασχυῖται. καὶ πρὸς
 ἀνδριάντα

ἀνδριάντα παίζειν. καὶ πρὸς τὸ ἑαυτῷ ἀκόλῃστον διατόξασθαι,
καὶ διακοντίζεσθαι. καὶ ἅμα μανθάνειν παρ' αὐτῷ, [καὶ δι-
δάσκειν αὐτὸν] ὥς ἂν καὶ ἐκείνῃ μὴ ὀπισθεμύξῃ. καὶ παλαιῶν
ἐν τῷ βαλανείῳ πυκνὰ τιῶν ἔδραν σρέφειν.

CAP. XXVIII.

De Insolentia, sive fera Institutione.

Insolentia est desiderium capi-
endi cultus melioris vergente jam
ætate. Ejusmodi homini hæc
conveniunt. Annos sexaginta na-
tus poëtarum versus memoriæ
mandat: hos ad pocula canere
incipiens, obliviscitur. Discit à
filio quomodo fiat *in acie* con-
versio ad dextram, quomodo item
ad sinistram. Dum rus pergit,

alieno equo vectus, simul *obvius*
salutare meditatur: cadens vero
caput deturpat. Solet ad statuum
ludens *se exercere*: & cum pe-
dissequo arcu & jaculis certare:
ac simul discere ab alio, & eun-
dem docere velle, ac si esset is quo-
que *artis* imperitus. Idem lu-
ctans & in balneo *lavans*, nates
subinde agitat indecenter.

Ι Πρὸς μικρὸν ἀνδριάντη Ι. Cap.

Κ Ε Φ. κθ'.

Περὶ Κακολογίας.

Ἐστὶ δὲ κακολογία ἀγὼν τῇ ψυχῇ εἰς τὸ χεῖρον ἐν λόγοις.
ὁ δὲ κακολόγῳ τίς δὲ τις ἐστίν, οἷον ἐρωτηθεὶς, ὁ δεῖνα
τί ἐστίν, καθάπερ οἱ γυναιολογούντες, πρῶτον διὰ τῆς γυναικὸς αὐτῆς
ἀρξασθαι. ὁ μὲν πατὴρ Σωσίας ἐξ ἀρχῆς ἐκαλεῖτο. ἐγγύετο δὲ
ἐν τοῖς στρατιώταις Σωσιστράτη. ἔπειτα δὲ ἐς τὰς δημότας ἐνε-
γρέαθη. ἡ μὲν τοι μήτηρ εὐγυνὴς Θράκη ἐστὶ. ταῖς δὲ τοιαύτας
ἐν τῇ πατρίδι εὐγυνεῖς εἶναι φασίν. αὐτὸς δὲ ἕτος ὥς ἐκ τέ-
των γεγονὼς κακὸς μασιγίας. καὶ τέτοις διεξιών, [Φησὶν] αὐ-
ταὶ αἱ γυναῖκες ἐκ τῆς οἰκίας τὰς παρμόντας ἀρπάζουσι. καὶ κα-
κῶς λεγόντων ἐτέρων συνεπιλαμβάνεσθαι καὶ αὐτὸς, λέγων, καὶ
ἐγὼ τέτον τὸν ἀνδρῶνα πάντων [μάλιστα] μεμίσηκα, καὶ γὰρ
εἰδεχθῆς τις διὰ τῆς προσώπου ἐστίν. ἡ δὲ πονηρία ἔδεν ὁμοιον.
σημεῖον καὶ, τῇ γὰρ ἑαυτῇ γυναικὶ τρεῖς χαλκὰς εἰς ὄψον δι-
δωσι. καὶ τῷ ψυχρῷ λείεσθαι ἀναγκάζει τῇ τῆ Προσδῶν
ἡμέρᾳ. καὶ συγκατήμην δεινὸς πρὸς τὰ ἀναστὰς κακὰ εἰπεῖν.
καὶ ἄλλα πλείεστα πρὸς τὸ φίλων καὶ οἰκείων κακὰ εἰπεῖν, καὶ πρὸς
τὸ τετελευτησάντων κακῶς λέγειν.

CAP.

CAP. XXIX.

De Maledicentia.

Maledicentia est animi in deteriore parte inclinatio inter loquendum. Maledicus ita est moratus. Si interrogetur ille quis est? non secus atque ii qui stemma aliquot enarrant, ab auctore generis primo ordietur: Pater huius, inquit, primum vocabatur Sofias: dum inter milites versatur, dici coepit Sosistratus: deinde unus à populo inter ascriptios est factus. Mater quidem, nobilis Thressa est: nam id genus mulieres aiunt domi esse nobiles. Iste autem, ut talibus parentibus natus nequam est verbero. Pergit deinde, & inquit,

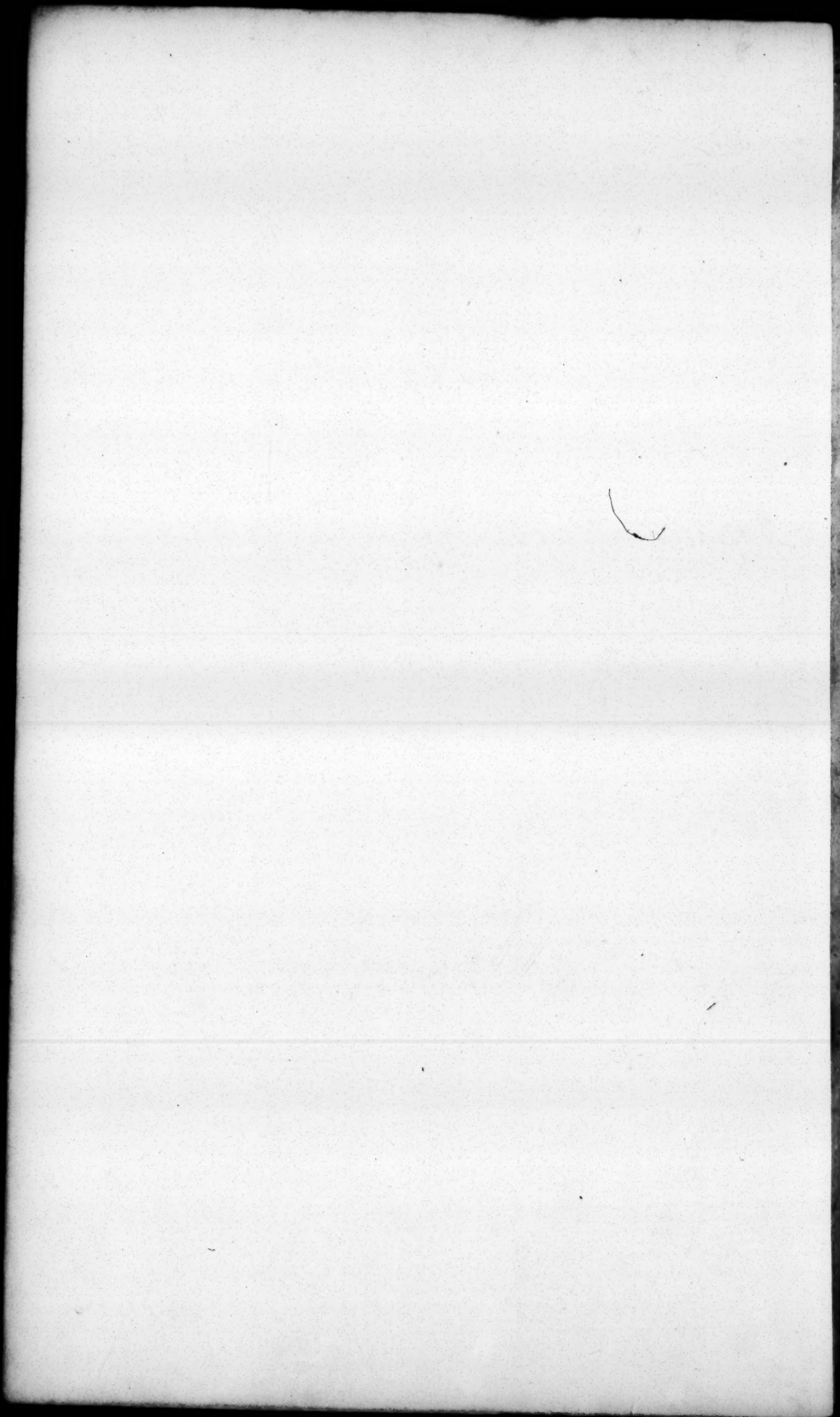
Hæ sunt mulieres quæ prætereuntes de via rapiunt. Aliis etiam de absente detrahentibus, Idem facit ipse quoque, & ait, Ego etiam hunc hominem omnium odi maxime: Etenim si faciem spectes, turpis est quem merito oderis: si improbitatem, nihil ei simile. Scias ita esse, cum uxori tres æris nummulos in opsonium dare soleat: & ut Posidone mense frigida lavet, cogere. Moris etiam habet, sedens inter plures, surgere ut aliquem accuset; plurimaque alia de amicis & familiaribus suis male loqui: & de ipsis etiam mortuis detrahere.

ΘΕΟΦΡΑΣΤΟΥ ΗΘΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΩΝ

ΤΕΛΟΣ.

CMC

MUSEUM
BRITANNICUM



N. 1747.

Quod sis, esse velis, nihilque malis.

674. c. 15.

